

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

56'ncı Birleşim 12 Ocak 2017 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	683
II.- GELEN KÂĞITLAR	688
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	689,700
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>689:691,700:701</i>
1.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, Demokrat Araplar Derneğinin kapatılmasına ilişkin gündem dışı konuşması	689:690
2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, son dönemde yaşanan terör olayları ve Hatay iline olan etkilerine ilişkin gündem dışı konuşması	690:691
3.- Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın, Bursa iline ilişkin gündem dışı konuşması	700:701

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**691,739,758,762,775,817,****821,823**

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 691:692

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 692:693

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 693:696

4.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 739:742

5.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 742:743

6.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 743:744

7.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 744:745

8.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 758

9.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 758:759

10.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 759:760

11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 762:763

- 12.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 764:765
- 13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 765
- 14.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 775:776
- 15.- İstanbul Milletvekili Burhan Kuzu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 817
- 16.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Burhan Kuzu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 818
- 17.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Yozgat Milletvekili Yusuf Başer'in 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 821
- 18.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Adana Milletvekili Necdet Ünüvar'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 823:825

V.- AÇIKLAMALAR**696,701,719,727,733,745,****774,789,800**

- 1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, çok sayıda milletvekilinin bir görüntüyü ya da görüntünün bir kısmını paylaşmak suretiyle belki de kendisini hedef göstermek gayretinde olduğuna ilişkin açıklaması 696:699
- 2.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Cumhuriyet Halk Partisi olarak çok hassas bir çizgide görevlerini yapmaya çalıştıklarına, Genel Kurulda yaşanan şiddet görüntülerinin tasvip edilemeyeceğine, yaralanan tüm milletvekillerine geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ve İstanbul Milletvekili Enis Berberoğlu'nun davasında esas hakkındaki mütalaada müebbet hapis cezası istenmesinin siyasi bir karar olduğuna ilişkin açıklaması 701:702

3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, kürsü masuniyetini ihlal eden davranışların tasvip edilemeyeceğine, kürsü masuniyetini ihlal edenleri ve fiziki müdahale içerisinde bulunanları kınadığına, Meclisin mehabetini, saygınlığını ve güvenirliliğini korumak ve fiziki kavgalara, müdahalelere meydan vermemek gerektiğine ilişkin açıklaması

702:703

4.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Anayasa değişikliği teklifi görüşmelerinin çalışma usul ve esaslarına aykırı bir tempoyla yapıldığına, Ağrı'nın Tutak Belediyesinin eş başkanlarının yerine kayyum atanmasına, 80 belediyeye el koymanın gasp olduğuna ve milletin seçiminden, oyundan korkmak anlamına geldiğine ilişkin açıklaması

703:704

5.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Parlamentonun görevinin, kurallar dâhilinde, milletten almış olduğu temsil çerçevesinde meseleleri müzakere etmek olduğuna ve Meclisin vazifesini yapmasını temin etmenin herkesin ortak hukuku ve ahlaki olduğuna, dün Genel Kurulda yaşanan olayların üzüntü verici olduğuna ilişkin açıklaması

704:705

6.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

719:720

7.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın söz verme konusundaki tutumuna ilişkin açıklaması

721

8.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, HDP grup önerisinin oylaması sırasında istemiş oldukları yoklama talebinin dikkate alınmadığına ve oylamanın geçersiz olduğuna ilişkin açıklaması

727:728

9.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, İç Tüzük'ten doğan haklarını kullanma hususunda en ufak bir tavır biçimini kabul etmelerinin mümkün olmadığına ve yoklama talebinin sehven fark edilmemiş olduğunu kabul ettiklerine ilişkin açıklaması

733:734

10.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

745:746

11.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, kürsü dokunulmazlığının aslında bu Mecliste dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla ve 11 HDP milletvekilinin tutuklu olmasıyla bitmiş olduğuna ve Cumhurbaşkanının Anayasa değişiklik teklifiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

746

12.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

774:775

- 13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 789
- 14.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, Genel Kurulda yaşanan olaylar sırasında bir milletvekilinin bacağından yaralanmasının sorumlusu olarak kendisinin gösterilmesine, bunun doğru olmadığına ve yaralanan milletvekilinin bu konuda bir açıklama yapmasını istirham ettiğine ilişkin açıklaması 800
- 15.- Trabzon Milletvekili Muhammet Balta'nın, bacağından yaralanması olayında sorumlunun İstanbul Milletvekili Eren Erdem olmadığına ama bir CHP milletvekili olduğuna, AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısını arkadan yumruklayan CHP Grup Başkan Vekilini ve bazı ifadeleri nedeniyle Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ı kınadığına ilişkin açıklaması 800:801
- 16.- Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar'ın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 801
- 17.- İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı'nın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 801:802
- 18.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 802
- 19.- İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır'ın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 802
- 20.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 803
- 21.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, bir kadın milletvekiline saldırdığı şeklindeki ifadenin düzeltilmesini istirham ettiğine ilişkin açıklaması 803
- 22.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Nef'i'den bir dörtlük okumak istediğine ilişkin açıklaması 804

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

705

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Meclisteki çalışmaları Anayasa ve İç Tüzük'e uygun ve millete yakışır bir tarzda yürütmek için tüm grupların hassasiyet göstermesi gerektiğine ilişkin konuşması 705:706

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

706

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

706:711

- 1.- Mardin Milletvekili Erol Dora ve 22 milletvekilinin, Türkiye'nin imzaladığı hâlde çekince koyduğu insan haklarını gözetmek ve korumak temelli uluslararası sözleşme ve protokollerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/423) 706:707

2.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 22 milletvekilinin, TOKİ'nin yaptığı ihalelerde ortaya çıkan kamu zararının boyutunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/424)

708:709

3.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 22 milletvekilinin, elektrik dağıtım sisteminde kayıp kaçak tahsilatı konusundaki yargı kararlarının uygulanmamasının yol açtığı sorunların ve dağıtım özelleştirmelerinin sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/425)

709:711

VIII.- ÖNERİLER

711,722,728,734,747

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

711:719,722:727,728:733,

734:739,747

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir tarafından, söz konusu internet kesintilerinin, bu kesintileri gerçekleştirenlerin, arasındaki saiklerin ve bu kapsamda yurttaşların anayasal/yasal/uluslararası sözleşmelerden doğan haklarının bu yolla ihlal edilmesinin tespit edilmesi, sorumlularının belirlenmesi ve internet kesintilerine çözüm bulunarak bugüne kadar gerçekleşen mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 3/1/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

711:719,722:724

2.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, siyasi iktidarın basın ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran uygulamaları ile yayın yasaklarının halkın haber alma özgürlüğüne ve demokrasiye olan etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/11/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

724:727,728:733,734:739,

747

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

747,760,766,776,789,804,

818,821,825

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

747:757,760:762,766:774,

776:788,789:799,804:816,

1.- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 446)

747

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) 747:757,760:762,766:774, 776:788,789:799,804:816, 818:820,821:823,825:834

3.- Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 443) 834

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 439) 834

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

835

1.- Siirt Milletvekili Besime Konca'nın, Siirt'in Şirvan ilçesine bağlı Maden köyünde on altı işçinin toprak altında kaldığı facianın yaşandığı bakır madeni işletmesinin iş sağlığı ve güvenliğine dair yükümlülüklerini yerine getirmemesine ve madende yapılan son denetimlere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9692) 835:838

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İŞ-KUR'a başvuran üniversite mezunlarının branşlara göre dağılımına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9694) 839:843

3.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, 4/C'li çalışanların mali, sosyal ve özlük haklarına dair bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9783) 844:846

4.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, çalışma yolluklarının düzensiz ve tüm personel arasında eşit olarak ödenmesinin önüne geçecek bir çalışma yürütülüp yürütülmediğine ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/9791) 847:848

5.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Ekonomi Bakanlığı tarafından iptal edilen yatırım teşvik belgeleri kapsamında sağlanan destek unsurlarının geri alınmasıyla ilgili yapılan işlemlere ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/9797) 849:850

- 6.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye'deki üst düzey kamu görevlisi sayısına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9838) 851:853
- 7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iş bulamayan arkeologlara ve sanat tarihçilerine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9855) 854:855
- 8.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, taşeron işçilerin sözleşmelerinde taahhüt edilen ücret ve sosyal haklarını almakta yaşadıkları sorunlarla ilgili Bakanlığa başvuru yapıp yapılmadığına ve bu tür mağduriyetlerle ilgili denetleme ve yaptırım mekanizmasına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9857) 856:857
- 9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, bazı kamu kurumlarının Niğde ilinde bulunmamasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9920) 858:860
- 10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TOKİ'nin bazı ihalelerde yüklenicilerden araç temin ettiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/9921) 861:863
- 11.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, son on yıl içinde Van, Şırnak ve Hakkâri illerinde yapılan vergi tahsilatına,
Son on yıl içinde Antalya ve Şanlıurfa illerinde yapılan vergi tahsilatına,
Son on yıl içinde Konya ilinde yapılan vergi tahsilatına,
İlişkin soruları ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın cevabı (7/9972), (7/9974), (7/9975) 864:867
- 12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu kurumlarına ait araçlara ve istihdam edilen şoförlere ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/10019) 868:870

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak on oturum yaptı.

Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin'de yaşanan sel felaketi ve Mersin ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşmasına Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu cevap verdi.

Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara, millî birlik ve beraberliğin önemine,

Trabzon Milletvekili Adnan Günnar, 7 Ocak günü Trabzon'da meydana gelen orman yangınına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Mersin Milletvekili Baki Şimşek,

Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı,

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun gündem dışı konuşmaya cevaben yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, ülkenin geleceği için tarihî öneme sahip bir süreçten geçildiğine ve Anayasa'nın kişisel çıkarlara hizmet edecek şekilde değiştirilmek istendiğine,

Karabük Milletvekili Burhanettin Uysal, AK PARTİ olarak amaçlarının cumhuriyeti güçlendirecek, gelecek kuşaklara müreffeh bir Türkiye bırakacak yeni bir anayasayı hayata geçirmek olduğuna ve bazı kesimlerin bu Anayasa değişikliğini asılsız bir şekilde eleştirdiklerine,

Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan, Mersin'in Anamur ve Bozyazı ilçelerinde yaşanan hortum felaketinin çiftçilerin seralarına önemli ölçüde zarar verdiği, hasar tespit çalışmalarının devam ettiğine ve Hükümetin Mersinlilerin yanında olduğuna,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Anayasa değişim paketinin milletin istikbalini, ekonomik ve siyasi istikrarını sağlama yolunda en önemli metin olduğuna,

Kütahya Milletvekili İshak Gazel, ülkede tüm erklerle istikrarı sağlamak için Cumhurbaşkanlığı sistemi ve Anayasa teklifinin hayati bir öneme sahip olduğuna,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, iktidarın bütün demokratik hak ve özgürlükler gibi basın özgürlüğünü de ortadan kaldırmaya çalıştığına ve yandaş medya organları üzerinden algı ve olgular yaratarak Türk halkının gerçekleri görmesini engellediğine,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, çiftçilere yıl başında ödenmesi gereken prim ve desteklerin bir an önce ödenmesini talep ettiğine ve dövizdeki yüksek artışa rağmen neden piyasalara müdahale edilmediğini öğrenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı, AKP yöneticilerinin panik hâlde baskı ve zulümlerini arttırdıklarına ve milletin Anayasa değişikliğine “hayır” diyeceğine ve vatanına sahip çıkacağına,

İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca, 5 Ocakta gerçekleştirilen İzmir katliamının PKK uzantısı TAK tarafından üstlenildiğine, terörü ve teröre destek olan herkesi lanetlediğine,

Antalya Milletvekili Atay Uslu, Anayasa değişikliğinin kabul edilmesiyle oluşacak yeni sisteme,

İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan, Anayasa değişikliği teklifinde seçilme yaşının 18'e indirilmesi hükmünün gençlerin özellikle 15 Temmuz sonrası göstermiş olduğu birlik beraberliğe hürmeten desteklenmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunarak tarihî ve hayırlı bir vazife olan Anayasa değişikliği çalışmalarına destek vermenin büyük onurunu yaşadıklarına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, demokratik toplumlarda anayasaların uzlaşma metinleri olduğuna, toplumun hiçbir kesiminin Anayasa değişikliği teklifinin oluşum aşamasında tartışmalara katılmadığına ve içinde bulunulan konjonktürde Anayasa değiştirmenin doğru olmadığına,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, bu Anayasa değişikliğiyle ülkenin denetimsiz, sorumsuz, partili ve taraflı, her türlü hukuki güvence altında bir Cumhurbaşkanlığı sistemine ve tek kişilik bir diktatörlüğe sürüklenmesine asla izin vermemek gerektiğine,

Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal, bu Anayasa değişikliğinin on beş yıldır iktidarda olan partinin fiili genel başkanına ülkeyi ve insanların hak ve özgürlüklerini teslim etme isteği olduğuna,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, Cumhurbaşkanının hafızalara kazındığı “tek millet, tek devlet, tek bayrak, tek vatan” ilkesinin Anayasa değişikliğiyle birlikte gerçek hüviyetine kavuşacağına ve ülkeyi geleceğe taşıyacağına,

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm, Balıkesir’de baş gösteren hayvan hastalıklarının üreticileri tedirgin ettiğine ve bu konuda bilgi almak istediğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 10 Ocak İdareciler Günü’ne ve Birinci İnönü Savaşı’nın yıl dönümüne,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan edilen OHAL’in geçici bir süreç olarak değil bir rejim olarak uygulandığına ve bütün toplumsal kesimlerin OHAL rejiminden ciddi zararlar gördüğüne, tutuklu bazı gazeteciler ile HDP parti meclis üyelerinin durumuna,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Cumhuriyet Halk Partisi olarak özgürlüklerinden ve işinden olan bütün gazetecilerle bir dayanışma içinde olduklarına, bir büyük demokrasi ayıbı olarak değerlendirdiklerine ve Birinci İnönü Savaşı’nın yıl dönümüne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Ali Şeker, Trabzon Milletvekili Adnan Günnar’ın yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, İstanbul Milletvekili Ali Şeker’in satışa nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Müslüm Doğan ve 22 milletvekilinin, Çaltı Çayı’nın çevreye verdiği zararların (10/420),

Van Milletvekili Adem Geveri ve 22 milletvekilinin, Türkiye’deki mülteci ve sığınmacılara yönelik hak ihlallerinin (10/421),

Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 22 milletvekilinin, kamusal alanda ana dil kullanımının engellenmesinin neden olduğu sorunların (10/422),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerilerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

HDP Grubunun, 11/1/2017 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, AKP Hükûmetinin siyasi, iktisadi ve hukuksal uygulamaların yarattığı neticelerden biri olan ekonomik kriz gerçekliğiyle mücadele etmek, ekonomik krizden çıkış yolunu bulmak ve ortak akılla hareket ederek derinleşen ekonomik krizin önüne geçmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (3533 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 25/8/2016 tarihinde Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na 25 Ağustos 2016 tarihindeki Artvin programı esnasında Şavşat-Ardanuç karayolunda terör örgütü PKK tarafından gerçekleştirilen suikast girişiminin aydınlanması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (853 sıra no.lu),

Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 11 Ocak 2017 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İzmir Milletvekili Hamza Dağ, İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İzmir Milletvekili Atıla Sertel, İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 446),

3'üncü sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 443),

4'üncü sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 439),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 447) birinci görüşmesine devam edilerek 6'ncı maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 2'nci maddesinin oylamasının sayım sonucuna ilişkin tutanağın kâtip üyelerce imzalanmasıyla ilgili yapılan işlemin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı konusunda bir usul görüşmesi yapıldı. Yapılan işlemin İç Tüzük hükümlerine uygun olduğu kabul edildi.

447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin görüşmelerinin bir angarya oluşturacak kadar uzun saatler devam ettirilmesinin çalışma usul ve esaslarına aykırı olup olmadığı konusunda bir usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Sakarya Milletvekili Zihni Aba, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Elâzığ Milletvekili Ömer Serdar, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Antalya Milletvekili Deniz Baykal, Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan, Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerindeki soru-cevap işleminde yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya nder'in usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ankara Milletvekili Ahmet Haluk Koç'un 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesinin oylaması sırasında yaşanan olaylarda İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın kendisine yönelik davranışına,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesinin oylaması sırasında yaşanan olaylarda Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun kendisine yönelik davranışlarına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, kimsenin şiddet uygulama hakkı olmadığına ve Mecliste yaşanan şiddetin sokağa da yansıdığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 12 Ocak 2017 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 04.34'de son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Ömer SERDAR

Elâzığ

Kâtip Üye

Özcan PURÇU

İzmir

Kâtip Üye

Elif Doğan TÜRKMEN

Adana

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Zihni AÇBA

Sakarya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 69

12 Ocak 2017 Perşembe

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Mardin Milletvekili Erol Dora ve 22 Milletvekilinin, insan hakları temelinde iç mevzuatta yapılabilecek çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/423) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

2.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 22 Milletvekilinin, TOKİ ihalelerinde ortaya çıktığı iddia edilen kamu zararlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/424) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.02.2016)

3.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 22 Milletvekilinin, elektrik dağıtımındaki kayıp kaçak tahsilatı sebebiyle yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/425) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.02.2016)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Adana ve Antalya'da bulunan bazı cezaevleriyle ilgili şiddet ve cinsel taciz iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8801)

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, cezaevlerinin tutuklu ve hükümlü bulundurma kapasitelerine ve Nevşehir Cezaevindeki kapasite durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8802)

3.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, Denizli'nin Serinhisar ilçesine bağlı Yatağan Beldesi'nde açılan spor tesisinin kullanılamaz hale gelmesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8813)

12 Ocak 2017 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56’ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Demokrat Araplar Derneğinin kapatılması hakkında söz isteyen Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan’a aittir.

Sayın Aslan, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan’ın, Demokrat Araplar Derneğinin kapatılmasına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET ALİ ASLAN (Batman) – Sayın Başkan ve Sayın Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İlk defa bu mikrofonlarla konuşuyoruz, biraz garip oldu galiba.

Konu şu: Arkadaşlar, Türkiye’de ilk defa bir Arap derneği KHK’lerle kapatılıyor. Derneğin ismi de “Demokrat Araplar Derneği.” Artık, dernek Arap olduğu için mi kapatıldı, demokrat olduğu için mi kapatıldı, bilemiyoruz çünkü hiçbir gerekçe sunulmamıştır. Bu derneğin ve diğer gerek etnisite gerek inançları barındıran; Alevilere yönelik, Kürtlere yönelik, Araplara yönelik, Süryanilere yönelik kapatılan derneklerden dolayı bu uygulamayı meşrulaştıranları da kınıyorum.

Tabii, bu, bizim kapanan ilk derneğimiz değil. Maalesef, 2014’ten bu yana 3 derneğimiz daha kapatılmıştır. Biri Anadolu Arap Birliği Derneğidir, mahkeme kararıyla kapatıldı. Biri Genç Demokrat Araplar Derneğidir, yine mahkeme kararıyla, sırf, tüzüğünde gençlere, çevreye, kadınlara, çocuklara yönelik yer verdiği için kapatıldı. Bütün bu belgeleri isteyenlere ben arz edebilirim. Ve Anadolu Arap Hareketi Derneğimiz yine bu son üç yıl içinde kapatılmıştır. Ve şahitlerim var, hâkim bey demişti ki: “Vallahi kapatılmasını gerektirecek hiçbir gerekçe yok ama vali bey istiyor diye kapatacağız. Siz Yargıtaya başvurursunuz, büyük ihtimalle dernekleriniz yine açılır.” Şahitlerim de var. Tabii, hâkim bey günün birinde vekil olup bunu dile getireceğimi hiç tahmin etmiyordu.

Demokrat Araplar Derneğinin gördüğünüz gibi resimleri ve mühürlenmiş şekli. Yine öyle...

Arkadaşlar, şunu bilelim ki Araplar, Hazreti Nuh’un gemisinin Cudi’ye oturmasından bu yana Anadolu ve Mezopotamya toprakları içindedir, Sam’ın çocuklarıdır, Sami’nin çocuklarıdır, Semitik’tirler. Yani biz sonradan buraya gelmiş değiliz. Milattan önce burada varlığımızı sürdürmekteyiz ve inşallah sürdürmeye de devam edeceğiz.

Yine, 2009’daydı galiba -açılımla ilgili- Arapça, Kürtçe Süryanice ve diğer eski köy isimlerinin iade edileceği söylenmişti, sözü verilmişti. 2009’da müracaat etmiştik, tabii, derneğimiz yine bir ceza almıştı, o günkü Özgür Gündem gazetesi de bunu dile getirmişti. Binlerce yerleşim yerinin ismi orijinalde Arapça olduğu hâlde sadece “Tillo” ismi eski ismine kavuşmuştur, geriye kalan yüzlerce, binlerce isim iade edilmemiştir. Osmanlı arşiv belgelerinde de eski köy isimlerimiz Arapça olarak yer almaktadır. Başbakanlık Osmanlı arşivinden aldığım belgeyi de sizlere gösterebiliriz.

Arkadaşlar, şunu hemen belirteyim ki, yani bizler farklı dil, inanç, mezhep, ırkların sahipleri olarak, hep beraber bu toprakları, bu vatani beraber halas etmişiz. Ve biz “Vatan sevgisi imandandır.” hadisinin hakikatine de iman etmişiz. Bunun bir gereği, bir ispatını da size arz edeceğim, ibraz edeceğim yani bizim dedelerimiz, atalarımız İstiklal Harbi’nde hep beraber, bu toprakların kurtarılması için canlarını ve mallarını feda etmişler, eza çekmişler, cefa çekmişler. Bir örneği: Bu, benim Mihellemi ve Arap olan Derzbineli, Darussurlu Dedem Ali Têlo’nun istiklal madalyası. Bu da, istiklal madalyasının kırmızı şeritli olduğuna dair belgesi. Kırmızı şeritli demek cephede bizatihi savaşmış, çarpışmış demektir. Atalarımız, dedelerimiz, birilerinin iktidarı için, birilerinin ötekileştirmesi için bu vatani, bu toprakları kurtarıp bizlere emanet etmemiş. Kusura bakmayın, dedem ve dedem gibilerin sayesinde şu anda bu Meclis kürsüsünde ve koltuklarında hepimiz oturuyoruz. Ama şunu da kabul etmiyoruz: Bizler canımızı verirken, birilerinin bizim dilimizi, inancımızı, ırkımızı inkâr etmesini ve bize ait olan dernekleri kapatmasını da asla kabul etmiyoruz ve kabul de etmeyeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslan.

Gündem dışı ikinci söz, son dönemde yaşanan terör olayları ve Hatay iline olan etkileri hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Serkan Topal’a aittir.

Buyurun Sayın Topal. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Hatay Milletvekili Serkan Topal’ın, son dönemde yaşanan terör olayları ve Hatay iline olan etkilerine ilişkin gündem dışı konuşması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde iç politika iflas etmiş, dış politika iflas etmiş; teröristler cirit atıyor, vatandaşlarımız ölüyor, milletimiz kan ağlıyor. Suriye savaşının Hatay ekonomisine maliyeti 8 milyar doların üstünde. Getirmeyi planladığımız değişiklik bu zararı telafi edecek mi? Hayır. Sadece Hatay’da genç işsizlik oranı yüzde 25. Partili cumhurbaşkanlığı geldiği zaman gençlerimiz iş sahibi olacak mı? Hayır.

Değerli arkadaşlar, dolar 4 liraya doğru gidiyor, euroyu konuşamıyoruz bile; borsa tamamen çökmüş, her yanınız FETÖ’cü dolmuş. Memleketimizde onca sorun varken, maalesef, bugün bir kişinin siyasi ikbali için “partili cumhurbaşkanlığı” adı altında anayasal padişahlık sistemini getirmeye çalışıyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, bir kişi bir partinin genel başkanı olacak, milletvekillerini belirleyecek, MYK’sına başkanlık edecek, parti başkanı olarak bürokratları atayacak, atadığı kişilerden oluşan Millî Güvenlik Kuruluna başkanlık edecek, HSYK üyelerini belirleyecek, Anayasa Mahkemesi üyelerini atayacak, Meclisi de beğenmezse feshedecek, üstüne de devletin ve milletin birliğini temsil edecek. Valileri atayacak, kaymakamları atayacak, il başkanlarını, ilçe başkanlarını atayacak; biz de bundan, bütün bunları yaparken, ettiği tarafsızlık yeminine bağlı kalmasını bekleyeceğiz, öyle mi? Mümkün mü bu değerli arkadaşlar, mümkün mü? Bunun adı dünyanın her yerinde diktatörlüktür, anayasal padişahlıktır. Bu gömlek ulusal kurtuluş mücadelesi vermiş bu ulusa dar gelir, dar. “Giy-di-re-me-yek-si-niz.” On dört yılda neyi yapamadınız da diktatörlük rejimiyle yapacaksınız?

Peki, teklifiniz bir yıl önce yasalaşmış olsaydı Beşiktaş’taki, Kayseri’deki, Suruç’taki, Ankara’daki, Taksim’deki, Atatürk Havaalanındaki bombalar patlamamış mı olacaktı, bunu engelleyebilecek miydiniz? On dört yıldır siz iktidardaydınız. FETÖ terör örgütüne “Ne istediniz de vermedik?” diyenler, on dört yıllık iktidar bu işin neresinde, bunu size soruyorum. Her olayda parmağı olan on dört yıllık iktidarınız, maalesef “FETÖ yaptı.” deyince “Kandırıldık.” dediniz. Peki, yarın yeniden “Kandırıldık.” dersiniz kim yaptı diyeceksiniz, “metö” mü “retö” mü yaptı diyeceksiniz?

Bugün gelinen noktada, kendi iradesiyle birlikte milletin iradesini de tek bir kişiye bırakan bu taslağı destekleyenleri tarih affetmeyecek ve ne yaparsanız yapın, ne ederseniz edin, öyle bir gün gelecek ki, Hun İmparatorluğu'ndan Göktürklerle, Karamanlılardan Büyük Selçuklu İmparatorluğu'na, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne, adınız, getirmeye çalıştığınız diktatörlük rejimiyle demokrasi ve cumhuriyete ihanet edenler içerisinde maalesef yer alacaktır. Çanakkale'de yedi düvele “Dur yolcu!” diyen, Amasya Genelgesi'nde “Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı belirleyecektir.” diyen, İstiklal Marşı'na “Korkma!” diye başlayan bu şanlı millet, ne dedesi tavuk kümesinde saklananları ne de Seyit Onbaşılıları da unutmadı, saltanat sevdalıları olan sizleri de unutmayacak. Göğsünü -bu hayasızcasiper etmiş bu kürsüde oturan cumhuriyet sevdalılarını da unutmayacak.

Bağımsızlığı karakteri olarak içselleştirmiş bu yüce millet, asla size şahsi emellerinizi gerçekleştirme şansı vermeyecektir. Her zaman doğru olanı haykırarak halkımızla birlikte el ele, cumhuriyetimizi sonuna kadar korumaya devam edeceğiz. Rejim değişikliğine, diktatörlüğe, açık faşizme, anayasal padişahlığa “Hayır.” diyeceğiz, “Hayır.” diyeceğiz, geçit vermeyeceğiz.

Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Zorbalık yakışır size, zorbalık.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Kimin zorba olduğunu gördü bu Meclis.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadan söz almak istiyorum izin verirseniz. “Saltanat sevdasından kurtulamadınız.” gibi bir ifade kullandı grubumuza yönelik.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sataşmadan dolayı iki dakika süre veriyorum.

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet tarihimizin en önemli görüşmelerinden birini yapmaya başladık. Elimizden geldiğince suhuletle, soğuk akılla süreci İç Tüzük'e uygun götürmeye çalışıyoruz.

Az önce konuşmacının bizi hayretler içerisinde bırakan, sanki hiç İç Tüzük'ü okumamış gibi, sanki hiç teklifimizi okumamış gibi o teklifi daha demokratik, daha millî egemenlik vurgusu olan bir teklif değil de sözüm ona saltanat sevdalılarının, sözüm ona diktatörlük rejiminin yandaşlarının hazırladığı bir metinmiş gibi ifade etmesini şaşkınlıkla izledik.

Değerli arkadaşlar, dün bu tabloda, bu Genel Kurulda Gazi Meclisimizde hiç kimseye yakışmayan tablolar yaşadık. Aslında konuşmacının ifade ettiği saltanat sevdası yaklaşımının da millî egemenliğe “Hayır.” demenin de kimler tarafından nasıl yapıldığını tüm Türkiye görmüş oldu. Bu kürsüye saldıran, kürsüyü işgal eden, Meclisteki vekilleri konuşturmayan, kendi siyasi kültürlerinden beslenen, sonuç olarak buraya çıkıp da bizi engellemeye çalışanların tablosunun ne olduğunu millet görmüş oldu.

Size rağmen daha demokratik bir ülke istiyoruz; size rağmen saltanata, diktatörlüğe karşı çıkarak daha millî güvenliğin, daha millî egemenliğin kuvvetli olduğu, daha çok demokrasinin olduğu bir ülkeyi hep beraber inşa etmek istiyoruz arkadaşlar.

Önyargısız bir daha bizim teklifimizi okuduğumuzda, fren-denge sisteminin nasıl olduğunu, nasıl millete hesap verebileceğini, Meclisle Cumhurbaşkanlığının karşılıklı dengesinin nasıl olduğunu daha iyi görebileceksiniz. Ancak siz gözünüzü kapattığınızda sadece kendinize gece yapıyorsunuz. Vursanız da kırsanız da bu kürsüyü kaldırmaya kalksanız da biz buradayız, bu milletin isteklerini yerine getirmek için buradayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, on beş yıldan beri millete rağmen bir iş yapmadık. Aynı şekilde görevimizi yapacağız, bu teklifi, sizin “saltanat” diye aşağılamaya kalktığınız, iftira attığınız, hakaret ettiğiniz bu teklifi millete götüreceğiz. Patron millettir, ne derse o olacak, size rağmen olacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın grup başkan vekili konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisini bu kürsüyü kırmakla, yıkmakla itham etmiştir. Cevap hakkımızı kullanacağız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yalan mı ya, yalan mı?

BAŞKAN – İki dakika süre ben size de söz vereceğim. Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle sayın grup başkan vekilinin dün yaşananların bu Meclise yakışmadığı konusundaki ifadelerine katılıyorum. Bu Mecliste dün yaşanan olaylar sırasında gerek Adalet ve Kalkınma Partisinden Sayın Genel Başkan Yardımcısı Fatih arkadaşımızın gerekse yaralanan ve zor durumda kalan tüm arkadaşlarımızın üzüntüsü içindeyiz, bugün de bunu ifade ettik. Ancak eğer siyaset yapıyorsanız şunu bilin: Doğrulardan ayrılarak, gerçek dışı bir şeyler söyleyerek, algı yönetimi yaparak, binlerce sosyal medya hesabındaki trolü kullanarak gerçekleri yanıltamazsınız.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Arkadan gelip kalleşçe vurarak...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Dün Cumhuriyet Halk Partisi sizlere, grup başkan vekillerinize defalarca şunu söyledi: Meclisi ilga edecek, ortadan kaldıracak, yetkilerini bir başkasına devredecek bir maddeyi...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Milletten korkmayın, hep korktunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - ...gece yarısı, televizyon yokken milletten kaçırarak görüşmeyin, bunu yarın yapalım, yoksa buna demokratik tepkimizi göstereceğiz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Kürsü işgali demokratik tepki değildir.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Böyle demokratik tepki mi olur, bu gasp olur, gasp!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - “Hayır, gece üçte olacak.” dediniz. CHP olarak geldik, konuşmamızı yaptık, sonra da -dünyadaki tüm parlamentolarda, Amerika’da on altı saat “filibuster” oluyor, İspanya’da on yedi saat adam kürsüye geliyor- ey sabırsızlar... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) ...yedi dakika dayanamadınız -bu kürsüyü tuttuk- geldiniz 300 kişi, bu kürsüyü devirdiniz. Bu kürsüyü buradan söküp saraya götürmeye kalktınız. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, dün sizin gözlerinize baktım, sizin gözlerinize.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – O kürsüyü işgal eden sizsiniz, siz!

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Halktan korkuyorsunuz siz, milletten korkuyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Bir gece önce kendiliğinden kulisimize gelip bir bardak çayımızı içmeye gelenler, dün gece buraya kanımızı içmeye gelmişlerdi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİM TUNÇ (Uşak) – Yalancı! Yalancı!

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Milletin vermediğini zorla almaya kalkıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Şerefsiz! Allah belanı versin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri bir saniye.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Kalleşler belli, kalleşler! Arkadan gelip vuranlar belli!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri istirham ediyorum, sabırlı olun. Varsa bir sataşma, söz vereceğiz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Önce çektiğiniz yayınları bir izleyin, ondan sonra konuşun.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, grubumuza dönerek “Kan içmeye geldiniz.” diye ifade ettiler. Söz alıp cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan, lütfen bu tartışmayı bitirelim.

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; istemesek de siyasette bazen polemik olur, tartışma olur, kavgâ olur.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Seviye olur seviye, zekâ ve seviye olur.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama iftiranın, seviyesizliğin, hakaretin bu kadarını, inanın şaşırarak izliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Tek parti dönemini istiyorlar tek parti, alamayacaksınız bunu, millet var. Kan ağılattınız bu millete yıllarca.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, rahat olun, 15 Temmuzda bu Meclisi, bu kürsüyü işgal edemeyen Silahlı Kuvvetler -tırnak içerisinde- nasıl bir cevapla karşılaşmışsa, arkadan bizi vurmaya kalkan, iki arkadaşımızı kalleşçe, alçakça, şerefsizce arkadan vuranlar da aynı cevabı alacaklardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dün, bütün millet nasıl saldırı olduğunu burada gördü arkadaşlar. Arkadaşlarımızın rencide olmaması için ayrıntıya girmeyeceğim ama hastanede kalan iki arkadaşımıza da olayın dışında, izlerken, arkadan vurulduğunu, arkadan yumruk atıldığını tüm medya gördü. İnsaf diyorum, diyecek bir şeyim yok.

İki, değerli arkadaşlar, arkadan vurmanın ne demek olduğunu bu kürsüden söyleyemiyorum ben, siz ne olduğunu biliyorsunuz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Kallesliktir, kalleslik!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bir diğer ifade, dedi ki sayın grup başkan vekili: “Bu kürsü buradan gidecek.” Dün beraber izledik arkadaşlar, 300 kişi burada beraberdik. Bu kürsüde konuşan bir grup başkan vekili varken, döndü grubuna, “Gelin buraya.” dedi ve burayı işgal etti.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Provakatör!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Polatlı’nın sınırlarına gelen düşman askeri burayı işgal edemedi, siz de edemeyeceksiniz, edemeyeceksiniz! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Siz burayı işgal etmeye kalkınca grubumuz da bu milletin kürsüsünü tekrar millete vermek için gereğini yaptı, olay bundan ibaret. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Biz kürsüyü koruduk, kürsüyü savunduk.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, size rağmen oyuna gelmeyeceğiz.

SALİH CORA (Trabzon) – O kürsü milletindir!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Üç günden beri sakın olan sizler, hangi talimatla bilmiyorum, dün aniden kavgaya başladınız.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Akşam geldi gitti mi?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Oyuna gelmeyeceğiz.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Akşam geldi gitti.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Hangi kafayla bunu yaptığınızı biliyoruz ama bu milletin dediğinden başka bir şey burada olmayacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Terör örgütlerinden talimat alıyorlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Turan.

Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dünden beri birinci tartışmadan, birinci olmasını istemediğimiz... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Hesabı sana sorulacak!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, istirham ediyorum. Sayın grup başkan vekilleri karşılıklı olarak, varsa satışmalarda cevap hakkı kullanıyorlar; ben de dinlemek durumundayım onları.

Buyurun Sayın Altay. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Sayın Balta...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ayıp! Ayıp!

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Sayın Balta...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Orayı susturur musunuz.

BAŞKAN – Sayın Altay, ben sizi dinliyorum.

Ben sizi dinliyorum, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dün birinci tartışmada yaşananlarla ilgili...

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Sayın Balta, kuduz aşısı oldun mu?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Oldum, oldum!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...bir açıklama yapmıştım.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Aşı nereden geldi?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Oldum!

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Aferin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunun üzerine çok sayıda...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – 133 kişi karantinaya alınması lazım, hem de kafesli karantina.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Yedek kuduz aşısı getirttir, yedeği hazır olsun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Şüpheli var, 133 şüpheli var.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir müdahale eder misiniz.

BAŞKAN – Ben dinliyorum, sizi dinliyorum efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O zaman burayı açın Sayın Başkan. Arkadaşların da beni duyması lazım. Buradan konuşayım o zaman.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Engin Altay, bunun hesabı sorulacak sana!

BAŞKAN – Buyurun, dinliyorum ben sizi. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Arkadan yıkmanın size hesabı sorulacak!

BAŞKAN – Açalım bir dakika arkadaşlar. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tehdit etme! Tehditçi!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Lütfen sayın milletvekilleri...

Buyurun Sayın Altay.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Bunun hesabı sorulacak sana!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tehdit etme!

SALİH CORA (Trabzon) – Yüz yüze gel, yüz yüze; arkadan değil.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, gel geleceksen, tehdit etme! Delikanlıysan gel! Hadi, delikanlıysan gel!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekilimize söz verdim. Lütfen...

Buyurun Sayın Altay.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Nerede canlı yayın şeyiniz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dün burada...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Niye vazgeçtiniz?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – FETÖ’cüler gibi arkadan vurmayacaksınız! Hesabı sorulacak sana! Bunun hesabını vereceksin!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – FETÖ’cü sensin! “ByLock”cu!

Dün burada yaşananları, birinci tartışmada yaşananları, çıktım anlattım. Çok sayıda sayın milletvekilinin bir görüntüyü ya da görüntünün bir kısmını paylaşmak suretiyle akıllarınca beni belki de hedef göstermek gayretlerini biliyoruz; ellerinden geleni artlarına koymasınlar. Fakat, belli ki Genel Kurul tatmin olmamış.

BAŞKAN – Sayın Altay, iki dakika satışmadan söz veriyorum. Lütfen, yeni bir satışmaya meydan vermeyelim.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, çok sayıda milletvekilinin bir görüntüyü ya da görüntünün bir kısmını paylaşmak suretiyle belki de kendisini hedef göstermek gayretinde olduğuna ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir olayın görüntüsünün belki de üçte 1'lik bir kısmını izleyerek vardığınız bu kanaatten dolayı belki sizi çok suçlamamam lazım, çok suçlamamam lazım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİM TUNÇ (Uşak) – Senin öyle bir hakkın da yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – İyi, konuşun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir dinleyelim lütfen, dinleyelim.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bu şekilde bizi sindireceğinizi sanıyorsanız yanılıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından “Başlatan sizsiniz.” sesi) Şurada adabınızla oturun, adabımızla konuşalım. (CHP sıralarından alkışlar) Anladın mı? Siz buraya kurulu gelmişsiniz, belli, kurulu gelmişsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Kurulu gelmişsiniz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Hesabı sorulacak sana!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bir mesele anlatmaya çalışıyorum ben, dinlerseniz...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Millet size hesabını soracak!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne diyorsun ya! Ne diyorsun sen!

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ne diyorsun sen!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sen ne diyorsun!

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Sen ne diyorsun!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Gel... Ne yapıyorsun sen ya!

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Gel...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne yapıyorsun sen!

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ahlaksız seni!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne diyorsun sen, ne? Derdin ne senin, derdin ne?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Derdim, sana hesap sormak.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ohh, oh, oh, oh!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne yapacağız? Biz gidelim mi Meclisten?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Hadi güle güle, hadi güle güle!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Biz gidelim mi?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Git.

YILDIZ SEFERİNOĞLU (İstanbul) – Arkadan vurana ne denir bilir misin?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne diyorsun, sen ne diyorsun? Nereye geliyorsun?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oturur musunuz lütfen.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Nereye geliyorsun sen? Nereye geliyorsun sen?

YILDIZ SEFERİNOĞLU (İstanbul) – Puşt denir, puşt.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen, lütfen...

SALİH CORA (Trabzon) – İsteddiği yere gelir.

BAŞKAN – Tamamlasın. Lütfen, sayın milletvekilleri, sakın olalım ya.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Puşt sensin!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Engin Altay’a ne zaman söz verilse...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, ben söyleyeyim, istediğiniz gibi yorumlarsınız.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Adamın işi gücü tahrik.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Neydi? Akif Yılmaz arkadaşımızla bir olay yaşadık. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Özür dilemen lazım orada.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Kalles gibi vuruyorsun arkadan.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Nefi...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Nefi’yi bilmiyorum ben, onu bilmiyorum kardeşim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Akif Yılmaz arkadaşımız için...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Arkadaşmış! Ne arkadaşı ya!

ENGİN ALTAY (Devamla) – ...buradan da “Üzgünüm.” dedim.

SALİH CORA (Trabzon) – Özür dilemeniz lazım ondan.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Arkadaşlar...

Sayın Başkan, süreyi kullanamadım ben, takdir edersiniz.

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika daha vereceğim.

SALİH CORA (Trabzon) – Üzülmekle olmuyor; ben de üzgünüm.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Arkadaşlar, dinlersiniz dinlemezsiniz, kabul edersiniz etmezsiniz, hepimiz...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kürsü işgali yaptınız.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Evet, yaptık, gene yaparız gerekirse. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Bir daha yapın, hadi bir daha yapın!

SALİH CORA (Trabzon) – Hadi bir daha yap!

ENGİN ALTAY (Devamla) – E, yapıyorum, ne olacak?

SALİH CORA (Trabzon) – Hadi bir daha yap, hadi davet et, hadi davet et!

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ya, niye kaşıyorsunuz kardeşim?

ALİM TUNÇ (Uşak) – Yapın da görelim.

SALİH CORA (Trabzon) – Hadi grubunuzu oraya davet edin. Cesursanız davet edin grubu oraya.

BAŞKAN – Sayın Altay, tamamlayın sürenizi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bakın, sayın grup başkan vekilleri, güzel, taktikleriniz iyi.

Akif Yılmaz, tanıyarak ya da tanımayarak... (AK PARTİ sıralarından “provakatör” sesleri) ... yandan beni buradan aşağıya itmeye çalıştı. Kendisi gelsin inkâr etsin; edemez, edemez.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yok öyle bir şey, yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Dedim ki: “Ne yapıyorsunuz?”

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yok öyle bir şey.

ENGİN ALTAY (Devamla) – İtiştik kardeşim, karşılıklı itiştik. Ben de onu tuttum, aşağıya ittim, itmedim demiyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Tutuyorsunuz, boğazını sıkıyorsunuz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Arkadan kim kime vuruyorsa kalleştir, kalleştir, evet. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE DOĞAN (Tekirdağ) – Kalleştir.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ben vurmadım, ben itiştim adamlar. Ben adamlar boğuştu, itiştim.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Kalleşler içinde, kalleşler orada.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Başkan, Genel Kurulu susturmak sizin göreviniz.

BAŞKAN – Sayın milletvekili...

Konuşun Sayın Altay, Genel Kurula hitap edin siz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ve kavgada yumruk sayılmaz ayrıca, dünkü arbedeyi bütün dünya gördü.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Evet, herkes gördü.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bu tartışmalarda kim kime vurmadı?

ALİM TUNÇ (Uşak) – Arkadaşımızın ayağını ısırıldılar.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Arkadan vuran kalleştir, kalleştir. Vurmadım diyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bir bölümünü izleyip...

AYŞE DOĞAN (Tekirdağ) – Hepsini izledik biz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Akif Bey gelsin, yemin etsin “Engin Altay’ı ben itmedim.” desin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Altay.

Bir dakika uzattım ben.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bir dakika Sayın Başkan.

BAŞKAN – Uzattım Sayın Altay, teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ben konuşamadım ki.

BAŞKAN – Uzattım Sayın Altay bir dakika.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Aynen arkadan milletvekili gibi sen de kalleş, arkadan vurdun, yüzüne vuramazsın.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Evet, doğru.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne diyorsun ya?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Dediğimi duydun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Arkadan vuran kalleştir.

ALİM TUNÇ (Uşak) – “Kalleşler” diyor, “...arkadan vurur.” Sizin de aranızda kalleşler var.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Akif Yılmaz gelsin, yemin etsin “Ben Engin Altay’ı itmedim.” desin, kabul edeceğim; edemez, diyemez. Olay böyle yaşandı. Nasıl isterseniz öyle yorumlayın.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Öyle yorumluyoruz biz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne istersen yap! (CHP sıralarından alkışlar)

ALİM TUNÇ (Uşak) – Öyle yorumluyoruz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Öte yandan şunu da söylememiz lazım.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Gereğini de aynen öyle yapacağız.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 15 Temmuzda... Bakın, bir şeyi bilin, biraz parlamentolar tarihine falan bakın.

AYŞE DOĞAN (Tekirdağ) – Çok iyi biliyoruz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Siz çok biliyorsunuz da arkadan vuruyorsunuz, çok biliyorsunuz ya!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Kürsüye dokunulmaz, kürsüye siz dokundunuz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Çok biliyorsunuz ya, arkadan vuruyorsunuz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 15 Temmuzda bu kürsüyü FETÖ’cüler yıkamadı ama dün gece siz yıktınız, bunu unutmayın. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİM TUNÇ (Uşak) – Yalan söylüyorsun!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Adam utanır be!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, bir saniye...

Sayın milletvekilleri, istihdam ediyorum, lütfen, bakın...

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Değerli arkadaşlar, polemik uzamasın diye kürsüye çıkmayacağım.

Sayın Başkanın ifade ettiği “Arkadan vuran kalleştir”i... Kalleştir arkadaşlar, kim arkadan vurmuşsa kalleştir, onu söylüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, onun dışında, bu kürsü milletin kürsüsü; hukukunu kollayacağız, gereğini yapacağız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir dakika... Pardon...

Sayın Başkan, tutanağa geçsin. Arkadan... (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

Durun... Dur bakalım... Dur bakalım...

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.30

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.08****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56’ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi, gündem dışı üçüncü söz, Bursa ili hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın’a aittir.

Sayın Aydın, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

3.- Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın’ın, Bursa iline ilişkin gündem dışı konuşması

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; arkamda gördüğünüz yazı: “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” Doğrusu, bazıları belki bunu içine sindirmemiş olabilir ama bu yazıyı görerek dahi bu kürsüyü hiç kimsenin işgale hakkı yoktur. Bunu böyle bilelim ve bizi kimse hizmetimizden, bu millete hizmetten de geri koyamayacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hatırlarsanız, ikisi de vefat etmiş, Calp, Özal’a dedi ki: “Ben bu köprüyü sattırmayacağım.” O da çok rahat bir şekilde “Satacağım.” dedi ve neticede satıldı. Biz işimize bakacağız ve bu topluma yararlı olmak için elimizden gelen, bugüne kadar yaptıklarımızın yanında, hepsini yapmaya devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ Hükûmetinin on beş yılda inşa ettiği bir dönüşüm sayesinde, ülkemizin sadece birikmiş sorunlarını çözmekle kalmadık, yükselen, güçlü, itibarlı bir ülke olma yolunda sağladığımız demokratik istikrar ve eserlerimizle de gösterdik. İlk kez milletimizin karşısına çıkarak Türkiye’yi yönetme irademizi beyan ettiğimizde, bize “Nereden kaynak bulacaksınız?” diye sorulduğunda, “Kaynak Türkiye.” demiştik. Derin bir kriz içinde devraldığımız ülkemizi dünyada iddia sahibi, güçlü, saygın ve itibarlı bir konuma getirdik. Milletimizin kurduğu, istikametini milletin belirlediği ve sadece millet eliyle kendini yenileyen bir parti olarak ülkemizde demokrasi ve hukuk devletinin kökleşmesi, vatandaşlarımız ile hizmet üretecek olan kurumlarımız arasında bir mesafe kalmaması için var gücümüzle, aşk ve heyecanla bundan sonra da çalışacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarih, kültür, turizm, tarım ve sanayi şehri Bursa ilimizle ilgili kısaca bilgi sunmak istiyorum. On beş yıllık süre içinde, Bursa’mıza 20 milyarın üzerinde hizmet, yatırım yaptık. Bunların ulaştırma ve haberleşme, eğitim, sağlık, adalet, orman ve su işleri, çevre ve şehircilik diye uzun uzadıya söyleyemeyeceğim. Bursa’mızı zaten beş dakikada anlatma imkânımız da yoktur doğrusu, bunu da arz edeyim. Kısa başlıklarla mevcut durumumuzu arz ediyorum. Gelişmiş altyapısı, dinamik girişimcileri ve yüksek iş kalitesiyle uygun yatırım ortamı, dört saatlik uçuş mesafesinde 1,5 milyardan fazla insanın yaşaması ve ulaşılabilmesi, Türkiye’nin gelir seviyesi en yüksek 4’üncü şehri, Türkiye’nin 2’nci büyük ihracat kenti, işsizlik oranında yüzde 7-8’le Türkiye ve AB ortalamasından daha iyi performans, sosyoekonomik gelişmişlik düzeyiyle ilk 5 şehirden birisi, İpek Yolu’nun en önemli durağı, tarihî süreçten gelen ticaret kültürü; tekstil, otomotiv, makine, mobilya ve tarımda güçlü üretim altyapısı, sektörlerde dünyayla rekabet gücü, bine yakın uluslararası yatırımcının bulunduğu bir şehir, toplam 21 sanayi bölgesi ve 1 adet serbest bölge, lojistik geçiş bağlantıları sağlayan

stratejik coğrafi konum; hava, kara, deniz ve demir yolu entegrasyonu, İstanbul'a kırk beş dakikalık bir mesafe, yaşam kalitesi en yüksek şehirler sıralamasında dünyada 37'nci, değerli arkadaşlarım, dünyada 37'nci ve Türkiye'de de 1'inci sıradayız. Tarihî çarşı ve hanlar bölgesiyle UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girdik. Dünya standartlarında eğitim veren 2 tane üniversite, kış ve doğa sporları turizmi, kongre, termal, sağlık, tarih ve inanç turizmi bakımından yüksek potansiyel; verimli ovaları ve doğal zenginlikleri, "Bursa büyürse Türkiye büyür." sloganıyla Türkiye'nin ihracatının yüzde 76'sını Bursa'nın merkezinde bulunduğu 1'inci bölge şehirleri gerçekleştirmektedir, Türkiye'nin ileri teknoloji ihracatının yüzde 60'ını, orta-ileri teknoloji ihracatının da yüzde 80'ini Bursa merkezli 1'inci bölge şehirleri yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Türkiye'nin 2023 yılı kilogram başına ortalama ihracat hedefi 4 dolar. Bugünden biz 2023'ü de yakaladık.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce, bugün sadece grup başkan vekillerine yerinden üçer dakika süreyle söz vereceğim; 60'a göre söz almayı bugün uygulamıyorum.

Evet, sisteme giren sayın grup başkan vekillerine üçer dakika söz vereceğim.

Buyurun Sayın Gök.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Cumhuriyet Halk Partisi olarak çok hassas bir çizgide görevlerini yapmaya çalıştıklarına, Genel Kurulda yaşanan şiddet görüntülerinin tasvip edilemeyeceğine, yaralanan tüm milletvekillerine geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ve İstanbul Milletvekili Enis Berberoğlu'nun davasında esas hakkındaki mütalaada müebbet hapis cezası istenmesinin siyasi bir karar olduğuna ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, önemli bir anayasa değişiklik teklifinin maddelerini görüşüyoruz. Elbette her partinin, durduğu yer, ideolojisi ve ilkeler açısından farklı düşünceleri normal. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bu Gazi Meclisin Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ilkelerine, parlamenter demokrasinin güçlenmesine, kuvvetler ayrılığının daha da güçlenmesine, yargı bağımsızlığına bağlı olarak ve herkesin anayasal sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla görevini yapması konusunda çok hassas bir çizgide görevimizi yapmaya çalışıyoruz. Tüm kaygımız, Gazi Meclisimizin yüz kırk yıllık parlamenter demokratik geleneğinden ayrılarak ne olacağı belli olmayan, eğer seçilirse, Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu dahi seçilse onda toplanmasını istemediğimiz yetkiler konusunda kamuoyunu ve Meclisimizi bilgilendirmek ve bu konudaki muhalefet hakkımızı kullanmaktır. Tüm çabamız budur. Tüm çabamız Türkiye içindir. Tüm çabamız Türkiye'nin daha iyi yerlere ulaşması ve bu konuda ileride bizi bekleyebilecek kargaşalardan, kaoslardan kurtarmak için büyük bir çabanın ürünü olarak burada arkadaşlarımız fikirlerini söylüyor, gerekirse kimi eylemleriyle de bunu desteklemeye çalışıyor.

Elbette burada yaşanan şiddet görüntüleri tasvip edilemez. Ben Sayın Fatih Şahin kardeşimizin bir operasyon geçirdiğini öğrendim, kendisine geçmiş olsun diyorum. Ayrıca, bu eylemler sırasında, etkinlikler sırasında yaralanan, ismini bilmediğimiz tüm arkadaşlarımıza da geçmiş olsun diyorum, başta kendi milletvekilimiz Fatma Kaplan Hürriyet olmak üzere.

Önemli olan, halkın bilgilenme hakkının kullanılması, konuşmaların naklen verilmesi ve kamuoyunun oluşmasına fırsat verilmesidir.

Bakin, Ankara Valiliği bir karar aldı; Ankara’da bizim görüşlerimizi anlatmak için yapabileceğimiz toplantılar yasaklandı, stat açılması yasaklandı, basın açıklamaları yapılması yasaklandı. Bu şartlar altında biz görüşlerimizi nasıl açıklayacağız? Tüm çabamız, tüm isyanımız, yapılacak bu uygulamalarda hakkaniyetli, adil olunması ve meşru kanalların açılmasıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu duyarlılık içerisinde, Gazi Meclisimizi bekleyecek tehlikelerden korumanın telaşı içerisindeyiz, Gazi Meclisimizi kıskançlıkla koruma arzusundayız. Bunu yaparken bütün arkadaşlarımızın...

Toparlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) – ...bu hassasiyetimizi anlamalarını kendilerinden bekliyoruz. Elbette bu tasarı Meclisten geçerse doğal olarak referanduma gidecektir, bu görüşlerimizi halkımızla da paylaşacağız, bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

Doğal olarak biz parlamenter demokrasinin güçlenmesine ve kuvvetler ayrılığının daha da güçlenmesine yönelik çabalarımızı burada anlatma çabaları içerisinde olacağımızın herkes tarafından bilinmesini istiyorum.

Ayrıca, dün İstanbul Milletvekilimiz Sayın Enis Berberoğlu’nun yargılandığı davada, hiç de kendisine iddianamede itham edilmeyen bir suç isnadından dolayı müebbet hapis cezasıyla savcı tarafından esas hakkındaki mütalaasının verilmesini Cumhuriyet Halk Partisi olarak hukukun üstünlüğüne, yargı bağımsızlığına aykırı bulduğumuzu ve bunun bir siyasi karar olduğu gerekçesiyle de reddettiğimizi tüm kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Sayın Akçay, buyurun.

3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, kürsü masuniyetini ihlal eden davranışların tasvip edilemeyeceğine, kürsü masuniyetini ihlal edenleri ve fiziki müdahale içerisinde bulunanları kınadığına, Meclisin mehabetini, saygınlığını ve güvenirliliğini korumak ve fiziki kavgalara, müdahalelere meydan vermemek gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kürsü masuniyeti kavramını bir kez daha çok iyi düşünmemiz gerekiyor. “Kürsü masuniyeti” yani “kürsünün korunması”, “kürsünün dokunulmazlığı” kavramı, sadece kürsüde hatip varken hatibin dokunulmazlığı değildir. Bunun yanı sıra, ayrıca, bizatihi, kürsüde hatip olmasa dahi kürsü dokunulmazlığı ve kürsünün korunması gerekir ve kutsallığı söz konusudur. Çünkü, aziz milletimizin en yüce makamı Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğuna göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de en önemli mahfili kürsüdür. Kürsüyü işgal kendi kendimizi inkârdır, reddir ve çok kötü bir durumdur. Hiçbir şekilde kürsü masuniyetini ihlal eden davranışlar tasvip edilemez. Kürsü masuniyetini ihlal edenleri, fiziki müdahale içerisinde bulunanları -bugüne kadar itibarıyla- kınıyorum ve bundan sonra bu tür kürsü masuniyetine zarar veren hiçbir şart altında kabul edilemez davranışlara meydan verilmemesini temenni ediyorum.

Geçmişte, 23'üncü, 24'üncü Dönemlerde de benzeri hadiseler yaşandı ancak çünkü veya bu gece sabaha karşı yaşanan hadise gözlerimizin önünde cereyan etti ve bizzat yaşayarak, somut bir şekilde gördüm ki planlı, programlı, organize, fiziki bir davranış sergilendi. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, geçmişte olduğu gibi bugüne kadar da bu kürsü masuniyetini özenle koruyan bir grup olarak ifade ediyorum, asla böyle bir şeyi aklımızdan geçirmedığımız gibi, tasvip etmiyoruz ve bu tür müdahalelerin yanlış olduğunu tekraren ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açıyorum, tamamlayın lütfen siz de.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Değerli milletvekilleri, elbette bu yüce Mecliste görüşülen çeşitli kanunlara, anayasa değişikliklerine karşı olanlar, kabul edenler olacaktır, hatta buna şiddetle karşı ve muhalif olmak da mümkündür. Fakat, işin esasına karşı çıkanlar karşı çıkışlarının usulünü asla bozmamalıdır. Burası da yaşanan kötü davranışların, yüce Mecliste yaşanan gerilimlerin, tahriklerin millete, mahalleye, sokaklara, işyerlerine taşınacağını da dikkate alarak sorumluluk içerisinde hareket etme mecburiyetimiz vardır ve yüce Meclisin mehabetini, saygınlığını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, açalım bütün grup başkan vekilleri için, tamamlasınlar.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - ...ve güvenirliliğini özenle korumamız gerekir. Hiçbir şart altında fiziki kavgalara, müdahalelere meydan verilmemesi gerekir ve grup yönetimlerinin de bu konuda gereken hassasiyeti mutlaka göstermesi gerekir.

Şimdilik söyleyeceklerim bunlar Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım...

4.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Anayasa değişikliği teklifi görüşmelerinin çalışma usul ve esaslarına aykırı bir tempoyla yapıldığına, Ağrı'nın Tutak Belediyesinin eş başkanlarının yerine kayyum atanmasına, 80 belediye el koymanın gasp olduğuna ve milletin seçiminden, oyundan korkmak anlamına geldiğine ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şunu söyleyeyim: Biz, gerçekten çalışma yaşamına, esas ve usullerine aykırı bir çalışma temposuyla burada çalışıyoruz. Şöyle ki: Bu, uluslararası sözleşmelere de, ILO Sözleşmesi'ne de aykırı. Ne bir çalışma mesai saatlerimiz var ne mefhumu var. Bunun üzerine yorgunluk, psikolojik gerginlik büsbütün artıyor ve son iki gündür istemediğimiz olaylar cereyan ediyor. Buradan hareketle, şimdi, Anayasa görüşmelerinin başladığı ilk gün, Anayasa Komisyonu Başkanı Mustafa Şentop şunu söylüyor: “Aceleemiz yok. 2019'da yürürlüğe girecek olan bir teklifi görüşüyoruz.” Sayın Şentop, Sayın AKP'liler, bizim hiç acelemiz yok, Türkiye'nin hiç acelesi yok. Eğer aceleniz yok ise geceli gündüzlü, hafta içi, hafta sonu bu ne telaş, bu ne yangından mal kaçırma paniği?

Buradan hareketle söylüyorum, bir: Açılış ve kapanış saatleri doğru düzenlenmeli, burada milletvekillerinin kendi dertlerini, meramlarını, muratlarını doğru anlatabilecekleri koşullarda bu görüşmeler yürütülmelidir ve arada, örneğin dört gün çalışılır, bir gün ara verilir, beş gün çalışılır, bir gün ara verilebilir. Bunu öneriyorum.

Sayın Şentop diyor ki: “2019'da yürürlüğe girecek olan bir paketi görüşüyoruz, acelemiz yok.” Eminim ki diğer partilerin hiç acelesi yoktur ama burada iktidar partisinin yangından mal kaçırmaya çalıştığı gibi bir gerçeklikle karşı karşıyayız.

Bir diğeri, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakın, hakkında hiçbir soruşturma yürümemiş, dava açılmamış, Ağrı'nın Tutak Belediyesinin eş başkanlarının yerine dün kayyum atandı. Bir soruşturma yok veya bir mülkiye müfettişinin olumsuz raporu yok. Millet iradesinden o kadar söz edenlerin, millet iradesini ayaklarının altına alarak, hiçbir zaman bir belediye seçimini kazanamayacakları yerlere karşı bu kayyum atama uygulaması bizim için gasptır. İktidar partisi gaspçılık yapıyor. Eğer bu kadar, suçladıkları kadar, belediyelerden halk memnun değilse ve millet iradesine zerre saygısı varsa bu iktidarın, buyursun, seçime gideriz. 3 büyükşehir belediyesine kayyum atandı. Buyursunlar, birinde Cumhurbaşkanı, birinde Başbakan, birinde Meclis Başkanı, bizim arkadaşlarımızın, o kadar aleyhlerinde propaganda yürütülen arkadaşlarımızın karşısında aday olsunlar. Hadi, kazanabiliyorlarsa kazansınlar. “Millet, millet, millet...” diyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEHRA TAŞKESENLIOĞLU (Erzurum) – Silah olmasaydı kazanılırdı zaten. Silah ve tehditlerle nasıl oy topladığınıza ben şahidim, ben; iki yıldır ben şahidim. Kendi onurunuzla oy almadınız, silahınızla oy aldınız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Milyonlarca oy...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şimdi, bu, büyük bir acizliğinizin ifadesidir.

ZEHRA TAŞKESENLIOĞLU (Erzurum) – Kendi onurunuzla oy almadınız, silahınızla oy aldınız.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Siz eğer örgütsel silahlı gerçekliğe bir üstünlük kaybetmişseniz o zaman bu sizin acizliğinizdir. Seçimlerde silah milah olmaz, her yerde askerin polisin etkinliği vardır. Tekrar söylüyorum: Soruşturma, kovuşturma, dava olmayan belediye başkanlarına kayyum atamak millet iradesine saygısızlıktır, onun iradesini tanımamadır.

Seçime gitmemenizin nedeni ise o millettten nasıl bir tokat yiyeceğinizin farkında olunuzdandır. Bu getirmek istediğiniz rejim de son iki yılda işlenmiş olan, hesabı verilmeyecek olan suç ve günahların üstünü yeni bir rejimle kapatarak hesap verilebilirlikten, sorgulanmaktan, yargılanmaktan duyulan hezeyan ve korkudan başka bir şey değildir. Bunu özellikle ifade etmek isterim.

Ya değilse, 80 belediyeye el koymak gasptan başka bir şey değildir, milletin seçiminden, oyundan, demokrasisinden, meşruiyetinden korkmaktan başka hiçbir anlama gelmiyor. İktidar, güç getiremediği yerlerde gayrimeşru yöntemlere başvurmaya devam ediyor diyorum.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bostancı...

5.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Parlamentonun görevinin, kurallar dâhilinde, millettten almış olduğu temsil çerçevesinde meseleleri müzakere etmek olduğuna ve Meclisin vazifesini yapmasını temin etmenin herkesin ortak hukuku ve ahlakı olduğuna, diün Genel Kurulda yaşanan olayların üzüntü verici olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; burası Parlamento. Bu Parlamentoyu bu şekilde oluşturan, dört partiden müteşekkil temsilciler marifetiyle var eden bizatihi milletin kendisi. Parlamentonun görevi, kurallar dâhilinde millettten almış olduğu temsil çerçevesinde meseleleri konuşmak, müzakere etmek ve bir yere bağlamak. Bunu kurallar çerçevesinde yapacaktır. Esasen, Parlamento görüşmelerinde kürsü, millettten aldığı yetkiyle müzakerelere ilişkin kanaatlerini vekillerin aktarma yeridir.

Burada insanların elbette aynı fikirde olmaları beklenmez. Görüşmüş olduğumuz Anayasa değişiklik teklifi konusunda partilerin farklı yaklaşımları söz konusu ama milletin vermiş olduğu yetki çerçevesinde bu müzakerelerin yapıldığı, parti konumlarının bu şekilde oluştuğunu unutmayalım.

Kürsü masuniyeti dediğimiz hadise milletin buraya göndermiş olduğu temsilcilerinin kürsüde konuşabilme haklarının varlığıdır. Hiç kimse kural harici “Ben öyle görüyorum, ben öyle düşünüyorum, benim kanaatim bu şekilde.” diyerek milletin kendisine vermemiş olduğu bir yetkiyle “Kürsüye millet adına el koyuyorum.” diyemez. Burada bütün partiler milletten yetki alarak geldiler ve millet adına konuşuyorlar. Eğer kürsüye yönelik bir problem söz konusuysa bu problemi gidermesi gereken, kurallar çerçevesinde Meclis Başkanlık Divanıdır, Meclis başkan vekilidir. Onun dışında hiç kimse “Benim kanaatim bu şekilde, ben de kürsüye el koyuyorum.” dediğinde o zaman kim erken kalkarsa kürsüye el koyup “Buradan ben konuşacağım.” şeklinde garip bir durum ortaya çıkar ve bu demokratik bir tavır olmaz.

Burada faşizme ilişkin olarak birçok değerlendirme yapılıyor. Faşizm nedir biliyor musunuz en temelde? “Ben şöyle düşünüyorum, sen de böyle düşünüyorsun. Benim dediğim doğrudur, yetmez, ben bu doğruluğumu fiilî olarak sana göstereceğim.” şeklinde kural harici davranmaktır, faşizm budur. Bundan kaçınmak ve kurallar çerçevesinde bu Meclisin vazifesini yapmasını temin etmek hepimizin ortak hukuku ve ahlakıdır ve esasen partiler buna uymakta muhakkak büyük bir ciddiyet ve mesai sergiliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Zaman zaman yaşanan problemlere, gerilimlere, birtakım tartışmalara ilişkin olarak şunu belirtmem gerekir: Evet, bunlar yaşanıyor, insanız ama bunları gidermek ve milletin bizi burada var ettiği hukuka bağlı bir şekilde bu Meclisin çalışmalarını temin etmek hepimizin boynunun borcu; benim de boynumun borcu, CHP Grubunun da, HDP ve MHP Grubunun da aynı zamanda borcu. O kürsüde konuşma hakkını, CHP’lilerin de konuşma hakkını, AK PARTİ’lilerin de konuşma hakkını, bütün partililerin konuşma hakkını korumak hepimizin görevi. Millet adına üstleneceğimiz görev ancak bu olabilir. Yoksa “Kürsüye ben el koyuyorum, bundan sonra benim dediğim olacak.” tarzındaki bir yaklaşım, milletin talep ettiği bir yaklaşım olmaz.

Dün burada üzüntü verici hadiseler yaşandı. Eminim, bugün arkadaşların öfkesi de var, her partiden insanlar öfkelenebilirler muhakkak. Ama “Ortak ne var?” derseniz, benim gördüğüm, bütün partilerde ortak; dün bu işler yaşandığı için, bu trajik olaylar yaşandığı için üzüntüdür. Bu da bugünkü bizim ortaklığımızdır. Ümit ederim bundan sonra hep beraber üzüleceğimiz bu tür hadiseler meydana vermeyiz, kurallar dâhilinde ve milletin vermiş olduğu emanete uygun bir tarzda, demokrasinin de ruhuna, kurallarına, maddi şartlarına uygun bir şekilde bu müzakereleri yaparız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum sayın milletvekilleri.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın’ın, Meclisteki çalışmaları Anayasa ve İç Tüzük’e uygun ve millete yakışır bir tarzda yürütmek için tüm grupların hassasiyet göstermesi gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Tabii, her daim bu yüce Meclisin kurtuluş mücadelesi yürütmüş olan gazi bir Meclis olduğunu övünçle ifade ediyoruz. Millî Mücadele yıllarında dahi demokrasinin kalbi ve bağımsızlığımızın sembolü olan bu kürsü faaliyetlerini sürdürmüş, istiklal ve istikbal mücadelesini bu Meclis güçlü bir şekilde yerine getirmiştir.

Yine, 15 Temmuz darbe girişiminde Meclisimiz bombalanırken hep birlikte bu kürsüye ve namusumuz bildiğimiz millî iradeye sahip çıktık ve bombalar altında bu Meclisi çalıştırdık, kelle koltukta darbeye karşı koyduk. Bizim görevimiz, her şartta bu Meclisi milletimize layık bir şekilde, milletimizin talep ve beklentilerine uygun bir şekilde, Anayasa ve İç Tüzük’e riayet ederek çalıştırmaktır. Burada elbette

tartışmalar olacak, fikirler çatışacak. Her bir parti grubu diğer bir parti grubunun söylediklerine katılmak zorunda değil ama saygıyla dinlemek durumunda. Bu çatışmaların neticesinde hakikat doğacak, fikirlerin çatışması neticesinde hakikat doğacak ve takdiri kamuoyu yapacak. Yoksa, fiili birtakım durumlar oluşturmak, hakaret etmek, kavgaya meydan vermek, kürsüyü işgal etmek ne milletvekiline ne Meclisin mehabetine ne de aziz milletimizin vakarına uygun düşmez. Lütfen, Anayasa ve İç Tüzük'e uygun olarak milletimize yaraşır ve yakışır bir tarzda buradaki, bu yüce Meclisteki faaliyetlerimizi hep birlikte sürdürelim diyorum ve tüm gruplara, azami derecede hassasiyetiniz için de şimdiden teşekkür ediyorum.

Böylece gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin 3 adet önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Mardin Milletvekili Erol Dora ve 22 milletvekilinin, Türkiye'nin imzaladığı hâlde çekince koyduğu insan haklarını gözetmek ve korumak temelli uluslararası sözleşme ve protokollerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/423)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye, insan hakları hukuku ve insancıl hukuk alanında gerek bölgesel ve gerekse evrensel kapsamlı birçok sözleşme ve protokole taraf olmuştur. Türkiye'nin imzaladığı hâlde çekince koyduğu insan haklarını gözetmek ve korumak temelli uluslararası sözleşme ve protokollerin yurttaşlarımızın insan hakları standartları yüksek, çoğulcu, demokratik ve özgürlükçü bir toplumsal yaşama kavuşmaları, ayrıca ülkemizin toplumsal barışına katkı sunması açılarından irdelenmesi ve bu doğrultuda gerek mevcut çekincelerin kaldırılması gerekse yapılacak iç hukuk düzenlemelerine katkıda bulunması gayesiyle Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

1) Erol Dora	(Mardin)
2) Meral Danış Beştaş	(Adana)
3) Behçet Yıldırım	(Adıyaman)
4) Berdan Öztürk	(Ağrı)
5) Dirayet Taşdemir	(Ağrı)
6) Sırrı Süreyya Önder	(Ankara)
7) Ayşe Acar Başaran	(Batman)
8) Mehmet Ali Aslan	(Batman)
9) Saadet Becerekli	(Batman)
10) Hişyar Özsoy	(Bingöl)
11) Mizgin Irgat	(Bitlis)
12) Altan Tan	(Diyarbakır)
13) Çağlar Demirel	(Diyarbakır)
14) Feleknas Uca	(Diyarbakır)
15) İmam Taşçılar	(Diyarbakır)
16) Nimetullah Erdoğan	(Diyarbakır)

17) Nursel Aydoğan	(Diyarbakır)
18) Sibel Yiğitalp	(Diyarbakır)
19) Ziya Pir	(Diyarbakır)
20) Mahmut Toğrul	(Gaziantep)
21) Abdullah Zeydan	(Hakkâri)
22) Mehmet Emin Adıyaman	(İğdır)
23) Erdal Atas	(İstanbul)

Gerekçe:

Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin son fıkrası hükmü gereğince usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı, yine temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalar ile kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyumsuzluklarda milletlerarası antlaşma hükümlerinin esas alınacağı belirtilmiştir. Bu bağlamda, bir devletin, uluslararası veya uluslararası bir sözleşmeye taraf olması kendi iç hukuku esasları dâhilinde gerçekleşen bir süreci ifade etmektedir.

İnsan hakları hukuku ve insancıl hukuk alanı, uluslararası insan hakları hukukunun önemle gözettiği ve koruduğu temel alanlardan biridir. Türkiye, insan hakları hukuku ve insancıl hukuk alanında gerek bölgesel gerekse evrensel kapsamlı sözleşme ve protokollerin birçoğuna taraf olmuştur. Diğer taraftan, Türkiye'nin söz konusu sözleşme ve protokollerin kimi maddelerine koyduğu çekinceler, ülkemizde yaşanan insan hakları ihlallerinin nitelikli hukuki yaptırımlarla karşılaşmasını engelleyen bir rol üstlenmektedir.

Türkiye, temel hak ve özgürlüklere ilişkin sözleşmeler, ırk ayrımcılığı karşıtı ve azınlık haklarını koruyucu sözleşmeler, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın haklarına ilişkin sözleşmeler, işkence, onur kırıcı muamele ve kaybolmalara ilişkin sözleşmeler, çocuk hakları sözleşmeleri, örgütlenme özgürlüğüne ilişkin sözleşmeler, çalışma ve zorla çalıştırmaya ilişkin sözleşmeler, eğitim hakkıyla ilgili sözleşmeler, mültecilere ve ilticaya ilişkin sözleşmeler, silahlı çatışma hukukuna ilişkin sözleşmeler ve bölgesel insan hakları sözleşmeleri olarak sınıflandırıldığından sayılabilecek onlarca sözleşme ve protokole taraf olmuştur. Buna karşın, Türkiye, bu sözleşme ve protokollerin önemli bir kısmına çekince koymuştur. Örneğin, BM üyesi 193 ülkenin taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi bu sözleşmelerden birisidir. Türkiye, bu sözleşmeyi 14 Ekim 1990 tarihinde 17, 29 ve 30'uncu maddelerine çekince koymak kaydıyla imzalamıştır. Çekince koyulan maddelerden 30'uncu maddenin içeriğine bakıldığında "Soya, dine ya da dile dayalı azınlıkların ya da yerli halkların var olduğu devletlerde, böyle bir azınlığa mensup olan ya da yerli halktan olan çocuk, ait olduğu azınlık topluluğunun diğer üyeleri ile birlikte kendi kültüründen yararlanma, kendi dinine inanma ve uygulama ve kendi dilini kullanma hakkından yoksun bırakılamaz." ifadeleri yer almaktadır. Görülmektedir ki temel bir evrensel çocuk/insan hakkı çekince konulmak suretiyle sınırlandırılmış ve amacı dışına çıkmıştır.

Taraf ülkeler bakımından ilgili sözleşmenin veya protokolün onaylanmasından sonra atılacak ilk adım, iç hukukun ilgili alanına ilişkin mevzuatın antlaşma gerekleri doğrultusunda uyumlaştırılmasını sağlamaktır. Sözleşmeye taraf olan her ülke, ulusal hukukunun sözleşme konusuna ilişkin bölümlerinde yapacağı iyileştirme ve uyumlaştırma faaliyetleriyle hem iç hukukunu ve buna bağlı olarak uygulama standartlarını yükseltecek hem de diğer taraf devletlerle ortak yarara ve bu yolla kendi toplumuna hizmet edecektir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

2.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 22 milletvekilinin, TOKİ'nin yaptığı ihalelerde ortaya çıkan kamu zararının boyutunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/424)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Toplu Konut İdaresi Başkanlığının (TOKİ) kamulaştırma, mülkiyet, arsa temini ve imar işlemleri gibi süreçler tamamlanmadan yaptığı ihaleler nedeniyle ortaya çıkan kamu zararının boyutunun incelenmesi, kamu kaynaklarının etkin kullanılmasını sağlayacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında bir Meclis araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

1) Çetin Osman Budak	(Antalya)
2) Kadim Durmaz	(Tokat)
3) Mahmut Tanal	(İstanbul)
4) Ali Akyıldız	(Sivas)
5) Mazlum Nurlu	(Manisa)
6) Orhan Sarıbal	(Bursa)
7) Kazım Arslan	(Denizli)
8) Gülay Yedekci	(İstanbul)
9) Tur Yıldız Bıçer	(Manisa)
10) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
11) Nihat Yeşil	(Ankara)
12) Uğur Bayraktutan	(Artvin)
13) Türedi Kayan	(Kırklareli)
14) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
15) Ceyhan İrgil	(Bursa)
16) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
17) Ahmet Akın	(Balıkesir)
18) Tekin Bingöl	(Ankara)
19) Utku Çakırözer	(Eskişehir)
20) Veli Ağbaba	(Malatya)
21) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
22) Vecdi Gündoğdu	(Kırklareli)
23) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)

Gerekçe:

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) AKP hükümetleri döneminde 72.9 milyar TL'lik 5.437 ihale gerçekleştirmiş ve bu dönemde müteahhit firmalara toplam 48.4 milyar TL'lik hak ediş ödemesi gerçekleştirmiştir.

TOKİ, aynı dönemde, 696 bin konut üretildiğini ve bunun 587 bin 614'ünün satıldığını açıklarken yaklaşık 73 milyar TL gibi büyük bir kaynağın etkin ve verimli kullanıldığı konusunda ciddi kuşkulardan söz eder. Davet usulü yapılan ihaleler, ihalelerdeki kayırmacılıkla ilgili şikâyetler, geç teslim davalarında ödenen tazminatlar, iptal edilen ihaleler, eksik ve kusurlu inşaatlar gibi olgular, kamu kaynaklarının kullanımında daha dikkatli ve özenli davranılmasının gerektiğini ortaya koymaktadır.

Kamu İhale Kanunu'na 2003 yılında eklenen ve TOKİ'ye, kamulaştırma, mülkiyet, arsa temini, imar işlemleri ve uygulama projesine ilişkin şartlar aranmaksızın ihale yapma yetkisi veren düzenleme ile ilgili de ciddi sorunlar yaşandığı görülmektedir. TOKİ'nin iş ve ihalelerinin hızlandırılması amacıyla verilen bu yetkinin, koordinasyonsuzluk ve ihale sonrası ortaya çıkan sorunlar nedeniyle de önemli zararlara yol açtığı Sayıştay raporlarına yansımış durumdadır.

Sayıştayın TOKİ'nin hesaplarına ilişkin 2012 yılı raporunda, mülkiyet, arsa temini ve uygulama projesi gibi süreçler tamamlanmadan yapılan ihalelerle ilgili çok sayıda zarara yol açan örnek ortaya konmuştur. İstanbul'da okul yapımı için yapılan ihale sonrasında okulun yapılacağı arsada bir hayırsever tarafından okul yaptırılması, Tokat'ta hastane inşaatı için yapılan ihaleden sonra hastanenin yapılacağı bölgenin altında fay hattının çıkması, Konya'da 32 derslikli okul yapımı için gerçekleştirilen ihaleden sonra söz konusu alanda belediyenin 2 adet okul inşaatının bulunması gibi, çok sayıda kamu zararına yol açan ihale işlemi görülmüştür.

Kamu kaynaklarının hızlı iş yapma bahanesiyle yapılan ancak mülkiyet ve arsa temini sorunu ortaya çıkması veya koordinasyonsuzluk gibi nedenlerle iptal edilen ihaleler nedeniyle boşa gitmesine izin verilmemelidir. Örnekler, TOKİ'nin bu yetkisini ölçülü ve dikkatli şekilde kullanmadığını göstermektedir.

Bu nedenlerle TOKİ'nin ihalelerinde ortaya çıkan zararların boyutunun incelenmesi ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılması gerekli görülmektedir.

3.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 22 milletvekilinin, elektrik dağıtım sisteminde kayıp kaçak tahsilatı konusundaki yargı kararlarının uygulanmamasının yol açtığı sorunların ve dağıtım özelleştirmelerinin sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/425)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Elektrik dağıtım sisteminde kayıp kaçak tahsilatı konusundaki yargı kararlarının uygulanmamasının yol açtığı sorunlar ve dağıtım özelleştirmelerinin sonuçlarının incelenmesi, alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında bir Meclis araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

1) Çetin Osman Budak	(Antalya)
2) Kadim Durmaz	(Tokat)
3) Mahmut Tanal	(İstanbul)
4) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
5) Ahmet Akın	(Balıkesir)
6) Ali Akyıldız	(Sivas)
7) Mazlum Nurlu	(Manisa)
8) Orhan Sarıbal	(Bursa)
9) Kazım Arslan	(Denizli)

10) Gülay Yedekci	(İstanbul)
11) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
12) Nihat Yeşil	(Ankara)
13) Uğur Bayraktutan	(Artvin)
14) Türedi Kayan	(Kırklareli)
15) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
16) Ceyhan İrgil	(Bursa)
17) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
18) Tekin Bingöl	(Ankara)
19) Veli Ağbaba	(Malatya)
20) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
21) Vecdi Gündoğdu	(Kırklareli)
22) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
23) Mehmet Göker	(Burdur)

Gerekçe:

Anayasa'nın 138'inci maddesinde yer alan “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” hükmüne rağmen yerine getirilmeyen yargı kararlarının sayısı her geçen gün artmaktadır. Bunun bir örneği de elektrik faturalarından yapılan kayıp kaçak tahsilatlarına ilişkindir.

AKP hükümetleri 21 elektrik dağıtım şirketini 12,7 milyar dolar bedelle özelleştirmiştir. Dağıtım şirketlerinin alıcılara devri sırasında ve sonrasında birçok sorun gündeme gelmiştir. Yurttaşlardan yapılan haksız ve fahiş tahsilatlar, kayıp kaçakların ve elektrik kesintilerinin azaltılamaması gibi sorunlar giderek ağırlaşırken Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) sürekli olarak şirketler lehine düzenlemeler yapmakta, yurttaşların elektrik faturalarına yeni yükler bindirmeyi tercih etmektedir.

Elektrik faturalarından kayıp kaçak tahsilatı yapılmamasına ilişkin mahkemelerin kesinleşmiş kararları vardır. AKP hükümetleri, bu kararları uygulamak yerine, geçen yıl 33 milyar TL olduğu açıklanan kayıp kaçak tahsilatlarını arttırarak sürdürmek için yeni adımlar atmaktadır. Dağıtım şirketleri için kayıp kaçak hedef oranlarını birçok kez değiştiren EPDK, 31 Aralık 2015 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan Dağıtım Sistemindeki Kayıpların Azaltılmasına Dair Tedbirler Yönetmeliği’yle dağıtım şirketlerine ayrıcalıklı özel statüler ve yeni olanaklar getirmiştir.

Ayrıca EPDK, tarife sisteminde de değişikliğe gitmiş, yurttaşlardan “enerji maliyeti, perakende satış hizmet bedeli, iletim bedeli, kayıp ve kaçak bedeli, sayaç okuma bedeli, dağıtım bedeli” adı altında faturalardan 6 kaleme yapılan tahsilatları “dağıtım bedeli” ve “perakende enerji bedeli” şeklinde iki kaleme indirerek bir anlamda faturalarda karartma uygulamıştır. Yurttaşların tepki gösterdiği kayıp kaçak ve sayaç okuma bedeli faturalarda gizlenmeye çalışılmıştır.

Söz konusu iki düzenleme Anayasa’ya, yargı kararlarına, kamu çıkarına ve kamu yönetiminde şeffaflık ilkesine aykırıdır. Ayrıca, dağıtım özelleştirmesi ihalelerinin koşullarında sonradan değişikliğe gidilerek rekabet koşulları ihlâl edilmektedir.

Hukuk devleti ilkesine açık aykırılıklar oluşturan bu uygulamalara son verilmeli, yurttaşların haklarını koruyan adımlar atılmalıdır. Yurttaşların elektrik faturaları üzerinden zarara uğratılması, soyulması önlenmelidir.

Bu nedenlerle yargı kararlarına rağmen tahsil edilen kayıp kaçak boyutunun ve elektrik dağıtım alanında yaşanan sorunların araştırılması, alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılması gerekli görülmektedir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur. Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir tarafından, söz konusu internet kesintilerinin, bu kesintileri gerçekleştirenlerin, arasındaki saiklerin ve bu kapsamda yurttaşların anayasal/yasal/uluslararası sözleşmelerden doğan haklarının bu yolla ihlal edilmesinin tespit edilmesi, sorumlularının belirlenmesi ve internet kesintilerine çözüm bulunarak bugüne kadar gerçekleşen mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 3/1/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2017 Perşembe günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12/1/2017 Perşembe günü (Bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu Demir

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

3 Ocak 2017 tarihinde İstanbul Milletvekili, Grup Başkan Vekili Filiz Kerestecioğlu tarafından verilen 3436 sıra numaralı “Söz konusu internet kesintilerinin, bu kesintileri gerçekleştirenlerin, arasındaki saiklerin ve bu kapsamda yurttaşlarımızın anayasal, yasal, uluslararası sözleşmelerden doğan haklarının bu yolla ihlal edilmesinin tespit edilmesi, sorumlularının belirlenmesi ve internet kesintilerine çözüm bulunarak bugüne kadar gerçekleşen mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla” Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis Araştırma Önergesi'nin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere, bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 12/1/2017 Perşembe günlü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin lehinde ilk söz Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'a aittir.

Buyurun Sayın Başaran, süreniz on dakikadır. (HDP sıralarından alkışlar)

Lütfen, bugünden itibaren sürelere riayet edelim.

Buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle son bir buçuk iki yıldır, özellikle Türkiye'nin bazı bölgelerinde yapılan internet kesintilerinin araştırılması için bir komisyon kurulması için grubum adına söz almış bulunuyorum.

Evet, dediğim gibi, son süreçte, özellikle son iki yıllık süreçte, özellikle Türkiye'nin belli bölgelerinde belli dönemlerde internet kesintilerinin yaşandığını biliyoruz ve bu internet kesintilerinin maalesef belli olaylara özellikle denk geldiği bir süreçten geçiyoruz. Bunlar hangi olaylar oluyor? Size biraz kronolojik olarak geçmişten bugüne örnekleri sunabiliriz. Özellikle, bazı bölgelerde, abluka ya da sokağa çıkma yasaklarının olduğu bölgelerde internet kesintileri yapıldı ve bu internet kesintilerinde... Aslında, sadece internet kesintileri de değildi bunlar, bunların yanında telefon kesintileri de vardı. Bunu bire bir yaşamış biri olarak da söyleyeyim. Bu internet ve telefon kesintilerinde biz 112'ye bile ulaşamadık. İnsanlar hastaneye gitme ya da ambulansı çağırma olanağını bile elde edemedi. Uzun süre bu bölgelerde internet kesintileri devam etti.

Yine, özellikle, belediyelere kayyum atandığı süreçlerde -bunların arasında, 4 Eylülde ilk atanan kayyumların arasında Batman Belediyesi de vardı- bu kayyumların atandığı günlerde de özellikle internet kesildi. Batman'ı -dediğim gibi- örnek verdik, buradan devam edelim. Bir sabah uyandık, internet kesik, telefonlar geliyor, Batman'a kayyum atanmış. İktidar sürekli yaptıkları politikaların halk tarafından, toplum nezdinde kabul gördüğünü söylüyor. Mademki bu kabul var, mademki halk bu kadar politikalarınızı destekliyor niye bu internet kesintileri yapıyor? Evet, bu internet kesintileriyle ilgili olarak hem şahsen milletvekilleri olarak hem de halktan bazı suç duyurularında bulunuldu.

Yine, bunun yanında, özellikle GSM operatörlerini aradığımızda bir teknik sıkıntının olduğuna, bunun iktidar tarafından alınan bir karar olmadığına dair bazı imalarda bulundular ama bu kadar tesadüfün de olmayacağını hepimiz biliyoruz. İktidar muhaliflere karşı bir plan, bir program uyguluyor, o anda bütün internetler, bütün telefonlar kesiliyor. Zaten, özellikle 15 Temmuz darbe girişiminden sonra onlarca, hatta yüzlerce basın-yayın organı kapatıldı. Bu basın-yayın organları kapatıldığı için bu kritik durumlarda, toplumu en çok ilgilendiren bu konularda halkın tek haber alma alanı olan internette kesintiler yapıldı. Bu internet kesintileri iki açıdan hukuksuz ve gayrimeşrudur. Birincisi, bu toplumun haber alma hakkının, anayasal olarak güvence altına alınan anayasal hakkı olan haberleşme ve haber alma hakkının ihlalidir. İkincisi de, bu halk, bu insanlar bu operatörlerle -GSM operatörleri de olabilir, sabit internet hizmeti veren bazı kurum ve kuruluşlar da olabilir- bunlarla bir sözleşme yapıyor ama bu sözleşmenin karşılığında ücret ödemiş olmalarına rağmen, bu sözleşmenin karşılığında bedel ödemelerine rağmen bu hizmeti alamıyorlar ve yaptıkları hiçbir başvurunun sonucunda bir sonuç elde edemiyorlar.

Şimdi, arkadaşlar “İnterneti kestik, hiç kimsenin hiçbir şeyden haberi olmuyor.” ya da “İnterneti kestik, kendi oluşturduğumuz trol ve trolîçeler ordusuyla biz halkta başka bir algı oluşturacağız.” diye düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Çünkü geçen haftalarda yaşadığımız, özellikle Suriye’de 2 askerin yakılmasıyla ilgili olarak görüntüler internete düştü ve hemen YouTube’a, Twitter’a ve diğer bütün sosyal medya hesaplarına ve internet hesaplarına erişim engellendi. Burada, siz, gerçekten, sonrasında halkın “Aa, gerçekten böyle bir olay olmamış.” dediğini mi düşünüyorsunuz? Eğer böyle düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Halkta şöyle bir algı oluşuyor: “Eğer iktidar, eğer Hükümet interneti kestiyse, buna bir yayın yasağı getirdiyse bu olay yüzde 100, hatta yüzde 1 milyon gerçektir.” Çünkü sizin yaptığımız açıklamaların halkta bir inandırıcılığı kalmamış. Dedğim gibi, mademki çok iyi işler yapıyorsunuz bırakın insanlar bu internet üzerinden kendi düşüncelerini ifade etsinler. Başka hiçbir alan bırakılmadı yani yüzlerce televizyon kanalı kapatıldı, sadece sizin politikalarınızı yansıtan, sadece sizin politikalarınızla halkta başka bir algı yaratan basın-yayın organlarından, havuz medyasından başka hiçbir basın-yayın organı kalmadı ve bu basın-yayın organlarının haberlerini de biz biliyoruz, sürekli muhalifleri hedef gösteren, sürekli halkta algı yönetimi yapan bir tarz ve üslup geliştiriyorlar.

Yine, bakın şöyle bir örnek verelim onların uyguladıkları algı üzerine: Bir haber kanalı doların yükselişini vermeye cesaret edemiyor, şöyle veriyor: “Çeyrek dolar 88 kuruş.” “Çeyrek dolar” diye bir tanım yok. Bu sadece şöyle bir algı yaratıyor: Aslında dolar yükselmiyor ya da dolar aslında olduğu yerde duruyor. Bu algı yönetimleriyle siz gerçekten bu iktidarınızı daha fazla yönetebileceğinizi zannediyorsanız bence kesinlikle yanılıyorsunuz çünkü dediğim gibi, halk şunu çok net olarak biliyor: Siz ne söylerseniz gerçek tam tersidir. Bu net olarak görünüyor.

Bu politikalarınız, bu medya üzerinden, sosyal medya üzerinden yaptığınız algılar hiç denenmemiş yöntemler de değil, tarihten biliyoruz biz bunu. Nereden biliyoruz? Hitler’den biliyoruz. Hitler’in Propaganda Bakanlığının düstur edindiği şey şuydu: “Bana vicdansız bir medya verin, size bilinçsiz bir halk yaratayım, bir toplum yaratayım.” İşte, siz de tam da bu noktadan bilinçsiz bir toplum yaratma çabası içerisinde. Ama teknolojinin bu kadar ilerlediği, halkın gerçekten gerçekleri öğrenmek için çaba sarf ettiği bir süreçte başarıya ulaşamadığınız da çok net ortada.

Yine, şunu söylemek gerekiyor ki özellikle son süreçte sosyal medya üzerinden muhalif grupların ya da muhalif kesimlerin ya da bizlerin yaptığı açıklamalar üzerinden operasyonlar yapıldı, “terör örgütünü övme” gibi bazı bahanelerle ya da suç vasıfları, suç ithamlarıyla insanlar gözaltına alındı.

Bugün Sayın Cumhurbaşkanı bir başka terör tanımı da eklemiş oldu bütün bu terör tanımlarınızın içerisine, doları olan da artık “terörist” kategorisine girdi. Şöyle diyor Sayın Cumhurbaşkanı: “Elinde silah olan da elinde dolar olan da teröristtir.” Böyle bir tanım olabilir mi?

Bakın, arkadaşlar, size bir film izlemenizi öneriyorum, “Kâğıt” filmi. Ama o filmin şöyle bir bölümü vardır, “Kanunsuz Düzen” diye bir bölümü var, özellikle izlemenizi tavsiye ediyorum. Çünkü şöyle diyor: “Diyelim ki, bir sabah kalktınız ve kahvaltıda zeytin yemek yasak.” İşte biz böyle bir süreçten geçiyoruz arkadaşlar. Her an her şeyin yasaklanabileceği, her an her şeyin, o sizin çok geniş olarak tanımladığınız -tınak içerisinde söylüyorum- o terör tanımı içerisine koyabileceğiniz bir süreçten geçiyoruz ve bu, hiçbir uluslararası sözleşme, hiçbir insan hakları da kabul edilmeden uygulanan bir hâl hâline geldi.

Ben, en son bir hikâye anlatarak bitireceğim. Aslında Türkiye’yi çok net olarak ifade eden bir hikâye olduğu için bence hepiniz üzerinde düşünmelisiniz: Dönemin birinde bir krallıkta bir büyücü o krallığı çökertmek için oradaki bütün halkın kuyularına insanları delirten bir iksir atmış ve bu iksirin sonucunda bütün halk en nihayetinde onu içtikten sonra delirmiş. Bir tek delirmeyen kesim varmış, onlar da kraliyet ailesi ve çevresi, onların başka bir kuyusu olduğu için delirmemişler. Sonrasında kral şunu düşünmüş, bir bakmış ki ülkede hiç kimse onu dinlemiyor, bir bakmış ki muhafızları ya da kendi altında çalışan hiç kimse onun emirlerini yerine getirmiyor ve kendisine çözüm olarak da şunu bulmuş: O kendi kuyusuna da o delilik iksirinden koyup kendisi de delirmiş. İşte böyle mutlu, mesut krallığını yönetir olmuş. İşte sizin de yaptığınız aslında tam da bu. Kendiniz o iksirden içtiğiniz için bütün topluma o delilik iksirinden içirip mutlu, mesut yaşamayı planlıyorsunuz. Tam da her defasında çıkıp söylediğiniz gibi, “İtaat edin, rahat edin.” diyorsunuz. Ama, dediğim gibi arkadaşlar, başaramadığınız 7 Hazirandan sonraki 1 Kasım seçiminde de belli oldu, bu, bugün getirmeye çalıştığınız referandumun sonucundan da belli olacak. Bizler bu delilik iksirinden içmedik, o delilik iksirinden halkın da içmemesi için her alanda mücadele etmeye devam edeceğiz.

Ve dediğim gibi, bu kadar internet kesintileri ve hukuksuzluk varken bu Meclis çatısı altında en kısa zamanda bir araştırma komisyonu kurulması gerekiyor, en azından kendinizi bu ithamdan temizlemeniz için bir yol ve yöntemdir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, önerinin aleyhinde ilk söz, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'ya aittir.

Buyurun Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; HDP'nin vermiş olduğu grup önerisi muhakkak önemli bir konu. Bunu, grubumuz adına söylemem gerekirse, başka tür yol ve yöntemlerle de öğrenmek mümkün; bilgi edinme hakkı çerçevesinde veya neler olup bittiğine ilişkin yetkili mercilerden bilgi almak marifetiyle, Hükûmetten açıklama istemek şeklinde de olabilir. Burada ortak bir komisyon kurulması bizim yaklaşımımız değil ama bu vesileyle tam da bu konuyla ilgili çok önemli ve esasen hepimizi derinden ilgilendiren başka bir husus var, ona dikkat çekmek isterim.

Kültürlerin aşamalarından bahsederlerken sözlü kültür, yazılı kültür ve seyirlik kültür diye 3 aşamadan bahsederler. Şimdi, seyirlik kültürün de ötesinde internet marifetiyle yeni bir dünya teşekkül ediyor. Emin olun, hepimiz için riskler, tehlikeler ve elbette umutlar ve paydalar vadeden bir dünya bu. Yunan mitolojisinde çobanların tanrısı Pan vardır, gövdesi keçi, kafası insan; modern insan bu internet dünyasında biraz böyle bir varlığa doğru evriliyor, gövdesiyle maddi dünyada, kafasıyla hayalî bir evrende dolaşan bir varlık. Yapılan çeşitli saha araştırmalarında, özellikle Amerika'nın varoşlarında -oranın sosyolojisi bu tür saha araştırmalarına açıktır- yapılan araştırmalarda teşekkül eden bu yeni dünyada internet, hayalî dünya, fantazyalar âlemi; bu dünyanın yeni bir insan tipi ürettiğine -bakın, “karakter” demiyorum- ilişkin bir dikkat vardır. Bu insan tipi, derinliği olmayan, dünyayı üç beş kelimeyle anlayan, kavrayan, başka insanlarla birlikte ortak bir kader içinde bu hayatı yaşadığına ilişkin bilinci olmayan ve o çok sözünü ettiğimiz empati, başkalarına nüfuz etme, kendisini bütün insanlığın bir toplamı olarak görme şeklindeki anlayışlardan uzaklaşan yeni bir tip ve esasen varoşlardaki en tehlikeli, en kıyıcı, en zalim insanların da bu şekilde teşekkül ettiğine ilişkin tespitler var.

İnternet elbette bir modern teknoloji, elbette bundan faydalanmak gerekir ama risklerine karşı neler yapabiliriz? Bu muhayyel dünya içerisinde evreni dolaşan ama gerçek dünyada oturduğu yerde duran bu yeni insan tipi bizim için ne tür yeni imkânlar, faydalar ve aynı zamanda riskler, tehlikeler taşıyor? Emin olun, bu, o kadar hayati ve hepimiz için o kadar önemli bir konu ki bunun üzerinde çok durmak gerekir. Benim şu kısa süre içerisinde bunları anlatmam imkânsız fakat çok çeşitli, literatürden atıflar aklıma geliyor. Bunları söylemeyeceğim tabii.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Önerinin lehinde ikinci söz, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'a aittir.

Buyurun Sayın Yarkadaş. (CHP sıralarından alkışlar)

Süre doldu efendim, yetiemediniz!

Tabii, Naci Hoca'dan uzun bir konuşma bekliyordunuz herhâlde.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Evet, o yüzden...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öz bir konuşma yaptı Hocam.

BAŞKAN – Kısa ve öz lüdü.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çok anlamlı bir konuşma yaptı. Zaten işin özü bu.

BAŞKAN – Buyurun.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın vekiller, elimde bir rapor var, 2016 yılı medya raporu. 2016 yılı Türkiye’de medya açısından kara bir tabloyla geçti. Şu anda tam 147 gazeteci cezaevinde.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tecavüzden mi?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – 2016 yılında 800 gazetecinin basın kartı iptal edildi.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sahtekârlıktan mı? Gasptan mı?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – 15 Temmuz darbesinden sonra, yine, hemen sayı olarak söyleyeyim, tam 173 medya kuruluşu kapatıldı ve şu anda gazeteciler cezaevinde olmasına rağmen, haklarında on aydır iddianame hazırlanmıyor. Öyle ki bu gazeteci arkadaşlarımız neyle suçlanıyor, hangi suçtan dolayı tutuluyor, doğrusu biz de merak ediyoruz. Sadece biz değil, aileleri, avukatları ve kendileri de merak ediyor.

Arkadaşlar, özgür bir medyanın herkese lazım olduğunu 15 Temmuz alçak darbe girişiminde bir kez daha gördük. Eğer o gece medya özgürce yayın yapamamış olsaydı, bugün Türkiye’yi, Allah korusun, FETÖ’nün darbecileri yönetiyor olurdu. O yüzden, medyada yazılan çizilen her şeye düşmanca bakmamak, eleştiriden faydalanmak gerekir.

Bakın, aradan günler geçmiş olmasına rağmen -dün Sayın Adalet Bakanı Bekir Bozdağ’a da bunu sordum- arkadaşlarımız hakkında neden iddianame hazırlanmadığını sorduğumda Sayın Bakan “Buna mahkemeler karar verir.” dedi. Şimdi, bu mahkemelerin iş yükü o kadar çok artırıldı ki “sosyal medya takip birimi” adı altında bir birim kuruldu ve bu sosyal medya takip birimi âdeta internette cadı avına çıktı. Şu anda Türk Ceza Kanunu’nda olmayan bir maddeden dolayı, sosyal medyada yorum yapan, yorumlarını paylaşan kişiler tutuklanıyor. Türk Ceza Kanunu’nda “devlet büyüklerine hakaret” diye bir suçlama, bir madde olmamasına rağmen, daha birkaç gün önce, birçok genç devlet büyüklerine hakaret ettiği iddiasıyla tutuklandı ve bu gençlerin arasında Numan Kurtulmuş hakkında yorum yapan kişiler de var. Sayın Numan Kurtulmuş’la zaman zaman diyalog kuruyoruz ve kendisine bu sorunları anlatıyoruz. Umarım ki mahkemeler bu yeni iş yükünden ve kanunsuz tutuklamalardan bir an önce vazgeçecektir. Bu sosyal medya takip birimleri acaba hangi yönetmeliğe göre ya da hangi kanuna göre kuruldu? Bu kişilerin maaşlarını kim ödüyor? Devletin polisi bütün gününü terörist kovalamak, terörist yakalamak, bombacı yakalamak yerine sosyal medyada kim ne yazmış, kim hangi “tweet”i atmış, bunu aramakla geçiriyor.

Sadece bu değil tabii ki. Bakın, gazeteci ağabeyimiz Hüsnü Mahalli tam iki aydır cezaevinde. Niye tutuklandığını doğrusu bilmiyoruz çünkü attığı “tweet”ler suç gerekçesi olarak gösteriliyor ama “tweet”lere baktığınızda ne Cumhurbaşkanı Erdoğan’a ne de Hükûmete yönelik bir hakaretin olmadığı, sadece politik eleştirilerin olduğu görülüyor ve şu anda Hüsnü Mahalli, ağır bir MS hastalığı geçirmesine rağmen, hastanede tutuklu konumunda yatıyor. Doktorları, Hüsnü Mahalli’nin her gün en az iki saat aralıksız bir şekilde yürütmesi gerektiğini, eğer bu yürümeyi gerçekleştiremezse felç olma riskiyle karşı karşıya kalabileceğini söylüyor.

Keza, Cumhuriyet gazetesi yazarları, aralarında Ahmet Şık’ın da olduğu tam 12 gazeteci, FETÖ ve PKK terör örgütüne yardım etmek suçlamasıyla şu anda cezaevinde. Biz şunu söylüyoruz: Bu arkadaşlar neyle suçlanıyor? Neden bir iddianame hazırlanmıyor haklarında? Bir kişinin attığı bir “tweet” onun tutuklanması için hiçbir şekilde gerekçe olamaz.

Keza, Ahmet Şık, FETÖ’nün kumpasıyla Oda TV davasında cezaevine atıldı, FETÖ’nün en büyük mağduru olmasına rağmen şimdi FETÖ’cülükle suçlanıyor ve Ahmet Şık, cezaevine atıldıktan sonra, tam üç gün boyunca kendisine su verilmiyor, üç gün boyunca gazete okuması, televizyon izlemesi engelleniyor.

Bir başka garabet: Gazeteci ağabeyimiz, meslektaşımız, Milletvekilimiz Sevgili Enis Berberoğlu, hiç ilgisi olmadığı hâlde, bir şekilde, MİT davasına dâhil edilmek isteniyor ve savcı, daha önce on yıl hapis istemesine rağmen, birdenbire dün ne oluyorsa Enis Berberoğlu hakkında müebbet istiyor. Oysaki, aynı savcı Enis Berberoğlu'yla ilgili istediği tanığı dinlemiş değil, dosyada yeni bir delil yok, suçun vasfı değişmemiş ama ne oluyorsa herhâlde birileri bu davaya müdahil oluyor ve Enis Berberoğlu müebbet hapisle yargılanıyor ve üstelik, âdeta Enis Berberoğlu'na ceza verilebilmesinin yolunun açılabilmesi için aynı süreç içinde mahkeme heyeti sürekli değişiyor, 3 üye birden değişiyor. Bu da Enis Berberoğlu'na ve dolayısıyla partimize yönelik bir siyasi davanın oluşturulduğu kaygısını ne yazık ki bizde uyandırıyor. Tabii biz bütün bunları anlatırken arkadaşlarımız, özellikle AKP milletvekilleri "Efendim, cezaevinde gazeteci mi var?" diyor. Ben o yüzden bu 2016 yılı medya raporunu hazırladım ki hangi gazeteci cezaevinde ve kim, neyle suçlanıyor, bunları tek tek çıkardım. Çünkü, Türkiye'de gazetecilik yapmak öyle bir hâle geldi ki artık, gazeteci olmak ile her an cezaevine girebilmek ya da her an gözaltına alınabilmek eş değer hâle geldi. Gazeteci arkadaşlarımız sabah erkenden kalkıp işlerine gitmek yerine soluğu ya adliyeye ya karakolda ya da cezaevinde alıyor. Türkiye böyle bir tabloyu hak etmiyor.

Düşünceyi ifade özgürlüğü demokrasinin güçlendirilmesi anlamına gelir. Demokrasinin herkese lazım olduğunu biz yaşadığımız süreçlerden de gördük. Bugün iktidarda olabilirsiniz, yarın dönem değişir, siz muhalefete düşersiniz, o zaman da birileri çıkar "Efendim, sen şunu yazdın, sen hükümeti eleştirdin, sen devlet büyüklerini eleştirdin." diye tutuklamaya kalkar. Ama, emin olun ki biz bugün bu haksızlıklara nasıl karşı çıkıyorsak yarın da aynı haksızlıklar yapılmak istenirse ona da karşı çıkarız.

Şimdi, bakın, RTÜK siyasi baskıyla öyle bir karar alıyor ki artık, şehit cenazelerinde ağlayan annelerin feryatlarını yayınlamak televizyon kapatma gerekçesi hâline getiriliyor. Düşünün, hepimizin içini yakan bir şehit haberi gelecek... Hiçbir zaman şehit haberi gelmesini istemeyiz, hiçbir zaman kanın akmasını, bu ülkenin evlatlarının şehit olmasını istemeyiz ama sonuçta bir de terör gerçeği var. Bu terör gerçeğiyle bir anne oğlunu kaybettiğinde feryat edince ve bir televizyon da bunu yayınlayınca o televizyona ağır yaptırımlar geliyor. Şimdi, medya toplumun gerçekliğini yansıtmayacaksa, toplumun acılarını, sevinçlerini, hüznlerini, birlik beraberlik duygusunu yansıtmayacaksa medya neye yarıyor? Televizyonların üzerindeki baskılar gitgide artırılıyor.

Bu sosyal medya meselesi üzerinden başlamıştık; şu anda tam 6 gazeteci, ETHA, DHA, Birgün gazetesi çalışanları on dokuz gündür sorgusuz sualsiz gözaltında tutuluyor arkadaşlar, RedHack adlı oluşuma yardım ettikleri iddiasıyla. Olabilir, yardım etmişler mi, bu suç mudur, buna yargı karar verir. Evet, yargı karar versin, savcı bununla ilgili soruşturmayı sürdürsün, biz de bunu istiyoruz ama savcıcı bulamıyoruz. Niye? Sayın Elitaş, çünkü savcı arkadaşlarımızı gözaltına aldırttıktan sonra yıllık iznini kullanmak üzere çıkmış, İstanbul'u terk edip gitmiş. Tam on iki gündür savcı izinde arkadaşlar ve bu 6 gazeteci tam on yedi gündür savcının tatilden dönmesini bekliyor. Savcı beyefendinin keyfi yerine gelecek, yıllık iznini bitirecek ve ondan sonra gelip bu arkadaşların ifadelerini alacak. Belki de serbest bırakacaklar, belki dava bile açılmayacak. İşin artık keyfiyete, keyfiyetin de üstüne çıkıp bir zulme dönüştüğünü görmemiz gerekiyor.

Sosyal medya takibi, sosyal medyada kimin ne yazdığını takip etmek, bu kişilerin peşine polis takmak illiklikten başka bir şey değildir. Gelin, artık bu illikliğe hep birlikte bir son verelim ve Türkiye'yi kutuplaştıracak, ayrıştıracak, Türkiye'de yeni düşmanlıklar yaratacak pozisyonlara, fırsatlara izin vermeyelim diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, önerinin aleyhinde ikinci ve aynı zamanda son konuşmacı Bilecik Milletvekili Halil Eldemir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi aleyhine parti grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri, sizlerin nezdinde de aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün verilen grup önerisi internet kesintileri hakkında. Ancak, az önce grup başkan vekilimizin dediği gibi, yazılı veya sözlü soru önergeleriyle bu konu hakkında bilgi istenebilir, çözüm alınabilir.

2002 yılından beri Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımızın gerek telekomünikasyon konusunda gerek internet altyapısı konusunda özel sektörle, kamuyla yaptığı yatırımlar ortadadır. Birçok gelişmiş ülkedeki teknoloji ve altyapıya göre daha iyi durumda olduğumuz bir gerçektir.

Ben, gündemimizin Türkiye kamuoyunu çokça ilgilendirdiğini ve yakından takip edilen Anayasa görüşmelerimizin önemli olduğunu düşünerek bu görüşmenin, bu önerinin aleyhinde olduğumu özellikle ifade etmek isterim.

Ama, şurada bir hususu da, bir düşüncemizi de bu fırsatla sizlerle paylaşmak arzusundayım, o da şudur: Bakın, değerli milletvekilleri, dün akşam 5’inci maddede ciddi anlamda bir sıkıntı yaşadık. Bu hepimizi üzdü. Aynı şekilde de bizi izleyen, bizi takip eden millî irademiz milletimizi de üzmüştür.

Şurada şunu özellikle ifade edeyim: Anadolu topraklarında kurulmuş 4’üncü devletiz; Selçuklu Devleti, Anadolu Selçuklu Devleti, Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti. Biz her fırsatta dile getiriyoruz; bizler Selçuklu’nun vârisi, Osmanlı’nın torunları, cumhuriyetin çocuklarıyız. Türkiye Cumhuriyeti’ne hep birlikte sahip çıkmamız lazım. En son yıktığımız Osmanlı Devleti’ni düşünecek olursak, benim seçim bölgem Bilecik’te kurulmuş bir devlettir. 1299’da Bilecik’te kurulmuşken hemen bir adım ötesinde, yaklaşık 100 kilometre mesafede Bursa’ya ulaşmak 1326 yılına geliyor. Yirmi yedi senede 100 kilometre gitmişiz. Ama, 1909’da Abdülhamit’i indirdiğimizde üç kıtadaki Anadolu toprakları bir avuç kalmıştı; İşte, Polatlı’nın doğusundan Sivas’ın doğusuna kadar olan bir bölge. O günlerde de bir taraftan Arnavut milliyetçileri, Arap milliyetçileri -Abdülhamit’i indirmek- bir taraftan Jön Türkler, bir taraftan İslamcılar, bir taraftan içerideki düşmanlar, bir taraftan da dışarıdaki düşmanlar devleti 3 kıtadan bir avuç toprağa getirmişti. İşte cumhuriyetin kıymetini bunun için bilmeliyiz, işte cumhuriyetimize ve demokrasimize bunun için sahip çıkmalıyız. Bu kürsüye yapılan müdahale demokrasiye yapılan müdahaledir. Demokrasiye yapılan müdahale de devlete yapılan müdahale olur.

İşte, kimseye sataşmadan, kimseyle uğraşmadan, özellikle sizlerin huzurunda bunu ifade etmek istedim. Bu vesileyle tekrar Genel Kurulumuzu saygıyla muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

60’a göre bir dakika süreyle söz mü vereyim?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır, sataşmadan dolayı.

BAŞKAN – Ne dedi? Kaçırdım ben galiba.

Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Şimdi hem son konuşan hatip hem de Sayın Naci Bostancı, sanki vermiş olduğumuz önerge aslında verilme de olurdu, önemsizdi, bunu kalkıp da bir dilekçeyle...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Bir eleştiridir Sayın Başkan, böyle bir sataşma olur mu?

BAŞKAN – Bu sataşma gerekçesi değil Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ama, sonuçta bu Mecliste...

BAŞKAN – Hayır. Yani “Siz iyi ki önerge verdiniz.” diyecek hâli yok ya da siz onların söylediğine katılmak zorunda değilsiniz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır, hayır, içeriği...

BAŞKAN - Şahsınızı, grubunuzu ilzam eden bir şey varsa eyvallah.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Şimdi, grubumuzu itham eden bir şey var tabi ki.

BAŞKAN – Tam olarak nedir?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben içeriğiyle ilgili zaten bir söz söylenmiş olsa herhangi bir şey söylemem. O zaman tabii ki eleştirebilirler.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anayasa’nın içeriğine o kadar itiraz ediyorlar biz bir şey diyor muyuz Sayın Başkan? Olur mu öyle şey?

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, ben yerinizden söz vereyim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yerimden değil Sayın Başkan ama ben...

BAŞKAN – Bakın, ben İç Tüzük’ü uygulamaya çalışıyorum. Gerçekten, bakın, görsem ben veririm. Şimdiye vermiştim ve konuşmuştunuz. Lütfen, bunu ilke edinelim, bu İç Tüzük’e hep birlikte uymak durumdayız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Dün burada her türlü kavgalar içerisinde siz başka bir şey yaptınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, zorla sataştırmak istiyorsunuz, sataştırmadan yok yani.

BAŞKAN - Sayın Kerestecioğlu...

Sistemi açalım.

Yerinizden aynı şeyleri ifade edersiniz. Lütfen...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır, şimdi, niye bunu anlamıyorsunuz? Ben size...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Nerede sataştı?

BAŞKAN – O zaman, ben tutanakları isteyeyim, sataşma var mı diye bakayım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tutanakları isteyin Sayın Başkan. Sataşma yok efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır, sataşma değil...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zorla sataştırmak istiyorsunuz ya. Yok sataşma.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, tutanakları inceleyin, ona göre bakın, doğru söylüyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Lütfen, bir susarsanız, izah edeceğim.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) - Canım bir grup başkan vekili konuşuyor, iki dakika dinleyin!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam, bakın tutanaklara.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Hayır sataşma yok ya, sataşma yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bir de müdahale etmemelerini sağlar mısınız.

Zaten, bu Meclis sürekli böyle...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, bakın ben size söz vermemek gibi bir düşüncenin içerisinde...

Tamam, mikrofon açıldı.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Yok sataşma, nerede var? Biz de dinliyoruz ya!

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Kararı orası verecek, sen bir sus!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tutanaklara bakın.

BAŞKAN – Buyurun, açıldı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - İki dakika söz veriyorsunuz, değil mi? Öyle dediniz.

BAŞKAN – Buyurun, siz buyurun. Bir artı bir, iki dakika yapar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Pazarlığa açık tutmayın Sayın Başkan bu işi. İç Tüzük’ü pazarlığa açık tutmayın.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Bilecik Milletvekili Halil Eldemir’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tamam.

Şimdi, öncelikle ben bu durumu protesto ediyorum çünkü şuradaki saksılardan bir tanesi dün benim kafama geliyordu burada ve burada yerimizde oturduğumuz hâlde. Bu şiddeti...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sataşma mı bu şimdi?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – CHP’lilere diyeceksin, CHP’lilere.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - Kalkıp da orada kürsü dokunulmazlığından falan söz edildi. Kürsü dokunulmazlığı, zaten bizim bu arkadaşlarımızın 20 Mayıs’ta dokunulmazlığı kaldırıldığında bitti bu Mecliste. Onu bir kere ifade etmek isterim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok farklı şey ikisi ya.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Gerçekten, kalkıp sadece hamaset yapılmasını ve dokunulmazlıktan söz edilmesini ve burada sürekli eril bir dilin, eril bir uygulamanın ve söz kullanma biçiminin, şiddetin olmasını bir kadın olarak protesto ediyorum bu Mecliste ve bu, bize, gerçekten, sesin bu denli yükseltilerek konuşulması bile ya da kalkıp sürekli her konuşmada eller kollar havaya kaldırılarak sataşılması da özellikle birçok platformda söz bulamamış olan kadınların konuşmasını engelleyen bir şeydir. Biz buraya da zorluklarla geliyoruz, biz birçok platformda da zorluklarla bulunuyoruz çünkü bu ülke ayrımcı politikaların, kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın uygulandığı bir ülke ve bir daha bu Mecliste bu manzaraların yaşanmaması için, başta siz olmak üzere bu Meclisteki bütün erkeklerin de sorumlu olduğunu düşünüyorum ve kadınların da buna karşı ses yükseltmesi için dayanışma çağrısı yapıyorum.

Diğer konuya gelince...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sataşmaya mı cevap veriyorsun?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - Bakın, hâlâ aynı sataşmalara devam ediyorlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sataşmaya mı cevap veriyorsun? Biz de anlayalım yani ne dinlediğimizi anlayalım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - Diğer konuya gelince: Şimdi, bir önerge vermek... Önerge vermek, bu Mecliste yapılması gereken bir şeydir. Bir partinin en asli görevlerinden birisidir zaten araştırma önergesi vermek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayın Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - Şimdi, bunu kalkıp da hiçleştirmeye çalışmak, “Zaten oraya bilgi edinme dilekçesini verebilirsiniz.”, “Buraya bilgi edinme ya da bir dilekçe yazıp öğrenebilirsiniz.” demek, aslında o partinin, o grubun yapmış olduğu önergeye karşı bir saygısızlıktır. Yani, bu da bir sataşmadır diye düşünüyorum. Yoksa, içeriğiyle ilgili olarak kalkıp “Bunu eleştiriyoruz, aslında böyle internet yasağı yapılmamıştı, öyle yapılmamıştı.” diye bir konuşma gerçekleşmedi; 2 hatip de bunu ifade ettiler. Tabii ki bilgi edinme hakkı vardır, Bilgi Edinme Kanunu’na göre öğrenilebilecek şeyler vardır ama bir iktidar politikası hâline gelen internet yasakları ve her durumda Twitter’da düşünce ifade edenlerin peşine düşmek bir politikaysa, genel politikaysa tabii ki bununla ilgili önerge verilmelidir. Biz de bunu yaptık.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, ben Sayın Kerestecioğlu dışında bir hususa dikkat çekmek istiyorum İç Tüzük 60’a göre.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, isterseniz, arkadaşlar idare etsin burayı!

BAŞKAN – Bakın, Sayın Kerestecioğlu üç buçuk dakikaya yakın konuştu ve müdahale etmemeye çalıştım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben İç Tüzük’ten, bir dakika konuşacağım Sayın Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, isterseniz onlar idare etsin!

BAŞKAN – Bir saniye...

60’a göre size bir dakika süre vereceğim.

Sayın milletvekilleri, önce şunu ifade edeyim: Bakın, herkes “Biz İç Tüzük’ten doğan hakkımızı kullanıyoruz.” diyor.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tam da ben ondan söz edeceğim Sayın Başkan, ben de ondan söz edeceğim.

BAŞKAN – Tamam, ben bitireyim, size söz vereceğim 60’a göre.

Herkes “İç Tüzük’ten doğan hakkımızı kullanıyoruz.” derse ki kullanmak da sizin hakkınız ama ben İç Tüzük’ten doğan hakkımı kullandığımda da itirazlar yükseliyor.

60’a göre söz verip vermemek benim takdirimde bu İç Tüzük’e göre, ben söylemiyorum bunu. Her seferinde sürekli bunu istismar ederek bunu talep etmek hakkaniyetle, iyi niyet kurallarıyla bağdaşmaz. Kaldı ki grup başkan vekillerine, mümkün mertebe, değil bir dakika, iki dakika, üç dakika, duruma göre bunu uzatıyoruz yani birlikte bu işi yürütüyoruz. Dolayısıyla, lütfen, sataşmalar, usul tartışmaları, 60’a göre sözler vesaire, vesaire, vesaire, bütün bunları iyi niyet kuralları ölçüsünde hep birlikte uygulayalım, uygulamayalım demiyoruz ama bu konuda eğer istismara kaçan yönler de olursa nasıl ki siz kullanıyorsanız, Meclis Başkanlık Divanı olarak bizler de İç Tüzük’ü kullanırız, ya vermeyiz ya birleşim sonuna bırakırız ya da başka bir şekilde yaparız ama bunu lütfen, çok daha ihtiyaç hasıl olduğu zamanlarda... Tabii ki acele hâller olabilir, önemli durumlar olabilir. Gündeme geçmişiz, gündem üzerinde zaten konuşmalar yapılıyor, her grubun konuşmacıları var, ifadelerini, meramlarını anlatırlar.

Şimdi, Sayın Kerestecioğlu’na verdim, 60’a göre de size bir dakika süre veriyorum ama lütfen, artık uzatma taleplerini de istemeyelim.

Teşekkür ediyorum.

60’a göre Sayın Yıldırım, buyurun.

7.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın söz verme konusundaki tutumuna ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, ben de tam sizin bu tutumunuza dair açıklamada bulunacaktım.

Bakın, hem Sayın Kerestecioğlu hem ben, söz istediğimizde mevkideşimiz Sayın Elitaş oradan sizin tutumunuza müdahale ediyor, yön vermeye çalışıyor. Oradan başka hatipler, başka milletvekilleri müdahale ediyor. Ya siz orayı yönetmeye muktedirsiniz ve siz Başkanlık Divanı olarak bunu takdir edeceksiniz ya da iktidar partisi milletvekilleri sizin takınacağınız tutuma müdahale etmemeli. Yeri geldiği zaman, muhalefet partisinden sizin tutumunuza dönük eleştiriler geldiği zaman “Ben ne yapacağımı iyi bilirim.” diyorsunuz. Lütfen, buyurun, bir iki cümle de kendi partinizin milletvekillerine söyleyin diyorum.

Teşekkür ederim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – E, yapıyor zaten, gereğini yapıyor ya zaten.

BAŞKAN – Söylüyorum, söylüyorum, oraya da söylüyorum, nereden gelirse gelsin.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır, söylemediniz Sayın Başkan, biz uyardıktan sonra da söylemeyin.

BAŞKAN – Benim sözüm sadece bir gruba, sadece bir milletvekiline değil, bütün gruplara ve bütün milletvekillerine, siz de dâhil.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ya, niye müdahale ediyorlar size? Size müdahale ediyorlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, sizin müdahale ettiğiniz kadar biz de müdahale ediyoruz.

BAŞKAN – Herkes yerinden konuşur ama ben ne yapacağımı bilirim. Ben hiçbir müdahalenin tesirinde kalmam, ne Sayın Elitaş ne Sayın Yıldırım ne bir başkası. Kusura bakmayın.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben söz isterken başkasından izin almam Sayın Başkan, sizden izin alırım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, şu anda ne yapıyor, farkında mı acaba? Ne yaptığının farkında mı şu anda?

BAŞKAN – Tabii ki benden izin alırsınız.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama, size müdahale ediyorlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şu anda ne yaptığının farkında mı bu?

BAŞKAN – Ben o etkide kalsaydım size söz vermezdim Sayın Yıldırım, demek ki etkide kalmıyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama, uyarın o zaman onları, uyarın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Gel, sen yönet burayı da!

BAŞKAN – Ben herkesi uyarıyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizin müdahale ettiğiniz kadar müdahale ediyoruz ya!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tek siz mi biliyorsunuz İç Tüzük’ü?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir tarafından, söz konusu internet kesintilerinin, bu kesintileri gerçekleştirenlerin, arasındaki saiklerin ve bu kapsamda yurttaşların anayasal/yasal/uluslararası sözleşmelerden doğan haklarının bu yolla ihlal edilmesinin tespit edilmesi, sorumlularının belirlenmesi ve internet kesintilerine çözüm bulunarak bugüne kadar gerçekleşen mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 3/1/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum...

(HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BAŞKAN – Kabul edenler... (HDP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şu anda ne yaptığının farkında mı?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sana mı soracağım?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz mi sana soracağız?

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... (HDP sıralarından gürültüler)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yoklama Sayın Başkan.

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir. (HDP sıralarından gürültüler)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, yoklama istiyoruz biz burada.

BAŞKAN – Kabul edilmedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geçti, geçti o iş; tartışmak yerine işini yapacaksın. Oraya buraya satışmak yerine işini yapacaksın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Yoklama istiyoruz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır, Sayın Başkan, yoklama istiyoruz, ayaktayız ya.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - ...şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağız.

MİZGİN IRGAT (Bitlis) – Ya, biz ayağa kalktık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Biz ayaktaydık.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Biz yoklama istedik Ahmet.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, ayaktayız, oraya bakıyorsunuz. Sizin cümmeniz bitmeden biz ayaktaydık.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, ben işlemi başlattım, “Kabul edenler... Kabul etmeyenler...” dedikten sonra ayağa kalktınız siz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sizin cümmeniz bitmeden biz ayaktaydık ya.

BAŞKAN – Bakın, “Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...” dedikten sonra...

MİZGİN IRGAT (Bitlis) – Ya, biz ayaktaydık.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, siz oraya bakıyorsunuz, bize bakmıyorsunuz ki.

MİZGİN IRGAT (Bitlis) – Biz ayağa kalktık ama, biz ayağa kalktık.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sorun, sorun, Divana sorun, Divana sorun. Sayın Başkan, Divana sorun.

BAŞKAN – Divana... Ben kendim görüyorum Sayın Yıldırım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Oturuyorlardı yerlerinde. Aynı anda ayağa kalkacaksınız, aynı anda.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, lafı bitmişti, sözü bitmişti.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ya, siz bize bakmıyorsunuz bile.

BAŞKAN – Bakıyorum Sayın Yıldırım, istirahat ediyorum...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Başkan, biz ayaktaydık, ayakta.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, bakın, sizin cümleliz bitmeden biz ayaktaydık.

BAŞKAN - Bırak Allah aşkına ya!

AHMET YILDIRIM (Muş) – İddia ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, sözü bitmişti.

BAŞKAN – Hayır.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, iddia ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, lütfen...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, o zaman biz de takınacağımız tutumla alakalı... Bakın, pişman olacaksınız. Bu tutumunuzdan... Göreceğiz...

BAŞKAN – Bakın, Sayın Yıldırım, ben...

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Öbüründe istersiniz, öbüründe.

BAŞKAN – Bir saniye... Böyle bir tehdit...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dünkü görev buraya geçmiş anlaşılan. Anlaştılar gibi, bir gün biri, bir gün biri.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sizin cümleliz bitmeden, ayaktayız.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, ben bugüne kadar bütün uygulamaları hep böyle gördüm.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bize bakmadınız siz bir kere.

BAŞKAN – Bırak Allah aşkına ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, sözü bitmişti zaten, mikrofonu yeni kapanmıştı, sözü bitmişti, mikrofonu aşağı indirdi.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, bakın, bu tutumunuzdan dolayı pişman olacaksınız.

BAŞKAN – Estağfurullah, olur mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bugün sıra sizde herhâlde, bugün sıra sizde.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Her gün de sıra sizde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bugün burayı karıştırma sırası sizde, öyle gözüküyor.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Her gün de siz yapıyorsunuz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yakışıyor mu size, yakışıyor mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sana yakışıyor mu?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Karıştırmak sizin işiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Daha çok oylama var, orada istersiniz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Konuşma be! Muhatap değilsin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Buyurun.

2.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, siyasi iktidarın basın ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran uygulamaları ile yayın yasaklarının halkın haber alma özgürlüğüne ve demokrasiye olan etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/11/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2017 Perşembe günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

12/1/2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12/1/2017 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

CHP Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından siyasi iktidarın basın ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran uygulamaları ile yayın yasaklarının halkın haber alma özgürlüğüne ve demokrasimize olan etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/11/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin (53 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 12/1/2017 Perşembe günü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi lehinde ilk söz, Muğla Milletvekili Ömer Süha Aldan'a aittir.

Süreniz on dakikadır.

Buyurun Sayın Aldan. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, oldukça gergin bir Meclis trafiği içindeyiz. Bu konuda lütfen anlayışlı olalım, en başta da Sayın Başkan, siz anlayışlı olun. Yani, bir yoklama yapmanızdan en fazla bir on dakika kaybedilir, hiç değilse bir anlamda, Meclis biraz daha rahattı. Bu konuda sizden daha duyarlılık beklediğimi açıkça ifade etmek isterim.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Suistimal olmasın, suistimal. Samimiyet... Suistimal olmasın. En başta da sizin gruba...

ÖMER SÜHA ALDAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, gerçekten, basın özgürlüğüyle ilgili bir konuyu gündeme getireceğiz. Bu konuda toplum üzerinde genel bir baskı, sindirme, korkutma olduğunda hiç kuşku yok. Biraz önce Barış Yarkadaş arkadaşım ayrıntılarıyla buna girdi. Ben bugün bu noktada özel bir konuya değinmek istiyorum, o da değerli dostum, İstanbul Milletvekilimiz Enis Berberoğlu’nun başına gelenlerle ilgilidir.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, 1 Ocak ve 19 Ocak tarihleri arasında, iki günde, MİT tırları adı altında tırlarda Adana Başsavcılığının çalışması sonucunda aramalar yapılıyor ve bu aramalarda tırlar üzerinde bulunan eşyalarla ilgili olarak da değişik spekülasyonlar yayılıyor. Şimdi, Hükümet kanadından işte “Gıda yardımı vardı, bebek maması vardı, bebek bezi vardı.” türünden açıklamalar yapıldı. Herhâlde bu bebek maması olsa, bebek bezi olsa koskoca MİT onlara eskortluk yapmazdı. Kuşkusuz ki kamuoyunda bu MİT tırlarında başka şeylerin olduğu yönünde yaygın bir kanı oluştu. Nihayet bu 29 Mayıs 2015 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde bu konuda, bu MİT tırlarında bulunan eşyaların aslında silah ve mühimmat olduğuna ilişkin bir haber yayımlandı. Bu haber üzerine Sayın Cumhurbaşkanı “Bu bir casusluk faaliyetidir, bundan hesap sorulacaktır.” gibi bir laf etti. Hemen akabinde seçimler oldu, seçimlerin ortasında bir süre sonra bir baktık ki Cumhuriyet gazetesinin Ankara Temsilcisi Erdem Gül ve Cumhuriyet gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar, haklarındaki soruşturmaları müteakiben tutuklandılar. Keza bu süreç içerisinde Erdem Gül’ün yazdığı bir kitaptaki beyanından ve mahkemedeki ifadesinden kaynaklı olarak da bir anda bir baktık ki Sayın Enis Berberoğlu hakkında bir fezleke düzenlenmiş ve bu fezleke birdenbire Meclisimize getirildi. Orada Can Dündar şöyle bir laf ediyor: “Ben bu belgeyi solcu bir milletvekilinden aldım.” diyor; birinci kanıt bu. İkinci kanıt ne? İkinci kanıt: Ayın 24’ü, 25’i gibi, Enis Berberoğlu ile Can Dündar arasında yirmi bir saniyelik bir telefon görüşmesine dair HTS raporu var ve bu rapordan yola çıkılarak şöyle bir yorumda bulunuluyor: İşte, o konuşmanın olduğu noktada, yer tespitinde Enis Berberoğlu bir alışveriş merkezinde, bu da Cumhuriyet gazetesine 200 metre mesafede, demek ki olsa olsa bu belgeyi Enis Berberoğlu vermiş olabilir diye bu fezleke düzenleniyor. Sonuçta, bu dokunulmazlıkların kaldırılmasını müteakiben de yargılama faaliyetine başlanmış bulunuluyor. Peki, Sayın Enis Berberoğlu’nun hakkındaki suçlama ne dersiniz: Devletin gizli kalması gereken bilgilerini siyasal ve askerî casusluk amacıyla temin etme ve FETÖ-PDY silahlı örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etme.

Şimdi, buradan yola çıkarak değerli milletvekilleri, ben size devlet sırrının, devletin gizli kalması gereken belgelerinin ne olduğunun tanımını açıklamak istiyorum, o da Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 47’nci maddesinde hüküm altında alınmış, diyor ki 47’nci madde: “Açıklanması, Devletin dış ilişkilerine, milli savunmasına ve milli güvenliğine zarar verebilecek; anayasal düzeni ve dış ilişkilerinde tehlike yaratabilecek nitelikteki bilgiler, Devlet sırrı sayılır.” (2)’nci fıkrası ne diyor: “Tanıklık konusu bilgilerin –yani bu devlet sırrı niteliğindeki tanıklığın- Devlet sırrı niteliğini taşıması halinde; tanık, sadece mahkeme hâkimi veya heyeti tarafından zabıt kâtibi dahi olmaksızın dinlenir.” Bundan şu anlamı çıkaracağız: Bir devlet sırrı belgesinin söz konusu olması için bir zabıt kâtabinin dahi bu belgeden haberdar olmaması lazım.

Peki, gelelim olayımıza. 1 Ocak tarihinde MİT tırlarının aranmasından sonra ne zaman yayın yasağı konuyor biliyor musunuz? 14 Ocak 2014 tarihinde yani on dört gün sonra. Yani, bu on dört gün içerisinde bu belge tümüyle neredeyse sütçünün, yoğurtçunun bile elinde olan bir belge. Bu belge ne belgesi? Arama ve yakalama tutanağı. Arama ve yakalama tutanağı dediğimiz belge bir anlamda dosyada yer alan bir belgedir ve bunun altına sanık tarafından, şüpheli tarafından imza atılır. Şüpheli tarafından imzalanan bir belgeyi avukatları temin etme hakkına sahiptir Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 153’üncü maddesi gereğince. Doğal olarak şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Bu belgenin devlet sırrı niteliğinde olma gibi bir vasfı yok çünkü bu zaten avukatların elinde; bu bir.

İki: Bu açıklamadan önce, Yargıtay 16. Ceza Dairesinde bu MİT tırlarına ilişkin aramayı yapan sanıklarla ilgili bir dava var ve bu dava dosyasında bütün belgeler yer alıyor. Bu belgeler de aleniyet kazanmış durumda. Bu nedenle, ortada kesinlikle ve kesinlikle bir devlet sırrı niteliğindeki belge söz konusu değildir.

Öte yandan, bir varsayımdan hareket ediyorsunuz, bir kişinin, diğer bir failin, sanığın beyanını esas alıyorsunuz. Bir milletvekilinden aldım, başka bir milletvekili olabilir. Kaldı ki o aldığı tarihte Sayın Enis Bey bir kere milletvekili dahi değil. Ve birtakım yorumlara giderek, zorlamalarla işi bu noktaya getiriyorsunuz.

İşin bir garabet tarafı daha var, o da ne dersiniz: Duruşma günü bir tanık çağırılmış -buradaki hukukçu arkadaşlar bilirler, bir tanık dinlenmek zorundadır- HTS raporları getirilmiş, daha incelenmemiş bu savcı birdenbire “Ben tanığın dinlenmesini istemiyorum, onu ben kale bile almıyorum, ben 3 sayfadan ibaret esas hakkındaki mütalaamı veriyorum ve -deliller toplanmadan- Enis Berberoğlu hakkında müebbet hapis cezası istiyorum.” diyor. Yani, 15 Temmuz akşamı tankı Enis Bey mi kullandı? O helikopterle Ankara Emniyet Müdürlüğünü o mu taradı, bombaladı? Yüce Meclisimize uçakla bombayı Enis Bey mi attı? Düşünce özgürlüğünün geldiği nokta budur değerli arkadaşlarım. Gerçekten, vahim bir tablodur. Hukuk bir silah olabilir mi? Evet, olabilir. İşte böyle olabilir, kalleş bir silahtır. İnsanlar hukuka güvenmek durumundadır ama bugün hukuk kalleşçe kullanılmaktadır.

Bir diğer tabloya bakarsak; şimdi, savcılardan bir tanesi, Türk Ceza Kanunu’nun 228’inci maddesinden davayı açmış -228’inci madde daha az bir cezayı gerektiriyor- ve iddianamesinde diyor ki: “Bu davanın, Enis Berberoğlu’nun davasının Erdem Gül’ün davasıyla irtibatı var, birleştirebilir.” Ama Erdem Gül hakkındaki davaya bakıyorsunuz, aslında aynı eylem; o da 330’dan açılmış. Şimdi, savcı işgüzarlık yapıp alelacele ikisini aynı noktada buluşturmaya çalışıyor ve ikisinin hakkında da ne yazık ki müebbet hapis cezası istiyor.

Değerli arkadaşlarım, bunu daha önce buradaki bir konuşmamda da söyledim, “Bu eylem suç mu?” dersiniz bugün bulduğumuz belge karşısında, yani 1 Ocak tarihinde MİT tırları yakalanmış ama yayın yasağı 14 Ocakta alınmış. Dolayısıyla o zamana kadar herhangi bir gizlilik yok. Gizlilik olmayan, topluma mal olmuş bir belge hakkında da devlet sırrı niteliğindeki bir belgeden söz edemezsiniz. Sadece şu olabilir: Yayın yasağına aykırılık söz konusu olabilir. O da Türk Ceza Kanunu’nun 285’inci maddesinde düzenlenmiştir. Burada bir milletvekili arkadaşımızı, Adalet ve Kalkınma Partisi bir anlamda bu tip davalardan kurtarmak için 285’inci maddenin son fıkrasına 2012’de bir değişiklik getirerek, haber amaçlı bu tip yayınların, bu tip haberini vermenin suç oluşturmadığını bizzat bu Meclis kanunlaştırmıştır.

Şimdi, son söze gelirsek: Evet, Türkiye’nin yüzde 50’si büyük bir baskı, yıldırma ve sindirme harekâtına maruz durumdadır ve bu cenah almıştır. Şunu düşünün: Bu başkanlık diğer yüzde 50’yi de baskı altına alma girişimidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Toparlamak için bir dakika verirsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Aldan, lütfen tamamlayın.

ÖMER SÜHA ALDAN (Devamla) – Tamamlayacağım efendim.

BAŞKAN – Ben ek süre vermeyeceğim demiştim ama arkadaşlarımız bizi de zorda bırakmasın, diğer arkadaşların da hakkı hukuku var bu noktada.

Buyurun, bir dakika süreyle tamamlayın lütfen.

ÖMER SÜHA ALDAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan nezaketiniz için.

Şimdi, şunu söylemeye çalışıyorum, bu şu açıdan önemli: Burada bir milletvekili arkadaşımız -başka tutuklanan milletvekili arkadaşlarımız da var ama- bir oldubittiyeye getirilerek müebbet hapisle cezalandırılmaya çalışılıyor; bunun kabul edilebilir bir durumu yoktur.

Tamamlayayım madem bir örnekle: Şimdi, başkanlık sistemi geliyor, diyelim ki seçilecek Cumhurbaşkanı -herhangi bir partiden olabilir- bir gün akşam diğer partiden bir milletvekilinin televizyondaki konuşmasından hoşlanmadı, ağır eleştirisi hoşuna gitmedi, ertesi sabah genel sekreteri çağırıp “Gel bakayım, boş işler bakanlığı ihdas ettim, bu adamı bakan yaptım.” diyecek, bakan yapıldıktan bir dakika sonra da bakanlıktan alacak. Ne olacak? Milletvekilliği düşmüş olacak ve Anayasa’nın 83’üncü maddesini tek kişi baypas ederek o kişiyi -dokunulmazlığı kaldırarak- öğleden sonra tutuklatacak. Böyle bir anlayışa “dur” demeliyiz değerli arkadaşlarım.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

Sisteme girmişsiniz, vereceğim şimdi söz.

Buyurun Sayın Yıldırım.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’ın, HDP grup önerisinin oylaması sırasında istemiş oldukları yoklama talebinin dikkate alınmadığına ve oylamanın geçersiz olduğuna ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, İç Tüzük’ün 147’nci maddesinin ikinci fıkrasına göre, biz, gizli oylamanın yapılması için yoklama yeter sayısı... Sizin cümmeniz bitmeden, yoklamaya geçmeden, arkadaşlarımızla ayağa kalkmış ve yoklama istemiştik. Siz, yüzünüz diğer tarafa dönük olduğu için bunu görmediniz ve bizim araştırma önergemizle ilgili oylama şu an için geçersizdir. Bunun için, böyle olup olmadığını incelemeniz açısından görüntüleri incelemenizi, değilse tutumunuz hakkında usul tartışması talep ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, bakın, ben işlem başlattıktan sonra, hatta “Kabul edenler...” derken önce o taraftaydım, bir kısım eller gördüm, kalktı, sonra “Kabul etmeyenler...” diye bu tarafa döndüm.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, buraya bakmadınız.

BAŞKAN – “Kabul etmeyenler...” deyince, tabii ki böyle dönünce, ondan sonra hep birlikte ayağa kalktınız “Biz yoklama talep ediyoruz.” dediniz. Ben işlemi başlatmışım ve işlemin yarısı da geçmişti.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama buraya bakmadınız.

BAŞKAN - Yani yoksa bugüne kadarki bütün taleplerinizi azami derecede karşılıyoruz, karşılamaya devam ediyoruz, karşılamak da görevimiz her şeyden önce, bu bir lütuf da değil, taleplerinizi yerine getirmek bizim de bir görevimiz. Emin olun, burada ne bir kasıt var ne bir ihmal var, siz belki öyle görmüş olabilirsiniz. Siz ve arkadaşlarınız da hatta geri dönüp sohbet hâlindeydiniz zannediyorum o oylama esnasında. Ben öyle gördüm, yanılmış olabilirim, siz yanılmış olabilirsiniz, ona tekrar bir bakarız ama lütfen, ne olursunuz, benim bu konudaki samimiyetimi test etmeyin. Lütfen, rica ediyorum... Gerçekten, bakın... Bir yoklamanın... Hatta ben şunu söyleyeyim: Ara vermeyi de düşünüyordum. Yoksa benim işime de gelirdi. Ama işleme başladıktan sonra amacım sadece bunu uygulamaktı. İstirham ediyorum, gerçekten, böyle bir art niyetimin olmadığını, bunu bilmenizi özellikle istiyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, görüntüleri...

BAŞKAN - Görüntülere de bakacağız, bakarız.

AHMET YILDIRIM (Muş) - ...incelemeniz durumunda anlattığınız gibi olmadığını siz de müşahede edeceksiniz. Benim talebim somut, bizim araştırma önergemiz şu anda reddedilmiş değildir çünkü İç Tüzük'e göre bir uygulama yapmadınız.

BAŞKAN – Şimdi, bu oylama yapılmıştır.

AHMET YILDIRIM (Muş) - Ya görüntülerin incelenip oylamanın yeniden yapılmasını ya da tutumunuz hakkında usul tartışması açmak istiyorum.

BAŞKAN – Bu oylama yapılmıştır.

AHMET YILDIRIM (Muş) - Sayın Başkan, benim talebim somut, somut bir talebim var. Sizin anlattığınız gibi olmadığını çünkü grubumuza bakar durumda olmadığınızı...

ALİM TUNÇ (Uşak) - Biz de gördük burada ya. Sen oraya laf yetiştirirken unuttun, geç kaldın.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Yıldırım...

FATMA BENLİ (İstanbul) - Grup başkan vekili ayağa kalkmadı ki.

AHMET YILDIRIM (Muş) - Bu nedenle, ya oylamanın yeniden yapılmasını ya da tutumunuz hakkında usul tartışması talep ediyorum.

BAŞKAN – Görüntülere bakacağız.

ALİM TUNÇ (Uşak) - Grup başkan vekili bile oturuyordu, sen kalkmadın ki.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, cevap bekliyorum sizden.

BAŞKAN – “Görüntülere bakacağız.” diyorsunuz. Görüntülere bir bakalım, bu değerlendirmeyi daha sonra yapacağız.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) - Ahmet Bey, grup başkan vekiliniz ayağa bile kalkmadı.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, siyasi iktidarın basın ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran uygulamaları ile yayın yasaklarının halkın haber alma özgürlüğüne ve demokrasiye olan etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/11/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2017 Perşembe günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi aleyhinde ikinci söz, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'a aittir.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

ERKANAKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerisi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım.

Bu, özgür ve bağımsız basınla ilgili grup önerisi ve çok önemli bir konu. Özgür ve bağımsız basın demokrasinin temelidir; klişe bir söz olmakla birlikte çok doğru bir sözdür.

Değerli arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisi olarak basın ve ifade özgürlüğünü programımız ve Anayasa’ımızda belirtilen temel hak ve özgürlükler çerçevesinde destekliyoruz ve savunuyoruz. Bu, tartışmadan varestedir. Fakat bugünkü bu kısa konuşmamda bir başka veçhesini de yani grup önerisinde göremediğim bir başka veçhesini de dikkatlere sunmak istiyorum.

Şimdi, “basın özgürlüğü” deyince sadece iktidar-basın ilişkileri açısından hadiseyi ele almamak gerekir. Bu önemlidir, belki en önemlisidir çünkü iktidar gücü ile basın ilişkileri yıllardır bütün dünyada da sorunlu olmuştur. Bunun düzenli ve uyumlu -“uyumlu” dediğim yani hukuk içerisinde sorunsuz- olduğu durumlar da olmuştur. Fakat, ülkemizdeki basın özgürlüğünün ve haber alma hakkı konusundaki sıkıntıların bir diğer veçhesi de basının patronaj yapısıdır. Aynı, iktidar ilişkileri bakımından veya iktidar karşısındaki basının ve basın özgürlüğünün durumu kadar, bu patronaj yapısı da, bu patronaj meselesi de bence münhasıran özel araştırma önergesine konu olacak kadar önemlidir.

Değerli arkadaşlar, hadiseyi bir bütünlük, bir bütünsellik içerisinde ele alma zorunluluğumuz vardır. Hukuk, demokrasi, temel hak ve özgürlükler, haber alma özgürlüğü ve güvenlik kavramlarının bu bütünlük içerisinde ele alınması gerekir ve en büyük sıkıntımız da maalesef hukuktur. Mesleğiniz size hiçbir suç işleme imtiyazı vermemelidir; ister gazeteci olunuz, ister başbakan, milletvekili olunuz veya başka bir yargı mensubu olunuz, mutlaka birleşmemiz gereken en önemli ortak nokta hukuk olmalıdır. Yani, hiç kimsenin suç işleme imtiyazı olamaz.

Mevcut önergede dikkatimi çeken bir ibare de şu değerli arkadaşlar: Önergenin önemini ve ciddiyetini görmekle beraber dikkatimizden kaçmayan şu ibareler söz konusu: “Onlarca gazeteci yazdığı haber ve yorum nedeniyle casusluk, terör örgütü üyeliği, terör örgütüne yardım gibi gülünç iddialarla -altını çizerek tekrar söylüyorum, gülünç iddialarla- yargılanmış ve yargılanmaktadır.” Eğer şimdi, bu iddialara “Gülünç iddialar” dersek, bu olmaz değerli arkadaşlar. Bu iddialar, çok vahim iddialardır, bunları gülünç iddialar olarak göremeyiz. Yargıya intikal etmişse “casusluk”; etmemişse bunun elbette ortaya konulması gerekir. “Terör örgütü mensubu.” Yani “gülünç” demekle şu mu denilmek isteniyor: Gazeteci casus olamaz, gazeteci terör örgütü mensubu olamaz, yardım yataklık ve terör örgütü propagandası yapmaz. E o zaman bunu bir ön kabul olarak kabul edersek, burada bu bütünselliği kaybetmiş oluruz ve tarih göstermiştir ki bütün ülkelerde basın mensuplarından da mesleki imtiyaz olmaksızın casus da çıkmıştır hatta şunu da söyleyebiliriz: Dünya siyasi tarihine, savaşlar tarihine baktığımızda en çok casus da gazetecilerden çıkmıştır, yani tartışacaksa bunlar tartışılır. Dolayısıyla, bunu gülünç bir iddia olarak görmemek lazım, terör örgütü mensubu veya örgüte yardım yapanların... Ve yakın siyasi tarihimizde gazeteciler veya birtakım gazete yazarları tarafından hedef gösterilip de suikasta uğrayan, hayatını kaybeden insanlar da olmuştur. Sadece kişi temel hakkı değil, en temel hak olan yaşam hakkı dahi bu mesleğin istismarı nedeniyle ihmal edilmiştir.

Bu düşüncelerle muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, önerinin lehinde ikinci söz, İstanbul Milletvekili Garo Paylan’a aittir.

Buyurun Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Memleketin ahvalinden ciddi endişe duyuyorum. Memleketimizin ahvali aslında dün akşamki Meclisimizin maalesef ahvalidir, utanç duydum bu Meclisin bir üyesi olarak. Ama maalesef, toplumu kutuplaştıranlar, birilerini yok sayanlar, rüzgâr ekiyorlar karşılığında fırtına biçiyorlar. Bu, Mecliste bugün oldu, yarın sokaklarımızda olabilir, mahallelerimizde olabilir; bu anlamda hepimizi sorumluluğa davet ediyorum arkadaşlar. Bakın, burası Türkiye’nin bir fotoğrafı. Şimdi, belli bir ideolojik çerçevede

iki parti bir araya geldi, diyor ki: “Biz çoğunluğuz, sizi yok sayarız, istediğimizi yaparız.” anlayışını ortaya koyuyor. Bu da maalesef hem Meclise yansıyor hem de toplumuza yansıyor, bu anlamda hepimizi sorumluluğa davet ediyorum ve hepimizin içine -hepimize- tam olarak sinmesi mümkün değil ama az veya çok sinebilecek bir toplumsal sözleşmeye ihtiyacımız var. Tam olarak HDP’yi mutlu edemeyebilirsiniz, tam olarak MHP’yi veya CHP’yi mutlu edemeyebiliriz, AKP de tam olarak mutlu olamayabilir ama asgari müştereklerde hepimizin kaybetmemiş duygusuyla yürüyebileceği bir Anayasa’ya ihtiyacımız var. Bu getirdiğiniz ve dayattığınız Anayasa maalesef burayı da geriyor, toplumu da geriyor ve pek çok provokasyona gebe dir.

Değerli arkadaşlar, benim milletvekili olma amacım ikinci ligde olan demokrasimizi birinci lige yükseltmekti. Gerçekten çok halisane duygularla buraya geldim. Demokrasimizi birinci lige yükseltelim diye buraya geldim ama maalesef, Dimyat'a pirince giderken eldeki bulgurdan oluyoruz. Şu anda üçüncü lige düşüyoruz arkadaşlar. Bırakın ikinci ligde kalmayı, üçüncü lige düşüyoruz demokrasimizde, her anlamda, bütün kriterlerde.

Bakın, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 113 ülke içinde 99'uncuyduk geçen sene. Bu sene herhâlde 113 ülke içinde 110'uncu filan olacağız. Afrika ülkelerinin pek çoğunun gerisindeyiz. Dalgâ geçtiğimiz, güldüğümüz geçtiğimiz ülkelerin gerisine düştük. Konumuz olan basın özgürlüğünde en sonlardayız arkadaşlar, en sonlara düştük, utanç duymamız lazım hepimizin. Bakın, mesele şu, bütün burada yürüttüğümüz tartışma da şu: Elbette bir yürütme olacak, elbette bu Parlamentonun gücüyle ortaya çıkan, milletin iradesiyle ortaya çıkan bir yürütme söz konusu olacak ama mesele, bu gücün nasıl denetleneceği, nasıl dengeleneceğidir. İnsanlık tarihi de bu mücadeleyle geçmiştir. Elbette krallar olmuştur, padişahlar olmuştur, tiranlar olmuştur ama mesele, bu gücün nasıl denetleneceği meselesidir ve mücadele hep bu yönde olmuştur. Yok sayılanlar, ötekileştirilenler hep bu güce karşı mücadele vermiştir, bu gücü dengelemeye çalışmıştır. Bu gücü eline geçiren, kendi kimliğinden dolayı, kendi inancından dolayı bir ideolojiyi ortaya koyabilir ama yok sayılanlar, ötekileştirilenler de buna karşı mücadele ederler ve bunun araçları nelerdir arkadaşlar, bu gücü ele geçirene karşı kim bunu dengeleyebilir, hangi güçler dengeleyebilir? Bir, parlamento dengeler ve denetler. İnsanlık mücadelesi hep bunun üzerine olmuştur. Krallara karşı dengeleyen bir parlamento, padişahlara karşı dengeleyen bir parlamento; bu mücadele olmuştur ve güç bir oranda buradaydı arkadaşlar. Hani, dedim ya: “Dimyat’a pirince giderken eldeki bulgurdan oluyoruz.” Her zaman yürütme çok güçlüydü, Parlamento onu yeterince denetleyemiyordu ama bu getirdiğiniz öneriyle hiçbir şekilde denetlemeyecek.

İkinci güç nedir, o gücü denetleyen? Yargıdır tabii ki, bağımsız ve tarafsız bir yargıdır ama getirdiğiniz öneriyle yargı tamamen sarayın dümen suyuna girecektir arkadaşlar.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Geç onları, geç.

GARO PAYLAN (Devamla) – Büyük bir tehlike çünkü sarayın atadığı yargıçlar asla sarayı denetleyemezler, yargılayamazlar.

Peki, dördüncü güç nedir? Tabii ki basındır arkadaşlar. Özgür bir basın olmadığı bir ülkeye hiçbir standartta demokrasi denilemez. Dedim ya “Demokrasimiz kan kaybediyor.” Bakın, arkadaşlar basın denetler; özellikle, yürütmenin yaptığı hataları gösterir topluma, kamu adına bunu yapar, der ki: “Arkadaş, sen şurada hata yapıyorsun, sen burada hata yapıyorsun.” Eğer ki o güç denetlenmezse, o güç basın tarafından teşhir edilmezse topluma, o güç hatalar yapmaya başlar. Nitekim, basının özgür olduğu yıllarda AKP daha az hata yapıyordu çünkü eleştirilebiliyordu. Oysa bugün, bakın basına, hepsi tek tip gazeteler. Hani 20 tane gazete basıyorsunuz ya, israf arkadaşlar, yapmayın. Havuz medyası tek bir gazete bassın yeter. Hepsi nasıl olsa aynı şeyi yazıyor, aynı manşetleri atıyor.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Casusluk yapmıyor ya.

GARO PAYLAN (Devamla) – Gelin, tek bir gazete basın, AKP bülteni olarak zaten basılıyorlar.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Casusluk yapmıyorlar ya.

GARO PAYLAN (Devamla) – Demeç gazeteciliği basın değildir arkadaşlar, sizin demeçlerinizi veren gazete basın değildir. Basın eleştirendir, topluma hataları gösterebilir.

Bakın, bu anlamda, sevgili Can Dündar ve Erdem Gül bir manşet attılar, iki yıl önce bir manşet attılar. Yürütmenin yaptığı bir hatayı gösterdiler, dediler ki: “Ey Türkiye toplumu, Suriye’ye silahlar gönderiliyor.” Siz o günlerde...

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Bu nedir biliyor musun? Casusluk, casusluk!

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim sayın milletvekilleri, lütfen.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, her devlette böyle derler, “casusluk” derler buna, “devlet sırrı” derler.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – İşte buna “casusluk” derler.

GARO PAYLAN (Devamla) – “Devlet sırrı”nın anlamı, devletin suç işlemesi demek değildir. MİT Yasası’nda silah göndermek diye bir şey yok.

Oysa bakın, ben Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim. Son dört yılda 16 milyar TL’lik örtülü ödenek var arkadaşlar. Oysa, Sayın Abdullah Gül’ün döneminde 50 milyon liraydı yıllık, yüz milyon liraydı; 16 milyar TL’lik örtülü ödenek var. Biz çok iyi biliyoruz ki bu örtülü ödenekler, bu MİT turlarıyla Suriye’ye giden silahlardır arkadaşlar.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – İftira atma.

GARO PAYLAN (Devamla) – “Muhalef güçler” diyorsunuz, oradaki, hani bugün bence yüzüstü bıraktığınız, yıllardır desteklediğiniz muhalif güçlere giden silahlardı. Ne oldu? Suriye’deki yangına benzin döktük. Bu ülkenin kaynaklarıyla Suriye’deki yangına benzin döktük. Oysa Can Dündar ve Erdem Gül o suçu gösteriyorlardı: “Bakın, bunu yapmayın, yangına benzin dökmeyin. Bu ülkenin kaynaklarını başka bir ülkenin yangınına benzin dökmek için kullanmayın.” diyorlardı. Basının görevi budur arkadaşlar.

Bakın, siz bugün o noktaya geldiniz. Suriye’deki muhalifleri yüzüstü bıraktınız, Esad rejimi kendini tahkim ediyor. Rusya’yla iş birliği yapıyorsunuz. Oradaki iddialarınızdan çekildiniz, Emevi Camisi’nde namaz kılacaktınız, ortada Emevi Camisi diye bir şey kalmadı. Nihayet hatanızı gördünüz ama yüz binlerce insanın canına mal oldu, ülkemizin milyarlarca liralık kaynaklarına mal oldu. İşte gazeteci bunu gösterdiği zaman gazeteciyi dinlemiş olsaydınız bu hataları yapmamış olacaktık. Bırakın, gazeteciler gazeteciliğini yapsınlar arkadaşlar.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Casusluk mu yapsınlar?

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, eleştirilmekten korkmayın arkadaşlar, eleştirilmekten korkmayın, eleştirilmemekten korkun. Eleştiri bir ayna tutmaktır; o aynada kendinize bakarsınız, hata yapıyor musunuz, aynada iyi gözüküyor muyum, gözüküyor muyum diye bakarsınız ama aynayı kırarsanız kendinizi, yüzünüzü görmezsiniz ve hatalar yaparsınız. Demeç gazeteciliğiyle yürünemez. Bir örnek daha vereyim, bakın, geçen gün İstanbul’a çok yoğun bir kar yağdı değil mi? Normalde -hani o gece ben de yolda kaldım, binlerce insan yolda kaldı, perişan oldu, herkes isyan ediyor- bu Büyükşehir Belediyemizin daha iyi bir önlem alması lazımdı, bakanlıklarımızın daha iyi önlem alması lazımdı. Meteoroloji diye bir bilim var, bu karın geleceği belli, yolları açmak için tedbir alması lazımdı. Oysa, ertesi gün ben televizyonlara, gazetelere bakıyorum, o yolda kalan binlerce insanı gösteren hiçbir medya yok. Yalnızca ne var biliyor musunuz? Çocuklar kar topu oynuyorlar, birbirlerine kar topu atıyorlar, çok mutlular. Basın bu değildir arkadaşlar. Büyükşehir Belediyemizin yaptığı hatayı gösterebilseydi, Büyükşehir Belediyemiz de bir dahaki karda daha iyi tedbirler alırdı. Bırakın, basın bunları gösterebilsin, gösteremediği sürece hatalarımız devam edecek.

Arkadaşlar, bakın, Anayasa değişikliğini konuşuyoruz. Anayasa değişikliği konusunda toplumun, araştırmalara göre, yalnızca yüzde 14'ü haberdar, o da ne kadar haberdar olduğu belli değil, hangi medyadan haberdar belli değil, çünkü tarafsız, bağımsız bir basın yok. Gelin, bütün basını bu anlamda özgür bırakın, tek kanallı habercilikten vazgeçin. Eğer ki bunu yaparsanız eleştiriler buraya gelir ve çok daha iyi bir noktada bu tartışmaları yürütebiliriz.

Değerli arkadaşlar, basın hepimizin güvencesi. Yasama, yürütme ve yargıdan, hepsinden daha önemlidir bence. Bence en üzerine titreyeceğimiz güçtür. Gelin, el birliğiyle bu önergeye destek verin, gurbette gazetecileri bırakmayalım, Can Dündar ve Erdem Gül gelsinler, gazeteciliklerini yapsınlar burada.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.01

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.32****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56’ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisinin görüşmelerine devam ediyoruz.

Şimdi...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Siz buyurun.

BAŞKAN - Buyurun buyurun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yo, siz söyleyin, ondan sonra Sayın Başkan; eğer benimle ilgili, bizim talebimizle ilgili bir şey söyleyecekseniz siz buyurun.

BAŞKAN - Evet, Sayın Yıldırım, ben tutanaklara da baktım, gördüğüm kadarıyla da kimseyi yok farz etmek, görmemek gibi bir kastımın olmadığını zaten herkes de biliyor, sizler de bilirsiniz. Biz oylama işlemini başlattıktan sonra ben, sizden gelen yoklama talebini fark ettim. Benim hissiyatım bu şekilde. Sizinle ilgili en ufak, bu noktada bir olumsuzluğun içerisinde olmadığını; bütün grupların hukukunu, hakkını eşit bir şekilde burada savunmak durumunda olduğumu bilmenizi isterim. Yani böyle bir durum, kasıtlı bir durum -söz konusu- yok. Tutanaklarda da aynı şekilde görülüyor; kesinlikle, yoklama talebiniz, benim oya sunma talebimden sonra görülüyor. Bunu bu şekilde algılamamız gerekiyor. Dolayısıyla, bu konuda bir ısrarınızın olacağını ben de düşünmüyorum, varsa da takdir sizin. Ben söyleyeceğimi söyledim.

Bir dakika süreyle, arkadaşlar açalım mikrofonu.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, İç Tüzük'ten doğan haklarını kullanma hususunda en ufak bir tavır biçimini kabul etmelerinin mümkün olmadığına ve yoklama talebinin sehven fark edilmemiş olduğunu kabul ettiklerine ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, sizin de ifade ettiğiniz üzere şüphesiz niyetinizden bağımsız görmeme durumunuz olabilir. İçeride tutanakları da birlikte incelediğimiz üzere ve zabıtlara da yansıdığı üzere, bizim, siz oya sunmadan önce ayağa kalktığımızı orada kayıtlar yazmış, stenograf arkadaşlar yazmış. Bu...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Grup başkanvekiliniz bile kalkmadı be!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bir bekleyin arkadaşlar ya!

BAŞKAN – Ben dinliyorum Sayın Yıldırım sizi, buyurun, devam edin.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bu insani bir şeydir, siz de söylediniz “Niyetten bağımsız fark etmemişimdir.” diye. Bunu anlayışla karşılarız. Ama, bizim, bütün partilerin eşit haklara sahip olduğu İç Tüzük'ten kaynaklı haklarını...

BAŞKAN – Doğal olarak öyledir, evet.

AHMET YILDIRIM (Muş) - ...kullanması hususunda en ufak bir yansımayı, tavır biçimini bile kabul etmemiz mümkün olmaz zaten. O anlamda, evet, tutanaklara yansımış, arkadaşlarımızla birlikte ayaktaydık ama bunu, siz sehven fark etmemiş olabilirsiniz. Biz de bunu böyle kabul ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tutanakları gene grubunuzun da sizin de bilginize ben sunayım.

Şimdi “Teşekkür ediyorum sayın milletvekilleri.” diyorum.

“Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum...” dedikten sonra “(HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)” diyor.

“Başkan – Kabul edenler...”

Mustafa Elitaş (Kayseri) – Şu anda ne yaptığının farkında mı?

Ahmet Yıldırım (Muş) – Sana mı soracağım?”

İkiniz arasında bir diyalog var.

“Uğur Aydemir (Manisa) – Biz mi sana soracağız?”

Karşılıklı diyaloglar var.

Sonra ben “Kabul etmeyenler...” diyorum. Daha sonra “Ahmet Yıldırım (Muş) – Yoklama Sayın Başkan.”

Yani tutanaklardaki yansıma da bu şekilde. Şu ya da bu şekilde eksik görülebilir ama şunu söyleyeyim yani tabii ki birbirimizin niyetini sorgulayacak durumda değiliz ama şundan emin olun: Bütün grupların hakkı hukuku korumak Başkanlık Divanının bir defa en önemli, en özenle muhafaza etmesi gereken bir durumdur.

Teşekkür ediyorum ben de.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, siyasi iktidarın basın ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran uygulamaları ile yayın yasalarının halkın haber alma özgürlüğüne ve demokrasiye olan etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/11/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi aleyhinde ikinci ve son konuşmacı Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş.

Buyurun Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce yaptığınız işlem, başladığınız bir işi bitirememe işlemiydi çünkü Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi görüşülürken bir milletvekilinin oradan kalkıp başka bir konuyu gündeme getirmesi usule tamamen aykırı, İç Tüzük'te yer almayan bir işlemdir. Özellikle Sayın Başkandan rica ediyorum, bir işlem başladıktan sonra bitirip milletvekillerinin isteklerini dile getirmeniz kanaatimce daha uygun olur.

Türkiye Büyük Millet Meclisini muhakkak ki Başkanlık Divanı yönetecek; siyasi parti gruplarının, hiçbir partinin birbirinden farkı yok ve Başkan da yönetirken tarafsız ve bağımsız olarak yönetmek için gayret gösterecek. Nasıl ki başka siyasi partilerin orada itiraz hakları varsa AK PARTİ Grubunun da yapılan işleme karşı herhangi bir şekilde taraf olma, itiraz etme hakkı vardır diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, dün burada cumhuriyet tarihinde görmediğimiz, belki İç Güvenlik Yasası'nda kısmen yaşadığımız en çirkin bir hadiseyi yaşadık. Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsü, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." yazan bu kürsü, milletvekilleri tarafından işgal edildi, harap edildi. Çok üzülüyorum.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Siz harap ettiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Şimdi, biz sayın grup başkan vekilleriyle konuşuyoruz, diyoruz ki bu işi devam ettirmeyelim ama olayın sebebi, müsebbibi olan milletvekili televizyon televizyon geziyor "AKP'liler bize saldırı." diyor.

Bakın, arkadaşlar, ne konuşuyorsak her yerde icraatın aynısı olması gerekir. İçeride konuşuyoruz başka, buraya geliyoruz başka. Biz inanıyoruz, güveniyoruz ama öbür televizyon televizyon geziyor, "AKP'liler bize saldırı." diyor. Bu yakışmaz. Laf ağızdan çıkar, bir kere çıkar; bu işi devam ettirmemiz gerekir, şurada ne konuşuyorsak onu yapmamız gerekir. Şimdi, öbür grup başkan vekili gidiyor "AKP'liler bize saldırı."... Kim saldırı Allah aşkına? Benim genel başkan yardımcımın burnunu kim kırdı? Görüntüler ortada; şuradan koşup saldırıyor, yumruk atıyor.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Arkadan kalleşçe geliyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Yakışır mı bu iş? AK PARTİ'lilere saldırılıyor, burnu kırılıyor; arkasından öbür grup başkan vekili ve bir şifreyle, bir parolayla "Kürsüyü koruyacağız." diyor, herkes buraya gelmiş işgal ediyor. Ondan sonra çıkılıyor "AK PARTİ'liler bize saldırı." deniliyor. Bu yakışmaz.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Isırıyorlar, ısırıyorlar Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İki: Cumhuriyet gazetesiyle ilgili bir şey gösteriliyor. Habercilikte bir yalan haber vardır, bir de iftira vardır, bir de ihanet vardır. O MİT turlarıyla ilgili olan şeyler devlet sırrı değildir, yalan haberdur. Eğer Türkiye'yle ilgili bir konu dış dünyaya ihbar ediliyorsa, bu şekilde olmayan bir şey söyleniyorsa o ihanettir, ülkeye ihanettir ama bir milletvekilinin attığı "tweet": "Bugün AKP Grubu üzerimize saldırırken aralarından bazıları tekbir getiriyordu. O sırada IŞİD'in kinini, nefretini bazı gözlerde gördüm."

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – El insaf!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Bu da iftiradır, ahlaksızlıktır.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Şerefsizliktir.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – CHP'ye çok yakışıyor bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Tıpkı Danıştay saldırısında olduğu gibi; Danıştay saldırısında biri "Tekbir getirerek silahımı sıktı." dedi, burada da aynen "AK PARTİ'liler bize tekbir getirerek saldırdılar." dedi.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Yalanın ta kendisi.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Başkan, çıksın "Yalan." desin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Kimse kimseye saldırmadı, sadece işgal engellendi, kürsü işgali engellendi, başka bir iş yapılmadı.

İki: Bir milletvekili, kadın milletvekili, “Bana birileri saldırdı.” diye ortaya çıkıyor. Bu da haysiyetsizliktir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Yapma ama, bunu yapma; çok yanlış.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Kim ona saldırdıysa haysiyetsizin en büyüğüdür. Ama bir yalan varsa en büyük haysiyetsizliktir.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – E görüntüleri var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Burada ben oyumu kullanırken, benimle ilgili görüntüyü çekmek kimsenin hakkı değildir ama Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerinde büyük bir kaset yapma sevdası var. Bırakın artık bu kaset sevdasını, vazgeçin şu kaset sevdasından. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Onların varlık sebebi kaset.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Kasetle geldi...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Oy kullanıyorum, burada oyumu kullanıyorum, aramda 1 metre mesafe var ve canlı yayın yapıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Milletvekiline müdahale var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Ben o kadın milletvekiline dokunmadım, sadece sözle uyardım ama o milletvekili çıkıyor televizyonlarda “AK PARTİ grup başkan vekili bana böyle saldırdı, boynumda bir şey var.” diyor. Grup başkan vekili de diyor ki: “Şu Kaplan Hanım’a da geçmiş olsun...” Ne idare amirimiz ne ben o kadın milletvekiline kesinlikle dokunmadık.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Telefonunu aldı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Sadece yaptığı işin yanlış olduğunu söyledik ve “Telefonunu çek, beni çekemezsin.” dedim. Bir kadın milletvekilini getirip de burada kadın istismarını yapacak şekilde kullanmak hiçbir siyasi partiye de yakışmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın, dün bir milletvekili arkadaşımızı bacağından biri ısırmış. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

(İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç’in “Dikkat köpek giremez.” yazılı bir pankart açması)

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Yazık! Yazık!

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Yahu, bırak! Nerede? Nerede? Bak, bu doğru değil. Mustafa Bey, doğru değil o.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Niye buna “Yalan.” diyorsun? Kaplan’ın söylediğine “Yalan.” demiyorsun da buna niye “Yalan.” diyorsun? Bacağından biri ısırmış. Biz burada milletvekillerinin görev yaptığını zannediyoruz, burada milletvekilleri var diye tahmin ediyoruz, bacağından ısırın insanların olmaması gerektiğini söylüyoruz. Bir milletvekili bacağından ısırılır mı? Bu yakışık alır mı? Doğru bir iş mi?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yalan! Yalan!

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Doğru değil Mustafa Bey, doğru değil. Her şeyin görüntüsü var, onun var mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Bakın, değerli milletvekilleri, bu Anayasa değişikliğinde dün olay çıkarma sebepleri neymiş? “Parlamentonun itibarı ortadan kalkacak, Parlamento lağvolacakmış.” Tamamen yanlış. Buna karar verecek kim?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Vallahi ayıp! Şu yaptığınız yanlış.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Bakın değerli milletvekilleri, Sayın Baykal konuşmasında dedi ki: “Parlamentonun denetimini tamamen kaldırdınız.” Anlaşılan o ki Sayın Baykal teklifi okumuş, Komisyondan geçen metni okumamış. Teklif maddesinde, daha sonraki maddelerde düzenlenen, soruşturma komisyonuyla ilgili kısım Anayasa’nın 98’inci maddesine dercedildi. Anayasa’nın 98’inci maddesi “Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları” kenar başlığıyla vardır. Orada ne yazar? “Genel olarak” der; “Genel olarak” içerisinde “yazılı soru, sözlü soru, Meclis araştırması, genel görüşme” yazar. Arkasından “B. Gensoru” der, “C. Meclis soruşturması” der. Biz burada bu bilgi edinme ve denetim yollarından sadece gensoruyu kaldırdık, o da sistemin özü gereğince bu şekilde. Yani Parlamento içerisinden çıkan bir hükûmet değil ki Parlamento güven oyunu yapsın. Güven oyunu Cumhurbaşkanlığı seçiminde zaten iktidar alıyor, o bakanlar güven oyunu aynı gün yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimiyle birlikte almış oluyor. Yine, ne zaman olacak? Yapılacak yeni bir seçimle o Parlamento güven oyunu, seçimle birlikte o millet Cumhurbaşkanına vermiş olacak.

Milletten korkmayın, millettten kaçmayın, halktan hiç kaçmayın.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Siz korkuyorsunuz. Niye televizyonları açmıyorsunuz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Çünkü bu, önünde sonunda, siz de “evet” deseniz, başkaları da “evet” dese, halkın huzuruna gidecek. Hani hep söylüyorsunuz ya, “Egemenlik kayıtsız şartsız millettir.”

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, şu hanımefendi Meclisi tahrik etmiyor mu? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bu Anayasa, 15 Temmuzda egemenliğin asıl sahibi olan milletin önüne gidecek...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu hanımefendi Meclisi tahrik etmiyor mu? Bu, terbiyesizlik değil mi?

BAŞKAN – Sayın Özkoç... Sayın Özkoç, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şu hanımefendi Meclisi tahrik etmiyor mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...ve oylamada o millet ne derse o gerçekleşmiş olacak. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Sayın Başkan, burada “köpek” diyor, “köpek.”

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İdare amiri nerede?

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Sen nasıl bir insansın ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yine başladınız.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, ellerimizdeki dövizleri, pankartları bırakalım lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu hanımefendi Meclisi tahrik etmiyor mu? Bu, terbiyesizlik değil mi?

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Sen vekillere bu hakareti nasıl yaptırıyorsun? Yazıklar olsun sana arkadaş ya!

BAŞKAN – Lütfen, sayın milletvekilleri...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri...

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Yazıklar olsun sana!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu, terbiyesizlik değil mi? Bu hanımefendi kendi rüşünü mü sergiliyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri...

Şu kamerayı kaldır, şu televizyonu kaldır, oradaki televizyonu kaldır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu, terbiyesizlik değil mi?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Oradaki televizyonu kaldır.

BAŞKAN – Lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu hanımefendi Mecliste nasıl duruyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri... Oradaki televizyonu kaldır. O televizyonu kaldır oradakini.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu hanımefendiyi nasıl tutuyorsunuz?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – O elindeki “Köpek giremez.” diye... Çok ayıp, çok ayıp!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ayıp o tarafta, ayıp o tarafta; ayıp burada değil, ayıp o tarafta, ayıp onda.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oturur musunuz.

Lütfen, herkes yerine.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu, hanımefendi, terbiyesizlik değil mi?

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Otur yerine!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Ayıp!

BAŞKAN – Herkes yerine lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bu millettten korkmayacaksınız. 2 siyasi parti tarihî bir uzlaşma örneği gösterdi.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Yazıklar olsun!

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Çok ayıp, çok ayıp!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Otur yerine be!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, oturun siz de yerinize.

Lütfen herkes yerine otursun.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Hayret bir şey ya, her şeyde ayağa kalkıyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Olacak şey mi? Konuşmayın!

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Adam ol, adam!

BAŞKAN – Lütfen...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – “Benim fikrim olursa uzlaşıyorum, benim fikrim olmazsa uzlaşmam.” Bu despotik bir tavidir, faşizan bir tavidir.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Konuşuyoruz, anlaşıyoruz ama “Benim dediğim olmazsa bu olmaz, uzlaşma olmaz.” şeklindeki yaklaşım doğru bir yaklaşım değildir.

Değerli milletvekilleri, önünde sonunda bu, vatandaşın önüne gidecek, vatandaş ne söylerse hepimiz ona “Eyvallah.” diyeceğiz, “Evet.” diyeceğiz.

Millettten kaçmayan, milletin verdiği karara bugüne kadar da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Yazıklar olsun sana! Yazıklar olsun!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...hep boyun eğen, hep “Evet.” diyen değerli milletvekillerini sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, öncelikle, az önce konuşan Sayın Elitaş’ın konuşmasında kullandığı ve bir milletvekilimize atfen belirttiği “tweet”le ilgili olarak “tweet” sahibi Aykut Bey bir söz istiyor, ona sataşmadan dolayı söz istiyorum.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Yeter!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – İndireceksin! Köpek yaptı ya!

MEHMET METİNER (İstanbul) – Siz pankartla girdiğinizde iyiydi değil mi?

BAŞKAN – Lütfen, istirham ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili “tweet”imi okuyarak birtakım şeyler söyledi, sataşmadan söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Grup adına mı?

LEVENT GÖK (Ankara) – Hayır hayır, ben ayrıca talep ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şahsıma sataştı efendim.

BAŞKAN – Sizinle ilgili bir şey söyledi mi?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yazdığım “tweet”i okuyarak “ahlaksızlık” dedi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erdoğan, iki dakika süre veriyorum. Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan’ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yöneticilik özelliği, insanlık özelliği, kalenderlik özelliği... Bu tip gergin durumları sakinleştirmek lazım. Öncelikle, ben, bütün partilerin grup başkan vekillerinden bunu beklerim.

Mustafa Bey, samimiyetle bir şey söyleyeceğim, öyle yemin etmek falan filan çok şey değil. Şu kürsünün hemen başındaydım. Ben şimdiye kadar hiç kimseye bir fiske vurmam, tesadüfler dışında da bana vurmadılar. Arkadaşlarınız bu durumu biliyor. Tam şuradayken birkaç arkadaşınız -bütün kalbim ve samimiyetimle söylüyorum- tekbir getirdi. (AK PARTİ sıralarından “Yalan söylüyorsun, yalan!” sesleri)

BAŞKAN – Arkadaşlar, dinleyelim lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Arkadaşlar... (AK PARTİ sıralarından “Ayıp, ayıp!” sesleri)

Arkadaşlar, sizden şunu rica ediyorum...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Bir tek sen duydun çünkü, bir tek sen duydun.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Tekbirin ne olduğunu biliyor musun? Ne demek, bir söyler misiniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ayıp, ayıp!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bir sakin olun.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, dinleyelim.

ZEYİD ASLAN (Tokat) – Ben yanındaydım, yalan söylüyorsun.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, bu yaptığınız doğru bir şey değil. Burada olan birkaç arkadaşınıza sorun.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Hiç kimse duymadı, bir tek sen duydun.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bakın, bir şey söyleyeceğim...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ayıp, ayıp!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yalan söylüyorsun, yalan söylüyorsun.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Aykut Bey, tekbirin ne olduğunu biliyor musun? Ne dedi, bir söyler misin?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bir dakika... Bir dakika...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Bir söyler misin? Söyle.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Arkadaşlar, burada olan birkaç arkadaşınıza benim gıyabımda sorun, rica ediyorum.

ZEYİD ASLAN (Tokat) – Ben oradaydım Aykut, vallahi yalan konuşuyorsunuz, billahi yalan!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Zeyid Bey...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... İstirham ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Arkadaşlar...

ZEYİD ASLAN (Tokat) – Ben oradaydım, ben senin yanındaydım.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Biz duymadık da bir tek sen duydun.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Zeyid Bey, şuradaki üstelik...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Tekbirin ne olduğunu biliyor musun? Ne söylediler, bir söyler misin?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bir dakika...

Arkadaşlar, bakın, ben böyle bir adam değilim, böyle çekinecek bir adam değilim, mümkün olduğu kadar üsluplu konuşmaya çalışıyorum.

Üstelik burada da bizim arkadaşlardan bir iki kişi “cumhuriyet”, “Atatürk” diye bağırıyor; onu da garipsedim.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Oo, canım benim!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, tam da Türkiye’de bunu yapıyoruz biliyor musunuz? Bakın...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aykut Bey, kulağınıza mı söylediler sizin? Aykut Bey, sizin kulağınıza mı fısıldadılar?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bakın...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yüksek sesle mi söylediler, kulağınıza mı fısıldadılar?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Ya, arkadaşlar, söylediler...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Rica ederim ya, rica ederim!

BAŞKAN – Herkes yerinde konuşmasın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kulağınıza mı fısıldadılar sizin?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bakın, bu yaptığın doğru bir şey değil Hocam. Ben geldim, bütün kalbimle...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Şurada oturuyordum Aykut, şurada oturuyordum.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bakın, şunu diyorsanız: “Ya, sen yanlış duymuşsundur.” diyorsanız, ya, bu kadar insan söylüyorsa kendi kendime “Acaba?” derim.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yanlış değil, hiç duymadın. Öyle bir şey yok Aykut. Hepimiz buradayız, biz niye duymadık?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Samimiyetle, bütün kalbimle, gençliğimle, gidip evdeki evladımı göremeyeyim ki bunu duydum ya.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Biz niye duymadık?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Niye böyle yapıyorsunuz ya? Tam Türkiye bu noktaya geldi, birbirimize ne söylesek kimse inanmıyor ya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yalan, kocaman yalan!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Sayın Başkan, çok kesildi. Bir dakika süre verir misiniz?

BAŞKAN – Bir dakika verelim, tamamlayın.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Provoke ediyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bakın, önemli bir şey konuşuyoruz. Burada Fatih kardeşimiz de yaralandı, Nefi şimdi dili dışarıda gitti. Bu doğru bir şey değil.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Öyle de olsa IŞİD’e benzetmişsiniz, doğru mu?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bakın, 550 milletvekiliyiz, içimizde, emin olun, bir 400 kişi bunu engellemeye çalışıyoruz; sizde de var, bizde de var; engellemeye çalışıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O “tweet”le mi engelliyorsunuz Aykut Bey?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Biz sonuçta aynı memleketin insanlarıyız. Vuranın da vurulanın da sevdikleri, sevenleri var. Şimdi, bakın, şöyle...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Aykut Bey, IŞİD’le ne alakası var?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O “tweet”le mi engelliyorsunuz?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bir dakika... Tamam, onu bir konuşacağız ama ben yöneticilere bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen müdahale etmeyelim ama, istirham ediyorum ya! Lütfen ama.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Sayın Meclis Başkan Vekili, sayın grup başkan vekilleri; sizlere düşen görev şudur: İnsanlar bazen öfke patlaması yaşar. Bu da karşılıklı iletişimimiz olmadığı için herkes kendi gettosundan kendisini çok haklı görüyor. Meclis başkan vekillerine, grup başkan vekillerimize, daha kıdemli yaşlı ağabeylerimize, ablalarımıza düşen şey şu: Tansiyonu düşürmek zorundayız.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – O “tweet”i niye atıyorsunuz?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Çok önemli bir konu görüşülüyor bizim açımızdan, bizi tanıyın diye söylüyorum. Bizim açımızdan şöyle bir şey...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Atılan yalan “tweet”lerle mi, atılan yalan “tweet”lerle mi?

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Niye geriyorsunuz o zaman, niye geriyorsunuz?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Ama arkadaşlar, bakın, siz hiç konuşturamıyorsunuz ki. Şu konuşmada sataşacak bir şey var mı? Rica ederim ya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Atılan yalan “tweet”lerle mi?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – İŞİD’le ilişkilendiriyorsun ya.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Yapacağını yapıyorsun, ondan sonra da timsah gözyaşları döküyorsun.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Söylediğinle yaptığın birbirini tutsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Aykut Bey, uzattım da.

Buyurun, Sayın Erdoğan, teşekkür ederim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O “tweet”i niye attın, merak ediyoruz.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Yani siz uzaktan baktığınızda sanıyorsanız bu taraf sizin düşmanınız, böyle bir şey değil.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – “İŞİD’in kini” diyorsun ya Aykut Bey, ne diyorsun ya!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Çünkü bu taraftaki insanlar...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Sayın milletvekilleri, niye müdahale ediyorsunuz Allah aşkına ya, oturduğunuz yerde! Varsa sözünüz çıkar kürsüde konuşursunuz. Lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Sen olsun ne yaparsın? Ben başkan vekillerine...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İŞİD’le alakası ne?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Benim üzerime geliyor...

BAŞKAN – Ne konuşacağını siz takdir edecek değilsiniz, herkes kalkar, sözünü söyler ama söz talebi buradan olur, hiç kimse oturduğu yerden bu işe müdahale etmesin, lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aykut Bey, size inanıyoruz. O “tweet”i niye attınız merak ediyorum Aykut Bey.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Rica ederim ama, şu kürsüye çıktım bir kere konuşturmadınız. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök’ü tamamlayayım isterseniz Sayın Bostancı.

Buyurun Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Elitaş konuşmasında tamamen grubumuzu itham eden bir konuşma ve değerlendirmede bulundu. Bizim içeride başka, dışarıda başka konuştuğumuzu...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gök, size de iki dakika süre veriyorum grubunuza sataşmadan dolayı.

5.- Ankara Milletvekili Levent Gök’ün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce burada konuşan AKP Grup Başkan Vekili Sayın Mustafa Elitaş’ı büyük bir hayal kırıklığı içerisinde dinledim.

Sayın Elitaş, ne yazık ki sözlerinizin tam tersine, siz içeride farklı konuştunuz, burada farklı konuştunuz; bunun canlı tanığıyız ve yaşayanlar var.

Değerli milletvekilleri, burada Cumhuriyet Halk Partisinin Gazi Meclisin hakları ve yetkileri konusunda kıskanç ve ısrarcı olması konusundaki hassasiyetinin tüm kamuoyu tarafından bilinmesini isteriz. Cumhuriyet Halk Partisi, dün 5’inci madde gibi Meclisin yetkilerini devreden, ortadan kaldıran bir madde karşısında, 15 Temmuzda bu bombaların altında Parlamenti nasıl savunmuşsa, sizin dün akşam Meclisin içine atmaya çalıştığınız bombayı engellemeye çalıştı. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Buna kargalar bile güler.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Ne alakası var Allah aşkına!

LEVENT GÖK (Devamla) - Biz kürsüyü koruduk, milletin vicdanını koruduk, her demokratik devlette olan meşru eylemimizi gerçekleştirdik.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Milletten mi koruyorsun kürsüyü, sen millet misin?

LEVENT GÖK (Devamla) - Bu çok sınırlı bir süre olacaktı ama gelip bu kürsüye saldıran bizzat AKP Grubudur değerli arkadaşlarım, bu kürsü o yüzden yıkılmıştır. Bu kürsüyü yıkarak mermerlerini kıran AKP Grubudur, bunu herkesin böyle bilmesi gerekir. (AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan!” sesleri, gürültüler)

ALİM TUNÇ (Uşak) – Sizin işgalinizden kurtardık.

LEVENT GÖK (Devamla) - Sayın Elitaş bir milletvekilimizin “tweet”inden bahsediyor, kendi milletvekillerinin “tweet”lerini görmüyor; okumaktan hicap duyduğum o “tweet”ler hakkında her türlü yasal hakkımızı kullanacağımızı bilmenizi isterim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ne diyor? Ne diyor, söyle; söyle, ne diyor, söyle.

LEVENT GÖK (Devamla) - Bizim hiçbir milletvekilimiz haysiyetsiz değildir, eğer öyle bir iddian varsa gider mahkemelerde hesaplaşırsın.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİM TUNÇ (Uşak) – Elinden geleni ardına bırakma! Elinden geleni ardına bırakma!

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - “Kürsüye saldıran AK PARTİ Grubudur.” dedi biraz önce.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı, size de iki dakika süre veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şu kürsüyü artık biraz kendi hâline bıraksak iyi olacak diyorum ama.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, Elitaş müsaade etse olacak onlar. Elitaş size müsaade etmiyor ki burada nasıl müsaade etsin?

6.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bu arada mikrofonun da boyu uzamış yenilenince.

Arkadaşlar, öncelikle sakın olmakta fayda var. Öfkeli bir atmosferin hiç kimseye herhangi bir yararı yok. Öfkeyle söylenen sözler, sataşmalar Parlamentonun müzakere anlayışına herhangi bir şey katmaz. Hele burada konuşan kişiye yerimizden laf atmak, kim yaparsa yapsın, çok uygun bir tavır değil. Zaman zaman yapılıyor, doğru; uygun değil.

Şimdi, Sayın Aykut Erdoğan o karışıklık içerisinde -ben de kendisini birkaç defa gördüm-soğukkanlılığını muhafaza eden bir arkadaştı. Ama sanıyorum sosyal medya ayrı bir kimlik doğuruyor. Bu da sosyal medyaya ilişkin, aslında hepimiz için bir tehlike.

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Alkol alkol! Alkol ayrı bir kimlik yaratır alkol.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Orada “Tekbir atarak, tıpkı İŞİD’çiler gibi saldırdı.” şeklindeki benzetme...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Naci Bey 10 kişiydik, 10 kişiydik. Ya bu kadar olmaz ama!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - ...çok kırıcı, çok haksız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama tekbir getirmek doğru mu Naci Bey, biz başka dinden miyiz? Rica ederim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Kesinlikle biz burada... Arkadaşlar hayır, “tweet”te öyle yazdığı için Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama Naci Bey beni düşünün, tekbir getiriyor, sanki ben başka dindenim ya.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Bakın, IŞİD’e benzetmek, “Tekbirlerle saldırdı.” demek, bu grubun en azından CHP’li taban nezdindeki yanlış imajını tahkim eden bir dil olur; bu, doğru değil. O IŞİD benzetmesi çok haksız, çok yanlış, çok kışkırtıcı bir benzetme.

MUHAMMED İNCE (Yalova) – Şamil Tayyar’ı okudun mu?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Herkes, sosyal medyada her kim olup bitene ilişkin haksız, yersiz bir değerlendirme yapıyorsa bunu reddetmek hepimizin görevi.

Kürsü meselesine gelince, bütün partilerin hassasiyetleri var ama bu hassasiyetleri kurallar içerisinde ifade etmek de hepimizin görevi. Burada birileri de çıkıp kürsüyü başkalarından korumak için buraya el koymaya kalkarsa ne olacak? Böyle bir şey olabilir mi? Kürsü milletin kürsüsü, bütün partilerin kürsüsü ve bu konuda herhâlde ortak bir anlayışla buradayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - O yüzden, kimse kendi kendine “Kürsüyü korumam gerekir.” şeklinde bir anlayışla davranmasın; burada kürsü, ancak kurallar çerçevesinde milletin bütün temsilcileri tarafından kullanılabilir bir yerdir. Bunu da sağlayacak olan Meclis Başkanlığıdır.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Sayın Gök biraz önce “Asıl içeride başka, dışarıda başka konuşuyor.” diye beni itham etti.

BAŞKAN – Buyurun Elitaş size de iki dakika süre veriyorum ama lütfen bu tartışmayı bitirelim artık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun.

7.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Ankara Milletvekili Levent Gök’ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli milletvekilleri, burada bazen şiddet olayları, bazen birbirimize fazla yüksek sesle konuştuğumuz hadiseler olur. Grup başkan vekilleri arkada otururlar, konuşurlar, iyi niyet içerisinde bir şey yapmaya gayret ederler. Bugün böyle yaptık; saat 14.30’da Sayın Başkan, grup başkan vekillerini arkaya çağırdı ve bütün arkadaşlarımızın gruplarıyla ilgili sükûneti sağlaması konusunda bize tavsiyelerde bulundu, “Evet.” dedik. Ama, başka milletvekillerinin gidip, ki Özgür Bey “Gitmedim.” diyor fakat bütün televizyonlar “AK PARTİ bize saldırdı.” diye yazıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hiç canlı yayına çıkmadım. Televizyon, televizyon gezmedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli milletvekilleri, AK PARTİ hiç kimseye saldırmadı; AK PARTİ, egemenliğin temel söz hakkı olan bu kürsüyü işgalden kurtardı. Yaptığı iş budur. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

15 Temmuz darbecileri Türkiye Büyük Millet Meclisine niye saldırdı?

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Kürsüyü kaldırmak için.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Demokrasiyi susturabilmek için, milletvekillerini durdurabilmek için ve özgürlüğü ortadan kaldırabilmek için yaptılar. Yoksa Türkiye Büyük Millet Meclisinin nesi var? Asıl mesele bu; asıl mesele, konuşma özgürlüğü, masuniyet ve buradaki yapılan konuşmaların hiçbirisi suç olarak kabul edilmez. Buradaki yapılan konuşmayı, eğer gizli oturum değilse aynı konuşmayı dışarıda da yaparsa kürsü masuniyeti devam eder.

Onun için değerli milletvekilleri, bu ülke 1920’lerde kurulurken milletin iradesini ortaya koyarak, onların sözünü dünyaya duyurarak kurulmuştur; Polatlı’ya düşman girerken kürsü terk edilmemiş, Türkiye Büyük Millet Meclisi bırakılmamıştır. 15 Temmuz darbecileri burayı bombalarken, o gün burada Türkiye Büyük Millet Meclisini yıkmak için tüm parti gruplarının ve özellikle Adalet Bakanının konuşması sırasında bombalarken kürsüyü yok etmek, milletvekillerini susturmak için yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika müsamaha gösterir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Elitaş, tamamlayın lütfen.

Süre vermiyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 15 Temmuzda Türkiye Büyük Millet Meclisini susturabilmek, bu ülkedeki demokrasiyi yok edebilmek için yapmıştır.

Onun için değerli milletvekilleri, ne olursa olsun, tepkimiz nasıl olursa olsun bu kürsüyü korumak mecburiyetindeyiz. “Kürsüyü koruyorum.” diye başka bir milletvekilinin konuşma hakkını engellemek demokrasi değildir. Siz, eylemlerinizi yaparsınız, konuşmalarınızı söylersiniz, basın toplantılarını yaparsınız, buradaki konuşmacılarınızla size verilen süre içerisinde her şeyi değerlendirirsiniz.

Komisyonunda bir buçuk saat konuştu Sayın Tezcan. İlgiyle dinledim, zevkle dinledim, katılmadım ama konusunu arkadaşımız iyi çalışmış, anlattı, buna itiraz etme hakkımız yok, mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Fakat, eğer siz kalkıp da burada bir milletvekilinin konuşma sırası geldiğinde, özellikle de iktidar partisi milletvekiline konuşma sırası geldiğinde kürsüyü kontrol altına alıp kuşatmaya kalkarsanız, buna, kusura bakmayın, AK PARTİ değil, demokrasiye inanmış milletvekili de değil, hiç kimse müsaade etmez.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök, açıyorum sistemi, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Ankara Milletvekili Levent Gök’ün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Elitaş’ın demokrasi tarifinde, sadece kendileri konuşsun, televizyon yayınlarından kendileri faydalansın, bütün medya kendilerinin görüşlerini versin; Ankara Valiliği karar alsın, toplantı ve gösteri yürüyüşlerini yasaklasın, basın açıklamasını yasaklasın, stant açmayı yasaklasın... Bu şartlarda, OHAL şartlarında referanduma gidiş arzusu var yani Sayın Elitaş’ın demokrasi anlayışı bu. Biz, Elitaş’tan farklı düşünüyoruz. Biz, dün arkadaşlarımızla beraber yaptığımız etkinlikte...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşgal, işgal, etkinlik değil o, işgal.

BAŞBAKAN YARDIMCISI VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Kürsü işğali direkt.

LEVENT GÖK (Ankara) – ...15 Temmuzda darbelere karşı direnen Türkiye Büyük Millet Meclisinin hukukunu koruduk, Meclisin yetkilerini devreden bir anlayışa karşı durduk. Bizim koruduğumuz kürsüdür, Meclistir. Sayın Elitaş daha neyi koruduğumuzu anlayamamış. Biz, Meclisi ve kürsüyü korumak için oradaydık. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yuh sana ya! Yuh sana!

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Kimden koruyorsun kardeşim?

LEVENT GÖK (Ankara) – Ama, kendileri yaptıkları oylamalarla Meclisin yetkilerini devrettiğinin farkında değil, güya Meclisi koruyorlarmış.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Levent Bey, sen bari yapma ya! Yazıklar olsun sana ya! Bir de demokrat geçinen bir adamsın sen!

LEVENT GÖK (Ankara) – Hadi canım sende!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Cumhuriyet Halk Partisi yürekli bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Gel hadi, kürsüyü koruyorum ben.

LEVENT GÖK (Ankara) – ...15 Temmuzda darbeye karşı nasıl bir duruş sergilemişse şimdi de diktaya karşı sergiliyor, olay bundan ibarettir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kerestecioğlu'nun söz talebi var.

Buyurun.

11.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, kürsü dokunulmazlığının aslında bu Mecliste dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla ve 11 HDP milletvekilinin tutuklu olmasıyla bitmiş olduğuna ve Cumhurbaşkanının Anayasa değişiklik teklifiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce de ifade ettiğimiz gibi, dün gece tahrip edilen bu kürsünün dokunulmazlığı, aslında şu anda hem dokunulmazlıkların zaten bu Mecliste kaldırılmasıyla hem de 11 milletvekilimizin hâlen tutuklu olmasıyla, rehin olmasıyla kaldırılmış ve bitmiştir gerçekten. Ancak onlar burada olduğunda gerçek bir kürsü dokunulmazlığından ve gerçekten ifadelerinden, konuşmalarından dolayı insanlar yargılanmadıklarında -milletvekilleri özellikle- bundan söz edilebilir.

Ama, ben, bundan da önemlisi, Sayın Cumhurbaşkanının bir açıklamasından söz etmek istiyorum. Bugün diyor ki: “Ne yaparsanız yapın, ne ederseniz edin, on beş gün değil de bir ay ama Parlamentodan bu çıkıp milletin önüne gidecektir.” Şimdi, belki Parlamentodan çıkmayacak olan bir tasarıyla, bir teklifle ilgili olarak bu kadar tepeden bir direktif verir konuşma hâli de aslında, gerçekten hani “Burada kürsü dokunulmazlığı mı var yoksa iradeler serbest mi?”yi ciddi anlamda kuşku duyuracak bir açıklamadır. Bu açıklamayı da kınadığımı ifade etmek isterim.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Kandil'den mesaj getireni de aynı şekilde kınıyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, siyasi iktidarın basın ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran uygulamaları ile yayın yasaklarının halkın haber alma özgürlüğüne ve demokrasiye olan etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/11/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

**IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- *Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 446)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu’nun birinci görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (x)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet? Yerinde.

Geçen birleşimde 447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin görüşmeleri tamamlanmıştı.

Şimdi 6’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 2709 sayılı Kanunun 98 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve kenar başlığı metinden çıkarılmıştır.

“MADDE 98- Türkiye Büyük Millet Meclisi; meclis araştırması, genel görüşme, meclis soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır.

(x) 447 S. Sayılı Basmayazı 9/1/2017 tarihli 53’üncü Birleşim Tutanağı’na eklidir.

Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.

Genel görüşme, toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir.

Meclis soruşturması, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında 106 ncı maddenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca yapılan soruşturmadan ibarettir.

Yazılı soru; yazılı olarak en geç onbeş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Meclis araştırması, genel görüşme ve yazılı soru önergelerinin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile araştırma usulleri Meclis İçtüzüğü ile düzenlenir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Yalova Milletvekili Muharrem İnce’ye aittir.

Sayın İnce, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, süremi başlatmadan önce Genel Kurulda sükûnet sağlansın, sonra başlatırsınız.

BAŞKAN – Sayın İnce, özlemiştik sizi bu kürsülerde.

Genel Kuruldaki tüm milletvekillerimizin de özellikle sükûnetle kürsüdeki tüm hatipleri dinlemelerini istirham ediyorum. Lütfen, uğultuyu keselim.

Buyurun Sayın İnce.

MUHARREM İNCE (Devamla) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu kürsiye, size muhalefet etmek, yanlışlarınızı haykırmak, eksikliklerinizi söylemek, hatalarınızı anlatmak için gelmedim. Yanlışlar düzeltilebilir, eksiklikler tamamlanabilir, hatalar giderilebilir ama bugün yaptığınız yanlış, bedel ödmeden tamir etmek mümkün değil ve bu bedeli hep birlikte ödeyeceğiz, eminim ki en fazla da siz ödeyeceksiniz.

Tarihe ve gelecek nesillere karşı sorumluluğumu buraya aktarmak için çıktım çünkü bu ülke, bizden çok, gelecek nesillere aittir. Ülkelerin yönetimi çağın ruhuyla belirlenir. 14. yüzyılda dünyada bir demokrasi talebi yoktu, bizim ülkemizde de yoktu. Bu toprakların insanları hanlar, kağanlar, padişahlar, hakanlar gördü, sultanlar gördü. Bunlar bizim geçmişimizdir, hatalarıyla, sevaplarıyla, günahlarıyla bizimidir. Tarihe bağlılık ya da düşmanlık değil, ondan ders çıkarmak toplumların önündeki sorunları çözecektir.

Siz, getirdiğiniz bu teklifle, yüz yıllık millet olma, yüz kırk yıllık demokrasiye sahip olma idealimizi ortadan kaldırıyorsunuz, 22 Haziran 1919’da Amasya Genelgesi’yle yola çıktığımız “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” ilkimizi yok ediyorsunuz, modern devlet olma iddiamızı yok edip devlet aygıtını parti örgütüne dönüştürüyorsunuz, herkesin devletini çoğunluğun devletine dönüştürüyorsunuz, yüzde 50+1’in her şey olduğu, yüzde 50-1’in hiçbir şey olmadığı bir rejim yaratıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bir kişi aynı zamanda parti başkanı, hem ordu başkanı hem yargı başkanı hem devlet başkanı hem milletin başkanı olamaz, olmamalıdır. Unutmayınız ki her şeyin başı olan devletin başı olamaz çünkü saygınlığı olamaz, inandırıcılığı olamaz, birleştiriciliği olamaz. Milletin bir bölümünün üye olduğu bir siyasi partinin başkanı olan Cumhurbaşkanı milletin tamamını temsil edemez. Bu teklif Meclisten geçmezse emin olun, kaybetmiş olmazsınız, kazanmış oluruz hep birlikte, bir belayı defetmiş oluruz.

12 Eylül 2010 referandumu öncesinde bu Mecliste yapılan görüşmelerde “evet” oyu çıktığında arkadaşların sevinç çılgınlıklarını dün gibi hatırlıyorum. Uyarıları dikkate almadınız. Oylamaları Sayın Başbakana, dışarıya koşarak getiren arkadaşlarımız şu anda burada milletvekili. Üstünlerin hukukundan hukukun üstünlüğüne geçecektik, vesayete son verecektik, gücün kanunundan kanunun gücüne geçecektik, fişleme tarihe karışacaktı. Ne oldu peki? Burada çoğunluğunuza dayanarak, milleti de kandırarak yargıyı FETÖ’ye teslim ettiniz. 12 Eylül 2010 referandumunun bayram yapanı biz değiliz, siz de değilsiniz; 12 Eylül 2010 referandumunun bayram yapanı FETÖ’dür çünkü yargıyı teslim almıştır. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün bu yasalaşırsa, bu, bu Meclisten geçerse bunun bayram yapanı siz olmayacaksınız, biz olmayacağız; bunun bayram yapanı Büyük Orta Doğu Projesi’ni hazırlayanlar olacaktır, federasyonu bekleyenler olacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün ihtiyacımız olan şey güçlü başkan, güçlü yürütme değildir; bugün ihtiyacımız olan şey güçlü birlikteliktir. Bugün ihtiyacımız olan şey güçlerin aynılığı değil, güçlerin ayrılığıdır. Bugün ihtiyacımız olan şey anayasalı devlet değildir, anayasal devlettir. Bugün ihtiyacımız olan, geleceğimize güvenle bakmaktır, ortak akılla ortak iyiyi bulmaktır. Uzlaşmaktır bugün ihtiyacımız olan. Uzlaşmak en az istediğin şeyden vazgeçmek değildir, uzlaşmak en çok istediğin şeyden vazgeçmektir.

Saddam, ülkesinin tek hâkimiydi, Kaddafi de öyleydi, Zeynel Abidin Bin Ali de öyleydi. Zeynel Abidin Bin Ali itaat ettiriyordu ama bizimkisi “İtaat et, rahat et.” diyor. Sayın milletvekilleri, dünyayı itaat edenler değil, itiraz edenler değişti. (CHP sıralarından alkışlar) Onun için itaat değil, itirazdan yana olmalıyız. Bu diktatörler yanılmazdı, eleştirilmezdi, sorgulanamaz, denetlenemezdi. Saddam’ın doğduğu kent Tikrit kutsal ilan edilmişti. Girdikleri her seçimde yüzde 90 oy alıyorlardı. Unutmamak gerekir ki tek adam ülkeleri emperyalistlerin yani sizin tabirinizle “üst akıl” en sevdiği ülkelerdir. 78 milyonla uğraşacaklarına 1 kişiyle uğraşırlar, rahat ederler. Getirmek istediğiniz sistemde 1 Mart 2003 tezkeresinin reddedilme olasılığı yoktur.

Ülkemiz bir felakete doğru sürüklenirken size bazı hatırlatma ve uyarılarda bulunmak istiyorum. Bu topraklar “özgürlük”, “bağımsızlık”, “vatan”, “hürriyet”, “demokrasi”, “yurtseverlik” kavramlarıyla tanışalı çok oldu. Namık Kemal’den bu güne çok yol katettik, çok bedeller ödendi. İdam sehpalarında can verenler, zindanlarda çürüyenler, sürgünlerde ölenler oldu. Ekmeği bol eyleyenler, acıyı bal eyleyenler, sıratı yol eyleyenler oldu. Demokrasi ve özgürlük mücadelesi bir büyük nehir gibidir, okyanusa ulaşana kadar devam edecek ve önüne çıkan engelleri yıkıp aşacaktır çünkü ırmaklar kaynağına doğru, geriye doğru akmaz, kavuşacağı okyanusa doğru akar. İnsanlık tarihi göstermiştir ki özgürlük tutkusunun beslendiği yer bir kandır. Özgürlük tutkusunun bir kötü huyu vardır ki ne yazık ki kandan beslenir; yurtseverlerin ve tiranların kanından beslenir. Bunları yaşamamak için toplum, anayasayı kendisiyle bir sözleşme kabul eder, devletini bu sözleşmeye göre yapılandırır; onun için anayasalar büyük uzlaşmayla hazırlanır. Anayasalar birlikte yaşama arzusunu sağlayan metinlerdir. Anayasalar farklılıklara verilen güvencelerdir. Anayasalar bir siyasi mücadele aracı değildir. Her yurttaş anayasaya baktığında aynaya bakar gibi kendini, haklarını, sınırlarını görmelidir.

Sizlerin getirdiği bu teklif insanlık tarihinin evrensel birikimine aykırıdır, bilime aykırıdır, hukuka aykırıdır, ahlaka aykırıdır; yerli değildir, millî değildir, ilkeldir. (CHP sıralarından alkışlar) Yetki veriyorsunuz, hesap soramıyorsunuz. Yüzde 100’le seçilen Gazi Meclisi yüzde 50+1’in emrine sokuyorsunuz. Seçilmemiş Cumhurbaşkanı yardımcısına memleketi emanet ediyorsunuz. Boş kâğıda imza alıyorsunuz. Televizyon yayını yasaklıyorsunuz. “Cumhurbaşkanı Meclise mesaj verir.” diyorsunuz, “Bilgi verir.” bile diyemiyorsunuz, sanki “Ayar verir.” der gibi yapıyorsunuz. “Hem parti başkanı hem tarafsız olacağına yemin eder.” diyorsunuz. Bütçe yetkisini Büyük Millet Meclisinin elinden alıyorsunuz. Denetleme yetkisini kaldırıyorsunuz. Adından utanıyorsunuz, adını bile değiştirmek zorunda kalıyorsunuz. Vesayetin âlâsını getiriyorsunuz. “Koalisyonlar sona erecek.” diyorsunuz ama yüzde 51’i bulabilmek için en büyük koalisyonların önünü açacağını, tıpkı geçmişte FETÖ’yle yaptığımız koalisyonlar gibi yeni koalisyonların geleceğini de hep birlikte görüyoruz.

Dış politikada maceracılıkla Suriye politikasını yanlış yürüttünüz. Terör örgütüyle ortaklıkla katliamlar ülkesi yaptınız. Ekonomide avantacılıkla dolara zirve yaptırınız. “Dindar ve kindar nesil yetiştireceğiz.” diye sınavlarda Türkiye’yi sonuncu yaptınız. “İleri demokrasi” diyerek Meclissiz bir demokrasi, yurttaşsız bir cumhuriyet, hukuksuz bir yargı, bürokrasisiz bir devlet yönetimi oluşturdunuz.

Sayın milletvekilleri, cumhuriyetçiler, ilericiler, demokratlar, milliyetçiler, vatanseverler, muhafazakârlar; sizin aklınıza, ferasetinize, basiretinize, vicdanınıza sesleniyorum: Bu bir intihar, bu bir ötanazi anayasasıdır. Bu bir gönüllü kölelik anayasasıdır. Canımızı, malımızı, hürriyetimizi, inançlarımızı, düşüncelerimizi bir kişiye teslim etmeyelim. Emeğimizi suistimal ettirmeyelim. Demokratik taleplerimizi susturmayalım. Evlatlarımızın hayatını tehlikeye atmayalım. Gelecek nesillerin istikbaliyle oynamayalım.

Vatandaş denetim yapmaz, vatandaş tercih yapar. Onun için, “Sandıkta denetim yapılır.” demeyin.

Bir sözüm de açık oy kullanan milletvekillerine olsun.

Sayın milletvekilleri, Türkiye’nin herhangi bir okulunda CHP’ye gönül vermiş bir yurttaşımız “Ben oyunu açık atmak istiyorum.” dese, mührü alsa, oy pusulasını alsa, gelip oyunu açıktan CHP’ye atsa AKP’nin oradaki sandık görevlisi ne yapar? Kıyameti koparır, değil mi? Vatandaşa verilmeyen bu hakkı milletvekiline nasıl veriyorsunuz siz? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHARREM İNCE (Devamla) – Siz de kullanamazsınız açık.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, bir dakika daha verir misiniz.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, bir dakika daha ek süre veriyorum.

MUHARREM İNCE (Devamla) – Bir kaptanlık tartışmasıdır gidiyor. Nedendir bilinmez, örnekler hep gemilerden veriliyor. 1 kaptan, 2 kaptan... 2 kaptan olunca gemi batarmış. Yani gemi sahibi bir başbakanın bunları söylemesini anlayabilmiş değilim.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Oğlu sahibi, kendisi değil.

MUHARREM İNCE (Devamla) – Bakın, birinci kaptan olur, ikinci kaptan olur; önemli olan nedir, biliyor musunuz? Kaptan sayısında değildir, kaptanın gidecek yönü bilip bilmemesindedir mesele. (CHP sıralarından alkışlar) Kaptan gidecek yönü bilmiyorsa ister 1 kaptan ister 2 kaptan olsun, hepsi yük olur ona, rüzgâr bile tehlike olur. Kaptan sayısı önemli değil, kaptanın yönünü bulup bulamaması önemlidir.

Biz de diyoruz ki on beş yıldır kaptan yönünü bulamadı. Rüzgâr da onun için tehlike, ikinci kaptan da onun için tehlike, geleceğimiz de onun için tehlikededir diyorum zaten.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum,

Öneri üzerinde ikinci söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan’a aittir.

Sayın Erdoğan, buyurun.

MHP GRUBU ADINA MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, herhâlde yorgunluktan olsa gerek, madde üzerinde değil, önerge üzerinde konuştuğumuzu söyledi ama...

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 6'ncı maddesi Anayasa'nın 98'inci maddesinde değişiklikler yapmaktadır. 6'ncı maddeyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim görevi ve yetkisini nasıl kullanacağı açıkça ifade edilmektedir. Mevcut Anayasa'mızdaki düzenleme ile bu paketle yapılan düzenleme arasındaki tek farklılık, gensorunun denetim mekanizmasından çıkarılmasıdır. Kanun teklifiyle, yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı halk tarafından doğrudan seçildiği için işin tabiatı gereği hem güven oylaması hem de gensoru müessesesi ortadan kalkmaktadır. Çünkü, halk tarafından doğrudan seçilen yürütmeyle ilgili olarak güvenoyu ve gensoru müessesesinin yeniden tartışılmasının bir anlamı kalmamıştır. Ancak, bunun ötesinde, mevcut Anayasa'mızda olduğu gibi milletvekillerinin yazılı soru sorarak denetim hakkını kullanması bu maddeyle daha etkin hâle gelmektedir. Bu maddedeki düzenlemeye göre milletvekilleri, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı soru soracaklar ve soruların muhatapları bu sorulara on beş gün içerisinde cevap vermek zorundadırlar. Hâlbuki, mevcut Anayasa'mızda herhangi bir süre belirtilmediği için, bugüne kadar, milletvekilleri olarak vatandaşlarımızın sorunlarını içeren, yapılan yanlış uygulamalara dikkat çeken sorduğumuz birçok soruya cevap alamadık. Bu süre yeni düzenlemede belirtildiği için hiç kimse milletvekillerinin aziz Türk milleti adına sorduğu soruları cevapsız bırakamayacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi bu hükmün düzenlenmesi konusunda da, çalışmalar sırasında, bu maddeye katkı sağlamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mevcut Anayasa'mızda bulunan Meclis araştırması, genel görüşme ve Meclis soruşturması usulleri de bu maddeyle tekrar düzenlenmektedir. Yani, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim mekanizmalarının parçası olan bu hususlar yerini korumaktadır. Bu maddeye göre, bundan sonra da milletvekilleri belli bir konuda bilgi edinmek istediği takdirde genel görüşme yolunu kullanabileceklerdir. Daha önceden olduğu gibi, toplumu ve devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konu hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisinde genel görüşme yapılması bundan sonra da mümkündür ve yapılacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi bugün olduğu gibi bundan sonra da Meclis araştırması açabilecek ve birçok konunun aydınlığa kavuşmasını sağlayabilecektir. Bu düzenlemeyle bunu engelleyen herhangi bir hüküm de bulunmamaktadır. Bu düzenlemeyle, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında Meclis soruşturması yapılması ve bunların Türkiye Büyük Millet Meclisi kararıyla Yüce Divana sevk edilmesi mümkündür. Bu durum Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim faaliyetini etkin bir şekilde sürdüreceğinin en açık göstergelerinden birisidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğer bu paket hem Gazi Meclisimizden gerekli çoğunluğu alır hem de referandumda aziz Türk milletinden de olumlu oy alırsa bu yapılan değişikliğe göre Türkiye'nin hükümet biçimi değişmiş olacaktır. Bundan sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisi yani Parlamento artık yönetimin bir parçası olmaktan ziyade tamamen yasama ve denetim birimi hâline gelecektir. Bu meyanda, 98'inci maddede düzenlenen denetim yollarının nasıl işleyeceği Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde yeniden detaylı bir şekilde düzenlenecektir.

Tabii ki, İç Tüzük, bugün de olduğu gibi Meclisin çalışmaları bakımından çok önemli bir metindir. Meclisin çalışma yöntemi, 98'inci maddede belirtilen bu denetim yollarının nasıl kullanılacağı İç Tüzük'te daha detaylı bir şekilde düzenlenecek, yer bulacaktır. Çünkü, Anayasa metni bu manada genel bir çerçeve çizmektedir. Bu yetkilerin nasıl kullanılacağı İç Tüzük'te bütün teferruatlarıyla yer alacaktır. Hangi konularda soru sorulabileceği ya da hangi konularda soru sorulamayacağı bugünkü İç Tüzük'ümüzde de vardır ama yeni yapılacak İç Tüzük'te de bunların detayları elbette ki yer bulacaktır.

Yine, Meclis soruşturmasının hangi hâllerde gündeme getirileceği, Meclis soruşturma komisyonunun nasıl oluşturulacağı, komisyonun çalışma sürelerinin ne kadar olacağı, bununla ilgili sürecin nasıl işletileceği gibi detaylar da Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde bütün teferruatıyla düzenlenecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis araştırma komisyonlarının nasıl kurulacağı, Meclis araştırma komisyonunun geçmişteki tecrübelerimiz de dikkate alınarak hangi yetkilerle donatılacağı, Meclis araştırması konusunda komisyonun hangi usullerle çalışacağı, komisyonun çalışma süresi ve komisyonun karar alma süreci detaylarıyla yeni İç Tüzük'te yer bulacaktır. Geçmiş tecrübelerimiz göstermektedir ki araştırma komisyonu kurulsa dahi mevcut durumda komisyonun nihai hedefine ulaşması konusunda birtakım engellerin olduğu şeklindedir. Yani, yeni İç Tüzük'te Meclis araştırması yoluyla yapılacak denetimin daha etkin hâle getirilmesi de bu vesileyle sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 447 sayılı Kanun Tasarısı'nın 6'ncı maddesiyle yeniden düzenlenen Anayasa'mızın 98'inci maddesiyle ilgili endişeler daha çok varsayımlarla ilgilidir. Efendim, Cumhurbaşkanlığı seçimi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin birlikte yapılacağı, dolayısıyla Cumhurbaşkanı seçilen kişinin partisinin Parlamentodaki kahir ekseriyeti de elde edeceği varsayımıyla bu madde üzerinde çeşitli spekülasyonlar yapılmaktadır. Ancak bu tartışmalar çerçevesinde Türk milletinin feraseti göz ardı edilmektedir. Türk milletinin ferasetinin ne kadar güçlü olduğunu unutanlar varsa 15 Temmuz gecesine dönüp bir bakmalarını tavsiye ediyorum.

15 Temmuzda Türkiye'yi bir kaosa, iç savaşa sürüklemek isteyen binlerce haine karşı Türk milleti nasıl bir olmuştur, nasıl beraber olmuştur, nasıl iri olmuştur, nasıl diri olmuştur ve 15 Temmuz gecesini planlayan hainlerin kafasına bu kalleş planları nasıl geçirmiştir bakmalarında fayda vardır. 15 Temmuz gecesini Türk milletine kefen biçmek isteyen hainlerin bugün nerede olduğuna da herkesin dönüp bir bakmasında fayda vardır.

Türkiye'nin, aziz Türk milletinin yaşadığı demokrasi süreci içerisinde edindiği demokratik tecrübe ve milletimizin demokrasiye olan bağlılığı, bugüne kadar demokrasiye nasıl sahip çıktığı, bundan sonra da demokrasiye nasıl sahip çıkacağının en açık göstergesidir. Bundan sonra da Türkiye'de demokrasiden uzaklaşma eğilimlerine Türk milletinin fırsat vermeyeceği kanaatinde olduğumu da ifade etmek istiyorum.

Yine, bu Anayasa değişikliğiyle ilgili olarak son sözü yüce Türk milletinin söyleyeceğini de hiç kimse unutmazın. Bu sebeple her zaman söylediğimiz gibi, Türk milletinin ferasetiyle vereceği kararın başımızın üzerinde yeri vardır. Milletimizin bugüne kadar verdiği bütün kararlara Milliyetçi Hareket Partisi olarak saygı duyduk. Bundan sonra da milletimizin vereceği bütün kararlara saygı duyacağımızı hem Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli hem de bütün parti sözcülerimiz defalarca dile getirmiştir.

Bu duygu ve düşüncelerle Anayasa değişiklik paketinin ülkemiz, milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, yüce heyetinizi ve ekranları başında bizi seyreden aziz vatandaşlarımızı saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

6'ncı madde üzerinde gruplar adına üçüncü söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Mizgin Irgat'a aittir.

Sayın Irgat, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MİZGİN IRGAT (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, aslında söz konusu tasarının tekçi, buyurgan ve günlerdir yaptığımız tüm eleştirilerinin muhatabı olmasını gösteren en önemli maddelerden bir tanesine geldik, 6'ncı maddeye geldik. Maddeye ilişkin açıklamalara geçmeden önce kamuoyuna ve sizlere bildirmek istediğim bir konu var. ETHA Haber Ajansı sorumlusu, müdürü Derya Okatan gözaltına alındı. Yani bundan on dokuz gün önce, söz konusu gözaltını ve yapılan uygulamayı protesto etmek için açlık grevine başlayan Derya Okatan'ın, yirminci günden itibaren, doktor raporları gereği, tehlikeli bir döneme gireceği, fiziksel ve biyolojik kayıpları yaşayabileceği bilgisi mevcut, sadece şekerli suyla beslenmekte. Bu anlamda burada bildirdiğimiz bu konuyu da ilgililerin dikkatine sunmak istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz konusu önümüze getirilen yasa teklifine baktığımızda, bu teklifin tüm tartışmalarında en baştan bugüne kadar ve en son dün akşam kürsü işgaliyle tekrar gündeme gelen kürsü özgürlüğünü bir kez daha burada dile getirmemiz gerekiyor. Asıl kürsü özgürlüğünü yaşayamayan yani kürsü işgalini yaşayan, aslında bu süreçten kaçırılan, rehin alınan ve cezaevlerine zorla gönderilen eş genel başkanlarımız ve milletvekillerimiz ve yerelde bu tartışmayı halkla birlikte yürütecek olan DTP belediye eş başkanlarıdır. Asıl tartışılması gereken kürsü işgalini, asıl tartışılması gereken hak gasbını bu temelden değerlendirmek gerekiyor. Bu Meclisin üçüncü büyük partisinin eş genel başkanları ve milletvekilleri olmaksızın iki partinin uzlaşmasıyla hazırlanmış, buraya getirilmiş yasa tasarısının hiçbir şekilde özgürlükçü bir ortamda tartışıldığı kabul edilemez. Bu temelde en büyük işgali Halkların Demokratik Partisi yaşamıştır diyorum.

Söz konusu yasa tasarısına baktığımızda ise, evet, yapılan değişiklikle Meclisin yapmış olduğu denetleme faaliyeti tamamen ortadan kaldırılıyor. Söz konusu düzenlemeyle yasama organının yürütme organını denetleme yetkisi yani soru sorma, gensoru, Meclis soruşturması tamamen ortadan kaldırılıyor. Sadece belli bir konuda yazılı önergesini içeren denetim faaliyetinde sorular cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlara sorulabilecektir. Oysa ki cumhurbaşkanına doğrudan soru sorma usulü düzenlenmemiştir. Yani burada aslında hukuki bir boşluktan da bahsedebiliriz. Evet, yetkileri kaldırdınız ama bu yetkilerin yerine neyi koyduğunuzu düzenleyememişsiniz.

Diğer bir husus: Söz konusu yasa tasarısı bu maddeden de başlayarak bir bütünel değerlendirildiğinde en büyük yanı buyurgan, tekçi bir anayasa taslağı olduğudur. Evet, hâlâ milletin gündemine gitmediği hâlde, burada bir oylama yapılmadığı hâlde “İlla ki halkın referandumuna götürülecek, böyle yapılacak, şu saate kadar tartışılacak.” tartışmalarıyla aslında şu anki tartışmaların da buyurgan bir şekilde ve bir talimatla yürütüldüğünün en büyük göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, yasama, yürütme ve yargının bağımsızlığı ve birbirinden ayrılarak, en önemlisi de yürütenlerin yani başkanların, kralların ve tümünün yetkilerinin en eskiden yani 1215’ten Magna Carta’dan itibaren başlayarak belli bir feragatle yani halkın ve hukukun önüne çıkarılarak kralın kendi kendine yetkisini kısıtlayarak bugüne kadar gelen bir süreçten bahsetmemiz gerekiyor. Evet, bu yasa teklifine baktığımızda ise, taa Magna Carta’dan başlayan feragati bir tarafa bırakalım, ondan vazgeçmiş bir sistemle aslında var olan sistemde verilen bedellerle hukuki anlamda sadece coğrafyamızda değil bütün insanlığın, evrensel âlemin, hukuk dünyasının vermiş olduğu bütün bedeller burada göz ardı edilmiştir ve yetkiler teker teker tekrar tek bir elde toplanmıştır. Bu anlamıyla da söz konusu yasa, evet ilkindir, geridir, demokratik değildir ve Türkiye’nin hak, hukuk, etnisite yapısına, demokrafik yapısına, siyasal, kültürel geçmişine aykırı olarak düzenlenmiştir.

Sayın Bakan 1921’e ve 24’lere atıfta bulunuyor, diğer vekiller de bunu çokça dile getiriyorlar. Evet, siz 1921’i örnek alırsanız eğer 1921’in yöneticilerini dile getireceksiniz, 1921 Anayasası’nın yani Büyük Millet Meclisinin özerklik yasasını da tartışacaksınız çünkü orada Amasya Protokolü’nden başlayarak Büyük Millet Meclisi tasarısında aslında halkçılıktan kuvvetini alan, tekçi olmayan, hiçbir etnisite vurgusu olmayan, özgürlükleri daha çok önceleyen, çok kısa süreli de olsa anayasa sistemimize giren 1921 Anayasası’nın özerklik maddesini de tartışacaksınız.

Evet doğru, 24’e benziyorsunuz, 24’e, 61’e, 82’ye yani hakları, hukukları ve inkârı kendi ruhunda barındıran ve inkârı temelinde barındıran anayasaların ruhunu taşıyorsunuz ama o ruhu daha farklı bir noktaya getirdiniz; daha şiddetli, daha kendinizi koruyan, daha merkezci ve Parlatmentonun itibarını altüst eden, yetkilerini azaltan bir noktaya taşıdınız.

İLK NUR İNCEÖZ (Aksaray) – Tam tersi...

MİZGİN IRGAT (Devamla) – Evet, 1921 Anayasası’na ve Büyük Millet Meclisi günlerine baktığımızda, o dönemde aslında Kürtler kendi adlarıyla belki de ilk defa Mecliste yer aldılar. 70’e yakın milletvekili, birçoğu “Ben Kürt’üm.” diyebilen, kendi yerel kıyafetleriyle Mecliste temsilini bulan bir dönemden bahsediyoruz ama ne yazık ki tarihî akış ters yöne çevrildi ve tüm o gelişmelerden geriye doğru gidildi. 1924’ten başlayarak, Anayasa’nın diline tekçilik, tek etnik vurgu girerek, bu anlamıyla birçok hak ve hukuktan geriye dönülerek Türkiye o günden bugüne geriye doğru gitmeye devam etmekte ve bugün önümüze getirilen yasa çalışması da bu inkârın, bu zihniyetin devamı olarak önümüzde durmaktadır.

Evet, Kürtlerin o günden bugüne tarihî gelişimine baktığımızda ise aslında tarihin de bir noktada tekerrür ettiğini söylemek yerinde olacaktır. Evet, 1921 Anayasası’nda Kürtler yer aldı, 70’e yakın Kürt de yer aldı ama ardından 1925 Takrir-i Sükûn Yasaları, 1930’lu yıllar herkesin Türk ilan edildiği yıllara denk gelir. 1940’lar ve 1950’ler de aynı şekilde öyle devam eder, ta ki 1991’e kadar. 1991’de ittifakla Meclise giren Kürtler 1994’e kadar orada kalmayı başarırlar, tekrar bugün tartıştığımız dokunulmazlık yasasıyla vekillerin önü, yönü tekrar hapisanelere çevrilir ve on yıla yakın bir süre cezaevlerinde kalırlar. Ta ki bağımsız bir şekilde bu Meclise girmeyi başarana kadar bu süreç uzunca devam eder. Halkların Demokratik Partisi dönemine geldiğimizde ise 7 Haziranda büyük bir fikriyatla, herkesi içerisinde barındıran felsefeyle büyük bir çoğunluğu içerisinde barındıran Halkların Demokratik Partisi daha sonrasında yaşadığımız dokunulmazlıklar ve şu an 11 milletvekilinin tekrar hapisanelerde olduğu günlere geldik yani tarih tekrar tekerrür etti. Buradan sormak isterim: Bizler bu yanıltan dönmeyi neden tartışmazken daha tekçi, belki birçoğunuzun yarın içinde olmayacağı bir döneme “evet” diyorsunuz. Buradan “evet” diyen vekillere sesleniyorum: Evet, bugüne kadar AK PARTİ Hükûmeti bir felsefeyle veya yapmayı istediği bir süreçle işe başladı ama bütün bunlardan vazgeçti. Yarın birçoğunuz bu sistemin içerisinde belki olmayacaksınız. Olmayacağınız bir sisteme şimdiden neden “evet” diyorsunuz. Yarın sadece ve sadece en yakınlarının yani tamamen birlikte hareket edecekleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İrgat, bir dakika veriyorum, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

MİZGİN IRGAT (Devamla) – Evet, yarın, belki bu yasa teklifi yürürlüğe girdiğinde birçoğunuz bu sistemde yer bulamayacaksınız. AKP fikriyatı bir dönem elitist, bürokratik ve darbelerle yönetilen bu ülkenin büyük çıkmazlarını, sancılarını, acılarını kendisine politika edinerek bir noktaya geldi. Ama ne oldu? Sonrasında “Ben yanıldım, kandırıldım.” dedi ya, aslında kendisine oy veren, belki de bu sorunları çözme gücünü elinde bulunduran büyük çoğunluğu kendileri kandırdı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İnsaf edin.

MİZGİN IRGAT (Devamla) – Evet, buraya geldiler ve bu noktada şu an bütün bu tartışmaların çok çok gerisine gittiler. 2015’te Dolmabahçe mutabakatında bütün bu şeyler tartışıldı aslında. Yani etnik vurgusu olmayan, demokratik temelde, bütün sorunların çözümüne odaklanan bir noktaya gelmiştik. Ama ne oldu da bu kadar geriye itildik? Ne oldu da şu an bu kadar geri bir yasayı tartışıyor duruma geldik?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİZGİN IRGAT (Devamla) – Bu temelde yarın olmayacağınız bu yasa teklifine “hayır” demenizi bekliyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, madde üzerinde gruplar adına son söz Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can.

Buyurun Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Anayasalar toplum tarafından devleti hukukla sınırlamak için hazırlanan metinlerdir. Ancak Türkiye’de anayasaların tam tersi bir anlayışla toplum ve temsilcilerine değil vesayetçi zihniyete sahip elitler ve askerler tarafından devlet iktidarını sınırlandırmak yerine toplumu hizaya sokmak için hazırlanmış metinler olmuştur. 1961’de ve 1982’de askerî darbelerden sonra yapılan anayasalar toplum mühendisliği projesi anlayışıyla hazırlanmıştır. Millî iradeye ve seçimle oluşan iktidara güvensizlik asıldır. Darbelerle oluşan ve beslenen vesayetçi yapılar -zaman zaman açık, bazen örtülü- milletin seçtiği iktidara müdahalelerde bulunmuştur. 1961’den itibaren anayasalarda bürokrat kökenli bir kişi tarafından tasarlanan Cumhurbaşkanlığı profili 1980’de merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın seçilmesiyle sekteye uğramıştır. Vesayetçi parlamenter sistemde, bir vesayet organı olsun diye dizayn edilmiş Cumhurbaşkanlığı makamı vardır. Halkın iradesinin Cumhurbaşkanlığı makamını ele geçirmesiyle vesayet organlarının imkânı önemli ölçüde kısıtlanmıştır. Yeni değişikliklerle Cumhurbaşkanı halkın iradesiyle vesayetçi sisteme çomak soktuğu bu fiilî duruma yasal ve hukuki çerçeve çizmek hepimizin boynunun borcu olmuştur. Bütün istikrarsızlıkların temelinde vesayet sistemi vardır. Bu değişikliklerle vesayet iptal ediliyor ve istikrar devamlı kurumsal hâle getiriliyor. Koalisyon olmadığı için siyasi ve ekonomik istikrar sağlanmış oluyor. Cumhurbaşkanlığı sistemi parlamenter sisteme nazaran demokratik değerlere daha uygun bir sistemdir. Cumhurbaşkanının doğrudan doğruya halk tarafından seçilmesi sisteme tartışmasız bir demokratik nitelik verir. Diğer bir ifadeyle, yürütmenin doğrudan halk tarafından belirlenmesinin daha demokratik olduğuna hiç kimse itiraz edemez. Olaya hesap sorulabilirlik açısından baktığımızda ise parlamenter sisteme göre daha demokratik bir sistemdir çünkü Cumhurbaşkanlığı sisteminde sorumluluk kolektif yapıda değil tekil yapıda yani Cumhurbaşkanı’dır. Kimin sorumlu olduğu bellidir. Yürütme Cumhurbaşkanının elinde toplandığına göre işler iyi gitmediğinde halk hesap soracağı makamı ve kişiyi bilir. Yani bu sistemde parlamenter sistemde olduğu gibi suçun başkalarına yıklması asla mevzubahis olamaz. Başkanlık sisteminde iki seçim dönemi arasında Hükümet değişmeyeceğine göre, o dönemdeki sorumluluğun sahibi açıkça teşhis edilebilecek ve seçimde hesap sorulabilecektir.

Üçüncü olarak: Teşhis edilebilirlik açısından da Cumhurbaşkanlığı sistemi daha demokratiktir. Önceden seçmen oy pusulasını sandığa atarken oy verdiği adayın kazanması hâlinde kimin hükümet olabileceğini bilmektedir ve bu sayede seçmenler geleceğe yönelik olarak tercih yapabilecektir. Oysa parlamenter sistemde, bir partinin çoğunluğu sağlayamadığı hâlde koalisyonun kimler tarafından kurulacağını seçmen bilemez. Bu nedenle de bu sistem, parlamenter sisteme göre avantaj sağlamaktadır. Cumhurbaşkanlığı sistemi istikrarlı bir yönetim oluşturur, Cumhurbaşkanlığı sistemi güçlü bir yönetim oluşturur. Doğrudan halk tarafından seçilen Cumhurbaşkanı, önemli bir güç ve önemli bir prestij sağlar. Bu Anayasa değişikliğiyle siyasi ve hukuki istikrar, güçlü yürütme, güçlü yasama, etkin denetim, etkin karar alma mekanizmaları devreye girerek ülkemizin ve milletimizin daha parlak geleceğinin temelleri inşa edilmektedir. Cumhurbaşkanlığı sistemi, milletimizin ve ülkemizin doğrudan bekasıyla ilgilidir. Dolayısıyla, teklife, en son şekliyle, aziz milletimizin iradesi cevap verecektir. Aziz milletimizden korkmayalım, aziz milletimizin iradesi başımızın gözümlerin üstünde olmalıdır diyorum.

Bu teklif, bir şahıs meselesinden ziyade, memleket meselesidir, Türkiye meselesidir, aziz milletimizin meselesidir. 2007’de “Cumhurbaşkanını 363 kişilik AK PARTİ Grubu seçsin.” dedik, “Yok.” dediniz; “Milletle gidelim, millet seçsin.” dedik, “Yok.” dediniz; “Millet seçti, ona göre hukuki altyapıyı yapalım.” diyoruz, “Yok.” diyorsunuz; “Hükümet sistemini değiştirelim.” diyoruz, “Yok.” diyorsunuz; “Koalisyonlara son verelim, siyasi istikrarı sağlayalım.” diyoruz, “Yok.” diyorsunuz. Peki, hep yok, hep yok, hep yoksunuz. Enteresandır, Mecliste yoklama yapıyoruz burada da yoksunuz. Allah aşkına siz ne yapmak istiyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan edilmiştir ve önerdiğimiz sistem de Cumhurbaşkanlığı sistemidir, temeli de cumhuriyettir, gücü de cumhurdan almaktadır.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – 29 Ekimlerde yoksunuz, hiç göremiyoruz törenlerde.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Cumhurbaşkanı da cumhuru temsil etmektedir hem de doğrudan.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Siz 29 Ekime sahip çıkın, törenlere gidin.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklif, hukuk devletini güçlendiriyor. Bu teklif, yargının bağımsızlığını, yargının tarafsızlığını güçlendiriyor. Bu teklif, Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemleri yargı denetimine açıyor. Ve bu teklif, Cumhurbaşkanına siyasi sorumluluk getiriyor. Bu teklif, yasamayı yürütmenin etkisinden kurtarıyor arkadaşlar. Bu teklif, doğrudan yönetimi getiriyor. Bu teklif, gün ışığında yönetimi getiriyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Mustafa Kemal merhum İnönü'yü 1937 yılında azlettiğinde, yerine Başbakanlık kurma yetkisini Celal Bayar'a veriyor. “Bak Bayar, komutanları, büyükelçileri ve valileri ben atarım.” “Ben ne yapacağım Sayın Başkan?” diye soruyor Cumhurbaşkanımıza. Atatürk de diyor ki “Sen, diğer işlere bakacaksın; bu işler benim yetkimde, benim tekelimde.” diyor. Peki, şu anki bizim getirdiğimiz sistemle...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İstanbul) – Kaynağın ne kaynağın? Nerede söylüyor bunu?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Evet, aynen...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Kaynağın ne?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Ben herkesi saygıyla dinledim, en az saygıyı da ben bekliyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kaynağın ne kaynağın?

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Şu kaynağı bir söylesene, kaynağı.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi'nin Cumhurbaşkanı olduğu dönemde güçlü Başbakanlar geldi, bunlardan da biri İnönü. Peki, sizlere soruyorum: İnönü dönemindeki Başbakanları hatırlayanlar var mı? Arkadaşlar, Ahmet Fikri Tüzer... Ahmet Fikri Tüzer ismini duyan oldu mu aranızda, Allah aşkına? Ahmet Fikri Tüzer İsmet İnönü döneminde Başbakanlık yapmıştır. Hasan Saka, Şükrü Saracoğlu, Şemsettin Günaltay, Recep Peker, Refik Saydam.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Davutoğlu'nu hatırlayan var mı?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Allah rahmet etsin, hizmet ettiler ama gerek Gazi gerekse İnönü dominant karakter olduğu için fiili olarak güçlü Cumhurbaşkanlığı yaptılar ve netice itibarıyla da Başbakanlar silik bir durum orada gösterdi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1983 yılından 2016 yılına otuz üç yıl geçmiş ve bu otuz üç yıllık süre zarfında 31 hükûmet gelmiş. Böldüğümüzde, yaklaşık bir buçuk yıl. En büyük istikrarsızlık budur. Peki, “başkanlık sistemi” dediğiniz ya da “cumhurbaşkanlığı” dediğimiz sisteme biz niçin tevessül ediyoruz? Çünkü, koalisyonlardan çok çekti bu memleket.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – O metni sana saraydan mı gönderdiler?

RAMAZAN CAN (Devamla) – İnsanlarımız bütün zamanını, gençliğimiz bütün emeğini, bütün geleceğini koalisyonlarda heba etti. Bir dönem koalisyonlar, bir dönem irtica yaygarası...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – On beş yıldır koalisyon yok, on beş yıldır koalisyon yok. On beş yıldır koalisyon yok ne anlatıyorsun?

BAŞKAN – Arkadaşlar, niye yerinizden öyle müdahale ediyorsunuz? Lütfen...

RAMAZAN CAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben hatırlamanız için söylüyorum, üzerinden fazla zaman geçmedi: 7 Haziran sürecini hep beraber yaşadık ve 7 Haziran sürecinde Türkiye bir kaosa sürüklenecekti. Allah razı olsun, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı iradesiyle ve duruşuyla Türkiye bugünlere geldi. Eğer biz bugünleri... Bir cumhurbaşkanında güçlü sisteme gelmek istiyorsak bunun temelinde istikrarsızlık yatıyor. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde, 1960 ve bu tarafı, 1950 ve 1960 arası, 1965-1969 arası Süleyman Demirel, 1950-1960 arası Adnan Menderes ve Özal dönemleri ve AK PARTİ dönemleri Türkiye Cumhuriyeti'nin çitasının yükseldiği, cumhuriyetin demokrasiyle taçlandırıldığı, temel hak ve hürriyetlerin ve ekonomik göstergelerin en üst seviyeye geldiği dönemler. Peki -1990'lı ve 2000'li yıllara hepimizin aklı yeter- o dönemdeki Türkiye'yi hatırlayabiliyor muyuz? Gerek Ahmet Necdet Sezer, gerekse Bülent Ecevit -merhum- arasındaki sıkıntıların Türkiye'ye neler kaybettiğini hep beraber yaşamadık mı arkadaşlar? O süreç, sadece Cumhuriyet Halk Partisi ve AK PARTİ'yi iktidara taşıdı, gruba taşıdı ve Mecliste Avrupa Birliği müktesebatı anlamında da Türkiye'nin problemlerinin çözülmesi için Cumhuriyet Halk Partisiyle el birliğiyle Avrupa Birliği müktesebatına uygun yasaları hep beraber çıkardık. Biz diyoruz ki Türkiye'de bir realite var, bir sorun var. "Efendim, Cumhurbaşkanı diktatör olacak." Arkadaşlar, Allah aşkına, yüzde 52 oy almış bir lider... Diğer taraftan, burada hukukçular var, buradan -inşallah, 367'yle geçtiğini farz edelim- 367'yle geçerse Cumhurbaşkanı ihtiyari olarak bunu yayınlatabilir mi? Yayınlatabilir. Yürürlüğe girebilir mi? Yürürlüğe girer. Ama ne dedi Cumhurbaşkanımız? "367 de çöksa millete gideceğiz." (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sen paketi bile okumamışsın.

RAMAZAN CAN (Devamla) – En büyük hakem millettir. Milletten korkmayın arkadaşlar, hepimiz millettten geldik, millete gideceğiz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ek süre verelim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Toparlayın bir dakikada lütfen siz de.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Evet, hepimiz milletin arasından geldik, millete hesap veriyoruz. Milletten korkmayacağız, millete saygılı olacağız. Millete saygılı olan partiler, gerçekten, iktidara geliyor. Millete saygılı olmak anlamında da muhalefet de üzerine düşeni, gereğini yapmalıdır özellikle ana muhalefet partisi.

Yaklaşık 2002 yılından bu tarafa bu kürsüde konuşulanların hepsini biliyorum. Her daim geliniyor buraya, hep AK PARTİ Grubuna yükleniliyor, hep iktidarımıza yükleniliyor. Bir empati yaparak "Biz niye gelemiyoruz? Millet bizi niye tasvip etmiyor?" diye muhasebe edeceğimiz temennisiyle, inşallah bu yasanın kanunlaşarak milletimize, geleceğimize, gençliğimize ve çocuklarımıza güzel günler yaşatması temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Can.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Hatip konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna yönelik olarak çok sayıda sataşmada bulundu ama emsal olarak bir tane söylemek gerekiyor. Birçok yerde olmadığımızı, burada yoklama yapıldığında yoklamada da yok olduğumuzu söyledi. Bu gerçekle bağdaşır bir şey değil.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

Lütfen iki dakikada toparlayın ve yeni bir sataşmaya meydan vermeyin.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ramazan Bey'i dinleyince nasıl bir cevap vermek lazım? Cumhuriyet öncesinden başladı, cumhuriyetin ilk yılları, çok partili rejime geçiş, anlattığı ne varsa, söylediği ne varsa bunları düzeltmek için ne kadar zaman istesek diye düşündüm, aklıma şu geldi, şöyle anlatayım dedim Ramazan Bey'e: Ramazan bey hocasının önüne geçmiş "Hocam, hocam, ya şu Hazreti İsa'nın sopasıyla ortadan ikiye ayırdığı derenin adı neydi?" Hoca demiş ki...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Musa o.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – O da öyle demiş.

"Ey Ramazan, neresini düzeltelim? Bir kere, İsa değil, Musa; sopa değil, asa; dere değil, Kızıldeniz be kardeşim." demiş. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Millet düzeltiyor sizi, millet.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu şartlar altında, Cumhuriyet Halk Partisinin şanlı şerefli tarihiyle, kurucuları, bu ülkenin kurucu babalarıyla dünyada çeşitli Avrupa ülkelerinde çeşitli faşist liderler faşizm rüzgârları estiren Türkiye'de bir saraydan alınmış ve Parlamente'ye getirilmiş egemenlikle, kadına seçme seçilme hakkıyla, çoğulcu demokrasiyle ve en nihayetinde tek partili hâlden çok partili sisteme geçerek arkasında bir demokrasi zaferlerini taçlandırarak gelen bir partinin karşısına çıkıp da çok partili bir rejimde serbest seçimlerle gelip şimdi bir parti devletine ve çok partiden tek partiye ve tam anlamıyla bir dikta rejimine gitme heveslisi olan bir partinin temsilcisinin söylediği sözlerle Cumhuriyet Halk Partisinin vereceği cevap ancak bu olabilir.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hangi maddede var tek parti? Partiler kalkıyor ama hangi madde!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Grup Başkan Vekili sık olmayan bir benzetmeyle bana sataştı, o nedenle söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

9.- *Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; amacım polemik yapmak değil. Gazi'ye hürmetimiz sonsuz. [CHP sıralarından alkışlar(!)] Hatta dedim ki: Gazi'nin en güçlü Başbakanı da İnönü'dür dedim, bunu da söyledim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Tayyip Bey'in en güçlü Başbakanı kim?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Burada aslında benim sarf ettiğim şu: Gazi 1937 yılında İnönü'yü azletiyor ve Bayar'a Hükûmeti kurma görevi verecek. Onlar da küs gitmişlerdir ayrı bir konu da.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Azletmiyor, istifa ediyor.

RAMAZAN CAN (Devamla) – 1937'de diyor ki Bayar: "Efendim ben ne yapacağım." "Büyükelçileri ben atarım, valileri ben atarım, genel müdürleri ben atarım, komutanları ben atarım." Geriye ne kalıyor ki? "Ben ne yapacağım?" "Sen diğer işlere bak." Bu doğru bir şey mi? O anki realite bu, fiilî durum bu, ben bundan bahsettim, hiç saygısızlık yapmadım.

Diğer taraftan, bu memlekette taş üstüne taş koyandan Allah razı olsun. Eğer biz bugünlerde burada yaşıyorsak Gazi Mustafa Kemal'in ve silah arkadaşlarının gücünü yadsımamız mümkün değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer taraftan, Sayın Özgür Özel Bey geldi buraya, mücerret, soyut, birbiriyle illiyet rabitası olmayan açıklamalar yaptı. Benim söylediklerime cevap verdi mi müşahhas olarak, böyle bir şey duydunuz mu?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – “Neresini düzelteyim.” diyor.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Yo.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Duymadınız. Biz şunu söylüyoruz arkadaşlar: Biz insanlarımızı en iyi şekilde yönetmek istiyoruz. Çocuklarımızın geleceğini, temel hak ve hürriyetleri, yaşam standardını yükseltmek istiyoruz. Biz böyle olduğuna inanıyoruz, siz böyle olmadığına inanıyorsunuz. Peki, kim karar verecek buna? Aziz milletimiz. Ben, aziz millet dedim. Gidin oy isteyin, saygılı olalım aziz millete.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet, millete gidin.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Aziz milletin iradesi...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Biz burada aziz milletin iradesini temsil etmiyor muyuz yani?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Edin, edin.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Biz kimin iradesini temsil ediyoruz?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Biz niye seçildik o zaman?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Evet Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletin iradesi başım gözüm üstüne diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Millet iradesi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Ramazan Bey'in açıklamasının bir kısmında şahsıma ve grubumuza sataşarak mücerret, soyut açıklamalardaki cevap hakkımızı kullanacağız.

BAŞKAN – Sayın Özel, vereyim ama polemikleri bitirelim lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Tuncay Özkan kullanacak.

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İki dakika süre yine.

SALİH CORA (Trabzon) – Millet bütünlüğünü anlat. “Ordu göreve!” de.

10.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim “Ordu göreve!” diyenler sizin arkadaşlarınızdı, yargılandılar, beraat ettirdiniz. Sonra Fetullah'dan içeri aldırдыңız. (CHP sıralarından alkışlar) O 2003. Kime bulaştığına dikkat et. Başka hesaplar.

SALİH CORA (Trabzon) – Neler yaptığınızı biliyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Ben buraya polemik için gelmedim. Rahmete kavuşmuş, Allah'ın rahmetine kavuşmuş ve bugün burada kendisini savunamayacak olan insanlarla ilgili, bu ülkeye en küçük bir çakıl taşı hizmeti olana dair saygımı belirtmeye geldim; bir.

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – Ramazan Bey de aynı şeyi söyledi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Saygıyla karşıladım.

İki, Mustafa Kemal Atatürk'le İsmet Paşa'nın arasındaki ilişki ya da diğer başbakanlar arasındaki ilişki söylediği gibi değildir.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Aynen öyle.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – İsmet Paşa’nın hiç öyle bir şeyi yok Hocam, gösterirsiniz, kaynağı söylersiniz.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Aynen dediği gibi Ramazan Bey’in.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Değildir efendim, yalandır, yanlışır.

Hasan Rıza Soyak Çankaya Köşkü’nün genel sekreteridir. Atatürk kendisini o kadar dışlanmış hissetmiştir ki bir ara, Köşk’te canı sıkılıyor, kent gezilerine, şehir içinde kent gezilerine çıkmıştır. “Devlet işlerine beni karıştırmıyorlar çocuk.” demiştir. Hasan Rıza Soyak, İsmet Paşa’nın El Defterleri, İş Bankası Yayınları ve Celal Bayar’ın, merhum eski Cumhurbaşkanımızın kendi hatıratı bu söylediklerinizin hepsini yalanlamaktadır. Eğer bunun dışında bir şey söylerseniz, bu yalandır. Mustafa Atatürk’ü kimse sarhoş görmemiştir. Hiçbir hatıratta sofrasında sarhoş bulunduğuına dair bir tek kişinin anısı yoktur.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Öyle bir şey söylemedi Ramazan Bey.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – “Ayyaşlar mayyaşlar” diyenler oluyor. Sizi tenzih ederim. Söyleyenlere söylüyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Kimse öyle bir şey demedi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Mustafa Kemal Atatürk’ün sofrasında sarhoş oturmamıştır. İsmet Paşa ile Mustafa Kemal Atatürk arasındaki ilişki devlet adamlığı ilişkisidir. Onlar bu cumhuriyeti kuran ve hayatlarını ortaya koyarak kuran insanlardır.

İsmet Paşa oğlu İzzet’in öldüğünü el defterine şöyle kaydetmiştir: “Oğlum İzzet ölmüş. Aradan iki yıl geçmiş. Allah rahmet eylesin.”

Saygılarımla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, madde üzerinde şahısları adına ilk söz Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya’ya aittir.

Buyurun Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, sıfatlarını layıkıyla taşıyan değerli milletvekilleri ve bizleri ekranları başında izleyen aziz ve kahraman milletimiz; AK PARTİ adına Anayasa değişikliği teklifinin 6’ncı maddesi üzerine söz almış bulunuyorum; saygıyla selamlıyorum yüce Meclisi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Çok önemli ve tarihi bir süreçten geçiyoruz. Atalarımızın 1919 ve 1923 yılları arasında yaşadıklarının bir benzerini yaşıyoruz. Bir taraftan yedi düvelin maşası olan terör örgütlerinin aziz milletimize ve vatanımıza karşı saldırılarıyla ilgili istiklal ve istikbal mücadelesi veriyoruz bir taraftan da yürütmeyi Cumhurbaşkanlığının teşkil ettiği bir sisteme geçişte Anayasa değişikliği yapıyoruz.

1921 ve 1924 Anayasası “Egemenlik kayıtsız ve şartsız milletindir.” şeklinde yönetim yetkisini millete vermiş ve aziz milletimiz de çok partili sisteme geçtikten sonra yöneticilerini kendisi seçmiştir. Bu şekilde seçilen Demokrat Parti milletimizi baskılardan kurtarmış, refah ve bolluğu getirmiş, kalkınmayı sağlamıştır ancak ülkemize âdeta çağ atlattıran şehit Başbakan Adnan Menderes’i şer güçler idama götürmüştür. Artık bu coğrafyada özgür, bağımsız, şeffaf bir demokrasiyle iktidara gelemeyeceğini bilenler 1961 Anayasası’yla millî egemenliğe ortaklar türetmiş, “Anayasa’nın koyduğu esaslar dâhilinde ve yetkili organlar” ibaresini de Anayasa’ya dercederek yeni vesayet makamları ihdas etmiştir. Aziz milletimiz, demokrasiyi tam manasıyla özümsemiş olduğu için, darbelerin dipçik baskısı altında 1961 yılında yapılan seçimlerde onları iktidara getirmemiş ve doğruyu seçmiştir. Bu millet, her türlü diktaya karşıdır. Seçimle iktidara gelemeyeceğini bilenler, her zaman vesayet organlarının aracılığıyla iktidarını garantiye almaya çalışmışlardır. Dün akşam Genel Kurulda yapılan siyasi eşkıyalık ve terör hareketleri de işte bu dikta zihniyetinin bir ürünüdür.

Değerli milletvekilleri, 1961 ve 1982 Anayasası’yla getirilen ve 367 garabetiyle de, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesiyle âdeta yürütmede iki başlılığı oluşturan bu sistemi, cumhuriyetimizin yüz yıllık tecrübesi ışığında yeniden tek başlı bir yürütme organına getiriyoruz ve bu değişikliğin ana hedefi bu husustur. Aziz milletimizin yarısından fazlası, doğrudan, tek dereceli, hür iradesiyle beş yıllık süre için seçtiği Cumhurbaşkanı vasıtasıyla, yönetim krizlerinden uzak, hükûmet kuramama endişelerini taşımadığı ve Güneş Motel rezaletlerinin oluşmadığı bir Cumhurbaşkanı tarafından yürütülecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Milletimiz, egemenliğini hiç kimseyle paylaşmayacak, kendi seçtiği yöneticiler eliyle doğrudan kullanacak, beğenmediği yöneticiyi de seçim zamanı değiştirecektir. Yeni sistemde, milletvekilleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisi kanun yapma hususunda mutlak yetkilidir. Cumhurbaşkanlığı kararnamele, kanunlara aykırı olamayacak ve münhasıran kanunlara ait olan hususlarda da düzenlenemeyecektir.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Şimdiki OHAL kararnamele gibi mi?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bu sistemde Cumhurbaşkanıyla Meclis arasında bir denge sağlanmıştır. Eğer Cumhurbaşkanı Meclisi feshederse kendisinin de görev süresi bitecek. Ve hakem, millettir ve millet karar verecektir. Dolayısıyla bir denge sistemi kurulmuştur.

Cumhurbaşkanı, kamu kurumlarının üst yöneticileri, belli sayıdaki yüksek yargı mensuplarını, nitelikleri Anayasa’da ve kanunlarda belirtilen kamu görevlileri arasından atayacaktır. Anayasa’nın 68’inci maddesindeki, memurlara siyaset yapma yasağı devam ettiği için, eski CHP il başkanlarının vali olduğu bir sistem asla öngörülmemektedir.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Hadi ya.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Arkadaşlar, Cumhurbaşkanı, aynı zamanda devletin başkanı olduğu için elbette ki yüksek yargı organlarına da atama yapacaktır. Kaldı ki Almanya, Avusturya, İngiltere gibi birçok ülkede hâkim ve savcılar doğrudan Adalet Bakanı tarafından atanmaktadır. Bizde ise yeni ismi “HSYK” olan bağımsız üst kurul tarafından atanacaktır.

TANJU ÖZCAN (Bolu) - Tam bağımsız...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Yeni Anayasa’yla HSYK’ya tarihinde ilk defa ve daha fazlasıyla bu Meclise, bu Gazi Meclise görev verilerek 7 üyesinin Meclis tarafından seçilmesi kuralı getirilmiştir. Belki birden çok partinin Meclise girdiği bir durumda muhalefet partilerinin bile 7 üyeyi seçme olasılığı ihtimal dâhilinde olacaktır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 2010’da değişti...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Parlamenter rejimde olan güvenoyu ve gensoru bu sistemde yoktur çünkü bu sistemde güvenoyunu millet vermektedir, milletin dışında da hiç kimsenin güvenine ihtiyaç yoktur. Bu sistem, Cumhurbaşkanını, yoğun bir yargısal denetime tabi kılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin tamamı Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanının idari işlemleriye Danıştay tarafından denetlenenecektir ve dolayısıyla Danıştay, yargı kararıyla bu denetimini yapacaktır.

Bu düşüncelerle, yeni, müreffeh, mutlu, huzurlu, kalkınmış, kardeşlik ve barışın tesis edilmiş olduğu bir Türkiye’de yeni sistemde buluşmak dileğiyle, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben de her hatipten sonra çıkıp bir şey söyleme arzusunda değilim ancak Cumhuriyet Halk Partisine çok ağır sataşmalarda bulundu. Dün akşam yapılan siyasi eşkıyalık kısmı ayrı, tarihimizle ilgili yaptığı değerlendirmelere cevap hakkımı...

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika süre veriyorum. Lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya’nın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi’nin 6’ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce kürsüdeki sayın hatip, dün akşam burada bir siyasi eşkıyalık yapıldığından bahsetti.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Doğru.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Dün akşam Cumhuriyet Halk Partisi olarak 5’inci maddenin görüşmelerinin bugüne bırakılması için Adalet ve Kalkınma Partisi grup başkan vekillerine neredeyse ricacı olduk. Tansiyon yüksek, en önemli madde, televizyon saatinde olsun, halktan kaçırmayın, Meclisin yetkilerinin birisine, hem de halktan aldığınız bir emanete ihanet ederek teklif edildiğini ve ona birisinin talebi üzerine o yetkilerin devredileceğini, gelin, vatandaşın önünde konuşalım dedik.

AYHAN GİDER (Çanakkale) – Kürsüyü işgal ettin mi? İşgalci, eşkıya mıdır?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Siz dediniz ki: “Hayır, bu gece.” Hem de her gün 2 madde giderken “Bu gece bu ya geçecek ya geçecek.” Gecenin üçünde.

SALİH CORA (Trabzon) – Biz öyle bir şey söylemedik.

AYHAN GİDER (Çanakkale) – İşgalciye “eşkıya” denir mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Geldik, bu kürsüde tarihten bugüne “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.”in Amasya Tamimi’nden bu duvara nasıl yazıldığına kadar anlattık. Sonra da şunu söyledim arkadaşlar...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – “Bu kürsüyü size bırakmayacağız.” dedin.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinin devrinin gecenin bir vaktinde olmasına bir farkındalık yaratmak, kamuoyu dikkati çekmek üzere milletvekillerimizi buraya davet ettik.

AYHAN GİDER (Çanakkale) – Kürsüyü işgal ettin mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bütün parlamentolarda kürsü işgalleri değil, kürsüde kalan hatibin sözünü uzatması, kürsüde uzun kalması en demokratik haktır, “filibuster.”

AYHAN GİDER (Çanakkale) – Kürsüyü işgal ettin mi?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam, kalsaydın sen de tek başına.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Nerede yazıyor bu?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Amerika’da on dört saat, Fransa’da on sekiz saatlik “filibuster” uygulamaları varken siz, “filibuster”ı bırakın, şurada milletvekillerimizin alkışlı protestosuna yedi dakika dayanabildiniz, yedi dakika.

AYHAN GİDER (Çanakkale) – Milletın kürsüsünü işgal edene “eşkıya” denir mi? Denir mi, denmez mi?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Köpekleri mi çözdünüz Özgür Özel, köpekleri mi çözdünüz?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu sizin tahammülsüzlüğünüz, bu sizin Cumhuriyet Halk Partisinin Meclisin yetkilerini devretmenize yaptığı suçüstü hâli suç duyurusundan duyduğunuz utançtan kaynaklanmaktadır.

AYHAN GİDER (Çanakkale) – Milletın kürsüsünü işgal edene “eşkıya” denir mi, denmez mi? Hem de siyaseten dümdüz “eşkıya” denir.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Özgür Özel, köpeklerinizi bağlayın!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yapılan Anayasa değişikliğiyle ilgili olarak...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Köpeklerinizi bağlayın, ısıyorlar, bağlayın köpeklerinizi.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Muş’u dinliyorum. Lütfen...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, yapılan Anayasa değişikliğiyle alakalı -burada ben de bir teklif sahibiyim- 316 milletvekilimiz buna imza attılar ve şöyle ifade ediyor: “Halktan aldığınız emanete ihanet ederek...” Bu, açık bir sataşmadır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Doğru.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu anlamda söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Muş, lütfen polemiği kapatalım, bitirelim artık.

İki dakika süre veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yazdığın sahte tezi anlat, o sahte tezi anlat.

BAŞKAN – Yeni sataşmaya meydan vermeyelim.

12.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millet, iradesini milletvekilleri marifetiyle Parlamento aracılığıyla kullanır. Herkese bir görev vermiştir. İktidar partisini...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sahte tez hazırlayarak milletvekili olunmaz, halkın iradesiyle gelinir.

MEHMET MUŞ (Devamla) – AK PARTİ'ye iktidar görevini vermiştir, diğer partilere de muhalefet görevini vermiştir.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hadi, anlat. “Halkın iradesi” diye söylüyorsunuz. Ancak emirle gelirsiniz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sahte tez iddiaları doğru mu?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Herkese verdiği görev neyse onu herkes yerine getirebilir. Siz İç Tüzük'e dayalı haklarınızı kullanabilirsiniz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Muş, bu sahte tez iddiaları doğru mu?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bizim İç Tüzük'te “Kürsüyü işgal ederek filibuster uygularız.” diye bir şey yok, böyle bir usul de yok, böyle bir gelenek de yok. Kaldı ki o esnada uyarıda da bulunuyorum: Bak, geçen dönem aynısını yaptınız, tatsız sonuçları oldu, yapmayın bunu. Bunu işgal edemezsiniz, böyle bir hakkınız yok, böyle bir usul yok.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sahte tez işi doğru mu, değil mi?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu kürsüyü darbeciler işgal edemedi, siz hiç işgal edemezsiniz. Böyle bir usul olmadı hiçbir zaman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Metin ortadadır, siz katılırsınız, katılmazsınız.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – FETÖ'cüler sizi işgal etti ama, FETÖ'cüler sizi işgal etti.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Hiç kimseden kaçırdığımız bir şey de yok. Buradan geçtikten sonra milletin önüne gidecek bu, maddeler orada yazılı olacak, millet bunu okuyacak. Sanırsınız ki buradan çıktıktan sonra bu, başka bir yere gidecek. Asıl sahibine gitmeyecek mi? Kim kimden bir şey kaçırıyor?

Kaldı ki değerli milletvekilleri, eğer görüşmelerin erken bitmesini istiyorsanız, kusura bakmayın, burada İç Tüzük'te olmayan pek çok uygulama yapılıyor, teamül hâline gelmiş; o zaman onlardan biraz vazgeçin, bunlar daha erken saatlerde gündeme alınsın, daha erken saatlerde görüşülsün. Sanki Türkiye Büyük Millet Meclisinin bundan önce yaptığı görüşmeler akşam yedide tamamlanmış, sekizde tamamlanmış; bunu bilerek, bilinçli bir şekilde gece üçe bırakmışsınız. Değerli milletvekilleri, onlarca kanun görüştük, burada yapılan uygulamalardan dolayı genellikle, kanunların görüşülmesinin, tartışılmasının gece geç vakitlere kadar uzamakta olduğunu hepimiz biliyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Anayasa değişiyor, Anayasa.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu açıdan, yapılan eleştirileri kabul etmediğimizi de ifade ediyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, tabii, siz de haklısınız da benim yerimde olsanız ne yapacaksınız?

“Bu kürsüyü darbeciler işgal edemedi, siz de edemezsiniz.” diyor. Böyle bir şey olabilir mi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Olabilir.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Tam da öyle aslında, tam da öyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Açık bir sataşma.

BAŞKAN – Kürsüyü kimse işgal edemez Sayın Özel.

Buyurun.

İki dakika süre veriyorum.

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kürsüyü işgal edersen hakkını alırsın.

13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yeni sataşma yapmayacağım, öyle bir niyetle gelmedim.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – İstersen gel, topunuz gelsin.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – 15 Temmuz gecesi burada bu kürsüye birileri kastederken... Bütün darbeler, iktidarlara karşı olur doğası gereği ama bütün dünya ve o ülke, döner muhalefete bakar, ne yapıyorlar diye. Biz o gece koşup buraya gelip bu ışıkları birlikte açıp bu Meclisi hep beraber o FETÖ'cü darbe kalkışmasının hedefi hâline getirdik. Burada Cumhuriyet Halk Partisine yapılan “Bu kürsüyü FETÖ'cüler işgal edemedi, siz edemezsiniz.” ithamı haksızdır, hadsizdir, vicdansızdır. Lütfen bir argüman olarak bunu kullanmayın.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Hiçbir şey yapamazsın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Kullandığınız zaman 15 Temmuz gecesi bu Meclisin kendi iradesine ve demokrasiye sahip çıkmak için 3 partinin o gece ve ertesi gün 4 partinin ortaklaşa ortaya koyduğu iradeyi zedeliyorsunuz. Bu, CHP'yi değil, hepimizi birden zayıflatır.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Biz mi yaptık?

AYHAN GİDER (Çanakkale) – İşgal görevinde bulundun mu dün gece?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Sizin bunu CHP'ye söylemeniz buradaki mücadeleyi, o geceki mücadeleyi zayıflatır.

AYHAN GİDER (Çanakkale) – İşgal etmeye kalkıştın mı dün gece?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Ama şunu çok net söyleyeyim: “Asıl sahibine gidecek, halka sorulacak. Okumayacak mı? Ne korkuyorsunuz?” Sayın Muş, Değerli Grup Başkan Vekili, 12 Eylül 2010'da siz bunları söylediniz. Biz “Ya, böyle yaparsanız, bu Fetullahçılara önce yargıyı, sonra yürütmekte olan siyasi davalar üzerinden orduyu ele geçirtirsiniz, yaptığınız iş doğru değildir.” diye söylememize rağmen siz “Hayır, doğrudur.” dediniz, geniş bir ittifak cephesi kurdunuz. O gün sizin derneklerinize başkanlık yapan sivil toplum örgütlerinin başkanlarından bugün burada oturan var ama o derneklerin hepsi FETÖ'cülükten kapandı. Şimdi, geldiğiniz noktada yine “Halka soracağız.” diyorsunuz. Halk bence bu sefer şu cevabı verecek: “Geçen sefer aldanırken beni aldattın ama ben bu sefer aldanmayacağım size.” (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Göreceğiz! Hadi oradan!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Halktan korkmaya gerek yok, ben de tam bunu söylüyordum Sayın Özel.

BAŞKAN – Birleşime kırk beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.11

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.06****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56’ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükûmet yerinde.

6’ncı madde üzerinde şahsı adına son konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Şenal Sarıhan.

Sayın Sarıhan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kâtip üye arkadaşlarım ve yazman arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uzun bir ara oldu, bu uzun aralardan sonra zaten dağılmış olan dikkatin toparlanması oldukça güç oluyor. Ben belki biraz dikkat toplama adına “İnsanın Anayasası” diye başlayan bir şiiri sizinle paylaşmak istiyorum. O arada belki diğer arkadaşlarımız da buraya gelmiş olurlar. Can Yücel şöyle söylüyor sevgili arkadaşlar:

“Kan yasası bu insanın:

Üzümden şarap yapacaksın

Çakmak taşından ateş

Ve öpücüklerden insan!

Can yasası bu insanın:

Savaşlara, yoksulluklara

Ve binbir belaya karşı

İlle de yaşayacaksın!

Us yasası bu insanın:

Suyu şavka döndürüp

Düşü gerçeğe çevirip

Düşmanı dost kılacaksın!

Anayasası bu insanın:

Emekleyen çocuktan

Uzayda koşana dek

Yürürlükte her zaman.”

Anayasalar her zaman yürürlükteler. Hangi sebeple yürürlükteler? İnsanlar arasında dostluk olsun diye; emekleyen çocuk büyüüp özgür bir toplumda yeşerebilsin, büyüyebilsin, özgürlüğün ve demokrasinin tadını tadabilsin diye.

Arkadaşlarım günlerdir, komisyon aşamasından bu yana anayasalar üzerine düşüncelerini ifade ettiler, Türk anayasaları üzerine de düşüncelerini ifade ettiler. Kimileri eleştirdi, kimileri övgüler düzdü, kimileri bazı anayasaların çok daha etkin bir koruma sağladığını ifade etti ama muhalefette bulunan arkadaşlarımızdan MHP dışındaki bütün arkadaşlarımız, getirilen Anayasa değişikliğinin aslında bir demokrasi müjdecisi olmadığını, aksine, yeniden bizi Orta Çağ’a götüren, tek adam sistemine götüren bir anayasa olduğunu söylediler.

Şimdi ben 6’ncı madde üzerine görüş ifade edeceğim. 6’ncı madde, bildiğiniz gibi, denetimle ilgili bir madde yani Parlamentonun denetim hakkıyla ilgili bir madde. Parlamentonun birinci görevi nedir, en önemli görevi nedir sevgili arkadaşlar? Yasama görevidir, yasalar yapar. İkinci görevi de denetleme görevidir. Hem yasaları yaparken hem de denetleme yaparken kendisine verilen temsil yetkisini kullanır yani halkın kendine verdiği güveni kullanır, onun çizgisi içinde denetleme yapar. Parlamento sistemler denetlemeyi zorunlu kılarlar fakat parlamenter olmayan sistemler yani başkanlık sistemi ya da ne olduğu belirsiz olan bu son getirmiş olduğunuz genişletilmiş cumhurbaşkanlığı sistemi denetlemeyi zaten gerektirmez çünkü tek hâkim vardır, tek buyurucu vardır, tek karar verici vardır. O sebeple, bir gensoruya da gereksinim olmamıştır ve bu yasal düzenleme içinde gensoru yerini almamıştır.

Burada konuşurken hep telaşa düşüyorum çünkü beş dakikalık bir süre ve karşımda dakikalar hızla akıyor. Şimdi bunu bırakıp dün akşamdan biraz söz etmek istiyorum arkadaşlar.

“Bilgi edinme” 6’ncı maddenin başlığı aynı zamanda, izninizle bir bilgiyi sizinle paylaşmak istiyorum. Buradaki arkadaşlarımın hemen tümü pasif direniş diye bir bilgi sahibi herhâlde, değil mi arkadaşlar, sokakta ve Parlamentoda? Dün burada bu kürsünün etrafını çevreleyen Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri pasif direniş haklarını kullanıyorlardı. Pasif direniş vicdanın ürünüdür, pasif direniş onurun ürünüdür. Vicdanınız eğer yeterince konuşmadığınızı, ifade edemediğinizi anlatıyorsa o zaman eyleme çıkarsınız. Nasıl hazıranda duran bir genç adam vardı ve biz hepimiz onu şaşkınlıkla karşılamıştık, nasıl Gandhi Hindistan’ı sadece pasif bir eylemle ayağa kaldırmıştı, nasıl Amerika’da zenciler arka kapılardan sokuluyorlar diye, ayrı yerde oturtuluyorlar diye pasif direniş yapmışlardı, bugün ne yazık ki Parlamentomuzda artık sözün sahibi olan, sözün en ustası olması gereken, en özgür alanda konuşması gereken milletvekilleri pasif direnişe durdular.

Sevgili arkadaşlar, bu, bir demokratik yoldur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Bir dakikacık açar mısınız lütfen.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, tamamlayın lütfen.

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – ...demokratik yöntemdir ama bu, aynı zamanda bir kötülüğün adıdır.

Sevgili arkadaşlar, OHAL Parlamento’ya gelmiştir, Parlamento OHAL uygulamalarıyla karşı karşıyadır. Nasıl Meclisin önüne halkın gelmesi engellenmişse, şimdi halkın duygu ve düşüncelerini ifade eden muhalefetin sesi de burada kısılmaktadır.

Hepinize açık bir yol diliyorum ama en çok ülkem için diliyorum.

Teşekkür ederim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Değerli konuşmacı, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun dün akşam kürsü işgaline yönelik tavrını pasif direniş, pasif itaatsizlik olarak tanımladı.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – CHP’nin pasif direniş anlayışı bu işte.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bu kesinlikle doğru değil. Vermiş olduğu örnekler bakımından da doğru değil.

Gandi’nin Hindistan’da pasif itaatsizliğe örneği, İngiltere’nin tuz vergisine karşı tuz alımını reddetmesi, polisin uyguladığı şiddete karşı da kendi bedenlerini sadece hiçbir tepki vermeksizin teslim etmesidir. Öte yandan, Amerika’da sivil itaatsizliğin kurucusunun yaptığı, kelle vergisini ödememek ve bunun neticesinde kendisine verilen ceza olarak hapse girmektir.

Sivil itaatsizlik, fiili bir eylem, kuralları ihlal değildir; yanlış anlatmaktadır, alakası yoktur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bostancı.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, Sayın Bostancı tabii dünyadaki pasif direniş, sivil itaatsizlik eylemlerinden örnekler verdi. Ama, unutulmamalıdır ki 15 Temmuzda bir darbe girişimine bu ülke maruz kaldıktan ve 20 Temmuzda olağanüstü hâl ilan edildikten sonra, gerek merkezî Hükümet, İçişleri Bakanlığı gerekse valilikler marifetiyle en küçük demokratik hak arama yöntemleri orantısız polis ve asker güçleriyle bastırılmaktadır. Bu ülkede demokratik hak arama kanalları tümenden kapatılmıştır.

Özellikle tutanaklara geçmesini istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır. Soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

Beş dakika süreyle, soru soran sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Sayın Tüm...

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anayasalar olağanüstü koşulların, savaş, terör ve çatışmanın yarattığı zehirli atmosferde korkutmayla, sindirmeyle, dayatmayla asla yapılmaz. Olağanüstü koşullarda yapılan bu Anayasa, bir kesimin Anayasası olacaktır, toplumu birleştirmek yerine daha da bölecektir. Bu aynı zamanda darbe Anayasası olarak anılacaktır.

Adalet Bakanına soruyorum: Görüş sorduğunuz bir tek baro var mıdır? Bu Anayasa taslağı hazırlanırken üniversitelerin, hukuk fakültelerinin görüşleri neden alınmadı? Tartıştığınız bir tek sivil toplum kuruluşu var mıdır, bu hangi kuruluştur? 1 metre karın olduğu Ardahan’daki yurttaşların, Mersin’de selden zarar gören çiftçilerin, dolar borcu olan esnafın, krize giren turizmcinin, öğretmen bulamayan öğrencinin, atama bekleyen öğretmen, kadro bekleyen taşeron işçisinin sorununu bu taslak çözecek mi? Eğer öyleyse on beş yıldır siz ne yaptınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Anayasalar, toplumu oluşturan bireylerin bir arada yaşamalarının temel sözleşmeleridir. Bugün Mecliste görüşülen, Anayasa değişikliği değil, var olan, toplumu ayrıştıran, kutuplaştıran, bölen tek adam yönetimini meşrulaştırmaktır. Tekki zihniyetlerden bugüne kadar ne dünyada ne Orta Doğu’da kimseye yarar gelmedi, gelmeyecektir de.

Bugün, Mecliste üçüncü parti konumundaki HDP’yi yok sayarak eş genel başkanlarını, grup başkan vekillerini, milletvekillerini, belediye başkanlarını, hatta HDP’ye oy veren binlerce kişiyi tutuklamakla, rehin almakla, sana muhalefet eden kurumları kapatmakla, basın-yayın organlarını kapatmakla, gazetecilerini ve aydınlarını tutuklamak ve ihraç etmekle Türkiye aydınlığa değil, her gün adım adım karanlığa sürüklenmektedir.

Bugün burada olması gereken eş başkanlarımızın ve milletvekillerimizin bu görüşmelere katılmamalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Yalçinkaya...

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Sayın Bakan, bu Anayasa değişikliğiyle, Meclis, yürütmeyi denetleme ve hesap sorma yetkisinden tamamen vazgeçerek bakanların yüzünü sadece yemin töreninde görecektir, hesap soramayacaktır. Cumhurbaşkanı, ülkemizi, çıkardığı kararnamelerle, Meclise ihtiyaç duymadan yönetecektir. Ülkemizde bir rejim değişikliği yaşanacaktır.

Ülkemiz içeride ve dışarıda son derece sorunlu ve sıkıntılı bir dönemden geçerken öncelik verdiğiniz bu Anayasa teklifinin kabulüyle birlikte ülkemizdeki terör ve terörün yarattığı acı bilanço sona erecek midir? Böyle bir yönetim sisteminin bu ülkeye, cumhuriyetimizin kazanımlarına ne katkısı olacaktır?

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin geleceği açısından 80 milyon yurttaşımızı ilgilendiren bu Anayasa değişikliği görüşmelerinin herkes tarafından izlenmesi, öğrenilmesi, oylamanın usulüne uygun olarak yapılmasına ilişkin taleplerimizi her fırsatta gündeme getirdik. Dün gece Meclisin yetkilerinin ortadan kaldırılmasıyla ilgili maddenin çok önemli olduğunu ve görüşmelerin halkın izleyeceği saatlerde olması için gerekli taleplerimizi yine ilettik. Ancak, bu çağrılarımıza iktidar partisinden uzlaşmaya dönük bir yanıt alamadık. Grup Başkan Vekilimiz Özgür Özel’in, Meclis kürsüsünü, halk adına, halktan, millettten aldığımız yetkiyle kürsüyü koruma çağrısıyla parlamento hukuku ve Meclis teamülleri içinde kürsü etrafında direnme hakkımızı kullandık. Ancak, halkın bize verdiği bu hakkımızı kullanırken Genel Kurulda yine çoğunlukçu anlayış tecelli etti ve halkın kürsüsü ve halkın temsilcisi biz milletvekilleri saldırıya maruz kaldık. Dün gece yaşananlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akın...

AHMET AKIN (Balıkesir) – AKP “millet” ve “millî irade” sözcüklerini dilinden düşürmüyor, “Vatana ve millete canımız, her şeyimiz feda olsun.” diyor. Hatta Sayın Başbakan Binali Yıldırım önceki gün buradaki konuşmasında “Millete bir Ali değil, bin Ali feda olsun.” dedi. Güzel ülkemizde eskiden “önce sağlık” denirdi, şimdi “önce huzur, can güvenliği” diyoruz. Bütün bunlar karşısında bırakın bir Ali’yi, bin Ali’yi, sorumlu herhangi bir Allah’ın kulu bile koltuğunu feda etmedi. Lafa gelince mangalda kül bırakmıyorsunuz, “Her şeyimiz feda olsun.” diyorsunuz ama fedakârlıkta hiçbir şey yok.

Bu cumhuriyeti kurmak için başta Atatürk, silah arkadaşları ve kahraman halkımız büyük bedeller ödeyerek, padişahlıktan kurtularak cumhuriyeti kurdular ve Türkiye Cumhuriyeti’ni de biz gençlere emanet ettiler.

Şimdi soruyorum: Siz kim oluyorsunuz ve ne bedel ödediniz ki Ata’mızın bize emanet ettiği cumhuriyetimizi alıp tekrar tek adama devretmek için böyle bir Anayasa istiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi soruları cevaplandırmak üzere sözü Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ’a bırakıyorum.

Buyurun Sayın Bozdağ.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Anayasa değişiklik teklifinin yasalaşma süreci -daha önce de ifade ettiğim gibi- milletin gözünün önünde devam eden bir süreçtir; Komisyonunda konuşuldu, Komisyon öncesi partiler arası müzakerelerde aylarca değerlendirildi, tartışıldı, şu anda da Genel Kurulda görüşülüyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hangi partiler, hangi partiler?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Anayasa’mıza göre, Anayasa değişikliğinin hangi usulde olacağı bellidir.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – İki parti bir ülkenin kaderini değiştiriyorsunuz, halk nerede?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 184 milletvekili imzayla teklif verir, teklif Anayasa Komisyonuna gider, orada müzakere edilir, Genel Kurulda müzakere edilir ve Anayasa’nın aradığı nisaba ulaştığında da yasalaşır. İki defa görüşülür. Birinci görüşme ile ikinci görüşme arasında kırk sekiz saat olur. Bunlar hepimizin bildiği şekli şartlardır. Bunları yerine getirdiği takdirde, bu değişiklik yapılabilir. Bu Anayasa teklifi de aynı usulden geliyor. Meşru usulde, Anayasa’nın öngördüğü şekilde müzakere ediliyor ve müzakereler de alenidir. Şu anda basın mensupları bu müzakereleri takip ediyorlar. Milletten gizli yapılan herhangi bir şey yoktur. Ayrıca, referandum sürecinde de millet bunu değerlendirecektir. Herkes kendi meramını milletimize anlatacak, milletimiz vicdan terazisinde bunu tartıp kararını verecektir. Hepimizin de bu karara saygılı olması lazım.

“Olağanüstü hâl döneminde Anayasa değişikliği görüşülmez.” diye bir Anayasa kuralı mı var?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Dünyada örneği var mı, dünyada?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – “Olağanüstü hâl döneminde Meclis çalışmaz.” diye bir Anayasa kuralı mı var? “Olağanüstü hâl döneminde Meclis kapatılır.” diye bir kural mı var? Yok. Esasında, Meclis her şart altında çalışmakla vazifelidir ve Türkiye’de Anayasa yapmaya engel herhangi bir durum yoktur, o sizin abartılı yorumunuz.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Nasıl kural yok ya?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Saraya da bunu dersiniz, saraya da söylersiniz bunu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Anayasalar için, anayasa değişikliği için...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, siz sorularınızı sordunuz. Bırakın, Sayın Bakan da cevap versin, lütfen.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İstedığınız gibi yorum yapabilirsiniz, değerlendirebilirsiniz, o size aittir ama sizin değerlendirmeleriniz gerçeğin yerine ikame edilemez.

Bu Anayasa değişiklik teklifi yasamanın denetimini ortadan kaldırmıyor. Esasında, yasamanın denetimini daha etkin ve daha güçlü bir hâle getiriyor. Daha önce de ifade edildi, “Şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin kullandığı bilgi edinme ve denetim yolları nedir?” diye baktığımızda; soru var, genel görüşme var, Meclis araştırması var, Meclis soruşturması var, gensoru var, bir de göreve başlarken veya görev sırasında güvenoyu var. Bunlardan güvenoyu ile gensoru cumhurbaşkanlığı sisteminin doğası gereği yok çünkü güvenoyu -ve gensoru konusu- sandıkta halk tarafından veriliyor; güvenoyunu halktan alıyor, doğrudan orada kullanıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gensoru bir denetim mekanizması.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Parlamentonun içerisinden hükûmet çıkmıyor, hükûmet Parlamentonun güvenine dayanmıyor ki Parlamentodan güvenoyu istesin veya görev sırasında güvenini tekrar etsin; halkın güvenine dayanıyor ve halk çıkarıyor, dolayısıyla da güveni halktan alıyor. Sistemin doğası gereği yok ama onun dışında baktığınızda, soru, yazılı soru var mı? Var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Cevaplar doğru veriliyor mu?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Meclis araştırması var mı? Var. Genel görüşme var mı? Var. Meclis soruşturması var mı? Var. Bütün bunların hepsi şu anda Anayasa’da vardır ve olduğu gibi de muhafaza edilmektedir.

Ayrıca, Cumhurbaşkanının hem siyasi sorumluluğu hem hukuki sorumluluğu hem cezai sorumluluğu yeniden düzenlenmekte. Olmayan siyasi sorumluluk ilk defa Anayasa’ya konuyor. Vatana ihanet dışında olmayan cezai sorumluluk ilk defa Anayasa’ya konuluyor. Pek çok eylemi yargı denetimi dışındayken tamamı yargı denetimine açılıyor. O nedenle etkin denetim söz konusu. Anayasa’yı iyi okuyun, Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemlerde şu anda yargı yolu kapalıdır. Cumhurbaşkanının resen imzaladığı emirler ve kararlar aleyhine şu anda yargı yolu kapalıdır ama bu teklif onlara da yargı yolunu açıyor ve hukuk devletini kuvvetlendiren değişikliklerdir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Atanmış memurlarla.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Buradan çok net ifade etmek isterim ki yasama denetimi bu teklifle daha da güçlendirilmekte, daha da etkin bir hâle getirilmektedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ülkeye yazık ediyorsunuz, ülkeye yazık ediyorsunuz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Tabii, oyların nasıl kullanıldığını hep beraber izliyoruz, burada Anayasa’ya uygun oy kullanması yapılıyor, herkes oyunu gizli ve usule uygun olarak kullanıyor ama bir taraf diyor ki: “Yok, hayır, öyle değil.” Öbür taraf da diyor ki: “Biz usule uygun kullanıyoruz.”

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Açık oylama yapılıyor, kabinlere girilmiyor.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Bunun tespitini kim yapacak? Divan yapacak. Herkesin gözü önünde kullanılıyor ama bu oylar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - ...üzerinden bir tartışma yapmanın kimseye faydası yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şu gizli oylamayı televizyon bir yayınlasın.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Usulüne uygun oy kullanılmaktadır, herkes oyunu usulüne uygun kullanmaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, 6'ncı madde üzerinde beşi aynı mahiyette olmak üzere yedi önerge vardır, ilk okutacağım beş önerge aynı mahiyettedir; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1504) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi ile 2709 sayılı Kanun'un değiştirilen 98'inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "fıkraları" ibaresinin "fıkra hükümleri" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gökçen Özdoğan Enç

Antalya

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çekiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler çekilmiştir.

Şimdi diğer önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Meral Danış Beştaş

Hüda Kaya

Adana

İstanbul

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle metinden çıkarılmasını arz ederiz.

Engin Altay

Levent Gök

Özgür Özel

İstanbul

Ankara

Manisa

Tekin Bingöl

Ahmet Haluk Koç

Bülent Tezcan

Ankara

Ankara

Aydın

BAŞKAN – Son okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YUSUF BAŞER (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Aydın Milletvekili Bülent Tezcan.

Buyurun Sayın Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Anayasa değişikliği teklifi geçtiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi adı var kendi yok bir organ hâline gelecek. Bunu ısrarla söylüyoruz.

98'inci maddeyi değiştiriyor bu üzerinde görüştüğümüz 6'ncı madde. 98'inci madde "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları". Maddenin başlığını çıkarmış. Bu yapıyla getirilen sistemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin etkin bir denetim ya da bilgi edinme yolu kalmayacaktır. Milletvekilliği, belediye meclisi üyeliğinden ve il genel meclisi üyeliğinden daha etkisiz bir makam hâline gelecektir. Herkes bir kere bunu bilsin.

Bakın değerli milletvekilleri, hani “Başkanlık sistemini örnek alarak hazırladık.” dediğiniz bu sistem var ya, onun en klasik tipi olan Amerika Birleşik Devletleri’nde, biliyorsunuz, Trump seçildi, daha göreve başlamadı. Onun dışişleri bakanı da göreve başlamadı, aday. Dışişleri bakanı atayacağı aday, dün, Mecliste değil, dikkat edin, Amerika’daki Kongrenin, Meclisin Dış İlişkiler Komitesi önünde yedi saat ifade verdi, sorguya çekildi. Trump’ın dışişleri bakanı olacak kişi yedi saat Dışişleri Komisyonunda ifade verdi, sorguya çekti komisyon. Daha yetmez, o komisyonun imtihanından geçerse bir de dönecek, Amerikan Senatosundan onay alacak, ondan sonra göreve başlayacak. Yani, böyle bir tablo var. Bu tablonun üzerine siz, gensoru yok, güvenoyu yok, Meclis araştırması etkisiz hâle getirilmiş, Meclis soruşturması neredeyse imkansız hâle getirilmiş bir yapı getiriyorsunuz.

Darbe Komisyonu kuruldu, Darbe Komisyonu herkese mektup yazmakla meşgul oldu. O gece bu işin başındaki MİT Müsteşarını dinlemedi, Genelkurmay Başkanını dinlemedi, kuvvet komutanlarını dinlemedi. Darbeleri araştırmakla ilgili bir komisyon, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu konuda kurduğu komisyon, Kızılay Başkanını ve Borsa Başkanını dinleyerek görevini tamamladı. Değerli arkadaşlar, böyle bir şey olur mu?

Darbenin kilit ismi Adil Öksüz, elleri kolları serbest bırakılıp salındı göz göre göre. Bu Darbe Komisyonu bunun nereden geldiğini, nereye gittiğini, o geceki ilişkilerinin ne olduğunu zerre kadar araştırma ihtiyacı niye hissetmedi? O gece bütün o sır perdesinin arkasındaki Genelkurmay Başkanını, MİT Müsteşarını niye çağırıp dinleme ihtiyacı hissetmedi? Yani, eğer bir şekilde duyuyorsa kaçırıldığı yerden Adil Öksüz, bir mektup yazsın; darbeyi Araştırma Komisyonu kapatılıyor ama en azından Türkiye Büyük Millet Meclisine bir mektup yazsın da bu işin arka planını anlatsın, kendisini kimler korumuş, kimler kollamış, kimler el bebek gül bebek büyüttmüş devletin içerisinde.

Bakın, değerli arkadaşlar, bu Komisyon, hani, o Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim yapmak üzere Meclis araştırması kararı alarak kurduğu FETÖ Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu, FETÖ darbe girişiminin üzerini örtmek ve delilleri yok etmek için elinden ne geliyorsa onu yaptı. Şimdi, MİT Müsteşarını dinlemiyor... Bir soru soruyorum, bu sorunun cevabını da bekleyeceğim önümüzdeki günlerde; MİT Müsteşarını dinlemeyen Darbe Komisyonunda Fetullahçı terör örgütünün devlette nasıl yapılandığının anahtarı olan bir soruyu soruyorum: MİT kayıtlarında 563.189 numaralı kayıtlı olan, “Fetullah Gülen üyesi” diye kayıtlı olan AKP Genel Başkan yardımcısı kimdir? (CHP sıralarından alkışlar) MİT kayıtlarında 563.189 kayıt numarasıyla “Fetullah Gülen taraftarıdır, sempatanıdır.” diye sicilde kaydı olan AKP Genel Başkan yardımcısı kimdir? Bu Anayasa değişikliği geçecekse yaratacağınız Meclis bunu soramayacak belki ama biz bunun peşini bırakmayacağız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Açıklayın! Bülent Bey, açıkla!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, böyle bir usul olmaz. Ben de çıkarım şimdi, burada benzeri sözler kullanabilirim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Kullan.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Kim ise Bülent Bey ismini söyleyecek.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yok.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Söyleyecek, söyleyecek, söylemeden olmaz.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bana talimat vermek görevi sizin değil.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – O zaman müfteri kendisi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Geleceksin, burada “Genel Başkan yardımcısı kim?” diyeceksin, şaibe yaratacaksın, ondan sonra isim söylemeyeceksin.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – O zaman müfteridir.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bülent Bey söyleyecek bunu.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Zamanı gelince söylenir. Siz vereceksiniz.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Zamanı gelince değil, hemen, tam zamanı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Hayır, hayır, zamanı şimdi.

BAŞKAN – Sayın Tezcan...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Olmaz, söyleyeceksin, söyleyeceksin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, bu tür iddialar çok ciddi iddialar. Hiç kimseyi zan altında bırakmamak gerekiyor

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Biz de çıkar tek tek onlarla ilgili iddialarda bulunuruz, böyle bir usul olur mu?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bunu kabul etmeyiz, bunu söyleyeceksin Bülent Bey.

BAŞKAN – Bildiğiniz bir şey varsa buyurun isim açıklayın. Bulunduğunuz yerden açayım mikrofonu.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Söyle isim, açıkla!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Açıklasın ismi!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bu, tamamen bir siyasal strateji, şaibe yaratmaya yönelik. İsmi açıkla, o da dava açsın. (Gürültüler)

BAŞKAN – Bir saniye sayın milletvekilleri.

Açalım arkadaşlar mikrofonu.

Buyurun, bir dakikada... (CHP sıralarından alkışlar)

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Kaç dakika, bir dakika mı, iki dakika mı?

Sayın Grup Başkan Vekili dava açacağını söylüyor, yolu açıktır, ben mahkeme kapılarını çok gördüm.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Hayır, o isim açacak, o isim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ben mahkeme kapılarında avukatlık yaptım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Kıvrıma söyle, kim o? İsim ver, söyle.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – O isim açacak sana.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Benim mesleğim mahkemelerde avukatlık yapmakla geçti alnımın teriyle.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hepimiz yaptık, sadece sen mi yaptın.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Buyursun davayı açsın. Bizim, herhangi bir özel stratejimiz yoktur ve olamaz. Ben, buraya...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İsmi nedir? İsim söyle.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Söyle, söyle ismini söyle.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) - MİT elinizde, Hükûmet elinizde, MİT Müsteşarı size bağlı ben sıra numarasını söyledim, sıra numarasını...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Söyle, ismi de söyle.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – İsim söyle.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) - ...çıkarsınız MİT Müsteşarından sorarsınız onun kim olduğunu.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – İsmi söyle, ismini yoksa müfterisin.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Çamur siyaseti, çamur siyaseti.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, bu açık bir sataşma.

BAŞKAN – Sayın Bostancı buyurun, size de iki dakika süre veriyorum sataşmadan dolayı.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – O zaman müfterisin! Açıkla.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

14.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu doğru bir tavır değil, bu doğru bir siyasi üslup değil. Şimdi, ben de çıkarım burada 568 bin sayıda sıralanmış olan 50 CHP'li vekil byLock kullanıyor derim, laf mı bu yani, laf mı?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi bakalım!

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Hadi cevap ver!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Diyorsunuz zaten, diyorsunuz zaten.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hadi, hodri meydan!

ATILA SERTEL (İzmir) – Araştırın, araştırın.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Araştırın, araştırın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bülent Bey, bakın, ben eğer böyle bir iddiada bulunursam burada sayarım, o vekiller de gelip haklarını korurlar.

Bülent Bey, AK PARTİ'nin genel başkan yardımcıları var; böyle, ortaya bir tane belirsiz bir şaibeli isim atıp ondan sonra buradan siyasal amaç devşirmek kastına yönelik bir dille konuşamazsınız. Geleceksiniz, her kimse, gördüyseniz, o ismi söyleyeceksiniz, size davayı -açar açmaz bilmem ama- o genel başkan yardımcısı açacak. “Avukatım, çok mahkemeler gördüm.” demek de doğru bir şey değil.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Herkes gördü mahkeme, sadece sen mi?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – İnsan tekrar tekrar görebilir, hele böyle iddialarda bulunuyorsanız, doğru mu yanlış mı; bunu tayin edecek olan mutlaka mahkemelerdir. O yüzden...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Mahkemelerse niye sorgusuz, sualsiz herkesi içeri alıyorsunuz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – ...ahlaki olan böyle bir şey söylüyorsanız o ismi de söylemektir. Lütfen, sizi davet ediyorum, gelin o ismi söyleyin.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – MİT elinizde, MİT elinizde, gider öğrenirsiniz. Numarasını verdim, numarasını verdim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, lütfen, böyle iddialar, ithamlarda bulunmayalım, bulunursak da açık açık isim verelim.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bülent Bey, kaseti de sen çekmişsin, kaseti. Bülent Tezcan, kaseti de sen çekmişsin diyorlar kaseti.

BAŞKAN – Hukukun evrensel kaidesidir, hepiniz çok iyi bilirsiniz ki her müddei iddiasını ispata mecburdur. Lütfen, ya iddiada bulunmayacaksınız ya da iddianızı delillendireceğiniz birtakım bilgi, belgelerle isim vererek ifade edeceksiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, ya açıklar ya da Bülent Bey’i müfteri ilan ediyoruz. Ya açıklar ya müfteri ilan ediyoruz.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Müfteri, müfteri, çamur at siyaseti.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Tabii tabii, öyle diyorlar ama, bir genel başkan yardımcısı yapmış diyorlar kaseti.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Çamurun izi elinizde kalır ama, çamurun izi elinizde kalır.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Baykal’a yapılan kaseti bir genel başkan yardımcısı yapmış diyorlar.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Kaset siyaseti çıktı meydana.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, az önceki Bülent Tezcan ve arkadaşlarının önergesinin oylamasına geçiyoruz.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Hüda Kaya (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YUSUF BAŞER (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Normalde, dün 5’inci maddede konuşacaktım, bugün 6’ncı maddede ancak konuşabiliyorum. 5’inci maddede savaş kararı almakla ilgili bir içerik vardı, neden tekrar bugün onu gündem edeceğim? Bugün, Sayın Cumhurbaşkanı “Elinde silah olan terörist ile elinde doları, eurosunu olan terörist arasında bir fark yoktur.” dedi.

Değerli arkadaşlar, bu, evet, isabetli mi değil mi? Sayın Sümeyye Erdoğan'ın eşi Selçuk Bayraktar İHA sebebiyle -satın alınma, verme sebebiyle- 36 milyon 777 bin dolar kazanırken gariban halkın cebindeki birkaç yüz doları, euroyu piyasaya satsın diye kampanya açmak samimiyetli değildir arkadaşlar.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Ne alaka, ne alaka?

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Ne oldu, İHA'lar hoşunuza gitmedi mi, ne oldu?

HÜDA KAYA (Devamla) – Bizim gariban insanımızın, bizim gariban halkımızın evladı sınırlarda, orada burada hayatını verirken milletvekillerinin ve bütün yöneticilerin evlatlarından tek birisi bedel ödemiş değildir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen müdahale etmeyelim.

Sayın Kaya, siz de şahsiyatla uğraşmayın. Burada olmayan isimlerle ilgili...

HÜDA KAYA (Devamla) – Bizim gariban insanımız, belki 300-500 doları, eurosunu var ya da yok, onlar kendi ekmek paralarının derindeyken, kusura bakmayın, birileri milyar dolarları cebine doldururken, kazanç sağlarken, devletten bile kazancını dolar üzerinden tahsil ederken siz bunu halkımıza anlatamazsınız.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – İHA'lar teröristi vuruyor.

HÜDA KAYA (Devamla) – Bu ülkede asgari ücret açıklık sınırının altındayken insanlara, doları, euroyu elinde tutana “Teröristlikten farksız.” diyemezsiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne alakası var?

HÜDA KAYA (Devamla) – Bu, halkımıza karşı en kötü bir ithamdır, halkımıza güvenmemektir, açıklık sınırının altında yaşayan insanlarımızın içinde bulunduğu şartları görmezden gelmektir, hakikati fark etmemektir.

Uluslararası insan hakları kurumlarında Türkiye şu anda altlarda oynuyor sevgili arkadaşlar. 100 binden fazla kamu emekçisi işinden atıldı, sadece kamu emekçisi değil, sivil olanlarda da... Oğlum da işte, İstanbul Büyükşehirden niçin atıldı? Hüda Kaya'nın oğlu olduğu için atıldı.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) – PKK'yı desteklediği için.

HÜDA KAYA (Devamla) – Diğer oğlumun Hüda Kaya'nın oğlu olduğu için kaburga kemikleri kırıldı. Siz, işte bu şekilde insanlarımızın...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne zaman girmiş, bizim dönemde mi?

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) – Oğlunuz terör örgütüne destek verdiği için.

HÜDA KAYA (Devamla) – Evet, evet, biz kimin teröre destek verdiğini çok iyi biliyoruz.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) – PKK'ya destek verdiği için. Oğlunun sorunu...

HÜDA KAYA (Devamla) – Tırların nereye gittiğini çok iyi biliyoruz. Bu ülkede...

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Nereye gidiyormuş, nereye gidiyormuş tırlar?

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) – PKK, terör örgütü müdür; söyley misiniz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim.

HÜDA KAYA (Devamla) – Elhamdülillah, benim hayatıma doğrudan başka hiçbir şey yansımamıştır. Bunu sizin anlayabilmeniz için biraz tabii aklıselimle olaya bakmak gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sevgili arkadaşlar, bakın, özellikle AKP'li arkadaşlarım, MAZLUMDER'i hepiniz çok iyi biliyorsunuz. MAZLUMDER, bu ülkede yıllarca İslami camianın insan hakları mücadelesi konusunda yüz akı emekler ortaya koymuş olan bir kurumdur. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Geçin onları, geçin. Arkasına saklanmayın.

HÜDA KAYA (Devamla) – Saldırmayın, dinleyin, dinlemeyi öğrenin, saygıyı öğrenin.

MAZLUMDER’e neden soruşturma açıldı? Neden açıldı, çok iyi biliyorsunuz. Sur’daki vahşeti raporlaştırdıkları, yazdıkları için. İtham ne? Devlet görevlilerinin uluslararası mahkemelerde yargılanmasına sebep olacak delilleri yayınlamaktan dolayı MAZLUMDER’e soruşturma açılıyor. Eski MAZLUMDER Başkanı, akademisyenler görevden atılıyor. Ömer Gergerlioğlu’nu hepiniz biliyorsunuz. Suçu ne? Sadece “Bu ülkede kan dökülmesin, barış olsun.” diyor.

Arkadaşlar, “barış olsun” diyenleri görevlerinden atmakla, açık sınırının altındaki insanların dolarına, eurosuna göz dikmekle özgürce bir anayasa gerçekleştiremeyiz. Birbirimizi dinlemeye gayret edelim. Saygı göstermeye dikkat edelim. Halkımızın yaşam şartlarına dikkat edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

HÜDA KAYA (Devamla) – Gelecek Türkiye’yi daha güzel bir şekilde kuracağız inşallah değerli arkadaşlar.

Ve ilkeler arkadaşlar, bu ilkeler bizim için de gerekli, başkaları için de gerekli. Biz muhalefetin, düşünenlerin, sorgulayanların, eleştirenlerin ilkelere, anayasaya sadık kalmasını teklif ederken, tavsiye ederken eğer bir ülkenin Cumhurbaşkanı bile “Ben bu Anayasa’ya güvenmiyorum, saymıyorum.” diyorsa, bir bakan kalkıp “Sana ne...!” –“I” harfi işte, ben kullanmak istemem o kelimeyi- diyorsa, peki bu ilkelere kim sadık kalacak, bu ülkenin vatandaşı ne yapacak? Seçimlerde hatırlarsınız, sosyal medyada çok çıktı, sandıkta gizli verdiği oyu telefonuyla çekip sosyal medyada yayınladığı için insanlarımızın oyları iptal edildi arkadaşlar.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yok öyle bir şey.

HÜDA KAYA (Devamla) – Vatandaşa yönelik ilkeleri uyguluyorsak kendimiz de bu ilkelere sadık kalmalıyız, sadık olmayacaksa bu anayasayı çıkarmanın bir manası kalmıyor.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Böylece, 6’ncı madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, maddenin gizli oylaması yapılacaktır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gizli...

BAŞKAN - Siz saygıdeğer milletvekillerimizden istirhamımız, yine Komisyon ve Hükûmet sıralarını görevli arkadaşlara bırakalım; kâtip üyelerimiz, idare amirlerimiz, Meclis Başkanlık Divanı üyelerimiz ve uzmanlarımıza.

Yine, kürsüyü hakeza, aynı şekilde boş bırakmanız... Ve tüm milletvekillerimiz yerinde otursun.

Sayın milletvekilleri, bir kez, bugüne dair bir hatırlatma daha yapacağım gizli oylamanın esaslarıyla ilgili: Komisyon ve Hükûmet sıralarında yer alan kâtip üyelerden Komisyon sırasındaki kâtip üyeler Adana’dan başlayarak Denizli’ye kadar, Denizli dâhil ve Diyarbakır’dan başlayarak İstanbul’a kadar, İstanbul dâhil; Hükûmet sırasındaki kâtip üyeler ise İzmir’den başlayarak Mardin’e kadar, Mardin dâhil ve Mersin’den başlayarak Zonguldak’a kadar, Zonguldak dâhil adı okunan milletvekiline -sayın milletvekillerimiz şimdi otursunlar yerlerine adı okunmayan sayın milletvekiline pul ve zarf vermiyoruz- ad defterinde işaretleyerek, kendisine biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere üç yuvarlak pul ile bu oylamaya özel mühürlü zarf verilecektir.

Milletvekilleri Başkanlık kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oylarını kullanamayacaklardır.

Vekâleten oy kullanacak bakanlar da yerine oy kullanacakları bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklardır.

Bildiğiniz üzere, bu pullardan beyaz olanı kabul, kırmızı olanı ret, yeşil olanı çekimser oyu ifade etmektedir. Oyunu kullanacak sayın üye, adını ad defterine işaretlettikten ve kâtip üyeden üç yuvarlak pul ile oylamaya özel bastırılan mühürlü zarfı aldıktan sonra kapalı oy verme yerine girecek, oy olarak kullanacağı pulu burada zarfın içerisine koyacak ve diğer iki pulu ise ıskarta kutusuna atacaktır.

Bilahare, oy verme yerinden çıkacak olan üye oy pulunun bulunduğu zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önündeki oy kutusuna atacaktır.

Değerli milletvekilleri, şimdi gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

Buyurun.

(Oyların toplanmasına başlandı)

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, usulüne uygun bir şekilde kullanmaya devam ediyoruz lütfen.

Buyurun, teşekkür ediyoruz.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Oy kullanmayan sayın üyemiz kaldı mı? Yok.

O hâlde oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi, görevli arkadaşlardan oy kupalarını kaldırmalarını rica ediyorum.

Başkanlık Divanı üyelerimizi sağımdaki ve solumdaki alana istirham ediyorum.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 483

Kabul : 343

Ret : 137

Boş : 2

Geçersiz : 1

Kâtip Üye

Ali Haydar Hakverdi

Ankara

Kâtip Üye

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye”

(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.28

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.44****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56’ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi, 7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 2709 sayılı Kanunun 101 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A. Adaylık ve seçimi

MADDE 101-Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip, Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüz bin seçmen aday gösterebilir.

Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların salt çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların çoğunluğunu alamaması halinde, sadece Cumhurbaşkanı seçimi yenilenir.

Seçimlerin tamamlanamaması halinde, yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin diğer usul ve esaslar kanunla düzenlenir.”

BAŞKAN – 7’nci madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Edip Semih Yalçın’ın.

Buyurun Sayın Yalçın. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MHP GRUBU ADINA EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa değişikliğiyle ilgili konuşmama başlarken geçmiş biraz olsun hatırlatmak gereğinden hareket edeceğim. Malumunuz, Türkiye'nin devasa bir yönetim krizine yuvarlandığı bir atmosferde Gezi olayları ve 15 Temmuz darbe girişimi gibi vakalarla cumhuriyet tarihinde benzeri görülmedik terör eylemleri vaziyeti büsbütün tahammül edilmez hâle getirmişti. Türkiye, 15 Temmuzda vatan kaybının sınır hattına gelmiştir; yine ülkemiz işgal tehlikesiyle karşı karşıya kalmış, iç savaşa savrulmaktan kıl payı kurtulmuştur. Devletimiz yıkılmaktan, milletimiz parçalanmakta olmaktan, ilanı yapılmamış bir Sevr'le karşı karşıya gelmekten, hatta daha acınası bir durumu yaşamaktan son anda kurtulmuştur yani vatanın elden gitmesine ramak kalmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, maalesef, Türkiye hâlâ devasa tehditlerin hedefindedir zira ülkemizi Suriye ve Irak gibi etnik ve mezhep temelli bölmek isteyenlerin planları dolaşımdadır. Dolayısıyla, ne pahasına olursa olsun Milliyetçi Hareket Partisinin ve Türk milliyetçilerinin Türkiye Cumhuriyeti devletini hukuk sınırlarına tekrar çekmek gibi muazzam, ihmale kurban edilemez bir sorumluluğu vardır. Bu sorumluluk, ülkemizde fiilî duruma neden olan uygulamaları bir anayasal düzenlemeyle sonlandırarak kararı milletin vermesini sağlamaktır, amaç budur. Yeni krizleri önlemek, gittikçe kabaran kaos dalgasını durdurabilmek için devlet yönetiminde hukuk ve sistemik kuralları hâkim kılmak Milliyetçi Hareket Partisinin tarihî görevidir. Bu sebeple, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli 15 Temmuzdan sonra bambaşka bir mecraya kayan Türkiye'nin hukukun üstünlüğüne tekrar kavuşturulmasını elzem görmüştür. Milliyetçi Hareket Partisi, 15 Temmuzdan sonra Türkiye'nin uzun süreli fiilî yükü daha fazla gidemeyeceğini, gitse bile ilk büyük tehlikeyle karşılaştığında düşeceğini görmüştür. Bunun içindir ki Milliyetçi Hareket Partisi inisiyatif alma ihtiyacı duymuştur. Partimiz “En büyük tehlike, en yakın tehlikedir.” gerçeğinden yola çıkmıştır. Milliyetçi Hareket Partisinin önündeki en önemli hedeflerden biri, devleti yaşatmak için toplumsal sözleşmeyi yenilemek, herkesin hukuki sınırlarını yeniden tarif ve tanımlamak ve buna da şartsız bağlı kalmaktır. Bilinmelidir ki Anayasa değişikliği teklifi etrafında tartışılan, rejim değildir ve de olmayacaktır. Yaratılmak istenen toplumsal algının aksine, üzerinde tahribat yapılan, tartışmalara ve uzlaşmaz fikir ayrılıklarına neden olan, hükümet etme sisteminin niteliğidir. Türkiye yüz kırk yıldır bir fiilî yönetim sorunuyla boğuşmakta olup bu meselenin kökleri aynı zamanda da eskiye dayanan bir açmaza da işaret etmektedir. Türkiye, bugün, aynen cumhuriyetin ilanından hemen önce Atatürk döneminde yaşanan siyasi kriz ve benzeri bir tıkanmanın bir tür kördüğümünü yaşamaktadır. O bakımdan, Türkiye'nin gündemini hukuksuzluğun işgal ve tayin etmesi önlenmelidir. Siyasetin toplumsal sözleşme yerine, fiilî durum tarafından şekillendirilmesine son verilmelidir. Yenisi yazılarak veya yapılarak tüm sorunların çözüleceğine inanılan anayasal tartışmalar, mutabakata dayalı çözüme mutlak surette kavuşturulmalıdır.

On yıllardır yürürlükteki Anayasa siyaset paradigmasına etki ve nüfuz, maalesef, edememiştir. Bunun nedeni, siyasetin Anayasa'dan veya sistemin ana normlarından değil, güç ilişkilerinden beslenmesidir. İşte bu, bir fiilî durumdur. Meşrutiyet yıllarında da bu vardı, tek parti, çok parti dönemlerinde de bu kafa siyasete kısmen hâkim olmuştu. Türkiye, Cumhurbaşkanının millet tarafından seçildiği andan itibaren farklı bir yörüngeye, başka bir evreye sokulmuştur. Bunu telafi etmek, normalleşip gerçeklerle yüzleşmek, sonra da gerekirse hesaplaşmak lazımdır. Bu gerçeklerin ışığında, Milliyetçi Hareket Partisi toplumsal sözleşme ve sistemin ana kuralları tarafından yönü ve çapı belirlenmiş bir siyasete süratle geçilmesi zarureti tespit etmiştir, kanun devleti yerine hukuk devletini siyasetin merkezine yerleştirmeyi hedeflemiştir, siyasal alanda tekel yaratıp politik alternatiflerin sıfıra çekilmesine engel olmak üzere hamle yapmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, lütfen dikkat ediniz, dün “Anayasa’nın kimliği olur mu?” diyenler bugün bunu ağızlarına almamaya özen göstermektedirler. Dün Anayasa’nın ilk 4 maddesi üzerinde spekülasyon yapanlar bugün hemen hemen kalmamıştır. Dün Anayasa’dan Türklüğün çıkarılması konuşulurken bugün buna değinen birkaç bölücü dışında kimse kalmamıştır. Velhasıl, Milliyetçi Hareket Partisi millî, ahlaklı, ilkeli, tutarlı ve ne yaptığını bilen bir siyaset anlayışıyla yoluna devam etmektedir. Partimiz demokrasiye bağlı olduğundan Anayasa değişikliği söz konusuysa millete gitmekte sakınca görmemiştir, görmeyecektir. Varlığını sadece millete borçlu olan Milliyetçi Hareket Partisi, emanetin sahibine gitmekten bugüne kadar asla kaçmamıştır. İşte, partimizin Cumhurbaşkanlığı makamının yetkilerini aşan fiili uygulamaları dolayısıyla gündeme getirdiği Anayasa değişikliği görüşü, bir kısım medya ve siyasi çevrelerde suni olarak yaratılan olumsuz tepkilere bakarak değil, bütün bu gerçekler dikkate alınarak yorumlanmalıdır. Milliyetçi Hareket Partisinin teklif ve görüşleri siyasi ön yargılardan uzak değerlendirilmelidir, sağduyu ve soğukkanlılıkla ele alınmalıdır, kör polemiklere ve cepheleşmelere kurban edilmemelidir. Bilinmelidir ki Milliyetçi Hareket Partisinin amacı bağcıyı dövmek ya da ihya etmek değil, üzüm yemek ve o üzümü millete de ikram etmektir. Öncelikle, Milliyetçi Hareket Partisinin çıkışının dayanak ve gerekçeleri iyi anlaşılmalı, bütün değerlendirmeler de bu çerçevede yapılmalıdır çünkü bu konuya akliselimle yaklaşılması sadece ve sadece MHP’nin değil, bütün Türkiye’nin hayrına ve çıkarına olacaktır. O hâlde hiç kimse bunun aksini bize dayatmaya kalkmasın. Zira iktidarın bunu rafa kaldırdığına, Milliyetçi Hareket Partisinin durup dururken yeniden gündeme getirdiğine dair iddialar asla gerçeği yansıtmamaktadır.

Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan geçen yıl Meclisin açılışında yaptığı konuşmada başkanlık sisteminden vazgeçmediğini, Anayasa değişikliğinden bahisle açık bir şekilde ortaya koymuştur. Diğer taraftan, Başbakan Sayın Binali Yıldırım da parti kurultayında hedeflerinin başkanlık modelini hayata geçirmek olduğunu altını defalarca çizmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, esasen Cumhurbaşkanının halk oyuyla seçilmesine dair Anayasa değişikliğinin yapılması ve sonrasında Cumhurbaşkanı seçiminde Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan’ın aldığı yüksek orandaki oy, AKP’nin başkanlık modelini ısrarla savunmasına ve hayata geçirme çabasına zemin hazırlamıştır. Bu anlamda, yüzde 52 oy alan Sayın Erdoğan’ın sağladığı halk desteği, iktidarın bu yoldaki cesaretini artırmıştır. Bu durumda -demokrasilerde halk iradesinin üstünlüğü tartışılmayacağına göre- fiilî başkanlığının yolunun halk oylarıyla birlikte açıldığı artık kabul edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EDİP SEMİH YALÇIN (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Bir dakika veriyorum, isterseniz tamamlayın.

EDİP SEMİH YALÇIN (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum.

Bu kriz, 15 Temmuz sonrasında daha derinleştiği andan itibaren Milliyetçi Hareket Partisinin bu çıkışı söz konusu olmuştur. Türkiye’nin köşeye atılmış veya ihmal edilmiş bir meselesi değildir; sadece son, mevcut iktidar dönemi içerisinde de tartışılmış bir hadise değildir. Son yıllarda, özellikle merhum Özal’dan itibaren bugüne kadar değişik zamanda ama konjonktürel olarak gündeme getirilmek suretiyle kamuoyuna sunulmuş fakat yapılan tartışmalar sonrasında Meclise gelme kabiliyetini gösterememiştir. Bu konudaki değişikliğin temel sebebi, 15 Temmuzda hep birlikte yaşadığımız hadiselerdir. 15 Temmuz bir dönüm noktasıdır. 15 Temmuz ve sonrasındaki problemleri insanımız Türkiye Büyük Millet Meclisi marifetiyle veya kendi iradesiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EDİP SEMİH YALÇIN (Devamla) – ...halledemediği takdirde bu ülkede daha büyük sıkıntıların çıkacağı noktasından hareketle böyle bir gelişmenin meydana geldiğini size izah etmeye çalıştım.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yalçın.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Vekilim, kullanılan oyların yüzde 52’sini aldı, halkın yüzde 52’sini almadı!

BAŞKAN – Şimdi söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Erol Dora’ya aittir.

Buyurun Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişikliği teklifinin 7’nci maddesi üzerinde Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yeni bir anayasa yapımında veya Anayasa’da yapılacak kapsamlı değişikliklerde işletilen müzakere süreci, en az sonuç kadar önemlidir. Demokratik, katılımcı, uzlaşıcı bir süreç benimsendiği takdirde, demokratik meşruiyete sahip, toplumun her kesiminin kabul edebileceği geniş toplumsal bir mutabakata dayanan yeni bir anayasa yapılabilir.

Ülkemizde barış ve demokratik ilerlemeyle ilgili olarak yapısal bir kamuoyu diyalogunun başlatılmasını, ayrıca barış ve demokrasinin inşasıyla ilgili yeni platformlar yaratma ve var olanların genişletmesini amaçlamak durumundayız. Bunu başarmak adına, farklı toplumsal kesimlerin demokrasinin inşası ve çeşitli kademelerde güçlendirilmesine dair bilgi, endişe ve önerilerini açık bir şekilde paylaşabileceği bir konumda olabileceği kapsayıcı, samimi ve yapısal bir tartışma ortamını teşvik edecek tedbirleri almakla da yükümlüyüz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi içerisinde bulunduğumuz OHAL sürecinde bunun asgari düzeyde dahi mümkün olmadığını hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla, OHAL sürecinde yapılacak kapsamlı bir değişikliğin yeni krizlere ve çeşitli düzeylerde yeni tartışmalara zemin hazırlayacağını da hepimiz öngörüldü ve belli bir tecrübeye sahip siyasetçiler olarak görebilmeliyiz, idrak edebilmeliyiz. Buna karşın, uzlaşma ve katılıma dayanan bir süreci işletmek yerine, halkın ortak anayasasını yapmak yerine tek bir partinin veya iki partinin anayasasını yapmak anayasayı demokratik meşruiyetten yoksun bırakacaktır. Bunu AK PARTİ’li milletvekilleri, ve MHP’li milletvekilleri de biliyor, en azından bildiklerine inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, haftalardır üzerinde tartışmalar yürüttüğümüz değişiklik teklifi ve bu değişiklik teklifinin oluşturulma biçimine dair makul bir gözlem yapıldığında şu çok açık olarak görülmektedir: Bu bir uzlaşma anayasası değildir, bu bir dayatma anayasası olacaktır. Sürekli atıf yaptığımız “Millî irade buna karar verecek, halk referandumda tercihini yapacaktır.” söylemi de gerçeği yansıtmamaktadır, bunu bizim kadar sizler de biliyorsunuz çünkü ülkemizde hâlihazırda özgür bir referandum ortamı da bulunmamaktadır, ağır OHAL uygulamaları bunun önünde en büyük engeldir.

Özetle söylersek, referandum bu dayatmacı Anayasa değişikliğine meşruiyet kazandırmaya yeterli değildir. Çünkü, referandum, uzlaşmaya dayalı bir anayasanın halk tarafından desteklendiğini göstermek bakımından önemlidir. Çünkü, referandum, uzlaşmaya dayalı bir anayasanın halk tarafından desteklendiğini göstermek bakımından önemlidir. Tekrar belirtelim, referandumun uzlaşmaya dayalı bir anayasanın halk tarafından desteklendiğini göstermek bakımından gerçekten çok önemli olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişikliği gibi toplumun genelini ilgilendiren bir referandum 2 partinin tabanının diğer 2 partinin tabanından daha büyük olduğu varsayımıyla çoğunluğun azınlığa tahakkümünü tescillemek değildir. Referandumda halk neyi oylayacağını bilgisine dahi tam olarak sahip değildir. Bunun en açık örneği, Meclis televizyonunun bu görüşmelerde canlı yayın yapmıyor oluşudur. Bu konuda dün gece Genel Kurulda yaşanan üzücü kavgalar neticesinde iktidar partisi temsilcileri demiştir ki: “Bu kürsü millî iradenin kürsüsüdür. Bu kürsünün birileri tarafından işgal edilmesini kabul edemeyiz.” Bununla ilgili olarak iktidar partisine şunu hatırlatmak isterim: Çok büyük kıymet atfettiğimiz bu millî irade kürsüsünde neler konuşulduğunu halk izleyebilirse bu kürsü gerçek kıymetine işte ancak o zaman kavuşabilir. Dolayısıyla, millettten gizlenen, milletin izlemesi için canlı yayın imkânı dahi sağlanmayan bir millî irade kürsüsü savunuculuğu yapmak, samimi bir yaklaşım asla değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişikliği bağlamında ülkenin bekası tartışılıyor. Ülke bekasından bahsederken ülkenin ciddi bir bölünme tehlikesi yaşadığından bahsedilmektedir. Öncelikle şunun altını çizmek isterim: Bölünme tehlikesi yaşayan bir ülkede alınabilecek en makul tedbir birleştirici politikalar üretmektir, çoğulcu ve demokratik politikalar üretmektir, birliktelik motivasyonunu güçlendirecek, sağlamlaştıracak politikalar üretmektir. Elbette, bunun ilk adımı da sivil siyasetin sesini duyurabileceği özgür bir zemin yaratmaktır.

Değerli milletvekilleri, elbette, hepimiz ülkemizdeki gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Yaşam tarzından tutalım, etnisite ve inanç ekseninde ciddi yarılmalar yaşanmaktadır. Tabii, şunun özellikle farkında olmalıyız. Toplumda yaşanan bu yarılmaların en büyük sorumlularından birisi de, mevcut 12 Eylül darbe anayasasıdır. 12 Eylül cunta anayasası da OHAL koşullarında hazırlanıp topluma dayatılmış idi. Ancak geldiğimiz noktada, bunun ne kadar hatalı olduğu ve ne denli telafi edilemez sorunlara yol açtığını hep birlikte yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında ülkenin beka sorunu, bölünme tehlikesi ve toplumsal fay hatlarının derinleşmesi meselesi, 1921 Anayasası’ndan vazgeçmekle birlikte başlayan bir süreçtir. 1921 sürecinden sonra, farklılıklar dışlandı ve sistemde temsil edilmeyenler sistemle mücadele etmeye başladı. Başta Kürtler olmak üzere kimlikleri inkâr edilen farklı toplumsal kesimlerin duygudaşlıkları büyük yaralar almış bulunmaktadır. Bugün geldiğimiz noktada Türkiye toplumunun farklı kesimleri, farklı dilleri, farklı inançları kendilerini dışlanmış hissetmektedirler çünkü Anayasa’da kendilerini göremiyorlar çünkü dışlayıcı bir anayasa mevcut.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başkanlık sistemi tartışmaları ya da partili Cumhurbaşkanlığı tartışmaları aklıtan can çekişilen bir ortamda insanlara “Pastanızı, kremalı mı yoksa kremasız mı istersiniz?” diye sormaya benzer.

Bu Anayasa’yla bugünkü Türkiye toplumunun idare edilemeyeceğini hepimiz kavramak durumundayız. Bu teklif edilen değişikliklerle oluşacak yeni anayasa ile da çoğulcu bir yapıya sahip olan Türkiye toplumu idare edilemez çünkü bu değişiklik teklifi, toplumun temel hiçbir meselesini çözmeye odaklanmamıştır. İnsanlar güvenliklerini sağlayacak, kendilerine hizmet edecek ama özgürlüklerini kısıtlamayan ve gücü tek elde toplamayan bir devlet istemektedirler. Ama biz şu an bunun tam aksini yapmaya çalışmaktayız. Katı ve merkeziyetçi bir yapıyı daha da içinden çıkılmaz bir noktaya taşımaya çalışıyoruz. Sivil toplum neredeyse yok edildi. Akademik, entelektüel hayat neredeyse bitmiş vaziyette. Herkes iktidara göre takiyeci bir pozisyon almak durumunda kalmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Cumhurbaşkanının yetkilerinin, Anayasa tartışmasının önüne geçmiş olması kaygı vericidir. Öncelikle toplum sözleşmesi ortaya konulmalıdır. Önce özgürlükler garanti altına alınmalıdır, önce denge ve denetim mekanizmaları düzenlenmelidir. “Nasıl yaşıyorsa?” sorusuna nitelikli bir cevap verilmelidir çünkü bugün hepimizin temel ortak sorunu, antidemokratik bir Anayasa’ya sahip olmamızdır. Bugünkü Anayasa’da hukukun üstünlüğü sadece bir ilke olarak bulunmaktadır, temeli sağlam değildir. Uygulamada hukukun üstünlüğü asla mevcut değildir.

Bu teklifle de yüksek yargı organlarının bir parti tarafından, aynı zamanda bir parti genel başkanı olarak Cumhurbaşkanlığı tarafından atanması öngörülmektedir. Bu, son derece tehlikelidir. Bir ülkede yargı mekanizması bir kişinin ya da bir siyasi partinin tekeline bırakılamaz. O zaman bağımsız ve tarafsız yargıdan bahsetmek asla mümkün olamaz. Bu teklifle öngörülen, partili bir yargı sistemidir aslında.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devlet, vatandaşların denetleyebileceği yapıda olmalıdır. Bu da ancak erkler ayrılığıyla mümkün olabilmektedir yani yürütme, yargı ve yasamanın farklı yapılarda, kurumlarda olması gerekmektedir, bir kişinin tekelinde asla olmaması gerekir. Bir kişi ya da partiye her şeyi denetimsizce kontrol etme, tayin etme yetkisi vermek, her şeyden önce, her zaman vurgulamış olduğumuz gibi, çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşmamızı engelleyecektir, Avrupa Birliği sürecinin ilerlemesine bir pranga teşkil edecektir.

Buradan bir kez daha sesleniyorum: 24'üncü Dönemde bütün partilerin eşit katılımıyla ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa hiçbir zaman isimleri dahi zikredilmeyen bütün farklılıklar Meclise davet edilerek bir anayasa yapılmaya çalışıldı ama becerilemedi. Bunu tekrar denemek zorundayız. Türkiye'nin içinde bulunduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL DORA (Devamlı) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tamamlayın isterseniz.

EROL DORA (Devamlı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, öncelikle bir dakikalık fırsat daha verdiniz.

Gerçekten, Türkiye, çok zor bir süreçten geçmekte. Bugün bütün küresel güçlerin Orta Doğu'ya inip tekrar Orta Doğu'yu yapılandırmaya çalıştıkları bir dönemde bizim Türkiye Cumhuriyeti halkları, vatandaşları olarak kenetlenmemiz gerektiğine inanıyorum. Başta Kürt sorunu olmak üzere bizim düşüncemiz şudur: Bugün Orta Doğu'da 40 milyon Kürt yaşamaktadır. Biz bırakalım Amerika'yla, Rusya'yla ilişki geliştirmeyi, esas, biz, kendi komşularımızla, birlikte yaşadığımız halklarla ilişkileri geliştirmeliyiz. Hepimiz bu ülkede binlerce senelik tarihî mazileri olan halklarız. Onun için diyorum: Gelin, Kürtlerle bir ittifaka girin, diğer inançlar, ezilmiş halklarla da; bu vesileyle, çağdaş, demokratik bir cumhuriyeti hep birlikte inşa edelim ve ne Avrupa'ya ne Amerika'ya ne Rusya'ya herhangi bir ihtiyacımız olmasın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dora.

Şimdi söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, duayen siyaset adamı Antalya Milletvekili Sayın Deniz Baykal'da. (CHP sıralarından alkışlar)

Aynı zamanda şahsınız adına söz talebiniz de var, emsal teşkil etmemek kaydıyla birleştiriyorum ve süreniz on beş dakikadır.

Buyurun Sayın Baykal.

CHP GRUBU ADINA DENİZ BAYKAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Anayasa'mızın 101'inci maddesindeki düzenlemeyi değerlendiren bu Anayasa teklifi paketinin 7'nci maddesini konuşuyoruz. Bu 7'nci madde, seçilecek olan cumhurbaşkanının aynı zamanda partiyle ilişkisini sürdürmeye devam etmesini ve partisinin genel başkanı olarak görev yapmasını mümkün kılan bir anlayışı düzenlemiştir. Yani bu paket eğer yürürlüğe girecek olursa seçilecek olan kişi, Anayasa'da anlatılan olağanüstü geniş yetkileri kullanıyor olmasının yanı sıra, aynı zamanda da bir siyasi parti genel başkanı olarak o genel başkanın kullanabileceği tüm yetkileri de kullanmaya devam edecektir. Yani Cumhurbaşkanlığı parti genel başkanlığıyla birleşmektedir. Bu, aslında "Canım, herkesin bir siyasi anlayışı var; o siyasi anlayışını içinde taşıyor olmasının ne sakıncası var?"

Geçmiş cumhurbaşkanlarının da bir siyasi görüşü vardı; o bakımdan, bir sakınca oluşturmaz.” gibi bir anlayışla değerlendiriliyor. Durum pek öyle değil değerli arkadaşlarım. Elbette herkesin bir siyasi tercihi vardır. Hâkimin de bir siyasi tercihi vardır, cumhurbaşkanının da bir siyasi tercihi vardır; daima vardır, her zaman vardır, her yerde vardır. Buradaki mesele, bir makamda bulunan kişinin subjektif siyasi tercihe sahip olup olmaması meselesi değil; bir makamda bulunan kimsenin kurumsal bir düzenlemeyle bir siyasi partiyi resmen temsil etme kimliğine sahip olarak, aynı anda Cumhurbaşkanı olarak görev yapıyor olmasıdır. Bu, subjektif bir olay değil, objektif, kurumsal bir tablodur; bu, kuvvetler ayrımını, Cumhurbaşkanının konumunu, siyasi partiler arası ilişkileri temelden çok ciddi şekilde etkiler.

Değerli arkadaşlarım, bu şu demektir: Aslında bir siyasi parti başkanı Millî Güvenlik Kuruluna girecek demektir ama bir tek siyasi parti başkanı girecektir, diğer siyasi parti genel başkanları Millî Güvenlik Kuruluna girmeyecektir, giremeyecektir.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Şimdi de girmiyor.

DENİZ BAYKAL (Devamla) - Bir siyasi parti genel başkanı...

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Şimdi Başbakan giriyor.

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Başbakan giriyor, Başbakan olarak giriyor. Bir; başbakanlığı kaldırıyoruz.

Şimdi, bir siyasi parti genel başkanı devletin bütün temel kurumlarına siyasi parti başkanı olarak gelecektir. 700 trilyonluk, katrilyonluk bir bütçeyi bir parti genel başkanı doğrudan harcayacaktır, o bütçeyi o şekillendirecektir. Cumhurbaşkanı bir siyasi parti genel başkanı olursa bu Anayasa’da var olan, var olduğunu artık aklı başında herkesin teslim ettiği yanlışlıkların tümü katlanarak artacaktır ve Anayasa’daki şikâyetçi olunması gereken yanlışlıklar bu Anayasa’yı çıkırından çıkaracaktır.

Değerli arkadaşlarım, genel başkan Parlamente’ye girecek olan milletvekillerinin kendi partisiyle ilgili olanlarını belirleyecektir. Yüksek Seçim Kuruluna listeyi genel başkan verecektir ve o genel başkan Parlamente’yi elinde tutacaktır ve yasama organı ile yürütme organı arasındaki ilişkiler herhangi bir başkanlık rejiminde kabul edilemeyecek ölçüde iç içe geçmiş olacaktır.

Cumhurbaşkanının Anayasa Mahkemesi üyelerini ataması yanlıştır. Niye yanlıştır? Cumhurbaşkanı bir kişi olarak hukukun kendi iç dinamiklerine bırakması gereken bir konuyu kendi siyasi kimliği içinde belirleyecektir. Bu, yanlıştır ama eğer o bir siyasi parti genel başkanı ise aynı zamanda, onun Anayasa Mahkemesi üyelerini belirlemesi çok daha büyük bir yanlıştır. O Anayasa Mahkemesi ki Cumhurbaşkanını yargılayabilecektir. Cumhurbaşkanını ve diğer yetkilileri yargılayabilecek olan bir mahkemeyi biz bir siyasi parti genel başkanına belirletiyor olacağız.

HSYK’yı bir genel başkanın belirlemesi kabul edilemez, düşünülemez ama şimdi Cumhurbaşkanlığı kimliğinin arkasında bir siyasi parti genel başkanı olarak da, onun ayrılmaz bir parçası olarak HSYK’yı belirleyecektir.

Cumhurbaşkanının Meclisi feshetmesi doğru değildir. Başkanlık rejimlerinde böyle bir uygulama yoktur, yanlıştır ama bir siyasi parti genel başkanının Meclisi belirlemesi hepten yanlıştır. O Meclis ki millî iradenin yegâne ve gerçek temsilcisidir, bütün milletin temsilcisidir; o Cumhurbaşkanı ki seçime katılan çoğunluğun, sadece seçime katılan çoğunluğun 1 fazlasının oyuyla seçilmiş olan insandır. Yani en fazla, katılanların çoğunluğunu temsil eden, yüzde 50’nin altında olan bir siyasi ağırlığı, millî iradenin tamamını, milletin yüzde 100’ünü temsil edenin yetkisini elinden alır şekilde bir düzenleme getiriyoruz. Ve bunu şimdi bir siyasi parti kimliği içinde de kullanacaktır.

Değerli arkadaşlarım, olağanüstü hâl ilan edecektir Cumhurbaşkanı, bu da yanlıştır, böyle bir yetki yok, dünyada yok, diğer başkanlık rejimlerinde yok. Olağanüstü hâlde kararnameyi çıkaracak, olağanüstü hâl kararnamesi yapacak. Daha önce de ifade ettik, olağanüstü hâl kararnamesiyle Anayasa’yı değiştirse ona “Dur.” diyecek bir merci yok.

Değerli arkadaşlarım, bu çelişkiler ve Cumhurbaşkanına tanınan imtiyazların, dokunulmazlıkların, sorumsuzlukların, fiilen yargılanamazlıkların, fiilen sorgulanamazlıkların bir siyasi parti genel başkanına da teşmil edilmesi hem demokratik siyasi rekabeti çok ciddi şekilde zaafa uğratacaktır ve bu yönüyle hiçbir şekilde kabul edilemezdir. Böylece, siz, devleti sadece bir partiye indirgemiş olmuyorsunuz, bir siyasi partiyi de devletin partisi hâline dönüştürmüş oluyorsunuz; devlet ile millet ilişkisini devlet ile bir siyasi parti arasındaki ilişkiye indirgemiş oluyorsunuz. Bu, çok tehlikelidir, bu, egemenliğin çatlatılması anlamına gelmektedir, parçalanması anlamına gelmektedir ve millî iradenin sadece bir rüknü, bir cüzü olan bir siyasi partiye, tüm devlet aygıtının tüm olağanüstü yetkilerini, normal bir başkanlık rejiminde de olmayan yetkilerini, yargıdaki yetkilerini, yasama üzerindeki yetkilerini de kullanmayı ona emanet etmiş olmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, bu, devleti bir siyasi partiye indirgemek demektir. “Tek parti iktidarı” diyardınız, anlaşılıyor ki artık tek parti iktidarı yetmiyor; şimdi, bir tek parti devleti istiyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım; devlet, millet ve egemenlik, parti düzeyine geçtiğiniz zaman aynen sürdürülemez. Parti, millet değildir. Parti, egemenlik değildir. Parti, milletin bir parçasıdır, bir rüknüdür, cüzüdür. Devlet, milletin kendisidir. Devletin kullandığı egemenliktir. Devletin egemenlik hakkı vardır. Devlet, milletin egemenlik hakkını devlet eliyle kullanır. Millet, o egemenliğin sahibidir; parti, o egemenliğin sahibi değildir. Partininki egemenlik değil, hegemonyadır. Bir parti hegemonyası söz konusu olur. Millî egemenliğin yerine bir siyasi parti hegemonyasını, böylece, ikame etme tehlikesiyle, tehdidiyle karşı karşıya oluyoruz.

Değerli arkadaşlarım, “Türkiye’de rejim değişmiyor, 1920’de ‘cumhuriyet’ dedik, devam ediyoruz.” E, canım 1920’de “cumhuriyet” dedik de 1930’da da cumhuriyet, 1950’de de cumhuriyet, 1970’de de, 2010’da cumhuriyet. Bu, böyle mi? Böyle bir şey olabilir mi? Elbette, bizim devletimiz bir cumhuriyet olarak kuruldu. Dünyada pek çok cumhuriyet var. İran’daki de İslam Cumhuriyeti, Mısır’ınki de Mübarek’in zamanında da bir cumhuriyetti, şimdi de bir cumhuriyet, Libya da cemahtiriyeydi cumhuriyetlerdi, Irak da cumhuriyet, Suriye de cumhuriyet. Yani cumhuriyetiz diye “Gerekeni hayata geçirdik, mesele yok.” mu diyeceğiz? “Rejim meselesi kalmadı.” mı diyeceğiz? Cumhuriyet olmak vasfı devam ediyorsa “Bir rejim sorunu yoktur.” diyebilecek miyiz? Böyle bir şey söylenebilir mi? Tek parti cumhuriyet, çok parti cumhuriyet. Değerli arkadaşlarım, ciddi olalım. Anayasalar aslında bir medeniyet tercihidir. Bu Anayasa paketi Türkiye’nin asırlık medeniyet tercihini değiştirmeye yöneliktir. Bu paket, bildiğimiz örnekleriyle bir Orta Doğu dikta rejimini Türkiye’ye taşımanın bütün hukuki, anayasal altyapısına sahiptir. Bu getirilen paket, Türkiye’yi bildiğimiz bir Orta Doğu dikta rejimine döndürmenin bütün hukuki, anayasal altyapısını ortaya koymuştur. “Bizde dikta olmaz.” sözünü güvence olarak kabul etmemizi istiyorsunuz. Bunları söyleyince “Bizde dikta olmaz.” deniliyor. İyi, peki, olmazsa mesele yok diyeceğiz.

Değerli arkadaşlarım, Saddam’dan Muaviye’ye, Esad’dan Yezit’e kadar nice isimler bize hiç de yabancı olmayan bir kültürün ürünüdür. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, dünden beri Anayasa tartışmaları bir seçim olasılığıyla zenginleştirildi. Anayasa tartışmaları getirilen paketin faziletine birbirimizi ikna etmekten çıktı, tehdit ve şantaj anlayışının alenileştiği bir ortama geldik şimdi. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, erken seçim konusuyla ilgili olarak söylemek istediğim şudur: Eğer bu bir tehdit ise yakışıksızdır, eğer bu bir tespit ise zamansızdır. Eğer bu bir tehdit ise böyle bir tehdidi Meclisimize de bu Meclisimizdeki hiçbir milletvekiline de yakıştıramam. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sizin tehditlerinizi de çok hatırlıyoruz, çok.

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Böyle bir tehdidi Meclisimize de buradaki teker teker her bir milletvekilimize de yöneltilmiş bir hakaret sayarım. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, 19-20 yaşındaki gençlerin, bu iktidarın Suriye politikasındaki hataları sebebiyle...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Bu ülke sizin tehditlerinizi çok gördü, kaos tehditleriniz oldu.

MUHAMMED ERKEK (Çanakkale) – Saygılı ol!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Siz Anayasa Mahkemesini bile tehdit ettiniz, “Kaos çıkar.” dediniz.

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim sayın vekiller, lütfen.

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

REŞAT PETEK (Burdur) – Unutulmadı bunlar, unutulmadı Başkan.

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Bu ülkenin 19-20 yaşındaki gençlerinin, bu iktidarın yanlış Suriye politikası dolayısıyla Suriye’de, El Bab’ta gözünü kırpmadan şehit olmaya koştuğu bir ortamda erken seçim tehdidiyle siyasi sonuç almaya kalkanları kınıyorum değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar) Böyle bir anlayışa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Sayın Başkan, iki dakika süre.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, bir dakika veriyorum.

DENİZ BAYKAL (Devamla) – Bir zamanlar bu devletin himayesinde destek bulan PKK’lılara karşı Gabar Dağı’nda gözünü kırpmadan şehit olan gençlerimizin bu cesareti, metaneti, vatanseverliği karşısında doksan yıllık cumhuriyeti tehlikeye atacak bu projeye destek üretmek için seçim tehdidine boyun eğecek milletvekili varsa onu da kınıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar) Eğer böyle bir milletvekili varsa, o milletvekiline de yazıklar olsun, o Meclise de veyl, yazıklar olsun o Meclise de!

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bir cümle söylemek istiyorum: İlk defa ana muhalefet partisinden korktuğuna şahit oluyoruz. Seçim ana muhalefet partisinden, partilerin korkmayacağı bir iştir. Bunları tehdit olarak algılamak da ne demek bilmiyorum, bir zafiyettir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Burada, kaset tehdidine boyun eğenler bize laf söyleyemez! Kaset tehdidine boyun eğenler bize laf söyleyemez!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, istirham ediyorum... Sayın milletvekilleri...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kaset tehdidine boyun eğenler bize laf söyleyemez!

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sizi dinliyorum, buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, bu seçim tehdidi “Bu paket buradan geçmezse seçim olur.” zamaniyla ve tehdidiyle değil, gerekiyorsa bugünü alınmalıdır. Hodri meydan! Hodri meydan!

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Bak, inanmadılar.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Hadi canım! Hadi canım, hadi!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, Sayın Gök konuştu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok kısa...

BAŞKAN – Buyurun, pek kısa bir söz veriyorum. Lütfen...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Gök ifade etti ancak belki salonun her yerinden duyulmamış olabilir, televizyona erişmemiş olabilir. Sayın Genel Başkanımızın varlığında, Sayın Genel Başkanımızın talimatlarıyla şu ifadeyi kullanıyorum: Bugün böyle bir rejim değişikliğine kalkışmaktansa, bugün akşam gelecek bir erken seçim kararına Cumhuriyet Halk Partisi tam destek veriyor. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Benim uyarım işe yaramış. Uyarım işe yaramış.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - “Hodri meydan!” diyoruz. Bunu getirin. Böyle bir tehdidi yapıp da getirmeyenler de namerttir!

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Hodri meydan! Haydi... Şimdi... Hodri meydan!

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) - Şimdi hep beraber gidelim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri... (CHP sıralarından “Haydi, haydi” sesleri, ayakta alkışlar)

Sayın milletvekilleri, gürültüyü keselim, lütfen uğultuyu keselim.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına, ömrünü bu işe adanmış, benim de Değerli Hocam, İstanbul Milletvekili Sayın Burhan Kuzu'da.

Buyurun Sayın Kuzu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anayasa dersi ver Hocam.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hocam, Anayasa dersi ver.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hangi Anayasa?

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

AK PARTİ GRUBU ADINA BURHAN KUZU (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Evet, tabii, seçim demokrasinin önemli bir unsurudur, her zaman seçime gidilir, o başka, bir bahsi diğer.

Şimdi, burada benim için çok önemli bir süreç, sene 1977-2017, tam kırk yıl. Kırkıncı yıl pastasını kesebiliriz bu için. Hayırlı uğurlu olsun vatana, millete, devlete inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, tabii, bu sürecin benim için başka bir faydası, bu konuda yazdığımız kimi kitapların özellikle muhalefet partilerimiz tarafından okunmuş olması. Ancak, tabii, kitabı okumak elbette ki güzel bir şey, ondan çıkaracak sonuç da önemli ama asıl olan bence, kitap okurken cümlelerin bir başını, bir sonunu okuyup ortadaki satırı atlamış olmak; bunu çok doğru bulmam, o bizi yanlış sonuçlara götürüyor.

Şimdi, bakın, mesela, olağanüstü hâlle alakalı bir çalışma yaptık. Burada deniyor ki “Olağanüstü hâllerde Anayasa değiştirilemez.” demişiz. Şimdi, değerli arkadaşlar, bunu bir akademisyen asla demez. Mesele burada şu -sayfa da burada- diyor ki orada, orada deniyor ki “Efendim, olağanüstü hâli ilan eden hükûmet, kanun hükmünde kararnamelerle Anayasa’yı değiştiremez.” Denen bundan ibarettir. Yoksa, “Meclis değiştiremez.” diye bir ifade asla yoktur. Evvela, bunu bilelim, böyle bir şey yok çünkü. Düzgün anlayalım, düzgün. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şu gördüğünüz Amerikan Anayasası. Şu gördüğünüz -arkada bir şey yok- 7 paragraf, 330 milyonluk ülkeyi yönetiyor iki yüz yıldır. Amerika’nın iki yüz yıllık tarihini bölün 4’e, Amerika’da başkan sayısını bulursunuz; Amerika’nın başkan sayısını çarpın 4’le, Amerikan tarihini bulursunuz. Bu kadar net yönetilen bir ülke.

Şimdi, geldiğimiz zaman bizim duruma, Allah aşkına elinizi vicdanınıza koyun, buradan özellikle ana muhalefete seslenmek istiyorum: Buraya çıkan diyor ki “Efendim, kuvvetler ayrılığı elden gidiyor.” Bakın, senelerden beri söylüyorum, bir daha söylüyorum: Parlamenter rejimde uygulamada kuvvet ayrımı yoktur, altını bin defa çiziyorum, yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle olmuş olsaydı bakın, böyle olsaydı ne olurdu biliyor musunuz? Şuradaki muhalefet iktidar tamamı Meclis olarak buradaki Hükûmetle mücadele ederdi. Öyle mi oluyor? İktidar muhalefet kavgası oluyor burada. Niye? Çünkü, sonuç olarak, burada gördüğünüz Hükûmet buradaki çoğunluğun içinden çıkıyor, “Oğlan bizim, kız bizim.” denen laf işte budur yani. Buradaki bakanlarımızı, Başbakanımızı sizlere uyararak bunları efendim gensoruyla düşüreceğiz öyle mi? Aklımızdan zorumuz mu var bizim? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, olmayacak bir işin arkasından gidiyoruz. Hayır bunu niye söylüyorum: Deniyor ki efendim “Denetim kalktı, gensoru vardı.” Bugüne kadar 1960’tan bu tarafa 262 adet gensoru verilmiş sırf 2 tanesi kabul görmüş; 260’ı hiçbir hesaba katılmamış. Bu bakımdan parlamenter modelde denetim yetkisi çalışmaz.

Değerli arkadaşlar, tabii, diğer Meclis soruşturması, Meclis araştırması filan bunlar elbette ki kendi çapında bu modelde de var. Gensoru olmaması burada bin defa söylendi çünkü bu modelde, getirilen modelde Cumhurbaşkanını halk direkt seçiyor. Bakın, yanlış ne? Aslında asıl yanlış, değerli arkadaşlar, ana muhalefet partimizin kürsüye çıktığı zaman HDP’yle beraber yanlışlığı şurada: Kafalarında düşündükleri formül, parlamenter formülle mevcut modeli eleştiriyorlar. Nereden geliyor o? Mesela diyorlar ki: “Partili Cumhurbaşkanı olur mu? Yürütme Cumhurbaşkanına verilir mi?” Değerli arkadaşlar, hepinize söylüyorum: Bundan sonra gördüğünüz oradaki Cumhurbaşkanı bir Başbakan artık, bunun altını çizmemiz lazım. O kişi bir Başbakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Ey millet, köprü yapacağım, yol yapacağım, baraj yapacağım.” diyecek. Cumhurbaşkanı bunu demez normal şartlarda biliyorsunuz. Dolayısıyla, eleştirimizi böyle yapmamız lazım yani karşınızdaki Cumhurbaşkanı evet, devleti yönetecektir, milleti temsil edecektir ama aynı zamanda bir Başbakandır.

Şimdi, bu modelin iki tane faydası var –çok teferruata girmeyelim- bunlardan birisi koalisyon belasından Türkiye’yi ömür billah ilelebet kurtarmak, ikincisi de iki başlılığa paydos. Bu ikisi ülke için yeter de artar da benim için. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu modeli desteklemek bakımından bu iki unsur benim için yeterli arkadaşlar. Çünkü her ikisinden de bu memleket çok çekti. Bakın şu anda 65 no.lu Hükûmet var bizim başımızda. Çarpın bu 65’i 4’le, 260. Normal şartlarda, 1993 yılında kurduğumuz 65 no.lu hükûmeti, esasen, cumhuriyetimizin 260’ncı yılında kurmamız lazım. Bugün 14-15 no.lu hükûmet olması gerekiyordu değerli arkadaşlar. Türkiye, bu kadar kötü yönetilmiş seneler öncesinde ve Türkiye bu modelle kim vurduya gidiyor. Neden kim vurduya gidiyor? Dörtlü, beşli koalisyonlar; oturuyorsunuz, peşin satıcı gibi adamın elinde 10 tane milletvekili var, bir kasıntı yapıyor, “10 tane bakanlık isterim.” diyor. “Sen bilirsin kardeşim.” diyor. Kırk gün sürüyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Güneş Motel, Güneş.

BURHAN KUZU (Devamla) – Efendim, bakanlıklar bölüştü. Bakanlık yetmiyor. Yetmeyince ne yapacak? Yağmurdan sorumlu, kardan sorumlu, doludan sorumlu Meteoroloji Bakanlığı kurdu bu memleket. Ayı bir araba, ayı bir sekreter, ayı bir kırtasiye filan. 40 tane bakan vardı biz geldiğimizde. 25 bakan. Bu da çok. 300 milyonluk Amerika 12 bakanla yönetiliyor değerli arkadaşlar. Dolayısıyla evvela buradaki israfı görmemiz lazım. O zaman seçime gittiğimizde ne oluyor? Seçime gidiyoruz, ortaklar burada, başbakan burada, bölüşmeler de AŞ’a göre olmuş, AŞ’a. TEDAŞ, BOTAŞ, EÜAŞ, nerede AŞ var, oralara göre bölüşülmüş, hortumlanıyor. 23 milyar dolar geldiğimiz zaman banka zararı vardı bu memlekette. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla evvela bunu görmemiz lazım.

Peki, çözüm ne olmuş? Efendim, çözüm, koalisyonda çözüm, önlemenin yolları daha doğrusu barajlar. Yüzde 10’luk baraj hiçbir yerinde yok dünyanın.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hocam, Güneş Motele bir şey demeyecek miyiz?

BURHAN KUZU (Devamla) – Yüzde 10’luk barajın -diyelim- yüzde 5’e çekildiğini düşünün, bu modelde 12-13 parti girer. Dolayısıyla, başkanlık modeline geçtiğimiz zaman bu barajı da yüzde 5’e çekebiliriz. Bunda hiçbir mahzur da görmüyoruz. Bu bakımdan bu baraj meselesini de böylece bu model çözmüş oluyor.

Rahmetli Ecevit, özellikle bu kuzey ülkeleri için, İsveç, Norveç, Danimarka bakımından koalisyonu hep överdi oralarda var diye. Doğrudur. 4 milyon nüfus, 10 milyon nüfus, Konya kadar toprak, Esat yok, fesat yok, IŞİD yok, PKK yok, efendim öyle bir bölge.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – İkinci Dünya Savaşı’ndan beri Almanya koalisyonlarla yönetiliyor, Avrupa’nın süper gücü.

BURHAN KUZU (Devamla) – Dolayısıyla buraları biz örnek alamayız. Bu bulunduğumuz bölgede, değerli arkadaşlar, 25 peygamber bu bölgeye gelmiş, 124 bin peygamber de bu bölgeye gelmiş, kıyamet de buradan kopacak. Benden söylemesi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, yani burada gözünü yumduğun an çayın gider, bardakta suyun gider. Bakarsın, bulamazsın bir daha. Böyle bir bölge burası. O bakımdan, buralarda, efendim, ya işte dörtlü koalisyon, beşli koalisyon gibi bu tip şeylere gidemeyiz. Nitekim bundan bıkan Fransa yarı başkanlığa geçerek kendi çözümünü buldu. Yetmiş yılda yüz dört hükûmet kurdu Fransa. Sonunda kurtardı kendisini.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, getirilen modelde yasama yetkisini tamamıyla Meclise veriyoruz. Hayırlı uğurlu olsun. Şu ana kadar bu Meclis yasa yetkisini hükûmetten gelen tasarıyı kabulle geçirmiştir, sadece kaldırmış. Yüzde 98 hükûmetten gelir, yüzde 2’si hükûmetten gelir ama onu kamuoyundan kaçtığı için hükûmet teklif gibi gösterir. İmzalatırır bir arkadaşımıza, basın da ona yüklenir. Aslında onun da arkasında hükûmet var. Yüzde 100 hükûmetten gelir. Komisyonla değiştiremez, Genel Kurulda değiştiremez. Kanunu getiren hükûmet, uygulayan gene hükûmet. Peki, o zaman yasama ne iş yapar? Neyi kaybediyor bu yasama? En azından, hiç olmazsa, çok sınırlı olarak verilen kanun, kararname yetkisini bir kenara bırakırsak -oldukça sınırlı- yürütmeye, geriye kalan yasanın ana gövdesi buradan geçmiş olacak. Bu bakımdan, yasa yetkisini kurtarmış olmak bile... Denetim yetkisi zaten -dediğim gibi- kendi çapında eskisinden çok farklı değil gensoruyu bir kenara bırakırsak, onu da sistem gereği dedik. Bunu da böylece halletmiş olalım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şunu da görmemiz lazım ki bu parlamenter modeldeki sıkıntı aslında biraz da parti disiplininin kaynaklanıyor. Grup kararı... Mesela bir kanun geliyor, 316 milletvekili, AK PARTİ “Evet.” diyor, bu kadar muhalefet “Hayır.” diyor. Sizin aklınıza bu uyuyor mu yani bu kadar olabilir mi bir şey? Olamaz ama bu parti disiplini dediğimiz parlamenter rejimin çıkmazı buna zorluyor.

Biz şunu istiyoruz, bu model bunu sağlar, sağlamaz; ama zaman içinde hedefimiz şu: İstiyoruz ki gelen kanun burada -oradan gelsin, buradan gelsin- ortak bir kararla çıksın. Yani muhalefetin bir bölümünün “Evet.” dediği, buranın “Evet.” dediği bir bölümünün ama kalan bölümün “Hayır.” dediği bir model oluşsun. Şu anki durum o. Amerika böyle çalışıyor. Bakın, Amerika’da şu anda otuz sekiz yılda 1, partiler olarak, yani partiyle başkan aynı partiden oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Hocam, kırk yıllık birikimi on dakikada anlatmak zor biliyorum ama siz bir dakikada toparlayabilirsiniz diye düşünüyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – “Kırk yıldır değişimi” desen daha doğru olacak Sayın Başkan. Bilim adamıyken başka, siyaset adamıyken başka.

BAŞKAN - Buyurun.

BURHAN KUZU (Devamla) – Şöyle söyleyelim: Getirilen modelde, değerli arkadaşlar, efendim, “Rejim değişiyor.” lafı kesinlikle iftiradır. Rejim değişiyor diye bir şey yok; cumhuriyet yerinde, demokrasi yerinde, laiklik ilkesi yerinde, öteki ilkeler yerinde, Atatürk de tam yerinde oturmuş -şükür- çok doğru duruyor, yerinde duruyor. Dolayısıyla zerre kadar bir sorun yok. Hiç kimse buradan girmesin, ne olur. Bakın, bizi üzmemeyi, “Rejim değişikliği” demeyin ama eleştirin başka şeyleri. Bu, bizim ağırmıza gidiyor, böyle bir şey yok. Memleketin rejimi cumhuriyettir, ilelebet yaşayacaktır. Bir alkış da buna. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, son olarak şununla bitireyim: Üniter yapıda bir sorun yok. “Üniter yapımız, efendim, öz yönetimdir, özerk yönetimdir, bilmem ne.” gibi, bunlara asla girme söz konusu olamaz. Federal yapı, Başkanlık modelinin zorunlu unsuru değildir.

Son bir cümlem de şu olsun değerli arkadaşlar: Bilesiniz ki partilerin sayısında bundan sonraki dönemde asla azalma olmaz. Brezilya’da, bakın, şu anda 21 tane parti var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sekiz dakika daha verin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, bir dakika daha veriyoruz bütün grupların ittifakıyla.

BURHAN KUZU (Devamla) – Başkanlık sistemi onuruna verdi, sağ olsun.

21 parti var şu anda Brezilya’da, Başkanlık modeli var. Ama şu olur: İki siyasi parti, iki lider öne geçer; ikinci turda kimin kazanacağı belli olmaz, buradan da söylüyorum. Dolayısıyla hiç kimse bu sistemde kendini garanti görmez. Şu olacak: Muhalefetten diyelim, varsayalım şu anki muhalefetten çıktı lider, bu taraftan çıktı; her ikisinden de diyecek ki: “3 bakanı ben geldiğim zaman soldan alacağım.”, o diyebilir ki: “Ben sağdan alacağım bakan yardımcısını.”

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hani koalisyonlar kötüydü?

BURHAN KUZU (Devamla) - Böylece Türkiye’de uç olmayan insanlar kazanır. Sistemin amblemi şu: “Ne olursan gel.” Hazreti Mevlâna. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ha, sistem bu. Kim çok kucaklarsa, bu kadarız.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kuzu.

Şimdi şahıslar adına ikinci ve son konuşmacı İstanbul Milletvekili Haydar Ali Yıldız.

Buyurun Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişikliği teklifimizin 7’nci maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Büyük bir medeniyetin mensupları olarak inancımızın ve medeniyetimizin sözüyle başlamak yani insanla başlamaktır bizim arzumuz ve AK PARTİ kuruluş felsefesi “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışıyla hareket etmektir ve on beş yıllık iktidarımız boyunca hep insanı esas alan bir siyasetle yolumuza devam ettik. Bugün de bu Anayasa değişikliği teklifimizi insanı, milletimizi esas alarak hazırlıyoruz.

İsrâ suresinin 84’üncü ayetinde Allah “Herkes kendine uygun yolda hareket eder.” buyuruyor. Biz Hak yolunda milletimizle beraber aydınlık geleceğe hep birlikte yürüyeceğiz ve milletimizi esas alan, eskiden olduğu gibi, devleti değil, milleti esas alan bir anayasayı hazırlamak üzere sorumluluk almış bulunmuş bir partiyiz.

Arzumuz, elbette ki millet kokan, tarih kokan, medeniyet kokan, bu topraklar kokan, bayrak kokan, sivil, özgür, yeni bir anayasa yapmaktı ama eskilerin deyimiyle her şey imkânla mümkündür. Bugün bu kadarı nasip oldu ve 18 maddede değişiklik yapıyoruz.

Anayasa’nın hazırlanması, onay süreci aşamalarına baktığınız zaman -kamu hukukunda buna “sosyopolitik meşruiyet” deniyor- dolayısıyla milletimizin talep ve beklentilerini merkeze alan siyaset kurumu bugün milletin beklentilerini karşılayacak yerli ve millî bir Anayasa değişikliğini hazırlamış bulunmaktadır. Elbette ki bu Anayasa değişikliği 15 Temmuz diriliş ruhunu taşımaktadır. Millet, bize -meydanlarda bayrak nöbeti tutarken “Siz de bu millet adına, size verdiğimiz yetkiyle, size verdiğimiz vekâletle Anayasa’yı değiştirin.”- yeni bir anayasa yapma ruhsatını vermiştir. Biz bugün bu sorumlulukla hareket ediyoruz. Bize düşen, milletimize yakışan bir temsille milletimizi temsil eden bir anayasayı hazırlamaktır. Elbette ki güçlü bir milletimiz var, güçlü bir yönetim, güçlü bir Meclis ve güçlü bir istikrarı hep birlikte, inşallah, bu değişikliklerle sağlamış olacağız.

Teklifimizin 7’nci maddesinde cumhurbaşkanlığı adaylığı ve seçimi düzenlenmekte. Burada dikkat etmemiz gereken, 101 ve 102’nci maddelerin birleştirilmesi suretiyle, bir: Siyasi partileri yani burada bulunan, Parlamentoda bulunan siyasi partileri muhatap alan bir değişiklik. Yani cumhurbaşkanı adayını siyasi partiler, grubu bulunan siyasi partiler önerebilecekler.

Diğer bir önemli husus, katılımcılık anlamında, çoğulculuk anlamında 100 bin seçmen birleşip bir adayı cumhurbaşkanı olarak sunabilecekler.

Diğer önemli bir değişiklik ve yenilik, cumhurbaşkanı partisiyle ilişkisini kurabilecek. Buradaki temel kriter, gerekçemizde de ifade edildiği üzere, kamu tarafsızlığı yani kamu hizmetlerinde tarafsızlık. Elbette ki biz tarafız, milletin tarafıyız ve vatanın tarafıyız ve taraf olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

20’nci yüzyıl ve son yüzyılda çağdaş demokrasiler değerlendirilirken kamu hukukçuları kuvvetli icra, güçlü icra, güçlü yönetim anlayışını elbette ki Parlamentoyu bir kenara bırakarak değil, Parlamentoyu da güçlü tutarak bir inşa süreci, bir kurum inşa etmişlerdir. Şimdi bize düşen, bu anlayışla, belirlediğimiz çerçeveye bu millete sorumluluğumuzu yerine getirmektir.

Su, ateş ve ahlak arkadaş olmuşlar. Yolda giderken birbirlerine sormuşlar “Birbirimizi kaybedersek nasıl bulacağız?” diye. Ateşe sormuşlar “Seni kaybedersek nasıl bulacağız?” Ateş cevap vermiş: “Nerede bir duman görürseniz ben oradayım.” Suya sormuşlar: “Seni kaybedersek nasıl bulacağız?” Su cevap vermiş: “Nerede bir çağılta, nerede bir şırıltı duyarsanız ben oradayım.” Ahlaka sormuşlar: “Ey ahlak! Seni kaybedersek nerede bulacağız?” Ahlak cevap vermiş: “Beni kaybederseniz bir daha bulamazsınız.”

Ahlakını kaybetmeyen, dik duran, onurlu duran milletimizi, onun vekillerini saygıyla selamlıyorum.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yıldız.

Sayın milletvekilleri, böylece madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi on dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğim.

Sisteme giren sayın milletvekillerine sırayla beş dakikalık süre içerisinde soru sormaları için söz vereceğim, kalan beş dakikayı da cevaba ayıracam.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, yüzyılların anayasacılık tartışmalarında olmayan bir Anayasa değişikliğini Meclise getirdiniz. Bunu sizden başka bugüne kadar dünyada düşünen olmamasında bir gariplik yok mu? Allah’ınızı severseniz gerçeği söyleyin: Eğer Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan Başbakan olsaydı bu teklifi Meclise getirir miydiniz? Bir fani için, ülkenin tüm dengeleriyle oynayarak, rejimi değiştirerek sistemi sonu belirsiz bir sürece sürüklemiyor musunuz? Ülkede onca sorun varken bu değişim halkın hangi derdine çare olacaktır?

BAŞKAN – Sayın Özdemir’in yerine Sayın Akyıldız...

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ülkemizde yaşanan çok ciddi bir ekonomik kriz var. İş dünyası, sivil toplum örgütleri, sendikalar konuşamaz noktaya getirilmiştir. Şu anda Türkiye’de hiç kimsenin ama hiç kimsenin can ve mal güvenliği yoktur. Kanun Hükmünde Kararnamelerle bilim üretim alanı olan üniversiteler susturulmuştur. Darbe girişimiyle hiçbir ilgisi olmayan yüzlerce akademisyen ya hapse atılmış ya da görevlerine son verilmiştir. Türkiye bir hukuk devleti olmaktan çıkmış, güçler ayrılığı fiilen rafa kaldırılmıştır. Açıkça söylemek gerekirse Türkiye bugün totaliter bir istihbarat devletine dönüşürülmüştür.

Ülkemiz bu ortamdayken siz hâlâ, varsa yoksa rejimi değiştireceğiz, ülkemizi bir diktatörlük sistemine teslim edeceğiz diye tutturdunuz.

Hükûmete buradan soruyorum: Bu sistemin yanlış olduğunu ve hata yaptığınızı anladığınızda çok geç olacak ama bu defa da dönüp “Diktatörlük rejimi için anlaştığımız siyasi parti bizi kandırdı.” mı diyeceksiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın... Yok.

Sayın Akın...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Değerli milletvekilleri, anayasalar bir toplumun uzlaşma belgeleridir. Her vatandaşımız hiçbir siyasi partiyi ayırmadan anayasa kitapçığını aldığı anda “Bu benim anayasamdır.” diyebilmelidir. Hepimiz burada hepimize ayrı ayrı oy veren halkımızın iradesini temsil ediyoruz ve üzerimizde de halkımızın sorumluluğu ve hakları var, öncelikle bunu da buradan hatırlatmak isterim. Bu getirmek istediğiniz Anayasa teklifi halkımızın hangi sorunlarını çözecektir? Mesela ekonomi düzelecek mi? Terör bitecek, tekrar huzur gelecek mi? Üniversiteler özgür olacak mı? Medya özgürlüğü sağlanacak mı? İşsizlik bitecek mi? Aç ve açıkta kimse kalmayacak mı? Ve en sonunda halkımız “Bu benim anayasam.” diyebilecek mi?

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Size göre sistem değişikliği, bize göre rejim değişikliği getiren, tek adam rejiminin önünü açan Anayasa teklifinizde milletvekili sayısını 550’den 600’e çıkarıyorsunuz. Kuvvetler ayrılığı olarak nitelenen yasama, yürütme ve yargıyı bir kişiye teslim ediyorsunuz. Ayrıca parlamenter demokrasinin yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisini işlevsiz hâle getiriyorsunuz. Bir de halkla dalga geçer gibi verdiğiniz teklifle hâlen 550 olan milletvekili sayısını 600’e çıkarıyorsunuz. Bütçeye ekstra 100 milyon lira yük getiriyorsunuz. Hâlbuki bu 100 milyon lirayla 1.000 kişiye asgari ücret üzerinden bir yıllık maaş garantili iş bulabiliriz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak 600 işlevsiz vekile “Hayır.” diyoruz. Halkın temsilcisi olamayacak, Türkiye Büyük Millet Meclisini devre dışı bırakacak bu Anayasa değişikliğini geri çekmeyi düşünmüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın İlgezdi...

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Görüştüğümüz bu teklifle yasama, yargı ve yürütme cumhurbaşkanına bağlanıyor. Buradan soruyorum: Adalet dağıtmayan yargı, kanun yapamayan yasama, Bakanlar Kurulunu oluşturamayan yürütme olur mu? Cumhurbaşkanının hiç kimseye karşı sorumlu olmadığı, hesap vermediği ve denetlenemediği bir sistem olur mu? Böyle bir örnek dünyada var mıdır? Yarı cumhurbaşkanı tarafından, kalan üyeleri ise cumhurbaşkanının denetimindeki Parlamento tarafından seçilecek HSYK'nın şekillendirdiği bir yargı bağımsız olabilir mi? 12 üyesi cumhurbaşkanı tarafından atanan, kalan 3 üyesi ise denetimdeki Meclis tarafından belirlenecek bir Anayasa Mahkemesi tarafsız olabilir mi? Bakanlar kurulunu seçemeyen bir Meclis yürütmeyi sağlayabilir mi? Böyle bir düzene demokrasi denebilir mi?

BAŞKAN – Evet, son olarak Sayın Aydın, sisteme girmişsiniz tekrar.

Buyurun.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Sayın Bakan, Türk Silahlı Kuvvetleri yakın bir döneme kadar dünyanın en güçlü ordularından biriydi. 15 Temmuzda TSK'nın da siyasallaştığını ve FETÖ'nün sızdığını gördük. Yani TSK'yı zayıflatan onun da siyasallaşması oldu. Şimdi siz yeni anayasayla Türk Silahlı Kuvvetleri komuta kademesinin yetkisini elinden alarak sözüm ona başkana bağlıyorsunuz yani ister istemez siyasallaştırıyorsunuz. İçte ve dışta bu kadar mücadele eden TSK'nın siyasallaşması, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gücünü zayıflatmayacak mı? Bu konuyu deneme yanılma yöntemiyle görmek büyük bir risk taşımaz mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, şimdi soruları cevaplandırmak üzere sözü Millî Eğitim Bakanı Sayın İsmet Yılmaz'a bırakıyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Muhterem Başkanım.

Öncelikle, tabii, biz ne söylersek söyleyelim herkes yine kendi bildiğini tekrar edecektir Muhterem Başkanım ama şunu çok söylemek lazım. Mevcut Anayasa çok net bir şekilde... Mevcudu bilirsek değişikliği daha iyi anlarız. Mevcudu okuyorum: Cumhurbaşkanını devletin başıdır. Herkes bilir ki devlet üç organdan oluşur: Yasama, yürütme, yargı. Dolayısıyla, cumhurbaşkanı yasamanın başkanı, cumhurbaşkanı yürütmenin başkanı, cumhurbaşkanı yargının başkanı.

Böyle olduğundan dolayı da cumhurbaşkanının yasamaya ilişkin görevleri sayılmıştır. Ne diyor: Gerekli gördüğü takdirde yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşması yapmak. Gerekliğinde Türkiye Büyük Millet Meclisini toplantıya çağırıyor. Mevcut kanunları yayımlıyor. Kanunları tekrar veto etme yetkisi var, tekrar görüşmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderiyor. Biz bir anayasa değişikliği yaparsak, 367'nin üstünde de, neyle yaparsak yapalım halk oyuna gönderiyor ve kanunların da yayımlanmasını sağlıyor. Yine, çıkardığımız yasalar ola ki kendince Anayasa'ya aykırıysa da Anayasa Mahkemesine gidiyor ve seçimlerin de yenilenmesine karar veriyor. Bunu da milletimiz gördü. Bunlar yasamaya ilişkin şu andaki mevcut cumhurbaşkanının görevleri mi? Görevleri.

Cumhurbaşkanının yürütme alanına ilişkin görevleri var mı mevcut yasada? Başbakanı atıyor, istifasını alıyor. Başbakanın teklifi üzerine bakanları... Bakanları Başbakan atamaz, bakanları Cumhurbaşkanını atar. Kanundaki ibaresiyle -Anayasa'daki- bakanları Başbakan seçer, Cumhurbaşkanını atar. Dosya, Cumhurbaşkanını "O değil." dediğinde yeni bir öneri getirmek durumunda, bakanları da Cumhurbaşkanını atar.

Gerekli gördüğü hâllerde Bakanlar Kuruluna başkanlık eder. Bakanlar Kurulunu başkanlığı altında toplantıya çağırır. Yabancı devletlere Türk devletinin temsilcilerini gönderir. Yine, gönderilen büyükelçileri kabul eder. Milletlerarası anlaşmaları onaylar ve yayınlar. Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder. Silahlı Kuvvetlerin kullanılmasına karar verir. Eğer Meclis tatildeyse bu kararı hemen verir, Meclisi de toplantıya çağırır. Genelkurmay Başkanını atar. Millî Güvenlik Kurulunu toplantıya çağırır. Millî Güvenlik Kuruluna başkanlık eder. Yine, başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulunda olağanüstü hâl ilan eder ve olağanüstü hâl dönemine ilişkin kanun hükmünde kararnameler çıkarır. Kararnameleri imzalar. Devlet Denetleme Kurulu üyelerini atar. Sürekli hastalık, sakatlık nedeniyle cezaları kaldırır, affeder. Devlet Denetleme Kuruluna araştırma yaptırır. Yükseköğretim Kurulu üyelerini seçer. Üniversite rektörlerini seçer.

Yargının da başıdır. Nedir yargının da görevi? Anayasa Mahkemesi üyelerini seçiyor mu? Seçiyor. Danıştay üyelerini atıyor mu? Atıyor. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Vekilini atıyor mu? Atıyor. Askerî Yargıtay üyelerini, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyelerini ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerini de atıyor mu? Atıyor.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Bakan, tarafsızlık yeminini de okur musunuz lütfen, 103’üncü maddeyi de okur musunuz lütfen Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Peki, bütün bu kadar yetkisi varken, bütün bunlara yetkisi varken kendisi hakkında bir cezai işlem veya bir soruşturma açılabilir mi? Vatana ihanet dışında... Bunların hiçbirisi vatana ihanet de sayılmaz, soruşturma da değil. Dolayısıyla da, bakın, yapılan düzenleme demokrasiyi güçlendirmektedir. Nasıl güçlendirmektedir? Bakın, biz 2002’de bu ülkeden yüzde 34 oyla ülkeyi yönetme hakkını aldık, yüzde 34. Şimdi, bundan sonra hiçbir zaman bir cumhurbaşkanı yüzde 34’le bu ülkeyi yönetim hakkına sahip olmayacaktır. Bu ülkeyi yönetebilmek için en az yüzde 50 artı 1 almak gerekir. Bu da uzlaşma demek. AK PARTİ’nin oyu tek başına Cumhurbaşkanı seçmeye yetmez, mutlaka ya Milliyetçi Hareket Partisiyle ya da Cumhuriyet Halk Partisiyle uyum gösterecek, onların değerlerini de kabul edecek birilerini bulmak lazım.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – İkinci turda ne olacak Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Dolayısıyla, Türkiye çatışmalardan çok çekti, Türkiye enerjisini çok kaybetti. Bu, bir rejim değişikliği değildir. Yöneteni halk seçiyorsa bunun adı cumhuriyettir, yöneten babadan oğula geçiyorsa bunun adı monarşidir, halkın halk tarafından yönetilmesi halk için, işte bu demokrasidir. Eğer siz halka oy için gidiyorsanız, halkın mutlaka taleplerine duyarlı olmak zorundasınız.

İki: Halka tehdit yapılmaz, halka şantaj yapılmaz. 80 milyon halka ne tehdit mümkündür ne şantaj mümkündür. Dolayısıyla da “Halkın gözü terazidir.” diye Azerbaycanlıların güzel bir atasözü var; millet çok iyi bakar kim ne diyor, ne yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Bir husus daha Muhterem Başkanım, yine Azerbaycan’dan: Millet kimseye kara kaşı, kara gözü için oy vermez, millet yapılanlara oy verir. Halka hizmet edenleri millet destekler, oy verir; halka hizmet etmeyenleri, halkın partilerini halka hizmet aracı değil de tahakküm aracı görenleri de ilelebet iktidara getirmez.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, 7’nci madde üzerinde beşi aynı mahiyette olmak üzere yedi adet önerge vardır. İlk okutacağım beş önerge aynı mahiyettedir ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1504 esas numaralı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesiyle 2709 sayılı Kanun'un değiştirilen 101'inci maddesinin son fıkrasında yer alan "düzenlenir" ibaresinin "belirlenir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gökçen Özdoğan Enç

Antalya

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Çekiyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler çekilmiştir.

Şimdi diğer önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim. 5/1/2017

Ayhan Bilgen

Meral Danış Betaş

Kars

Adana

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle metinden çıkarılmasını arz ederiz.

Engin Altay

Levent Gök

Özgür Özel

İstanbul

Ankara

Manisa

Tekin Bingöl

Ahmet Haluk Koç

Ünal Demirtaş

Ankara

Ankara

Zonguldak

BAŞKAN – Son önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL AYDIN (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş.

Sayın Demirtaş, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin doksán üç yıllık anayasal düzenini, devlet düzenini, yargı düzenini temellerinden sarsacak, Başbakanı ve Bakanları yok edecek, Meclisin içini boşaltıp tabelaya dönüştürecek, milletvekilleri bankamatik memuruna dönüştürecek, yargı bağımsızlığını, tarafsızlığını ve yargıya olan güveni tamamen yok edecek, yargıçları ve savcılarının sarayın memuru hâline getirecek, kuvvetler ayrılığını yok edecek, devletin, Meclisin ve yargının anahtarlarını tek bir kişiye teslim edecek, Türkiye'deki doksán üç yıllık toplumsal mutabakatı ve barışı bozacak, Türkiye'yi yüz yıl geriye götürececek, geri kalmış Orta Doğu ve Afrika rejimlerine dönüştürecek bir teklifi konuşuyoruz.

Değerli iktidar milletvekilleri, getirdiğiniz teklif sıradan bir teklif değil, basit bir Anayasa teklifi değil. bu teklif, çok açık ve net, bir rejim değişikliği teklifidir. Bu teklif, Anayasa'nın ilk 4 maddesinde belirtilen, değiştirilemeyen, değiştirilmesi dahi teklif edilemeyen maddelerine aykırı bir tekliftir. Anayasa'nın ilk 4 maddesini arkadan dolanarak içini boşaltan bir tekliftir.

Değerli milletvekilleri, bu Meclisin, şu anda asli kurucu iktidar gibi rejimi değiştirme yetkisi yoktur. Türkiye’de şu anda toplumsal mutabakat yapılacak, meşru bir Anayasa yapılacak bir iklim ve ruh yoktur. Esasen, toplumda da böyle bir talep de yoktur. Türkiye’de şu anda maalesef büyük bir korku iklimi, büyük bir gerilim vardır. İktidarınızın hataları sonucu azan terör, tüm Türkiye’ye korku salmaktadır. Yine iktidarınız, devlet gücünü ve yargı gücünü kullanarak tüm Türkiye’ye korku salmaktadır ve tüm vatandaşlarımız maalesef korku içindedir.

Öte yandan, bu kutsal çatı altında, milletvekillerinin kabine girmelerine dahi müsaade etmeden açık oy kullanmaya zorlamalar, pullarını toplamalar, muhalefet milletvekillerini dövmeye çalışmalar ve milletvekillerini erken seçim tehdidiyle saraya itaat ettirmeye çalışmalar olmaktadır. İşte, böyle bir ortamda yapılan Anayasa Teklifi meşru bir teklif olamaz arkadaşlar. Ne olur? Gayrimeşru teklif olur. Evet, değerli arkadaşlarım, bu ortamda getirdiğiniz teklif gayrimeşru bir tekliftir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, burada tabii ki özellikle şunu ifade etmek istiyorum: Bu değişikliğin fiilî koalisyon ortakları “15 Temmuz sonrası devletin beka sorunu olduğu ortaya çıktı.” diyorlar. Evet, 15 Temmuz darbe girişimi, çok şükür, milletimiz ve bu çatı altında bulunan tüm partilerin ortak çabasıyla önlenmiştir.

Bakın, devlet tüm kurumlarıyla ayakta, Meclisimiz şu anda olduğu gibi çalışmaktadır, yargı çalışmaktadır, güvenlik güçleri terörle mücadele etmektedir. İşte, böyle bir ortamda “Türkiye’nin beka sorunu var.” demek, son derece abartıya kaçmaktadır. Aslında bu Anayasa Teklifi geçerse Türkiye’de beka sorunu çıkacaktır. İlle de bir beka sorunu arıyorsanız, işte bu Anayasa Teklifi’nin ta kendisidir beka sorunu.

Değerli milletvekilleri, bir diğer mesele de “Sayın Cumhurbaşkanı, Anayasa’yı çiğniyor, fiilî bir durum var, o hâlde Anayasa’yı Sayın Cumhurbaşkanına uyduralım.” deniliyor, hayatımda duyduğum en saçma laf. Demokratik ülkelerde herkes anayasayla ve hukukla bağlıdır, kimsenin anayasayı çiğneme, suç işleme özgürlüğü yoktur. Sayın Cumhurbaşkanı da bir fânidir ve tüm vatandaşlarımız gibi Anayasa’yla bağlıdır ve bağlı olmak zorundadır. Değerli milletvekilleri, işte, bu değişiklik geçerse yeni ve zincirleme fiilî durumların ortaya çıkacağı anlaşılmaktadır.

Çok değerli hukukçu, benim de saygı duyduğum Sayın Ahmet İyimaya, konuşmasında aynen şunu ifade etti, “Geçiş süreci, bizim en büyük öğretmenimiz olacaktır.” diyerek geçiş sürecinden bahsetti. Buradan soruyorum: Bu Anayasa Teklifi neye geçiş sürecidir? Bundan sonra neye geçilecektir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika daha rica ediyorum, herkese tanıdınız bu olanağı.

BAŞKAN – Herkese tanımıyorum. On dakika olunca veriyorum da size de bir sözlerinizi toparlamanız için açayım. Bugün artık böyle oldu, bundan sonra olmaz inşallah.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Bakın, Sayın Cumhurbaşkanının Hukuk Başdanışmanı Mehmet Uçum, bir röportajında aynen şunu söyledi, “Anayasa değişikliğiyle Türkiye’nin yeni anayasal sisteme ihtiyacı tam olarak karşılanmıyor. Yeni anayasa ihtiyacımız, bu değişiklikten sonra çok daha güçlü hâle gelecek. Gelecekte çok farklı siyasi aktörler de yeni anayasal sistemin değişikliğinde rol alabilir.” diyerek bu değişikliğin bir başlangıç olduğunu ifade etti. Peki, bundan sonraki değişiklikleri hangi aktörle yapacaksınız? Bundan sonraki hedefiniz, kâğıt üzerinde kalan Anayasa’nın ilk 4 maddesi mi?

Evet, son olarak, sözlerimi toparlıyorum, Sayın Başbakan “Sistem, Başbakanı, bakanları sistemden çıkarıyor. Başbakan yok. Biz makam, mevki delisi değiliz. Memleketin geleceği için bir Ali değil, bin Ali feda olsun.” dedi. Sayın Başbakan deneyimli bir siyasetçi ama Başbakanlık koltuğu sizin babanızdan miras kalmadı, Başbakanlık koltuğunu bu millet size emaneten verdi. Siz, kendinizi saraya feda edebilirsiniz, bu, sizin bileceğiniz iş ama biz, Başbakanlık koltuğunu kimseye feda etmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Demirtaş, bir de önergeye imzanızı atar mısınız, imzanız yokmuş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bu konuyu dikkate getirecektim. Biliyorsunuz, Anayasa tartışmalarını görüşürken en önemli hususlardan biri de usuldür.

BAŞKAN – Evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bizim usulümüz de bu İç Tüzük’tür.

BAŞKAN – İsim bildirilmiş ama önergeye imza atmamış. Biz de sonradan fark ettik, şimdi tamamlıyoruz onu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İç Tüzük 87’ye (2)’de “...tasarı veya teklifin görüşülmesine başlandıktan sonra verilecek değişiklik önergelerinde en az beş milletvekilinin imzası bulunmadıkça önerge işleme konulmaz.” diyor. Burada sayın milletvekilinin imzası yok.

Yine, 87’nci maddenin sonraki fıkrasında, eğer önergeye Hükûmet ve komisyon katılmadıysa “...sahibi tarafından beş dakikayı geçmemek üzere açıklanabilir.” diyor. Yani, önerge, sahipsiz bir önergeydi. Sahipleri konuşmuyor, sayın milletvekili konuşuyor. Lütfen, siyasi parti gruplarımız bu konuya dikkat ederlerse daha iyi olur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Usulde bir problem yok, öncesinde önerge gönderilmişti.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama imza, usul.

BAŞKAN – Konuşmacı sayın milletvekilin imzası eksikti, o da tamamlandı. Bir sıkıntı yok.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel, size de...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, önerge sahibi olarak Divana geldim, ismi bildirdim ve arkadaşımız...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama siz bildiremezsiniz ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, önerge sahibiyim ben ve imzayı... Ve grup adına verilen önerge ayrıca, onu da söyleyeyim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Grup adına önerge olmaz, 87’yi okuyun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, Anayasa...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gruplara düşer, olur.

BAŞKAN – Problem yok efendim. Sayın Özel, bir sıkıntı yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Orada bir kusur varsa da buna resmiyeti kazandırmamış olan şahsıma aittir. Uyarılar için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Erdem, siz sisteme girmişsiniz, 60’a göre söz talebiniz var.

Veriyorum, buyurun efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, Genel Kurulda yaşanan olaylar sırasında bir milletvekilinin bacağından yaralanmasının sorumlusu olarak kendisinin gösterilmesine, bunun doğru olmadığına ve yaralanan milletvekilinin bu konuda bir açıklama yapmasını istirham ettiği ilişkin açıklaması

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkanım, dün Parlamentomuzda, Parlamentomuzun gerek tarihine gerekse bugün olması gereken yere yakışmayan birtakım görüntüler ortaya çıktı. Bu görüntülerden dolayı zannediyorum buradaki herkes üzüntü duyuyor ama beni daha fazla üzen bir hadise karşımıza çıktı, şudur: Sabahtan beri birçok gazetede, burada dün yaşanan o talihsiz hadisede bacağı yaralanan arkadaşımızın hadisesinin sorumlusu olarak gösterilmekteyim. Gösteren kişi de yaralanan arkadaşımız değil. Kendisi ısrarla böyle bir hadiseyi yani kimin yaptığını görmediğini söylemesine rağmen, Afyon Milletvekilimiz Sayın Ali Özkaya, Sayın Belma Satır, Sayın Ahmet Hamdi Çamlı ve Sayın Şamil Tayyar tarafından medyada hedef gösteriliyorum ve sabahtan beri edilmedik hakaret, edilmedik küfür kalmamıştır. Kendisinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

EREN ERDEM (İstanbul) – Bu tür ifadeler doğru ifadeler değildir. Bakınız, biz milletvekilimiz, birbirimizi eleştirebiliriz ama gerçek dışı hadiseler üzerinden, yapılmamış şeyler üzerinden birbirimizi hedef göstermek, birbirimize küftürmek, hatta sayfalarımızda birbirimize küfür içeren paylaşımlar yapmak etik değildir.

Bu hususta, gerçekten de bu hadiseyi doğru bulmadığımı ifade ediyorum ve yaralanan arkadaşımızın da bu konuda bir açıklama yapmasını istirham ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, efendim, ismim zikredildiği için...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Özkaya, sadece Sayın Balta'ya söz vereceğim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama isminden Sayın Başkan, bakın... Arkadaşlar sahte bir şey yapmış gibi bir şey söylüyorlar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Balta.

15.- Trabzon Milletvekili Muhammet Balta'nın, bacağından yaralanması olayında sorumlunun İstanbul Milletvekili Eren Erdem olmadığına ama bir CHP milletvekili olduğuna, AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısını arkadan yumruklayan CHP Grup Başkan Vekilini ve bazı ifadeleri nedeniyle Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ı kınadığına ilişkin açıklaması

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Gazi Mecliste akşam yaşanan olaylardan dolayı büyük üzüntü duyuyorum. Aldığım İslami terbiye, yüce Meclis altında ettiğim yemin, aile terbiyem ve teşkilat terbiyem gereği özellikle insanlara asla iftira atmadım ve asla da yalan konuşmadım.

Bir: Kesinlikle akşam gelişen bu talihsiz olayda, birincisi, yüzde yüz, bacağımı Cumhuriyet Halk Partili bir milletvekilinin ısırdığı kesindir. (CHP sıralarından gürültüler)

İki: Kesinlikle Eren Erdem burada o olayda önümüzde değildi, kesinlikle Eren Erdem değildir.

Üç: Grup başkan vekilleri saygın ve güvenilirdir, bizim arkadaşımıza, Genel Başkan Yardımcımıza sinsice arkadan yumruk atan özellikle Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilini kınıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Hayır, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayın, tamam.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ve Sayın Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili bizim gözümüzde güvenilirliğini ve saygınlığını yitirmiştir.

Dört: Sayın Deniz Baykal, 37 ve 42’nci hükûmetlerde rahmetli babacığım tuz ve benzin kuyruklarında coplanmıştı. Siz de o zamanlar bakandınız. Sizin ne kadar demokrasiye bağlı olduğunuzu biliyoruz ve siz bizim oyumuza ipotek koyamazsınız. Biz cumhurbaşkanlığı konusunda milletin iradesini buraya yansıtıyoruz. Millî irade ne derse oyumuzun rengini de burada kullanacağız. Ben sizi kınıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Sayın Başkan...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, 69’uncu maddeye göre, ismimi söylediği için söz istiyorum satışmadan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir saniye...

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Sayın Başkan, ama sonuçta adımız geçti.

BAŞKAN - Sizler de yerinize oturun, birer dakika süreyle, uzatmadan... Oturun yerinize lütfen.

Sayın milletvekilleri, bir olayı çözerken yeni olaylar açmamalı. Lütfen şahıs ismi vererek kimseyi töhmet altında bırakmamalı, zan altında bırakmamalı. Bunlar önemli iddialar. Yüz yüze bakıyoruz. Doğruluğu kanıtlanmamış, ispatlanmamış birtakım hadiselerle ilgili kimseyi de töhmet altında bırakmamalı, istirahat ediyorum.

Sayın Tayyar, buyurun.

16.- Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar’ın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Az önce Trabzon Milletvekilimizin ifade ettiği gibi, bir CHP’li tarafından bacağına ısırıldığı çok kesindir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Altta sen mi vardın da gördün?

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Dış izleri vardır. Nitekim doktorun da tespiti bu yöndedir. Ancak, kimin ısırıldığına dair ben sosyal medyada isim vermedim, Eren Erdem de dâhil.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yalancısın, yalancı, yalancısın.

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Eğer bunu iddia ediyorsa -ki az önce ifade etti- ispat etsin, ben bugün milletvekilliğini bırakırım ama ispat edemezse kendisini de milletvekilliğini bırakmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çamlı...

17.- İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı’nın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben de çok teşekkür ediyorum.

Tabii, cumhuriyet tarihinde yaşanmamış bir olayı yaşadık dün akşam. Bir 15 Temmuzda yaşamıştık CIA köpeklerinin Meclis Genel Kurulunu bombalamasını, bir de dün akşam Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerinin millet kürsüsünü işgal girişimini ve milletin kürsüsünün işgal edilmesini, milletin kürsüsünün kırılmasını.

Burada arkadaşımızın ismi geçmiş. Ben Twitter’dan bunu düzelttim. Şöyle düzelttim: “Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekili bacağına ısırma işine adı karışan Eren Erdem ‘Ben ısırmadım.’ demiş. Beraatizimmet asıldır gereği ve iş savcılığa intikal ettiği için ve gerekli testler yapıldıktan sonra hangi CHP’linin ısırıldığı belli olacak. Şimdilik...” (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, o kargaşada kimin ısırdığını gören adam, ısırandır!

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Onu muayeneye soktu, muayeneye!

BAŞKAN – Sayın Özkaya, buyurun.

18.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; dün akşamki siyasi eşkıyalıkta, burada ilk defa CHP'lilerin fiziki müdahalesine maruz kaldık. O anda ben, Sayın Milletvekilimiz Muhammet Balta'nın ısırlmış ayağını ve elbisesindeki diş izlerini paylaştım, hiçbir isim paylaşmadım. Elbette, cumhuriyet tarihi boyunca, utanmadan, sıkılmadan bir milletvekili bir başka milletvekilinin ayağını ısıırıyorsa bu en büyük haberdır. Çıkacak, bunu da burada söyleyecek. Hiçbir isim paylaşmadım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Tarihe de o kişi “milletvekilini ısırın” olarak geçti.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Gizli tanık bulun bir tane, gizli tanık!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, istirham ediyorum, rica ediyorum, bu tarz tartışmalar doğru tartışmalar değil.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Satır, sizin de isminiz geçtiği için bir düzeltme talebiyle ben mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

19.- İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır'ın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Dün burada yaşanan olaylara vesile olan, sebep olan, aktör olan ve aktris olan herkesi şiddetle kınıyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaşanmaması gereken bir akşam yaşadık. Kınıyorum, lanetliyorum, inşallah böyle bir geceyi bir daha yaşamayız diyorum.

Eren Erdem'le ilgili bir “tweet” atmadım, bir “tweet”i paylaşmış olabilirim. Bugün bir mesaj paylaştım. Hayvan fobim var, Mecliste hayvan görmek istemiyorum, özellikle köpek görmek istemiyorum, bununla ilgili bir şey paylaştım. Bunu da takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Sen grup başkan vekilliği yapmış insansın ya!

MUHARREM İNCE (Yalova) – Ne bu ya, kim bu ya! Sen kimsin ya! Ne zannediyorsun kendini ya! Ahlaksız!

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

Sayın milletvekilleri, Sayın Özel'e söz verdim, lütfen.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söz aldım, söz aldım, söz aldım arkadaşlar!

Sayın Başkan... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler) Ya bir söz aldım, lütfen arkadaşlar, bir dinleyin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, Sayın Özel'e söz verdim; lütfen, istirham ediyorum.

Buyurun Sayın Özel.

20.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, öncelikle anlayışınız için size teşekkür ederim.

Naci Bey'le konuştuk, bir arkadaşımız haksız yere ithama uğruyor; Naci Bey anlayış gösterdi, o arkadaşımızı çağırdık. Tabii, burada şöyle bir şey yaşandı: Bu açıklığa kavuşturmayla ilgili, iki tarafın centilmence davranışı, ardından başka mesajlar verilmeye başlanarak suistimal edilmeye başlandı; son olarak da artık hem Cumhuriyet Halk Partisine hakaret hem Meclise hem yüce millete hakaret noktasına geldi.

Belma Hanım şunu bilsin: Bir milletvekiline “Mecliste hayvan görmek istemiyorum.” demek, ne söyleyeni yüceltir ne bu Meclisi yüceltir. Bu Meclise 1920'den bugüne kadar bu ithamla karşılaşacak hiçbir hayvan girmedir, hiçbir zaman da girmeyecek. Sizi bu davranışınızdan dolayı kınıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Satır, lütfen, istirham ediyorum, Sayın Elitaş'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Elitaş...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bugüne kadar hiçbir hayvan olmadı, hiç ısırma olayı da olmadı. Şiddetle kınıyorum. (CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

21.- *Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, bir kadın milletvekiline saldırdığı şeklindeki ifadenin düzeltilmesini istirham ettiğine ilişkin açıklaması*

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Dün bir hadise yaşandı. Şu da kesinleşti: Türkiye Büyük Millet Meclisinde tarihi boyunca ilk defa bir milletvekili ısırıldı fakat sayın arkadaşımız “Ben değilim.” diye ifade etti.

Dün yaşanan hadiselerle ilgili basında, benim de bir kadın milletvekilinin boğazını sıkıttığım şeklinde ifade kullanılıyor. Hiçbir kadının boğazını sıkmadım, sıkmam. Onun için, lütfen, rica ediyorum, basında benim ismim kullanılarak kendi görüntüleri de dâhil olmak üzere kadın milletvekiline saldırdığım şeklindeki ifadeyi orada düzeltmelerini istirham ediyorum. Çünkü, yalanlarla, tezviratlarla bir noktaya gitmemiz mümkün değildir. Biz, burada edep ve adap içerisinde devam...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Önce özür dileyeceksin Elitaş, önce özür dileyeceksin benden, önce özür dileyeceksin bu Meclisten, ondan sonra düzeltilmesini isteyeceksin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Şimdi, kadın milletvekiline hiçbir hakaret yapmadım, hiç kimsenin de boğazını sıkmadım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

Kapatalım bunu lütfen.

22.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Nef'i'den bir dörtlük okumak istediğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Başkan, bu tartışmalara bir dörtlük okuyarak nihayet vermek isteriz:

“Tahir Efendi bana kelp demiş,

İltifatı bu sözde zahirdir,

Zira, Maliki mezhebim benim

İtikadımca kelp tahirdir.”

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, az önceki önergeyi, Ünal Demirtaş ve arkadaşlarının önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim. 5/1/2017

Meral Daniş Beştaş (Adana) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon katılıyor mu önergeye?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL AYDIN (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Kars Milletvekili Ayhan Bilgen.

Buyurun Sayın Bilgen. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, uğultuyu keselim lütfen, Sayın Bilgen'i kürsüye davet ettim.

Sayın milletvekilleri, istirham ederim, kürsüye çağrılan hatibe saygıdan dolayı da olsa sözlerimizi keselim.

Buyurun Sayın Bilgen, sadece siz konuşun, diğerleri sussun.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iyi ki canlı yayın yapılmıyor, ülke bu kadar büyük bir ateşin içinde yanarken, Türk lirası değer kaybederken, insan hayatı bu kadar değersizleşirken Parlatmentonun içerisine girdiği seviye ve gündeme baktığımda doğrusu bu çatı altında insan bunun kamuoyu tarafından, Türkiye toplumu tarafından izlenmemesinden memnuniyet duyacak bir psikoloji içerisine giriyor.

Benden önceki birkaç konuşmaya çok kısa değerlendirmeler yapıp maddeyle ilgili de görüşlerimi paylaşacağım.

Bir kere, değerli arkadaşlar, yanıfta ısrar ederek doğruya ulaşılmaz. Cumhurbaşkanının anormal yetkileri, Kenan Evren'in kendisi için kendine uygun bir anayasa yapma isteğinden kaynaklıdır. Kenan Evren'in 1982'de yaptıkları nasıl yanıfta Sayın Bakan, 367 krizi de 2007'de böyle bir yanıftır, ikinci yanıftır.

Şimdi, burada bugün bir üçüncü yanıftı birlikte yapıyoruz. Eğer yetkinin tek elde toplanmasını istiyorsanız kulağımızı göstermenin yolu bellidir. Cumhurbaşkanının yetkilerini sembolik düzeye indirirsiniz, Sayın Başbakan zaten feragat ediyor, Cumhurbaşkanı, partisinin başına geçer Başbakan olarak bütün yetkileri kullanır yani bunu yapmak yerine işi zora sokmanın, vesayeti ortadan kaldırmaıyla hiçbir ilgisi yok.

Sayın Kuzu diyor ki: “Ya, koalisyonların istikrarsızlığından bu sistemle kurtulacağız.” Peki, çok açık bir soru, bütün başkanlık sistemleriyle ilgili bu soru sorulur, bunun cevabı var mı sizde? Parlamento çoğunluğu başka bir partiye geçer aynı seçimde, başkan başka bir partiden seçilirse burada yaşanacak kaosu bir supabı, bir mekanizması bu pakette var mı? (AK PARTİ sıralarından “Var, var.” sesleri)

Değerli arkadaşlar, yani olup olmadığını siz burada gelip anlatırsınız ama benim sürem son derece az.

Bir de şüphesiz, eğer millî irade konusunda bir hassasiyet, bir ciddiyet varsa, şu anda neredeyse bütün il belediye başkanlarımızın, ilçe belediye başkanlarımızın büyük çoğunluğu seçimle gelmiş olmasına rağmen, sizin seçimle gelen valiler vaadiyle siyaset yaptığınız bu ülkede, atanmış belediye başkanları, atanmış valiler eliyle yönetiliyor. Bu konuda da gereğini yapmanızı doğrusu size hatırlatmak isterim.

Şimdi, 101'inci maddeye gelince: Sayın Baykal -nezaketle sataşmak için söylüyorum- eksik söylediniz. Millî Güvenlik Kuruluna katılan bir genel başkan gelmiyor bu paketle değerli arkadaşlar, evet o, geliyor ama onun çok ötesinde bir şey geliyor, millî güvenlik siyasetini tek başına belirleyen bir genel başkan sistemi geliyor. Millî Güvenlik Kuruluna katılmak çok mütevazı bir şey, “Millî güvenlik siyasetini belirler.” diyor.

Yetmiyor, değerli arkadaşlar, “Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanımına karar verir Cumhurbaşkanı.” diyor. Dolayısıyla böyle bir mekanizmanın siz ülkeye huzur, barış getireceğini düşünüyorsanız, gayet tabii, bu sizin tercihiniz ama bu ülke, değerli arkadaşlar, İttihat Terakki sonrasında, müdafaa-i hukuk cemiyetleri, Cumhuriyet Halk Fırkası ve CHP tarafından aslında kurulan bir parti sürecini yaşadı. İttihat Terakki'ye de, cemiyetlere de, fırkalara da, partiye dair de bugün çok eleştiri yapabiliriz, bugünden bakıp çok değerlendirme yapabiliriz ama Türkiye, o süreçten yirmi üç yılda çıktı değerli arkadaşlar, 1923'ten 1946'ya kadar yirmi üç yıl parti devletinin bedelini, sıkıntılarını yaşadı. Siz şimdi bunu yeniden keşfederek, bunu sanki büyük bir marifetmiş gibi, 1930'lar dünyasında İtalya, Almanya gibi örneklerde karşılığını bildiğiniz şeyi yeniden hayata geçirmeyi nasıl savunabiliyorsunuz; doğrusu, ben anlamakta zorlanıyorum.

Evet, bir geçiş dönemi riski yaşıyoruz değerli arkadaşlar ve aslında ülkelerin geleceklelerini, kaderlerini tayin tam da geçiş dönemlerini yönetmeyle ilgilidir. Balkanlar, geçiş dönemini iyi yönetemedi. Yugoslavya, çoğunluk Sırların dayatmaları yüzünden iç savaş yaşadı; binlerce kadın tecavüze, katliama uğradı ve parçalandı değerli arkadaşlar. Gürcistan'ın, Ukrayna'nın, Kafkasya ve başka ülkelerin ve nihayet Orta Doğu'da Libya'nın, Sudan'ın yaşadıklarını hepiniz, hepimiz biliyoruz.

Eğer gerçekten bu ülkeyi huzura, barışa kavuşturacak bir değişiklik olduğunu düşünüyorsanız bunu açıklayın, biz de anlayalım ama bu yoksa ben sadece bir şeyi hatırlatarak ve bir iddiada bulunarak sözlerimi bitireceğim. Bu paketin 18 maddesinin ülke geleceğiyle ilgili, devletle ilgili olduğunu düşünüyorsanız değerli arkadaşlar, sadece bu madde, 7'nci maddede Cumhurbaşkanının partili olmasıyla ilgili düzenlemeye destek veren milletvekilleri, sadece bu maddede desteğini çeksinler. Eğer bu paket geri çekilmezse değerli arkadaşlar, ben bir daha bu kürsüye çıkıp konuşmayacağım. Yani 8'inci madde ve bundan sonraki maddelerdeki devletle ilgili düzenlemeler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

AYHAN BİLGİN (Devamla) - ...sadece burada 7'nci maddedeki partili Cumhurbaşkanı mekanizmasının hayata geçirilmesi için araçsallaştırılmış gündemlerdir. Ne 100 bin imzayla aday gösterme konusu ne on sekiz yaş konusu bu paketin esası değildir. Bu paketin esası, Sayın Cumhurbaşkanının partisizliğiyle ilgili kaygılardan, endişelerden kaynaklanmaktadır. Kendi partisizliğiyle ilgili sorunları çözemediği için bir ülkenin rejimini değiştirme, bir ülkenin geleceğini belirleme, yönetim modelini değiştirme riskini siz göze alıyorsanız ve bunun bedelini, bunun faturasını bu ülkeye, bu topluma yaşatmaya niyet etmişseniz söylenecek çok bir şey yok. Bu şartlar altında burada zaten erken seçim kararı çıkmaz, kimse korkmasın, biz varız. Biz hatta yüzde 15 seçim barajı istiyoruz. Çünkü yüzde 10 barajını bizim için koymuştunuz, buna rağmen buradayız. Yüzde 15 yapın, biz bunu göze almışız. Ama biz biliyoruz ki buradaki bazı milletvekilleri bir daha asla listeye giremeyeceği için 276'yla seçim kararı çıkartamazsınız. Siz varsanız biz de varız.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Böylece 7'nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, maddenin gizli oylamasını yapacağız.

Sayın milletvekilleri, güzel bir usul oturdu. Herkes ne yapacağını biliyor. Komisyon ve Hükümet sıralarını, sağdaki ve soldaki alanları sadece görevli arkadaşlarımıza bırakıyoruz.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bir daha hatırlatın Sayın Başkan. Oylama usulünü tekrar bir anlatın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Oylama usulünü bir okuyalım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet sayın milletvekilleri, gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını bir kez daha arz ediyorum:

Adı okunan milletvekilini ad defterinde işaretleyerek kendisine biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere üç yuvarlak pul ile bu oylamaya özel mühürlü zarf verilecektir. Milletvekilleri, Başkanlık Kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerlerde oy kullanmayacaklardır. Vekâleten oy kullanacak bakanlar da yerine oy kullanacakları bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklardır. Bildiğiniz üzere bu pullardan beyaz olanı kabul, kırmızı olanı ret, yeşil olanı çekimser oyu ifade etmektedir. Oyunu kullanacak sayın üye, adını ad defterine işaretlettikten ve kâtip üyeden üç yuvarlak pul ile oylamaya özel bastırılan mühürlü zarfı aldıktan sonra kapalı oy verme yerine girecek, oy olarak kullanacağı pulu burada zarfın içerisine koyacak ve diğer iki pulu da ıskarta kutusuna atacaktır. Bilahare oy verme yerinden çıkacak olan üye oy pulunun bulunduğu zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kutusuna atacaktır.

Oylamada adı okunmayan milletvekiline pul ve zarf verilmeyecektir.

Şimdi, gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oyların toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı?

Oy verme işlemi böylece tamamlanmıştır.

Görevli arkadaşlarımız oy kupalarını kaldırsınlar.

Kürsünün sağına ve soluna Başkanlık Divanı üyelerimiz, kâtip üyelerimiz buyursunlar.

Oy sayım, döküm işlemine başlıyoruz.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 482

Kabul : 340

Ret : 136

Boş : 4

Geçersiz : 2

Kâtip Üye

Ali Haydar Hakverdi

Ankara

Kâtip Üye

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye”

(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.34

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 00.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56’ncı Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2709 sayılı Kanunun 104 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 104- Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.

Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.

Kanunları yayımlar.

Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.

Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.

Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir.

Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.

Milletlerarası andlaşmaları onaylar ve yayımlar.

Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.

Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.

Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.

Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.

Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse, Resmî Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

Cumhurbaşkanı, ayrıca Anayasada ve kanunlarda verilen seçme ve atama görevleri ile diğer görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.”

BAŞKAN – 8’inci madde üzerinde gruplar adına ilk söz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya’ya aittir.

Buyurun Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz Anayasa değişiklikleriyle ilgili olarak toplum üzerinde çok yanlış algılar oluşturulmaya çalışılmaktadır, “Rejim değişikliği yapılıyor. Cumhuriyet elden gidiyor.” denilmektedir. Öncelikle, herkes şunu iyi bilsin: Türk milleti ve devleti ebet müddettir. Cumhuriyet de Türk milletinin karakteridir, ilelebet var olacaktır. Millî Mücadele sonucunda kurulmuş olan yeni Türk devletinin yönetim biçimi 29 Ekim 1923’te cumhuriyet olarak kabul ve ilan edilmiştir, nokta. Cumhuriyetin temel nitelikleri bugünkü Anayasa’mızın ilk 3 maddesinde dercedilmiş, 4’üncü maddeyle de bir daha değiştirilmemek üzere mühürlenmiştir. Bu mühür öylesine sağlamdır ki bugüne kadar elini uzatanın kolunu koparmıştır. Bu maddelerle korunan değerleri, kimileri kendi ideolojik heveslerinin önünde engel görüp mührü sökmeye çalışabilir, kimileri kendi ideolojik emelleri doğrultusunda bir vesile kılmaya çalışabilir. Bize göre, Anayasa’mızın ilk 3 maddesinde kayda alınmış değerlerin toplamıdır bizim rejimimizin adı. “Laiklik değil ama üniter yapı tartışılabilir.” diyemezsiniz, “Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü değil ama laiklik veya dil tartışılabilir.” de diyemezsiniz; hiçbirini diğerine üstün ya da değersiz kılamazsınız. Milliyetçi Hareket Partisi olarak tek devlet, tek bayrak, tek vatan, tek millet ve tek dili tartıştırmayız, tartışmayız. Çok özel ve güzel anlamlar yüklenip kurucu irade mührü vurularak zırhlandırılmış rejim ve cumhuriyetin niteliklerine ilişkin maddelerin dolaylı olarak değiştirilebileceğini söylemek ve hatta savunmak, o zırhı zayıflatma teşebbüsünden başka bir anlam ifade etmez. Herkes bugün bu konuda savunduğu tezlerin ve ağzından çıkan sözlerin yarın ne maksatla kullanılabileceğinin hesabını iyi yapmalıdır. Anayasa’mızın ilk 4 maddesinin sözüyle, özüyle muhafazası Milliyetçi Hareket Partisinin kırmızı çizgilerindendir. Üzerinde çalıştığımız Anayasa değişikliğinde de bu böyle olmuştur. Biz, bu mührü Türk milletinin ülkesi ve devletiyle varlığının, birliğinin ve dirliğinin muhafazası olarak biliriz. Biz Türk milliyetçileri, ülkücüler, Milliyetçi Hareket Partililer, bu mührün sözde değil, özde bekçileridir. (MHP sıralarından alkışlar)

Hükûmet sisteminin fiilî durumuyla uyumlu hâle getirilerek netleştirilmesini bir rejim değişikliği olarak savunmaya çalışmak haksızlıktır. Dün 24’üncü Dönem Anayasa Uzlaşma Komisyonunda hangi maddelerin kimler tarafından tartışmaya açılmaya çalışıldığını hepimiz biliyoruz. Neler tartışmaya açılmadı ki? Anayasa’nın hangi maddesinde “Türk” ibaresi varsa kaldırılması önerildi. Anayasa’nın Türk Anayasası olup olmadığı tartışıldı. İlk 4 maddenin odağında yer alan “millî devlet” ve “üniter devlet” ilkeleri tartışıldı. 42’nci madde bağlamında dilimiz tartışıldı. 66’ncı madde başlığındaki “Türk” ifadesinden rahatsızlıklar dile getirildi. 127’nci maddedeki yerel yönetimlerin özerkliğini yasaklayan hükmün kaldırılması teklif edildi. Ne gariptir ki bu teklifleri yapanlar ya da bu teklifler karşısında demokrat kesilenler, bugün, bizim rejim değişikliğine katkı verdiğimizizi sıkılmadan söyleyebiliyorlar.

Değerli milletvekilleri, bugün yapılan, hükümet sistemi değişikliğinden de öte bir yönetim sisteminin netleştirilmesi ya da adının konmasıdır, bir harmonizasyonu, uyumlaştırmasıdır. Esasen, hükümet sisteminin yapısı hukuken 2007, fiilen de 2014 yılında bozulmuş, karmakarışık bir hâl almıştır. Bu durum son birkaç yıldır bütün partilerin sözcüleri tarafından da sık sık dillendirilmiş, çok ağır ifadelerle eleştirilmiştir. Aslında oluşmasını arzu etmediğimiz bu durum hazin bir hikâyenin sonucudur.

Hepinizin malumu olduğu üzere, 16 Mayıs 2007 tarihinde görev süresi dolan Cumhurbaşkanının yerine yenisi seçilecek. Bundan altı ay öncesinde, 26 Aralık 2006 tarihinde bir tez atılır 367 olarak -bunu hepimiz biliyoruz- ve 27 Nisan 2007 tarihinde yapılan seçimde Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu yeter sayı bulunamaz, 361’le sonuçlanır ve bu sonuç Anayasa Mahkemesine götürülür, 1 Mayıs tarihinde Anayasa Mahkemesi bunu onaylar.

Değerli milletvekilleri, 6 Mayıs 2007 tarihinde ikinci toplantı yapılır, 367 oy bulunamaz, uzlaşma sağlanamaz, Meclis tıkanır, 11’inci cumhurbaşkanı seçilemez. 24 Haziran tarihinde bir erken seçim kararı ve bununla birlikte de Anayasa değişiklikleri getirilir. Getirilen bu Anayasa değişikliğinde cumhurbaşkanının Meclis tarafından değil halk tarafından seçilmesi vardır. 21 Ekim 2007 tarihinde, bu, halk oylamasında kabul edilir, başka değişiklikler de yapılır. İşte, 12’nci Cumhurbaşkanı da 10 Ağustos 2014 tarihinde halk tarafından seçilir. Bu sürecin tamamen iktidar partisine yaradığı da geçen gün burada Sayın Cumhurbaşkanı tarafından ifade edilmişti. Mecliste bulunan iki partinin cumhurbaşkanı adayı konusunda uzlaşamaması, birtakım suni gerekçelerle üretilen dayatmalar süreci tıkamış; sonuçta, parlamenter sistemin bize göre en önemli “component”larından, unsurlarından olan cumhurbaşkanının Meclis tarafından seçilmesi halk tarafından seçilmesine dönüştürülmüştür. İşte burada Dimyat’a pirince gitmeye çalışanlar, maalesef, parlamenter sistemi bulgurdan etmişlerdir. Yani, süreç, hükümet sistemini iki başlı bir yönetim biçimine dönüştürerek en büyük darbeyi hükümet sistemi ve parlamenter sisteme indirmiştir.

Esasen 1982 Anayasası -bugün burada defalarca söylendi- çok geniş kapsamda ve etkili yetkiler vermekteydi cumhurbaşkanına. Ancak geçmişteki cumhurbaşkanları bu yetkileri ya hiç kullanmadılar ya da sembolik olarak kullandılar. Halk tarafından seçilen 12’nci Cumhurbaşkanı ise selefleri aksine tüm yetkileri kullanacağını ifade etti, uygulamada ise daha fazlasını kullandı.

Değerli milletvekilleri, Türk siyaset ve Parlamento tarihine geriye doğru şöyle bir dönüp baktığımızda, ne zaman bir sistem tıkanıklığı olsa o zaman, başta demokrasimiz olmak üzere, tüm değerlerimiz yara almıştır; bedeli de Türk milletine ödetilmiştir.

1983 yılından bu yana tüm siyasi partiler, seçim beyannamelerinde yeni bir toplumsal sözleşme, anayasa yapmayı söylerler. 24’üncü Dönemdeki Uzlaşma Komisyonunda önemli değişiklikler, önemli düzenlemeler yapıldığına da ifade edebiliriz ama sonuçta tıkanı. Tüm yaşananlar, geldiğimiz nokta Türkiye’yi, maalesef, yeni bir sistem tıkanıklığı veya sistem krizine götürür duruma gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, tabii, cumhurbaşkanının görevleri noktasında şöyle kısa bir değerlendirme yapacak olursak şunu söyleyebiliriz: Değişiklik önerilerinin tamamı, hükümet sistemi değişikliğiyle bağlantılı bir uyum sağlamadan ibaret. Mevcut hâlde olmayıp şu anda yeni değişiklikle getirilen yeni bir görev de söz konusu değil. En fazla konuşulan, tartışılan husus cumhurbaşkanı kararname konusu. Mevcut Anayasa’ımızda Bakanlar Kuruluna ait olan bu yetki, hükümet sistemi değişikliğine bağlı olarak kanun hükmünde olmaksızın yine yürütmeye verilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisinin buradaki katkısı, verilen yetkinin net bir şekilde sınırlarının çizilmesi ve yargısal denetimin şart koşulması üzerine olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakikada tamamlayın Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Devamla) - Yani kararname çıkarma yetkisi, yürütme yetkisine ilişkin konularla sınırlandırılmıştır. Kişi hak ve hürriyetleri ile siyasi hak ve hürriyetlerin yanında Anayasa’nın İkinci Kısım’nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile Dördüncü Bölüm’deki siyasi haklar ve ödevler konusunda Cumhurbaşkanlığı karnamesi

çıkartılamayacağı konusu da zapt altına alınmıştır. Ayrıca, kanunda açıkça düzenlenen konuların yanında Anayasa’da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konuların da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle çıkartılamayacağı ifade edilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümsüz hâle gelmesi sağlanmıştır.

Yüce heyetinizi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

İkinci söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Celal Doğan’a aittir.

Buyurun Sayın Doğan. (HDP sıralarından alkışlar)

Sizin şahıslar adına da söz talebiniz var, grupların mutabakatıyla ikisini birleştiriyorum ve on beş dakikalık süre veriyorum size.

HDP GRUBU ADINA CELAL DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Parlamentoyu otuz yıldan beri izlemeye çalışıyorum, içinde de bulunduğum dönemler oldu. Hiç kimseyi itham için söylemiyorum. Gaziantep’te Belediye Başkanı olduğum dönemde bir hayvanat bahçesi yaptırmıştım, 191 milyon metrekareydi, Antep’in nüfusu o zaman 1 milyon 100 bindi. Antep’te, o şehirde, bu yirmi dört saatte konuşulan “hayvan” kelimesi o kadar konuşulmadı. Yakıştıramadığım şeyler bunlar Parlamente’ye, bir.

İki: “Burada köpek vardır.” lafı, iktidar partisinin hangi ferdi olursa olsun mutlaka iktidar mensuplarının mani olması gereken bir davranıştı. Olay -şu oldu, bu oldu; şu yanlıştı, bu doğruydı- içinde bulunduğum bir olay değildi. Hiç kimseyi itham ve ilzam için söylemiyorum. İktidarların özellikle ve özellikle biraz daha mutedil, biraz daha kapsayıcı; bir lafının eksik olmasında mazur görececek, eksik görececek bir tarafı yoktur. Bütün siyasi tarihimize baktığımızda “idareci” dediğiniz sizsiniz, idare etmek konusunda biraz mülayim olmanızda fayda vardır. Bu, en büyük eksiklerden biri olmuştur. İleride, seçim tartışmaları oldu -erken olur, zamanında olur- inşallah ben burada olmam ki olmamayı da açıkça düşünüyorum, o seçimde Parlamente’nin seviyesinin bunun üzerine çıkması dileğiyle tekrar tekrar yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuştüğümüz 447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz aldım.

Sevgili Kuzu Hocamız burada. Üç dört yıldan beri bütün televizyonları gerçekten inandırmaya çalışarak “Kuvvetler ayrılığı gelecek, demokrasi güçlenecek, yasama güçlenecek...” O lafların tümü şimdi kulaklarımda çınlıyor ama ortaya konan esere baktığımda, eski tabirle ifade etmek gerekirse -“mürgiacib” denen bir deyim vardır- mürgiacib gibi bir heyulayla karşı karşıyayız. Bu nedir? Acayip ve harika bir kuştur aslında. Bizim galiba yoğurttan başka tescil ettirdiğimiz bir icadımız yoktur, bu da icat ettiğimiz bir demokrasi modeli olarak tarihe girecektir, belki bunun da beratı bizde olur diye düşünüyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu Anayasa’mızda... “Dışı kalaylı, içi vayvaylı” diye bir tabir var, “Dışı kalaylı, içi alaylı” dedikleri bir tabir var. Anayasa’nın dış kısmına bakıyorum, toplumu cezbedecek olan birkaç tane elma şekeri var. Bunlardan biri 18 yaş meselesi, doğrudur. İki: “Milletvekili tekrar seçilebilir.” diyor. Başka yasalarda, Anayasa’da milletvekilinin seçilemeyeceğine dair bir hüküm mü vardı? O da önemli değil. Siz “Milletvekilleri tekrar seçilebilir.” derken hangi güce dayanarak, hangi garantiyi istiyorsunuz bu yasada? Beni bağışlasın genel başkanlar burada. 1980 12 Eylül’den sonra Türkiye’de parlamenter demokratik rejimin iflasında... Belki de toplumda biraz daha zorlukla çalışan, zorluklarla kabul edilen bir sistem gibi görülen, en sonunda tuz biberini de on dört yıllık iktidarın eklemiş olduğu parlamenter demokratik sistemde partileri kendi mülkiyetinde malları gibi saydıkları, milletvekilleri de onların memurları gibi tayin edildiği için parlamenter demokratik rejim bu hâle gelmiştir. Düzeltilemez miydi? Düzeltilebilir, ayrı bir konu. Siz başka bir şeyi tercih ettiniz. Bu dediğim mürgiacib sistemini topluma getirdik.

Şimdi, buradan şuna gelmek istiyorum: Türkiye’de anayasalar yapıldı, bu anayasaları yapanların çoğunu da tanıyoruz; ikisi askerî rejimin, militarist rejimin sahipleriydi. Şimdiki Cumhurbaşkanımız halkın seçtiği bir Cumhurbaşkanı. 367 garabetini kınıyorum, doğru bulmuyorum. Buraya gelmiş olması, halkın seçmesi beni fazla da endişe eden, üzen bir olay da değil, tartışılabilir; Parlamento da seçebilirdi. Ama her şeye rağmen, halkın seçmediği militarist iki Cumhurbaşkanının kendilerini özellikle demir zırhlarla bürüyecek maddelere ihtiyacı olduğu kesindi. Yani 1961 Anayasası’nı yapan Cemal Gürsel -orada kalabilmesi için- hem kadim Cumhurbaşkanı olarak kalacaktı hem tabii senatör olarak kalacaktı; yanında bütün Millî Birlik Komitesi üyeleri tabii senatör olacaktı. Bu, aynı zamanda Cumhurbaşkanının da yedek kulübesiydi o zaman ki dönemde. Sonra Kenan Evren geldi; gerçekten parlamenter demokratik rejimin bütün kurumlarını altüst ederek kaydıhayat şartını bırak, haklarında asla soruşturma yapılamayacak bir anlayışın temsilcisi olarak kendilerini bu Anayasa’ya dercettiler. Yapılan oylamada da halkın Anayasa’ya verdiği oyla da kendilerini Cumhurbaşkanı seçtirdiler. Müeyyidelere ihtiyaç duyuldu.

Günlerdir tartışıyoruz, on dört on beş yıldan beri Sayın Tayyip Erdoğan’ı hep birlikte izliyoruz; halk içindeki gücünü hepimiz biliyoruz, bu tartışmasız bir konu. Şimdi, merak ediyorum: Sayın Cumhurbaşkanlarının biliyorsunuz, sorumluluğu yoktu, vatana ihanet dışında yargılanmaları düşünülemezdi çünkü Cumhurbaşkanı dediğiniz 1920’lerde süttten çıkmış ak kaşıktır, idoldür, insanüstü bir değerdir, asla ve kata haklarında bir soruşturma açmayı gerektirecek profilde insanlar değildir. Şimdi, yürütmenin başı olduğu, soruşturmayı getirdiğiniz fiilî imkânsızlıklarla teçhiz edilmiş bir maddeyi de burada, hesap sorulur noktasında topluma sunulan bir elma şekeri gibi kabul etmekten başka bir şey yoktur.

Bir başka konu değerli arkadaşlarım: Anayasa’ya uyup uymama meselesi. Bütün bu çabalarımız niye? Yeni bir anayasa yapma konusunda gayret sarf etmek istiyoruz, belki ülke çok daha hızlı idare edilir, güzel idare edilir. Anayasalara uymak da bir vecibe olması gerekir.

Şimdi, size sormak istiyorum: Türkiye’de çok kısa sürede iki başbakan değişti; biri Ahmet Davutoğlu Beyefendi’ydi, biri de Sayın Binali Yıldırım. Ben Sayın Cumhurbaşkanımızın Kabinesiyle, bakanlarla ilişkisinin ne olduğunu bilmem ama -çok kısa sürede- şunu size söyleyebilirim: Ahmet Davutoğlu’nun istifa ettiğini ve bir gensoruyla düşürüldüğünü gören oldu mu? Hayır. Bir irade dedi ki: “Sen gel, sen git.”

Şimdi, hangi yasayı yaparsak yapalım uymayacaksak, demokrasiyi içselleştiremeyeceksek, demokrasiyi içimize sindirerek davranmayacaksak biz burada getirdiğimiz anayasanın uygulanacağına dair bir teminat olduğunu nasıl söyleyebiliriz? Mevcuda uymadık, fiilî durumu yasalastırmak istiyoruz ama ötekine de hiç uymadık. Gelecek konusunda bizim birtakım endişelerimizin olması normaldir, bu konuda da biraz itinalı olmak gerekir.

Bir başka şey: Aslında, cumhurbaşkanlarımızın parti başkanı olması çok yadırgadığım bir olay değil. 1950-1960 arasında, biliyorsunuz, rahmetli Celal Bayar da partili Cumhurbaşkanındı ama Sayın Cumhurbaşkanımızın partiyle, özellikle, ilgisinin deracatını biliyoruz.

Buradan özellikle Adalet ve Kalkınma Partili milletvekili arkadaşlarıma bir hatırlatma yapmak istiyorum. Dedim ya ben burada olmayacağım, inşallah gelecek seçimde siz yine burada olursunuz, burada olmanızı da dilerim ama bu konuda bir tereddüdüm var: Sayın Cumhurbaşkanımız Tayyip Erdoğan’ın bir açıklaması oldu, dedi ki: “Beni, FETÖ soruşturmasında -milletvekillerini kastederek söylemedi belki- milletimle baş başa yalnız bıraktı arkadaşlarım.” Şimdi, siz, Anayasa konulmuş ve Cumhurbaşkanının partiye müdahalesinde de söz sahibi olacağı bir maddeyle yapılacak milletvekili atamalarının -futbol tabiriyle söylüyorum, “nokta transfer” diye bir tabir vardır- ister daraltılmış bölgeyi getirin ister dar bölgeyi getirin ister bu sistem kalsın, nokta atışların tümünde Sayın Cumhurbaşkanının müdahil olacağına ve yüzde yüz etkili olacağına inandığım için söylüyorum, FETÖ karşısında yeterli sınava vermemiş bir grup konusunda doğacak hezeyanı ve hezimetini de düşünmek istemiyorum. O nedenle, sevginizin azalacağı

anlamında söylemiyorum, inşallah ben yanılıyorum; inşallah temayüz etmiş; tebarüz etmiş deneyimli milletvekilleri devam eder çünkü Parlamentonun budanmasının zaman zaman bu Parlamentodaki işlevlerin de işlevselliğin de azaltıldığına şahit olan bir insanım. Bürokrasideki zayıflığınızı biliyorum, liyakat eksikliğinin olduğu kadrolarla çalıştınız; parti kadrolarının çok budanması da buradaki liyakatlı milletvekilinin gelmesine engel olacak bir anlayış olursa ona da üzüleceğimi söylemek isterim.

Bir başka şey, değerli arkadaşlarım: Bütün bunların hepsini nerede yapacağız? Bu çalışmalarını bir seçim ortamında yapacağız, daha doğrusu referandum ortamında yapacağız. 1961 Anayasası'nda Adalet Partisinin dayandığı Demokrat Partinin 3 bakanı asılmış Başbakanı dâhil, 50'ye yakın müebbet hapis almış insan var, diğer kadroların tümü hapisanede; referanduma gidiliyor, Anayasa oylaması yapılacak, vatandaşın çalışması gerekir; bir tek demeç veriyor Adalet Partisinin o zaman yönetim kurulu, muğlak görülüyor, Millî Birlik Komitesi üyesi Muzaffer Yurdakuler diyor ki: "Zararlı faaliyetlerde bulunan bütün partiler kapatılacaktır." Adamlar sabahleyin "Biz de destekleyeceğiz." diyorlar, "Biz de 'Evet.' diyeceğiz." diyorlar, 4 parti birden "Evet." demek zorunda kalıyor. Yine, bizim gibi bir milletvekiline -inşallah bizim başımıza gelmez ama ortamın pek ondan farklı olduğunu düşünmüyorum- diyorlar ki: "Sayın milletvekilim, biz bu Anayasa'ya 'Evet.' mi diyeceğiz, 'Hayır.' mı diyeceğiz?" Mebusun cevabı şu: "Gözlerimin içine bakınız, ne dediğimi anlarsınız." Gözlerimizle işaretleyecek referandum kampanyasına bizi mecbur ederseniz ki ortam maalesef bundan farklı görünmüyor; özellikle TOMA'ların su sıktığı Meclis etrafındaki havanın dışında, sayısız gazetecinin ve sayısız aydının içeride olduğu bir ülkede kampanyanın bundan pek farklı yürüyeceği kanaatinde değilim.

Hele, bizim partimizin başına gelenleri hep birlikte yaşıyoruz. Sayısız arkadaşımız içeride; binin üzerinde gençlik kollarından, kadın kollarında yöneticimiz hapis, 2 eş genel başkanımız 10 milletvekilimizle birlikte hapis, belediye başkanlarımızın tümü içeride, belediye meclislerimiz feshedilmiş. Şimdi, biz, kampanya yapacağız ve diyeceğiz ki "Ey Türkiye halkı! Bu Anayasa antidemokratiktir." Dört aydan beri Gaziantep'te, olağanüstü hâlin olduğu bir ortamda, bir tek basın toplantısı yapamadık, hiçbir arkadaşımız partinin 1 metre dışında bir basın toplantısı yapmadı.

Şimdi, buradan Sayın Cumhurbaşkanına seslemek istiyorum: Değerli Cumhurbaşkanım, siz Kasımpaşalısınız, doğru; siz Karedenizlisiniz. Kasımpaşa mertliğin, daha doğrusu, kabadayılığın yeridir; Karadeniz sert, daha doğrusu mert insanların anlayışıdır. Şimdi, siz bizim kolumuzu kanadımızı kıracaksınız, bütün arkadaşlarımızı hapse atacaksınız ve biz "Kampanya yürüttük, önümüze çıkan oylar bu oldu." dediğimiz zaman da Türkiye'de çıkacak meşru, lanse oyları da meşruiyetin temsilcisi kabul edeceksiniz.

Bu, tıpkı şuna benziyor değerli arkadaşlarım, futbolu sevdiği için söylüyorum: Bazen kaleciyi kaleye bağlarlar, orta hakemi de yanlarına alırlar; tekme serbest, tokat serbest, faul yapmak serbest; boş kaleye gol atarlar, sonra çıkarlar, tribünde yumruk şov yaparlar. Eğer seçimin sonunda yapacağınız yumruk şov bu ortama dayanıyorsa bu nizami bir maç değildir, o nedenle sizi açıkça nizami maçın ortamının sağlanmasına davet ediyorum.

Bir başka konu, özellikle üzerinde duracağım iki üç madde var. Sayın Cumhurbaşkanları Meclis açılışında konuşma yaparlar; bu doğrudur, bu bizim geleneğimizdir ama 1950 ile 1925-1930 arasında bu hep tartışma konusu olmuştur. İsmet Paşa Cumhurbaşkanıdır, Meclise geldiklerinde Demokrat Partililer ayağa kalkmazlar. Sonra, biliyorsunuz Celal Bayar Cumhurbaşkanı oldu ve Meclise geldiğinde Halk Partililer ayağa kalktılar ama alkışlamadılar. Bunun özü -çok uzun hikâyesi var, kısa anlatmak istiyorum- milletvekilleri, yerelde ve genelde milletin gerçek temsilcisidir; o nedenle ayağa kalkmamak bir saygısızlık değildir ama alkışlamamak, en azından tezahüratta bulunmamak... Bir saygı göstermek açısından da o jesti yapmak gerekir diye düşünüyorum. Yani, kalkmamak saygısızlık değildir, alkışlamak da yeteri kadar da destektir ve saygı göstermektir; bunu da yasaya koymuşsunuz.

Yine, özellikle, mevcut Anayasa'mızın 104'üncü maddesinde 8'inci maddeyle yapılan değişiklikle calibidikkat iki tane nokta var. Biri şudur: "Millî güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır." Bakın, tek kurul yok, Millî Güvenlik Kurulundan bahsetmiyorum.

Bir başka maddesi: "Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir." Anayasa'mızın 87'nci maddesinde savaş ilanının nasıl olacağı açıkça görülüyor. Burada da eğer Cumhurbaşkanına bu yetkiyi veriyorsak birisinin mutlaka yek diğerini ilga etmesi gerekir. Bir yetki çatışması olabilir. Ayrıca, Cumhurbaşkanı tek başına savaş ilan edebiliyor; ayrıca, yine, Bakanlar Kurulunun getirmiş olduğu teklifi de Cumhurbaşkanı ilan edebiliyor. Bu nedenle, bunlar çakışan ve çatışan maddelerdir, düzeltilmesinde fayda var.

Sonunu şöyle bağlamak istiyorum: Gördüğüm kadarıyla Sayın Cumhurbaşkanımızı bence en rahat ettirecek konu şu, şunu yapalım: Yapamayacaklarını sayalım, yapabildiklerini serbest bırakalım. (HDP sıralarından alkışlar)

Şöyle derler bizde biliyorsunuz: Merkezî hükûmetler genellikle yetkileri uhdesinde tutmak isterler. Biz belediye başkanı olarak derdik ki "Kardeşim, siz bize ne vereceksiniz, burada ne yetkiniz kalacak?" Demokrasilerde aslanan, büyük yetkilerin tümü merkezde kalır, diğer yetkileri Anadolu'da belediye başkanları yapar. Nedir? Millî savunma gibi, adalet gibi, eğitim gibi ana yetkiler orada kalır; diğer yetkiler taşraya verilir. Zaten demokrasinin geliştiği ülkelerde böyledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CELAL DOĞAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım, hemen bitiriyorum.

BAŞKAN – Bitirin efendim, tamamlayın.

CELAL DOĞAN (Devamla) – Şöyle bitirmek istiyorum müsaade ederseniz: Bu Anayasa'nın ömrünün ne kadar olacağı konusunda çeşitli rivayetler yapılabilir. Bu Anayasa ya Sayın Tayyip Erdoğan'ın siyaseti bıraktığı gün ki... Veya başka birisi gelir bir gün, der ki "Ya, kardeşim, ben hamal değilim, bu antidemokratik bir yasadır, bırakıyorum."

Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Murat Emir'e aittir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Olağanüstü hâl koşullarında Türkiye susturulmuşken, üniversiteler susturulmuşken, barolara bir şey sorulmazken, basın sindirilmişken, toplumsal muhalefetin tüm kesimleri neredeyse yok edilmişken son derece önemli ve rejim değişikliğine dönük bir Anayasa değişikliğini konuşuyoruz hem de geceler boyu konuşuyoruz, İç Tüzük ihlalleriyle konuşuyoruz, halkın gözünden kaçırılarak konuşuyoruz, alelacele konuşuyoruz ve bu aceleyi de niye yaptığımızı maalesef sizler açıklayamıyorsunuz. 2019'da yürürlüğe girecek bir Anayasa teklifini niye bu kadar alelacele konuşuyorsunuz bunu anlamak mümkün değil arkadaşlar.

Buraya geliyorsunuz, anlatmaya çalışıyorsunuz ama her tarafından tel tel dökülen; demokrasimizi, hukuk devletimizi, geleceğimizi karartan bu Anayasa değişikliğini savunmadığınız için kuru bir "millete gitme" blöfü getiriyorsunuz önümüze. En son kararı millet verecekmiş, o hâlde bizim burada çok da fazla konuşmamıza gerek yokmuş. Öyle değil arkadaşlar, burada biz görevimizi yapmak zorundayız, bu bizim görevimiz. Burada anayasal olarak görüşülemez bir teklifi görüşüyorsunuz,

bu açık bir Anayasa ihlalidir. Eğer sizler, Sayın Şentop'un dediği gibi, asli kurucu iktidarsanız yani Anayasa'nın ilk 3 maddesi, dolayısıyla 4'üncü maddesi ve Anayasa'nın başlangıç ilkeleriyle bağliysanız o hâlde siz bu kanun teklifini görüşemezsiniz, bu Anayasa ihlalidir çünkü Anayasa'nın ilgili maddeleri açıkça demokratik hukuk devletini, millî egemenliği ve kuvvetler ayrılığını belirtmiştir. Dolayısıyla, kuvvetlerin tekleştiği, bir kişide toplandığı, egemenliğin bir kişiye teslim edildiği bir Anayasa değişikliği elbette ki teklif edilemez bir Anayasa değişikliğidir ve Anayasa Mahkemesi gerçek bir Anayasa Mahkemesi olsa hemen iptal etmesi gereken bir tekliftir, eski içtihatları da bu yöndedir ama siz de biliyorsunuz ki, tüm Türkiye de biliyor ki Türkiye'yi getirdiğiniz noktada artık bir Anayasa Mahkemesinden bahsetme olanağımız, maalesef, kalmamıştır. Öyle kalmamıştır ki o Anayasa Mahkemesi son kararlarını oy birliğiyle almaktadır, dikkatinizi çekiyorum, bir yüksek yargıç bir muhalefet şerhi dahi yazamayacak noktaya getirilmiştir sizin hukuk devletinizde. (CHP sıralarından alkışlar)

Burada bir egemenlik gasbı yapıyorsunuz. Egemenliği bir kişi temsil edemez. Egemenlik millettir; egemenliğini millet, meclisi aracılığıyla kullanır, yani seçilmişlerle kullanır. Bir kişi yüzde 99'la dahi seçilse o kişi millî egemenliği temsil edemez. Burada vaktimiz olsa uzun uzun anlatabiliriz ama bu, egemenliğin gasbıdır, millet egemenliğini alıp o bir kişiye vermektir. O bir kişi çok iyi birisi olsa bile, çok büyük bir lider olsa bile bu, egemenliğin gasbıdır arkadaşlar.

Cumhuriyet nedir? Cumhuriyet tanımınız, maalesef, ilkokul 2 sosyal bilgiler kitabından alınmış. Neymiş efendim? “Cumhurbaşkanını halk seçiyorsa o zaman bu cumhuriyetmiş.” Yani padişah değilse cumhuriyetmiş. Olmaz öyle şey. Cumhuriyetin temeli, millî egemenliğin Millet Meclisinde temsil edilmesidir. (CHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, bizim 1923'te bitirdiğimiz tartışmayı siz tekrar burada açarak aslında açık bir anayasal suç işliyorsunuz. Uygun olmayan bir siyasal zeminde, uygun olmayan bir sosyal zeminde, uygun olmayan koşullarda hukuki olmayan bir teklifi tartıştırıyorsunuz bize.

Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanının yetkilerini konuşuyoruz. Diyorsunuz ki: “Ya ne var bunda?” Sayın Kuzu'nun konuşmasını dinledim. “E, başbakan vardı, başkanının yetkilerini aldık, Cumhurbaşkanında birleştirdik.” Sayın Başbakan da dedi ki: “Binali feda olsun.” Değerli arkadaşlar, bu, Sayın Başbakanın kendini feda etmesinden çok daha öte bir durumdur. Bakın, burada bir Cumhurbaşkanı var. Kim bu Cumhurbaşkanı? 12 Eylül darbesini yapmış, korunmaya ihtiyacı olan, “Yetkilerim yüksek olsun.” diyen bir cumhurbaşkanı ve biz, bunun yetkilerinin geniş olduğunu zaten biliyoruz ama şimdi, siz, bu Cumhurbaşkanı yürütmenin, yani başbakanın yetkilerini birleştiriyorsunuz. Buradaki garabet şudur: Değerli arkadaşlar, buradaki Cumhurbaşkanı, bakın, bize göre antidemokratik bir biçimde, ama en nihayetinde tarafsız olduğu varsayıldığı için Anayasa Mahkemesine üye atıyor, Hakimler Savcılar Kuruluna üye atıyor, en azından bir partiyle bir bağı yok. Dolayısıyla da siz artık onu partili yaptıktan sonra, bir partinin genel başkanı yaptıktan sonra o kişinin yargıç atamasına, yüksek yargıyı şekillendirmesine, Meclisi şekillendirmesine izin vermemelisiniz. Dolayısıyla burada geride bir şey kalmıyor, bunu görmek zorundasınız. Yani bütün yetkileri bir kişide topladığınız zaman ve o kişiye hiçbir denge, denetleme mekanizması öngörmediğiniz zaman, işte, o zaman bunun adı elbette ki diktatörlüktür. Sayın Kuzu bunları çok iyi bilir.

Değerli arkadaşlar, bu Cumhurbaşkanının yani bütün yetkileri verdiğiniz Cumhurbaşkanının siyasal sorumluluğu var mı? Elbette yok. Neydi? Millet seçti. E, peki, bu kişi siyaseten yanlış yaparsa ne olacak? Millet beş yıl beklemek zorunda çünkü millet seçti, millet beş yıl bekleyecek o kişiyi sorumlu tutmak için. Oysaki, bakın, bizim parlamenter rejimimizde Meclise her zaman gelirler ve sorumludurlar.

Onun ötesinde, hukuki sorumluluğu var mıdır? Yine kıyaslıyorsunuz. Burada vatana ihanetten suçlanabilirdi. E, burada sorumluluk getirdik. Neye bağladınız? Üçte 2 çoğunluğa bağladınız. Peki, üçte 2 çoğunluk hangi Meclisten çıkacak? Parti liderinin bire bir seçtiği Meclisten çıkacak. Bu gerçekçi midir? Peki, çıktı diyelim. Nereye gidecek? Anayasa Mahkemesine. Orayı kim seçti? 15 üyesinden 12'sini yine aynı Cumhurbaşkanı seçti. Ya buna "Cumhurbaşkanının hukuki sorumluluğu var." demek için gerçekten insanların aklıyla alay etmek gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, bir vesayetten bahsediliyor. İşte vesayet budur. Vesayetin ta kendisidir. Bugün bu teklifin üzerinde de bir kişinin vesayeti olduğunu hepiniz görmek zorundasınız.

Şimdi, örnekler veriliyor. Sayın Şentop da bundan bahsetti, Sayın Kuzu da bunu çok iyi bilir: Cumhurbaşkanının veto yetkisi var yani Meclis üzerinde bir vesayet ilişkisi var, vesayet gücü var. Peki, bu veto yetkisi nerede var? Amerika Birleşik Devletleri'nde de var. E, peki, onu söylüyorsunuz da Amerika başkanının meclisi feshedemeyeceğini niye söylemiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Buraya gelip başkanın fesih yetkisi olmaz, başkanlıkta kuvvetler ayrılığı vardır, serttir, bu nedenle başkan senatoya, temsilciler meclisine veya millet meclisine yan gözle bile bakamaz niye demiyorsunuz? Kitabınızda yazdığınızı niye burada söylemiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Bir de, burada, geliyorsunuz anayasa profesörü olarak, koalisyon varmış parlamenter sistemde, o yüzden, koalisyonlar olduğu için istikrar olamıyormuş diyorsunuz. Bu bir yalandır! Yalandır! (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü siz de biliyorsunuz ki 1945 sonrasını inceleyen bütün akademik yayınlarda, anayasa hukukunda herkes bilir ki başkanlık sistemlerinde koalisyon oranı 2 kattan daha fazladır. Bu yalanı artık bu millete daha fazla söylemeyin.

Cumhurbaşkanlığı kararnameleleri... Bakın, yetki sınırları yok. Veto yetkisiyle birlikte düşünürseniz, işte, tam vesayet budur. Yasama devredilemez, Anayasa'nın 7'nci maddesi. Yasama yetkisini bir kişiye devrediyorsunuz. Bir kişinin her şeyi bildiği, her şeyi yönlendirdiği, her şeyi şekillendirdiği, bütün yetkileri topladığı ve kimseye danışmadığı bir ülke var mıdır; başarılı, ayakta durmuş, dağılmamış, perişan olmamış, demokrasisini yürütebilmiş bir ülke örneği var mıdır? Gelin, varsa onun da burada örneğini verin.

Değerli arkadaşlar, bir beka sorunu olan Türkiye'den bahsediyoruz. Türkiye beka sorununa nasıl geldi? İşte, bu, "Ben bilirim."cilikle geldi, "Ben her şeyi dizayn edeceğim."le geldi, "Her şey bende olsun." dedi. Ne istediyseniz yaptınız, ne yaptıysanız yanlış yaptınız ve aynı yanlış, bu sefer hiçbir denetim olmadan devam ettirme gayreti içerisindeyiz.

Değerli arkadaşlar, size bir tarihsel kesitten kısa bir anımsatma yapmakta yarar görüyorum. Bir oy vereceksiniz, bunu dikkatinize sunuyorum. Bakınız, bundan yüz yıllar önce Kerbelâ'da Hazreti Hüseyin Yezit'e biat etmeyip Kufe'ye doğru yola çıktığı zaman, ona, Yezit bir ordu yolladı ve o ordunun komutanı da Hür Bin Yezit'ti. Hür Bin Yezit, o gün Hazreti Hüseyin'e karşı savaşmayı reddetti ve birkaç saat sonra da şehit oldu. Öleceğini bile bile mazlumdun, haklıdan, doğrudan yana olmanın örneğini verdi ve bin yıllardır da mazlumdun, doğrunun, haklının yanında olduğundan dolayı rahmetle anılıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Ama Yezit ordularından hiç kimse bugün anılmıyor arkadaşlar, bunu dikkatinize sunarım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kuzu, buyurun, satışmadan dolayı iki dakika süre veriyorum. Lütfen yeni bir satışmaya meydan vermeyelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

15.- İstanbul Milletvekili Burhan Kuzu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

BURHAN KUZU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Amerika'daki model ideal olan bir sistemdir. Bizim getirdiğimiz karşılıklı fesih meselesini Amerika bugün tartışıyor, açık literatürü, görürsünüz. Obama'nın bütçesi reddoldu, Obama'ya “Zavallı Obama.” diyen benim. Hakikaten zavallı Obama çünkü Amerika'da maaş ödeyemez duruma düştüler.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Artık zavallı oldu. Ah zavallı Amerika, ah!

BURHAN KUZU (Devamla) – Şimdi, şunu düşünmemiz lazım: Bizdeki getirilen model kuzeydeki model değil, güneydeki de değil; Türkiye'ye has Cumhurbaşkanlığı modeli, kendine özgü ve yerlidir. Bir şeyin altını çizelim: Parlamenter modelin taklidi olmaz. Başkanlık modelinin binbir türlü olabilir çünkü aklın bulduğu bir sistem. Bir ülkede akıllı insanlar varsa başkanlık modelinin çok değişik dizaynlarını yapabilir, parlamenter model yapamaz. (CHP sıralarından gülüşmeler)

Gülecek bir şey yok ortada, bilen gülmez. Bu işin uzmanı konuşuyor burada, uzman konuşuyor, uzman... Öyle gülerек olmaz bu işler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dolayısıyla değerli arkadaşlar, bakın, bizim model...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Anayasa dersi ver Hocam onlara.

BURHAN KUZU (Devamla) – Müsaade buyurun. Şunu söylemeyelim: “Efendim, benim modelimde yasama ile yürütme sürekli sürtüşüyor, millet aç.” Bunu istemiyoruz. Efendim, benim sistemim de demokrasi de olacak, karşılıklı denge de olacak, bu millet ekmek yiyecek, ekmek.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Yürütme yasamayı feshedebilir mi Hocam? Yürütme yasamayı feshedebilir mi, onu söyle?

BURHAN KUZU (Devamla) – İşsize, aşsız iş bulmamız lazım. Yok şöyle... Sadece lüksten ibaret bir demokrasi olmaz değerli arkadaşlar, bunu görüp bilmemiz lazım. (CHP sıralarından gürültüler)

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Yürütme yasamayı yürüttü!

BAŞKAN – Sakin olun arkadaşlar, lütfen...

BURHAN KUZU (Devamla) – Söyleyeceklerim bundan ibaret, ben daha fazla meseleye girmeyeyim. Kitap okumaya devam edin. Biraz da özümsemek lazım bunu. Bence öyle yap.

Evet, teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hocam ders ver, Hocam! Bir kitap daha yaz onlara.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hocam.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Murat Bey'in 60'a göre bir söz talebi var.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataşma var ya! Ne demek?

BAŞKAN – Ne sataşması? Ne dedi size efendim?

MURAT EMİR (Ankara) – Akılcı olan yöntemin başkanlık sistemi olduğunu ifade ederek bizim gibi parlamenter sistemi savunanların akılsız olduğu yönünde zımni bir iddiada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika süre veriyorum Sayın Emir.

16.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Burhan Kuzu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, Sayın Kuzu bir bilim adamıdır. Kendisini seviyeli bir tartışmada görmek istiyoruz, yararlanmak istiyoruz çünkü siz Türkiye’de hiçbir ciddi anayasa hukukçusunu konuşturmadınız, Komisyona da çağırmadınız, konuşanları da susturuyorsunuz. O hâlde gelin, siz konuşun. (CHP sıralarından alkışlar)

Ben ne dedim? Koalisyonların başkanlıkta az olduğu yalandır dedim. Gelirsin, “Doğruydı.” dersin, koyarsın kitabını. Bu, iddiadır; gelirsiniz, düzeltirsiniz.

İkincisi, “Zavallı Obama.” diyorsunuz. Bakın, o zaman Amerika’dan örnek vermeyeceksiniz, veriyorsanız doğru vereceksiniz. Amerika’dan veto yetkisini, başka yerden fesih yetkisini, başka yerden kararname yetkisini alıyorsunuz ve bir canavar yaratıyorsunuz, onu da başkanlık sistemi gibi aklın bulduğu bir yöntem gibi takdim ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim aklımızla alay edemezsiniz. Siz bunu akılcı buluyorsanız bu sizin sorunuzdur.

Değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Kuzu’nun kitapları var, makaleleri var açık açık. Dolayısıyla, bilim çarpıtmaya uygun değildir. Gerçeklerin, eninde sonunda ortaya çıkmak gibi bir kötü özelliği vardır. Bunları tartışmak zorundayız Sayın Kuzu, hep beraber tartışacağız. Hem de gecenin bir vakti değil, televizyonların önünde, tüm Türkiye izlerken tartışmak zorundayız. İşte o zaman millete gideriz. Biz millettten elbette çekinmeyiz, elbette milletimizin kararı başımızın üstündedir. Ancak milletin gözünün önünden kaçırarak, milletin gözünü perdeleyerek gerçekleri nereye kadar saklayacağınızı düşünüyorsunuz?

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlnur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Gruplar adına son söz Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Yozgat Milletvekili Yusuf Başer’e aittir.

Buyurun Sayın Başer.

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi, içinden geçtiğimiz dönemin tarihî sorumluluğunu paylaşma duygusuyla selamlıyorum.

Anayasa değişikliğimizin ülkemize ve milletimize hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum.

Öncelikle, hepinizin dikkatini 15 Temmuz hain darbe teşebbüsüne çekmek istiyorum. Bir ülkenin uğrayabileceği en yıkıcı nitelikleri kendisinde toplamış FETÖ terör örgütünün, dış bağlantılarının himayesinde yıkmaya çalıştığı bu devleti, bu millet kurtardı. O gece, bu milletin ardından yürüdüğü bir de lider vardı. O liderin, diğer darbelerdeki şapkasını alıp giden liderlerden farkı neydi arkadaşlar? Milletin oyuyla gelmişti oraya, milletin oyuyla. Milletin adamıydı da onun için millet düştü ardına. Koltuğa yapılan adam değil, koltuğa yakışan adamdı. Bu millet ondan sahip çıktı Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2007’de yapılan değişiklikle millet Cumhurbaşkanını kendisi seçmeye karar verdi, kendi seçtiği Cumhurbaşkanını yedirmede. Önce sahip çıktı, şimdi de yetkilerinin neler olması gerektiğine karar verecek. Bundan daha doğal ne olabilir?

Sayın Başbakanımız açıkladı, 367'yi bulsak da halk oyuna sunacağız. Aslında oyladığımız bundan ibaret: Halka soralım mı, sormayalım mı; son sözü millet söylesin mi, söylemesin mi? "Millete sormayalım." diyenler nasıl halka dayandığını söyleyebilirler, nasıl "Demokratiz, millettten geliyoruz." derler? Millete soralım arkadaşlar, millettten kimse kaçmasın.

Gün kadar açık bir durum var; Başbakanı da sen seçiyorsun, Cumhurbaşkanını da sen seçiyorsun, iki tane başkan seçiyorsun. Saçmalık değil mi? Bundan her akliselim rahatsız olur. Anayasa değişikliğinin 104'üncü maddesinde ne diyoruz? "Cumhurbaşkanı ve Başbakan olmak üzere iki başlı, halka iki başkan seçtiren uygulama olmasın. Başbakanlık kalsın, Cumhurbaşkanı yürütmenin tek başına, başı olsun. Bu iki başlılık da bitsin." diyoruz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Keşke seni Başbakan yapsalar.

YUSUF BAŞER (Devamla) – Yapmak istediğimiz şey karmaşayı gidermektir, iki başlılığa son vermektir. Buna hangi mantıklı kişi "Hayır." diyebilir?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanının partili olmasını şiddetle eleştirenler var. Şimdi, bir Cumhurbaşkanı düşünün, partisinin desteğiyle seçime girecek, kampanya yapacak, kazanınca aniden partisine sırtını dönecek, kapılarını kapatacak, "Partimle bağım kalmadı." diyecek. Buna kim inanır Allah aşkına? "Cumhurbaşkanının seçilince partisile olan ilişkisi kesilsin." demenin anlamı şudur arkadaşlar: "Biz gerçekleri görmek istemiyoruz, herkes partili değilmiş gibi tiyatro yapsın." Bu ikiyüzlü ve çelişkili duruma siz "yönetim" mi diyorsunuz. Siyasetten ikiyüzlülüğü çıkarıp atmanın, dürüst, açık kimlikli siyaset savunmanın neresi yanlışır? Bu millet rıyasız, samimi, dürüst siyaseti hak edecek kadar asil millettir, biz de onlara bunu söylüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu oyuna bir son verelim, dürüst olalım. Bizim partimizin adı AK PARTİ, liderimiz Recep Tayyip Erdoğan'dır.

"İdarenin tarafsızlığını bozar." diye eleştirenlere gelince, sormak lazım: Şu anda AK PARTİ Hükümeti devleti yönetmiyor mu? Evet, AK PARTİ yönetiyor. İdarenin tarafsızlığını sağlayan kanunlar, denetim mekanizmaları ve yargı, yasama organlarının denetimi yine devam etmeyecek mi? Evet, edecek. O zaman ne değişiyor, niye itiraz ediyorsunuz?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önceki sistemde olduğu gibi Cumhurbaşkanlığı vesayet makamı değil artık, milletin demokratik iradesinin tecelligâhı. Halk iradesi orada ortaya çıkıyorsa oraya bir erk tevdi etmesi kadar meşru ve doğal ne olabilir? Halkın seçtiği Cumhurbaşkanını merasim başkanlığında bırakmayı hiç kimse istemez, isteyemez. Böyle bir istek halkın iradesine saygısızlık olur, hakaret olur. Elbette halkın seçtiği kişi güçlü olacaktır, halk iradesinden elbette bir erk çıkacaktır, nasıl yasama erki çıkıyor, aynen öyle. Yürütme de bir erk olarak millet iradesinden çıkacaktır. Herkes bunu içine sindirmek durumunda, demokrasinin gereği de bu demektir.

Cumhurbaşkanına bu düzenlemeyle çok fazla yetki verildiği dile getiriliyor. Mesela hangi yetki? Üst kademe bürokrasiyi atama yetkisi veriliyormuş, bu yanlışmış. Öncelikle soralım: Bugün üst kademe bürokrasisini yine yürütme organı atamıyor mu? Evet, atıyor. Değişen bir şey yok, yine yürütme atayacak. Hepimiz görüyorduk ki mevcut sistemde hükümet ile Cumhurbaşkanı arasında kriz olmaması istisna oluyordu. AK PARTİ olarak krizden keyif alan, işler yavaşlayınca milletin huzursuz olmasından mutlu olanlardan değiliz. İşte, o takozu Türkiye'nin tekerleğinin önünden bu nedenle kaldırıyoruz.

İkinci olarak, Cumhurbaşkanı üst kademe bürokrasisiyle kendisi çalışacak. Kendi çalışacağı adamları seçmeyecek de ne yapacak?

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Ya, Başbakana hakaret etme.

YUSUF BAŞER (Devamla) – Elbette herkes kimle çalışacaksa seçmeli. Sonra da başarısızlıklarına bahane üretmemeli.

Cumhurbaşkanı, Yüce Divan görevi de gören Anayasa Mahkemesi üyelerini seçecek diye feveran ediyorlar. Arkadaşlar, parmak hesabını bilenlerin bileceği bir şey vardır. On iki yıllığına seçilmiş Anayasa Mahkemesi üyeleri var karşımızda; beş yıllığına seçilmiş bir cumhurbaşkanının döneminde bunlardan kaçının süresi dolar da atama imkânı olabilir? Süresi dolanlardan da kaçının ataması Cumhurbaşkanının kendi seçeceği kontenjanından olur, iki mi olur, üç mü olur? Bu mu tehlike, bu mu kendini yargılayacakları seçmek? Yok, eğer diyorsanız ki: “Recep Tayyip Erdoğan’a inşallah, Allah uzun ömürler versin, çok uzun yıllar daha memleketin başında durur, millet ondan vazgeçmez, biz de daha iyisini asla bulamayız halka sunacak, o nedenle hep o başta kalır ve atamaları da o yapar.” O zaman iş başka. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle düşünüyorsanız o zaman kapatın partinizi gidin kardeşim. Siyaseti de bırakın, ülkeye özgüvenli bir muhalefet gelsin, milletin kürsüsünü de işgal etmesin, milletin önünü tıkamasın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Aksine, önünü açmakta yarışsın, takdir toplansın, seçimi de kazansın.

Ama korkmayın, Anayasa’nın 104’üncü maddesinde sizi bundan da kurtarıyor AK PARTİ. Bir cumhurbaşkanı en fazla 2 defa seçilecek; buna da sınır getirdik ki bu ülkeye artık ne Millî Şefler gelsin, ne ebedî başkanlar olsun ne de 6 defa gidip 7 defa gelen kurtarıcı babalara kalsın bu ülke. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Halkımız bunu görmeli, muhalefete rağmen, liderinin süresini sınırlamayı AK PARTİ olarak biz istiyoruz. Bunun neresine itiraz edebilir makul bir insan? Bakın ne diyor 104’üncü madde. Diktatörlerde olmayan yetkiler veriliyormuş. Siz hiç yargılanan diktatör gördünüz mü? Yüce Divan yolu kademeli olarak bir... Cumhurbaşkanlığı, çağdaştır, demoklattır ve evrenseldir. Yüce Meclisin elinde olan bir irade, yasamanın denetim gücünü de ortaya koymaktadır. Siz, hiç Meclise bütçe sunan, onay isteyen bir diktatör gördünüz mü? Layüsel değil, seçilmişliğin sorumluluğuyla yüce Meclisin karşısına çıkıp demokratik kültürün gereği olarak hesap verecek bir cumhurbaşkanı ne zaman diktatör oluyor? Neden sizi rahatsız ediyor arkadaşlar?

Öngörülen sistemde, Meclisi feshetme yetkisi aslında kendisini de feshetme anlamına geliyor. Siz, kendisini koltuktan indiren diktatör gördünüz mü? Bunun adı demokratik liderliktir, bunun adı halkın liderliğidir, bunun adı milletin cumhurbaşkanlığıdır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sistemin önünün açılması için hazırlanan Anayasa değişikliğiyle parlamenter sistemde olduğu gibi cumhurbaşkanlığı sisteminde de söz de, karar da milletindir. Bu Anayasa değişikliğinin 21’inci yüzyılın güçlü ve lider ülkesi Türkiye’nin inşasını başlatacağına inanıyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle şahsım ve partim adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, çok heyecanlı konuşma yapan sayın milletvekilimiz inandığı şeyleri söyledi, bir itirazım yok ama partimize de kurumsal olarak yarı hakaret, yarı sataşmada bulundu.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne dedi mesela?

BAŞKAN – Buyurun, sataşmadan dolayı size iki dakika...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Murat Emir değerlendirecek.

BAŞKAN – Sayın Emir, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, ne dedi onu da söylesin.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyin.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

17.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Yozgat Milletvekili Yusuf Başer'in 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) – Değerli arkadaşlar, muhalefetin öz güveni var. Muhalefet bu konuyu tartışmak istiyor sizinle ama sizin gelip burada hamaset yapmanız aslında bu konuyu tartışamayacağınızın açık bir göstergesidir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlar, hatibin konuşması baştan sona, aslında bu taslağı bir kişi için, bir kişiye dönük olarak hazırladığınızı açıkça ortaya koyuyor. Oysa biz bu ülkeyi seviyoruz, sizin de sevdiğinizden eminim.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Kimse ölümsüz değil. Bir kişi için değil, ülke için yapıyoruz.

MURAT EMİR (Devamla) – Bu konuşmayı yapma sebebim de budur. Bu ülkeye bunu yapmayın. Bir kişiyi çok sevebilirsiniz, ona çok güvenebilirsiniz de ama o kişi için bütün rejimi değiştirmek, bütün yetkileri o kişiye vermek, hiçbir denge, denetim mekanizması öngörmemek, “O yaparsa, ne yaparsa iyi yapar, doğru yapar.” demek bu ülkeyi kaybetmektir arkadaşlar. Bu ülke elimizden kayıyor, bunu görmüyor musunuz? Bu ülkeye bu kötülüğü nasıl yapabilirsiniz?

Bakın, biz öz güvenli bir muhalefetiz ama bunları tüm ülkenin önünde, açık bir ortamda, şeffaf bir şekilde, herkesin konuştuğu bir ortamda konuşmak zorundayız.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, ana muhalefetten memnunuz; öz güveninden memnunuz, istikrarından memnunuz ana muhalefetin.

MURAT EMİR (Devamla) – Meclisi, göstermelik kanun hükmünde kararnamelerle, olağanüstü hâl içerisinde, anayasal sınırları aşan, yerli yersiz, gerekli gereksiz, ölçülü ölçsüz kararnamelerle yönetiyorsunuz. Göstermelik bir anayasa yargısı, göstermelik bir hukuk devleti, mahkemelerin adaletinden herkesin şüphe ettiği bir Türkiye’de artık bu rejimi nasıl ayakta tutacağımızı, ülkemize, milletimize nasıl bir umut vereceğimizi konuşmak yerine, siz o bir kişiye nasıl bütün yetkileri -rahatlatırız- veriniz diye düşünüyorsunuz.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Halka anlat, halka anlat.

MURAT EMİR (Devamla) – Bu, gerçekten, bu ülkeye yapılabilecek en büyük haksızlıktır. Gelin, bunu bir daha düşünün.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Biz ana muhalefetten memnunuz, performanstan memnunuz, yüzde 25 çok iyi, çok iyi performans.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci ve son konuşmacı Adana Milletvekili Necdet Ünüvar.

Buyurun Sayın Ünüvar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Genel Kurulda Cumhuriyet Dönemi'mizin en önemli ve en esaslı Anayasa değişikliklerinin görüşmelerini yapıyoruz. Milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Milletimizin ve ülkemizin istikbali, istiklali ve istikrarı için gerçekten son derece önemli maddeleri de görüşüyoruz; şu anda 8'inci maddeyi görüşüyoruz. Bu Anayasa değişikliğiyle, ülkemizin, hem siyasi açıdan hem iktidar, güçlü yasama, etkin denetim mekanizmalarına kavuşacağına gönülden inanıyorum.

Cumhurbaşkanlığı sistemi milletimizin ve ülkemizin doğrudan bekasıyla da ilgilidir. Güçlü millet ve güçlü devlet ancak güçlü yasama, güçlü yürütme ve bağımsız, güçlü ve tarafsız yargıyla kurulabilir, oluşturulabilir.

Teklifin 8'inci maddesinde 2 husus ön plana çıkıyor ve bunlar maalesef bazı çevreler tarafından speküle ediliyor. Bunlardan bir tanesi, kararname çıkarma yetkisi. "Cumhurbaşkanlığı, münhasıran kanunla düzenleneceği belirtilen konularda ve kanunda açıkça düzenlenen konularda kararname çıkaramaz." diye hüküm var. "Kararname ve kanunlar arasında farklı hükümler bulunursa kanun hükümleri uygulanır." diyor. Aslında her şey çok açık, spekülasyona da kapalı ama birileri ısrarla speküle ediyor.

Bir başka husus: Fesih yetkisi. Esasında, burada fesih değil, yenileme var yani Cumhurbaşkanı Parlamentoyu feshederse esasında kendi seçilmiş olduğu hakkını da feshetmiş oluyor, bu, gözden kaçırılıyor.

Burada, rejim değişikliği de konuşuluyor. Esasında, rejim değişikliği olarak takdir ediliyor ama bu bir hükümet sistemi değişikliği, rejim değişikliği asla değil, rejim yerinde duruyor. Daha önce bu tartışmayı 4+4+4 tartışmalarında da görmüştük. O zaman da "Rejim değişecek." diye Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri ısrarla savunmuştu ama gördüğünüz gibi, yıllar geçti, rejim değişmedi. Ama değişmeyen başka bir şey var, o da Cumhuriyet Halk Partisinin davranışı.

O zaman da hatırlayacaksınız bir Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili önündeki mikrofonun kırık parçasını Komisyon Başkanı -kulakları çınlasın- Sayın Nabi Avcı'ya fırlatmıştı. Muhtemelen Nabi Avcı'nın o izi geçmiştir ama kalbindeki izinin geçtiğini de düşünmüyorum. Ama, Anayasa Komisyonunda dört beş gün takip ettim, orada CHP'li üyeler su attılar, burada birazcık daha geliştirdiler, maalesef vazo attilar.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Hayır.

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Geçen pazar günü Sayın Genel Başkan dinlerken "Özgün bir muhalefet yapacağız." demişti. Sonradan dünkü tartışmaları görünce acaba dedim "özgün" yerine "özgür" dedi de ben yanlış mı anladım diye de düşünmeden edemedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Zira, burada CHP grup başkan vekili öncülüğünde maalesef kürsü işgali girişimi oldu ama başlarında lider yoktu. Liderin olmadığı hiçbir mücadele kazanılamaz.

Bu arada şunu da söylemek isterim ki AK PARTİ, lidersiz herhangi bir kavgaya girmez ve AK PARTİ, milletin yararına olmayan bir kavgaya da asla girmez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu arada, tabii, CHP'nin maalesef -içinde tenzih edeceğim arkadaşlar var, onları tenzih ederek söylüyorum ki- çok kırıncı bir muhalefet yaptığını da ifade etmem lazım. Çoğu zaman burada pot kırıklarına şahit olmuştuk ama dün maalesef kürsü kırıldı, bir genel başkan yardımcımızın burnu kırıldı, hem de vicdanı ve kalbi kara bir milletvekili tarafından. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Önce o milletvekilimize saldırdılar, vurdular.

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Aslında, değerli arkadaşlar, burada bir doktor olarak da ondan utanıyorum; aslında utanması gereken o.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Önce kime vurduklarını biliyor musun?

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Burada aslında şöyle bir hüküm de getirmemiz lazım: O milletvekillerine utanma hakkını da vermek lazım. Gerçekten, bir genel başkan yardımcısının arkasından yaklaşarak ona yumruk atmak, utanılacak bir durumdur, onu gerçekten ayıplıyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Konuya gel, konuya.

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Bu vesileyle, Fatih Şahin Başkanımıza da Allah’tan şifalar diliyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Anayasa’ya gel, Anayasa’ya.

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Ama burnu kırılan kardeşimiz Fatih Şahin genç bir arkadaşımız, inşallah burnu düzelecektir, kokuyu da alacaktır ama değerli arkadaşlar, CHP’nin kıldığı başka bir şey var ki 1950’ye kadar iktidarda olan CHP, milletin kalbini öyle bir kırdı ki yetmiş yıldır iktidarın kokusunu bile alamıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen; siz de bir dakikada tamamlayın.

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, sahada dolaşırken Cumhuriyet Halk Partisi için vatandaşlarımız “Çok tutucu ve sıkıcı söylemleri var.” diyorlardı ama eylemleri de bir o kadar tutucu ve sıkıcı. Dün burada Hasan Turan’ın boynundan tutulduğunu ve Mehmet Akif Yılmaz kardeşimizin de sırtından tutulduğunu gördük. Aslında futbolda bu, penaltı artı kırmızı karttır ama burada Başkan kırmızı kart göstermiyor ama sahada millet onlara kırmızı kartı gösteriyor.

Ben, Halk Partisine, halka güvenmesini tavsiye ediyorum hem de gönül erbabı İsmail Ata’nın sözleriyle: “Halkı sev, halkın güneşte gölgesi, soğukta kaftanı, kılıkta ekmeği ol.” diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 20 cümle kurduysa 20’si de sataşma üzerine.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ne dedi, ne dedi ya?

ENGİN ALTAY (Devamla) - Hangisini söyleyeyim Sayın Başkan, hangisini?

BAŞKAN – Bir tane söylemeniz yeterli.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Kırıcı muhalefet, halkı sevmemek, halka güvenmemek...

BAŞKAN – Buyurun, buyurun Sayın Altay.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Gerçekten ciddi sataşma var Sayın Başkan. Biz şahidiz yani hakikaten sataşma var, ciddi sataşma var.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

18.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Adana Milletvekili Necdet Ünüvar’ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi’nin 8’inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Vekilim, ben yani bu grupta herkesten böyle bir konuşma beklerdim ama sizden beklemezdim.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Dün çok gönlüm kırıldı ama, dün çok gönlüm kırıldı.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Belli ki dünün muhasebesini yeniden açmak istiyorsunuz. Arzu ederseniz açarız tabii.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kapanmadı ki Sayın Altay, kapanmadı ki.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne yapacaksın?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kapanmadı o muhasebe.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Nasıl yapacağız?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kapanmadı.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen müdahale etmeyin kürsüdeki hatibe.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Nasıl istiyorsun? Nasıl istiyorsun? Nasıl istiyorsan öyle yapalım. (CHP sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kapanmadı ama, sadece onu bil yani.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Nasıl istiyorsan öyle yapalım.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kapanmadı.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Şimdi, Sayın Vekilim, muhasebeyi yapalım. Dün burada yaşananlar Parlamentonun itibarına gölge düşürmüştür.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sen düşürdün, sen, sen!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Terbiyesizlik yapma! Otur yerine!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Arkadan bir arkadaşımıza kallesçe saldırdın!

ENGİN ALTAY (Devamla) - Terbiyesiz! Kalles sensin! Kalles sensin! Edepsiz adam! Ahlaksız!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sen yaptın! Sen yaptın!

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu... Sayın Çavuşoğlu... Söz vermeden söz talebinde bulunma, kürsüdeki hatibe de dokunma.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Sen yaptın!

ENGİN ALTAY (Devamla) - Sen dil ameli olmuşsun, dil! Dil ameli olmuşsun sen, doktora git önce!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sen yaptın!

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, söyledik, söylemeye devam edeceğiz, anlarsınız, anlamazsınız: Demokrasinin bir tepki ve protesto rejimi olduğunu kabul etmediğiniz sürece bu Parlamentoda bu Parlamenteoya, bu millete yakışmayan tablolar gerçekleşir. Ben dün burada yapılan... Bu kürsünün kullanılması şu demek değildir: Bu kürsü, demokrasinin, “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” ifadesinin atomun çekirdeği gibi odağıdır. Bu kürsüden bir siyasi parti 1 hatip vasıtasıyla da 133 hatip vasıtasıyla da topluma mesaj vermek isterse verecek. Ne zamana kadar? Makul bir süre içerisinde. Elbette bu kürsü ilanihaye işgal edilip de diğer siyasi partilerin konuşmasını engelleyecek hâlimiz yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama siz...

Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Altay.

Bir saniye Sayın Altay, açıyorum bir dakika. Sizin bir dakikanızı Sayın Çavuşoğlu gasbetmişti, size iade ediyorum.

Buyurun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Siz buna bile tahammül edemediniz. Şöyle bir kural yok: Bu kürsüden bir milletvekili gelir, mesajı verir tabii ama bu kürsü, millî iradenin tecelligâhı olan bu Meclisin ve “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” ifadesinin tek dokunulmaz mercisiyse burada bir siyasi parti milletine, Türkiye Büyük Millet Meclisinin var oluş sebebinin ortadan gece 03.00’te kaldırdığı bir kanunla ilgili olarak 133 milletvekiliyle mesaj vermek istiyorsa bu mesajı verecektir ve vermiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Ve dün yaşanan... Sayın Genel Başkan Yardımcısı Fatih Bey’e Allah’tan şifa diledim; dün de diledim, bugün de diledim. Maalesef, ortam bu kadar gerilirse bunlar olur, iyi olmaz. Aynı olaydan bir arkadaşımız da bizim hastanede yatıyor, bir sürü arkadaşımızın arasında burasında şey var. Hoş şeyler mi bunlar? Tahammül edilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tahammül edilmezse bundan ne size ne bize ne de millete bir yarar yoktur. Cumhuriyet Halk Partisinin halkla olan ilişkilerini sorgulamak da sizin işiniz değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN –Teşekkür ediyorum Sayın Altay.

Çok sağ olun, çok teşekkür ediyoruz.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

Şimdi beş dakika süreyle soru sorması için sayın milletvekillerine söz vereceğim sırayla.

Sayın Aydın'ın yerine Sayın Doğan, buyurun.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Bakan, anayasa değişiklikleri toplumun geniş kesimleri tarafından tartışılması ve uzlaşılması gereken metinlerdir, sizin yaptığınız gibi kapalı kapılar arkasında ve pazarlık usulüyle anayasa hazırlanmaz. Birkaç ay içinde bu Anayasa değişikliğini hazırlayıp bizlere dayattınız, keşke her alanda bu kadar hızlı çalışsanız. Örneğin 19 Ocak 2013 tarihinde AKP iktidarı azınlık vakıflarının seçme ve seçilme haklarını düzenleyen yönetmeliği iptal etti ancak o tarihten bu yana söz verilmesine karşın herhangi bir yönetmelik hazırlanmadı. Yönetmelik olmadığı için azınlık vakıfları yıllardır seçim yapamıyor, Lozan Anlaşması'yla varlıkları yasal güvence altına alınan azınlıklar yeni vakıf yönetimlerini belirleyemiyorlar. Bir iki ayda rejim değişikliğini öngören bir Anayasa'yı hazırlayan iktidar neden dört yıldır birkaç vakfın yönetmeliğini çıkarmıyor merak ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler.

Anayasa'mızın 175'inci maddesine göre Anayasa'yı değiştirmek Meclis üye tam sayısının beşte 3 çoğunluğunun gizli oyuyla mümkündür. Yine Anayasa'nın 81'inci maddesine göre ettiğimiz yeminde Anayasa'ya sadakatten ayrılmayacağımıza namusumuz ve şerefimiz üzerine ant içiyoruz. Bu yemin ve Anayasa önümüzdeyken gizli oy kullanmayı “Suç işliyorum, sana ne, sana mı soracağım?” diyen anlayışın Anayasa'yla ilgili eleştirilerimize verdikleri cevaplar elbette ki havada kalıyor.

“Bu teklifte kararnameyle yasama yetkisi veriyorsunuz.” dediğimizde diyorsunuz ki: “Sınırı var.” Yarın “Sana ne, ben istediğim konuda kararname çıkarırım, sana mı soracağım?” diyen bir Cumhurbaşkanı olursa ne yapacağız?

Diyorsunuz ki: “Anayasa Mahkemesi yolu açık.” Peki, yarın “Anayasa Mahkemesi kararına uymuyorum, saygı da duymuyorum.” diyen birisi Cumhurbaşkanı olursa bu milletin hakkını kim koruyacak?

BAŞKAN – Sayın Torun, buyurun.

SEYİT TORUN (Ordu) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemiz tam bir kaos ortamı yaşıyor, siyasal, sosyal istikrarsızlık had safhada; ekonomi tüm dinamikleriyle büyük bir açmaz yaşıyor. Hiçbir pozitif gelişme beklenmiyor. Bu süreç yeni bir istikrarsızlığın kapısını da aralayacaktır. Ülkesini seven, demokratik, özgür bir Türkiye özlemi taşıyan hepimizin bu süreci iyi anlamamız ve değerlendirmemiz gerekiyor. İtirazlarımız basit bir siyaset yapma çabası değildir, ülkenin geleceğinin tümünden şekilleneceği bir süreçten geçiyoruz. Anayasa değişikliği eğer kabul edilirse, bu, siyasal sistemin çökmesi anlamına gelecektir. Hiçbir siyasi parti artık asli görevini yapamayacaktır. Bundan sonra seçimlerin yapılıp yapılmayacağı meçhuldür. Yapılsa da bu biçimsel bir seçim olacaktır. Meselemiz, vatan meselesidir. Sizleri varlığımızı, özgürlüğümüzü ve her şeyimizi borçlu olduğumuz cumhuriyetimize, Meclisimize sahip çıkmaya davet ediyorum.

Bir de, Sayın Başkan, şunu sormak istiyorum: Yarın partili bir cumhurbaşkanı olduğunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tüm...

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adalet Bakanına sormak istiyorum: Sayın Bakan, sizce, anayasalar toplumsal uzlaşma belgesi midir? Öyleyse, hangi toplumla uzlaştınız, söyler misiniz? Meclisin kapısına gelmelerine engel olduğunuz halkımıza biber gazı sıkarak mı uzlaştınız? 146 gazeteciyi içeri atarak, televizyonları kapatarak mı uzlaştınız? 15 Temmuz gecesi anayasal düzeni kurmak için sokağa çağırıldığınız, canları pahasına anayasal düzeni koruyan halk, şimdi yasak koyduğunuz bu halk değil miydi? 15 Temmuz gecesi halka övgüler dizen, yakaran Sayın Adalet Bakanı, darbe gecesi ülkeyi emanet ettiğiniz halkı şimdi ülkeye sahip çıkıyor diye evlere hapsedmeye devam edecek misiniz? Bu mu sizin adaletiniz? Ama unutmayın ki ilahi adalet er geç gelip sizi de bulacaktır. Bu dünya hiçbir diktatöre kalmadığı gibi sizlere de kalmayacaktır. Halkı bölmeyin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; Sayın Cumhurbaşkanı bugün şöyle bir cümle sarf etti, dedi ki: “Dövizi olup da bozdurmaman teröristtir.” Siz bir hukukçusunuz. Anayasa’nın 38’inci maddesi, Türk Ceza Kanunu’nun 2’nci maddesi, kanunun suç saymadığı bir fiili, bir cumhurbaşkanı bunu nasıl suç sayabiliyor? Bu, hukuk güvenliğine, hukuk devletine aykırı değil mi? Daha başkanlık sistemi gelmeden bir Cumhurbaşkanı böyle bir suç ihdas edebilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan, size de verelim, yirmi saniyeniz var.

Buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Başbakana soruyorum: Anayasa’mızda yapacağınız 18 maddede değişikliklerle cumhuriyetimizi ortadan kaldıracak, demokrasimizi askıya alacaksınız. Anayasa Mahkemesinde hakkında açılan davayla, laiklik karşıtı eylemlerin odağı olması sebebiyle kapatma davası aşamasına gelen partiniz 1 oyla kapatılmaktan kurtulmuştur. Para cezasına hükmedilen AKP’nin bu Anayasa’yı değiştirme hakkı ve yetkisi yoktur. Anayasa’ya aykırı hareket eden ve para cezasına mahkûm edilen bir partinin yapacağı bu değişiklik toplum tarafından kabul görmeyecektir, ayrıca sürekli tartışma konusu olacaktır. İki partinin uzlaşmasıyla ortaya çıkacak bu değişiklik, toplumsal uzlaşmayı sağlamayacağı gibi, Türkiye’nin de anayasası olmayacaktır.

Bu nedenle, bu değişiklik isteminizi lütfen geri çekin, ülkemizi yeni bir kargaşaya, kaosa sürüklemeyin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, soruları cevaplandırmak üzere sözü Millî Eğitim Bakanı Sayın İsmet Yılmaz’a bırakıyorum. Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Birçok milletvekilimiz anayasaların toplumsal uzlaşma metinleri olduğunu dolayısıyla mümkün olduğu kadar bütün halkımızın mutabakatının sağlanarak bir Anayasa değişikliği teklifinin Meclise getirilmesi doğrultusunda açıklamalarda bulundu.

Öncelikle şunu belirtmekte fayda var: Ülkemizin yeni bir anayasaya ihtiyacı olduğu konusunda her parti seçimlerde dedi: “Yeni bir anayasaya ihtiyaç var.” İçimizde “Yeni bir anayasaya Türkiye’nin ihtiyacı yoktur.” diyen hiçbir parti var mı? Yok. Yani, önce ona şey... Yeni bir anayasaya ihtiyacı olduğu konusunda herkes... Bundan şunu anlıyoruz ki mevcut Anayasa’dan kimse memnun değil, 12 Eylül Anayasası’nı hiç kimse istemiyor, 12 Eylül Anayasası’nın toplumumuzun, devletimizin ihtiyaçlarına cevap veremediği hemen hemen herkesçe kabul ediliyor. Bundan dolayıdır ki yeni anayasayı vadediyoruz.

Tabii, yeni bir anayasa yapılması konusunda bir uzlaşma, genel mutabakat var. Ancak, böyle olmakla birlikte, bunu pratiğe aktarmak, hayata geçirmek kolay değildir. Hepiniz biliyorsunuz, geçmişte “Bir araya gelelim.” denildi, ortak komisyonlar kuruldu. Yaklaşık 60’a yakın maddede öyle veya böyle bir mutabakata varıldı. Geçen dönem yine “Gelin, bu 60 maddeyi hayata geçirelim.” denildiğinde o zaman bunu da yapamadık. Üzerinde uzlaştık diye -hemen hemen 4 partinin, 3 partinin bile değil- “4 partinin uzlaştığı 60 maddeyi geçirelim.” dendi, o da olmadı. Dolayısıyla da gerçekler ile, hayaller ile, idealler ile yapılması gerekenler arasında fark oluyor. “Herkes nasıl bir anayasa istiyorsa koysun.” denildi. “Bakın, öneri verin, teklif getirin.” denildiğinde yukarıda “Öneri veya teklif getirmek bu Anayasa değişikliğine meşruiyet kazandıracak, biz bunu istemeyiz.” dendi, öneri dahi verilmedi. Peki, o zaman nasıl mutabakata varılacak? Bu durumda mutabakatla bir anayasa çıkarmak imkansız hâle gelince Milliyetçi Hareket Partisiyle mutabık kalınan konuları Meclise sunmak durumunda kaldık. Yeni bir anayasanın hukuk devleti ve çoğulcu demokrasi ilkelerine bağlı olması gerektiği yönünde partilerimiz arasında bir iş birliği var.

Yapılmak istenen bu değişiklikler Türkiye için ne anlam ifade ediyor, Türkiye’nin mevcut sorunlarını çözüyor mu? Parlamenter sistem tecrübemiz var çok doğru ancak biliyorsunuz, 1950 öncesi tek parti dönemi, 1950’den sonra da Sayın Celal Başkan da söyledi, orada yine partili Cumhurbaşkanı var ve Menderes görevi aldıktan sonra tekrar Cumhurbaşkanı istifa dilekçesini veriyor. Menderes ile Celal Bayar arasında bu sorun var; ondan sonra diğer dönemlerde Kenan Evren ile Turgut Özal arasında, Turgut Özal ile Demirel arasında, Demirel ile Tansu Çiller arasında, yine Demirel ile Erbakan arasında, Ecevit’in bizzat seçtiği olduğu Ahmet Necdet Sezer ile Ecevit arasında. Bir Anayasa kitapçığı atıldığında Türkiye’de nasıl depremlerin oluştuğunu gördük. 1950’de, 1960’ta, 1970’te, 1980’de, 1990’da, 2000’lerde dolayısıyla sorun oldu. Parlamenter sistemin özünün problemlerimizi çözmediğini yaşayarak gördük. O hâlde ne yapmak lazım? Yürütmeyi güçlendirmek lazım. Yürütme iki başlı olduğunda araya başka kurumlar giriyor. Başka kurumlarda halkın tercihleri doğrultusunda değişiklikler yapılmıyor. Bakın, 1971 darbesi geriye götürdü, 1980 darbesi geriye götürdü; her müdahalede bir şekilde halkın daha özgür olması, daha demokratik hakkını kullanması geriye gitti. O hâlde, çok net olarak söylüyoruz: Cumhurbaşkanıyı güçlendirince bir daha geçmiş dönemdeki eksikliklere uğramayacağız.

Yine, bazı arkadaşlarımız burada denetimin olmadığını düşünüyor. İdarenin her türlü eylem ve işlemleri yargı denetimine tabi mi? Tabii. Cumhurbaşkanı’nın...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Hangi yargı, hangi yargı?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Hangi idari yargı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) - O, ayrı bir konu, o ayrı bir konu.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Ya, “Ayrı bir konu.” Hangi yargı Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) - Dolayısıyla, Cumhurbaşkanının yapmış olduğu bütün işlem ve eylemler de yargı denetimine tabi.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Hangi yargı, bağımsız yargı mı, siyasal yargı mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) - Burada konuşulan cezai yargılamaya tabi kılınması kullanılıyor. Ama, genelde...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Top çeviriyorsunuz, resmen top çeviriyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) - ...cezai yargılama süreci ayrı ve istisnai bir husustur, geri kalan hangi işlemi yaparsa yapsın yargıya gidecek. Şu anki Cumhurbaşkanının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) - ...biraz önce Anayasa kitapçığında sayıldı, hangi...

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Bakan, lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Son cümle: Dolayısıyla da Cumhurbaşkanının bütün eylem ve işlemleri yargı denetimine tabi olacak. Bu, gerçekten büyük bir Cumhurbaşkanına yargı kararı var, hukuk devletinde yargı kararı verildikten sonra...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Benim soruma gel Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) - ...uymak zorunlu olacak ve hepsinden de önemlisi, milletin denetimidir, kamuoyunun denetimidir, bundan ne kaçılabilir ne de bu ihmal edilebilir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Benim soruma cevap vermedi Sayın Başkan, yazılı mı verecekler?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, süresi doldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım, yazılı desinler bari hiç olmazsa.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, yani ona yazılı cevap vereceğini söylesinler, yazılı versinler.

BAŞKAN – Yazılı cevap verilmesi gerekenlere Sayın Bakan verir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Arkadaşlar, cevaplanamayan soruları burada tutanaklardan alacağız ve yazılı olarak cevabı verilecek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, madde üzerinde önerge işlemlerini gerçekleştiriyoruz.

8’inci madde üzerinde beşi aynı mahiyette olmak üzere yedi adet önerge vardır, şimdi önergeleri okutuyorum, aynı mahiyetteki o beş önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1504 esas numaralı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi ile 2709 sayılı Kanunun değiştirilen 104'üncü maddesinin son fıkrasında yer alan “verilen” ibaresinin “belirtilen” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gökçen Özdoğan Enç

Antalya

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çekiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler çekilmiştir, diğer önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 Sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim. 05/01/2017

Mehmet Emin Adıyaman

Meral Danış Betaş

Iğdır

Adana

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle metinden çıkarılmasını arz ederiz.

Engin Altay

Levent Gök

Özgür Özel

İstanbul

Ankara

Manisa

Tekin Bingöl

Ahmet Haluk Koç

Utku Çakırözer

Ankara

Ankara

Eskişehir

BAŞKAN – Son okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

UTKU ÇAKIROZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, televizyon yayını olmadığı için bizleri sadece internet aracılığıyla izleyebilen saygıdeğer yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu getirdiğiniz ne bir parlamenter sistem ne de bir başkanlık sistemidir. Getirdiğiniz bu paket, tüm yetkileri tek kişide toplayan bir kuvvetler birliği rejimidir, düpedüz bir tek adam rejimidir. Getirilen tüm düzenlemelerin, mesela, Cumhurbaşkanı ve Meclis seçimlerinin aynı gün yapılmasının tek amacı Cumhurbaşkanı ile Meclis çoğunluğunu aynı partiden çıkarma hesabıdır. Ancak bunu sağladığınız anda millet egemenliğinin tecelli makamı olan bu yüce Meclisin de ipini çekmiş olacaksınız. Bir kişi hem Cumhurbaşkanı olacak hem de parti lideri kalacak ve milletvekillerini belirleyecek. Meclis çoğunluğu onun kontrolünde olacağı için Meclisin bağımsızlığı, saygınlığı kalmayacak. Meclis, en temel yetkisi yasama tekeli Cumhurbaşkanı kararnamelerine devredecek,

yürütmeyi denetleme olanakları elinden alınacak, ülke bütçesini dahi denetleyemez duruma getirilecek. Bunlar yetmezmiş gibi, Cumhurbaşkanına verilecek Meclisi feshetme yetkisiyle yüzde 50'nin iradesi ile milletin tamamının iradesi üzerinde tahakküm kurulacak. Sonra bir de tarafsızlık meselesi var, Cumhurbaşkanı bir yandan Anayasa'da yazan tarafsızlık yeminini edecek, devlet başkanı olarak görev yapacak ama bir taraftan da partisinin genel başkanı olarak kalacak; milletvekillerini, belediye başkanlarını, il başkanlarını belirleyecek. Bunun adı demokrasi, bunun adı hukuk devleti değildir arkadaşlar, bunun adı açıkça söyleyelim ki parti devletidir ve 21'inci yüzyıl Türkiye'sine yakışmayan arayışlardır bunlar.

Değerli arkadaşlarım, denge ve denetleme mekanizmasının temel unsuru yargı, bu paketle Cumhurbaşkanının kontrolü altına girmekte, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı tamamen ortadan kalkmakta.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, biz bu kadar sınırsız yetki, bu kadar sorumsuz ve bu kadar denetimsiz biçimde kimin elinde toplanırsa toplansın buna karşıyız ve sonuna kadar da karşı duracağız çünkü tüm kuvvetlerin tek kişide bulunduğu bir sistemde hiçbir yurttaş güven altında değildir, hürriyetlerden bahsedilemez.

Değerli arkadaşlarım, sizlere sormak isterim, getirilen bu Anayasa değişikliği Türkiye'nin hangi sorununu çözecek? İktidarıyla muhalefetiyle bizleri buraya gönderen aziz yurttaşlarımızın bizden haklı beklentileri var, çözüm bekleyen dertleri, sıkıntıları var. Terörü nasıl bitireceğiz? Yurttaşımızın yaşam hakkını nasıl güvence altına alacağız? Hukuk güvenliği, yargı bağımsızlığı nasıl sağlanacak? Yoksulluk nasıl bitirilecek? İşsizlik nasıl azaltılacak? Türk liramızın değer kaybı nasıl durdurulacak? Üretim nasıl artırılacak? Hakça paylaşım nasıl sağlanacak? Eğitim sistemimiz nasıl iyileştirilecek?

Arzu ettiğiniz tek adam rejiminde bu sorunların çözüleceğinin garantisi var mı? Yok arkadaşlarım, yok çünkü hem on beş yıldır tek başınıza iktidarsınız hem de bunun son iki yılında Anayasa'ya da aykırı bir biçimde fiili başkanlık sistemi var. Peki, sorunlar çözülebildi mi? Terör her gün yavrularımızın canını almaya devam ediyor. Kürt sorunu hâlâ çözümsüz. 3 gençten 1'i işsiz. Asgari ücret açlık sınırının altında. Dolar aldı başını gidiyor, ardı sıra zamlar, vergiler. Esnaf borç yükü altında, çiftçinin beli bükülmüş. Hâl böyle iken biz günlerdir sabahlara kadar neyle uğraşıyoruz? Bir kişinin başkanlık ısrarıyla, Parlamentomuza yönelik tek adam dayatmasıyla.

Değerli arkadaşlarım, halkımız burada ne tartışıldığından habersiz, ülkemizi, yurttaşlarımızı yakından etkileyen böylesine büyük bir değişikliğin ne getirdiği bilinmiyor. Neden? Çünkü televizyonlar özgürce yayın yapamıyor. Bakın, Meclis Televizyonu dahi vermiyor görüşmelerimizi. Halkın haber alma güvencesi olan basın ses kısılmış durumda. 150 gazeteci hapiste, hapiste olmayanların büyük çoğunluğu işsiz. Gazeteler, televizyonlar, radyolar kapalı, internet yasaklı. Tutuklu gazetecilerin, milletvekillerinin bir an önce iddianameleri açıklanmalı, tutuksuz yargılanarak hâkim önüne çıkarılmaları sağlanmalıdır. OHAL bitmeli, olağan düzene dönmemiz gerekmektedir. Bu ülkede ifade özgürlüğünün, basın özgürlüğünün sağlanması meselesi iktidarıyla muhalefetiyle hepimizin, Türkiye demokrasisinin itibar sınavıdır.

Değerli arkadaşlarım, Atatürk ve cumhuriyeti kuran kadrolar tarafından en değerli armağan olarak bizlere bırakılan, üzerine namus ve şeref sözü vererek yemin ettiğimiz cumhuriyetimizi, millet egemenliğine dayalı parlamenter demokrasimizi korumaya kararlıyız. Bu nedenle bu tek adam düzenlemesine sonuna kadar “hayır” diyeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Mehmet Emin Adıyaman (Iğdır) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen, Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman. (HDP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Adıyaman.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Iğdır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle belirtmek isterim ki 18 maddeden ibaret bu yasa teklifi esasen 177 maddeden ibaret 1982 Anayasası'nın 21 maddesini kaldırıyor, 40 maddesini değiştiriyor ve 18 madde de ihdas ediliyor. Dolayısıyla 177 maddenin aslında 80 maddesi bir şekilde değiştirilmiş oluyor. Yani mevcut Anayasa'nın yarısı, yüzde 50'si değiştiriliyor. Ama değişmeyen bir şey var. Değişmeyen, 12 Eylül dikta rejiminin, darbe rejiminin ya da 12 Eylül cuntasının ruhudur. O ruh hâlâ devam ediyor. Kenan Evren şu anda mezarda ama Kenan Evren'in ruhu şu anda bu Mecliste maalesef varlığını sürdürüyor. Bunu nereden çıkarıyoruz?

Değerli arkadaşlar, 1982 Anayasası'nın ruhu, felsefesi ve paradigması esasen bugün hiç değişmeden o sacayağı üzerinden sadece yönetim sistemi değiştirilmek suretiyle bir bürokratlar hükûmeti kuruluyor. Yani belki de daha önceki hatiplerin de ifade ettiği gibi yüzde 50,01 oy olan bir kişi yüzde 100'ün iradesini tek elde toplayarak bürokratlardan oluşmuş tekçi bir iktidarı inşa edecektir.

Değerli arkadaşlar, bu yeni anayasa değişikliğinde öncelikle ülke içinde ve ülke içinde var olan savaşın daha da derinleştirilmesi hedeflenmektedir. Ülke, içte ve dışta bir savaşa sürüklenecektir.

Bu Anayasa'da Kürtler yok, Aleviler yok, diğer farklılıklar yok; dolayısıyla Parlatmentonun temsiliyet gücünün ve iradesinin zayıflatılması, âdeta noter durumuna düşürülmesi bu farklılıkların temsiliyetinin yok sayılması demektir. Dolayısıyla yeni yönetim biçimiyle aslında ülkede bir ayrışma, halklarımız arasında tarihsel, psikolojik, sosyolojik ve kültürel bağların koparılması demektir.

Değerli arkadaşlar, bu anayasayla, anayasa değişikliğiyle asimilasyon, inkâr, imha politikaları daha da derinleştirilecek. Kürtler başta olmak üzere hem diğer halklara ama aynı zamanda Türk halkına da zulüm edilmiş olacaktır. Bildiğiniz üzere, başkanlık sistemi model olarak dünyada iki türlü uygulanır; ya hep örnek verildiği gibi Amerika Birleşik Devletleri'nde olduğu gibi başkanın yetkileri belli alanlarla sınırlı tutulup ya da yetkileri yerellerle paylaştırılarak bir denge, denetim sağlanır ya da Afrika ülkelerinde, Orta Doğu'da, Latin Amerika örneklerinde olduğu gibi tek yani Türkiye'de şu anda gündemleştirilen model tarzı diktatöryal, totaliter bir rejim inşa edilir. Dolayısıyla, bugün önümüze getirilen yasa tam da Latin Amerika, Orta Doğu modeli, tekçi, otoriter ve tek lider sunmasına dayanan bir rejimdir.

Aslında, zamanım sınırlı, çokça değinilecek konular var ama yine teknik bir hususu da burada -Sayın Hocam Burhan Kuzu buradaysa- belirtmek isterim. Hem Cumhurbaşkanına Türk Silahlı Kuvvetlerini kullanma yetkisi veriliyor hem dün kabul edilen 5'inci maddeyle Türkiye Büyük Millet Meclisine savaş ilanı yetkisi veriliyor. Şimdi, biri bize izah etmeli: Cumhurbaşkanı mı karar verecek savaşa, Meclis mi verecek? Ya da Cumhurbaşkanı sorumsuzluğu olduğu için orduyu bir yerlerde savaşa sokacak, savaş başlayacak, sonra başlamış olan savaşı Meclise gönderip "Hadi, siz de savaş kararı verin." mi diyecek? Bu husus yetkiler çatışmasıdır. Bunun düzeltilmesi gerektiğini belirtmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen siz de.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu husus açık bir şekilde bir yetki çatışmasıdır. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanının sorumsuzluğu olduğuna göre Cumhurbaşkanı istediği zaman savaş kararı verecektir, Silahlı Kuvvetleri kullanacaktır ama savaş başladıktan sonra ihtiyaç duyarsa Meclise savaş ilanı kararı verilmesi için bir talepte bulunacak ya da hiç bulunmazsa bunun bir yaptırımı da söz konusu değildir.

Dolayısıyla, alelacele hazırlanmış, âdetâ yangından mal kaçıracasına huzurumuza getirilen bu taslak bizim geleceğimizi, halklarımızın geleceğini karartan, bizi, âdetâ iradelerimizi tek kişiye rehin eden bir düzenlemedir. Bu düzenleme hepimizin, geleceğimizin, çocuklarımızın huzurunu, mutluluğunu yok eden, onları rehin alan bir düzenlemedir diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Adıyaman.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Böylece 8'inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi maddenin gizli oylaması yapılacaktır. Artık gizli oylamanın hangi usulde, hangi şekilde yapıldığını aslında sizler biliyorsunuz ama yine bir kez daha tekrar edeceğim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Okuyalım Başkan.

BAŞKAN – Adı okunan milletvekilini ad defterinde işaretleyerek kendisine biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere üç yuvarlak pul ile bu oylamaya özel mühürlü zarf verilecektir. Milletvekilleri Başkanlık Kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerlerde oylarını kullanmayacaklardır. Vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar da hangi bakanların yerine oy kullanıyorsa o bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklar. Bu pullardan beyaz kabulü, kırmızı reddi, yeşil çekimseri ifade ediyor. Oyunu kullanacak sayın üye adını ad defterine işaretlettikten ve kâtip üyeden üç yuvarlak pul ile oylamaya özel bastırılan mühürlü zarfı aldıktan sonra kapalı oy verme yerine girecek, oy olarak kullanacağı pulu burada zarfın içerisine koyacak, diğer iki pulu iskarta kutusuna atacaktır. Bilahare oy verme yerinden çıkacak olan üye oy pulunun bulunduğu zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kutusuna atacaktır.

Oylamada adı okunmayan sayın milletvekiline pul ve zarf verilmeyecektir.

Şimdi, gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz ve görevli arkadaşlar dışında hiç kimseyi oylama alanında görmeyelim diye sizlerden istirham ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

(Oyların toplanmasına başlandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Görevli arkadaşlarımızdan oy kupalarını kaldırmalarını rica ediyoruz.

Kâtip üyelerimizi, Başkanlık Divanı üyelerimizi davet ediyoruz buraya.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 481

Kabul : 340

Ret : 135

Boş : 5

Geçersiz : 1

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Emre Köprülü

Mücahit Durmuşoğlu

Tekirdağ

Osmaniye”

(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 03.13

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 03.15****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye) , Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56’ncı Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada bulunan 443 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

3.- Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 443)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4’üncü sırada yer alan 439 sıra sayılı Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 439)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 13 Ocak 2017 Cuma günü, alınan karar gereğince, saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı cumalar diliyorum.

Kapanma Saati: 03.16

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Siirt Milletvekili Besime Konca'nın, Siirt'in Şirvan ilçesine bağlı Maden köyünde on altı işçinin toprak altında kaldığı facianın yaşandığı bakır madeni işletmesinin iş sağlığı ve güvenliğine dair yükümlülüklerini yerine getirmemesine ve madende yapılan son denetimlere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9692)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet MÜEZZİNOĞLU* tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Besime KONCA
Siirt Milletvekili

17 Kasım 2016 tarihinde, Siirt İli Şirvan İlçesi Maden Köy mevkiinde Ciner Grubu bünyesinde faaliyet yürüten Park Elektrik Üretim Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından işletilen Bakır Madeni Ocağında meydana gelen faciada 16 insanımız göçük altında kalmıştır. 12 işçinin cansız bedenlerine ulaşılırken, 4 işçi önerge tarihi itibarıyla halen göçük altındadır.

Gerekli denetimlerin yapılmaması, ilgili yasal yükümlülüklere uyulmamış olması ve zorunlu tedbirlerin alınmaması facianın temel sebeplerinin başında gelmektedir.

24 Temmuz 2016 tarihinde de, gündüz saatleri olmasıyla işçiler tarafından farkedildiğinden can kaybının yaşanmadığı ve 6 kamyon ile 2 iş makinesinin göçük altından kaldığı benzer bir durum yaşanmıştır. Bu durumla birlikte ivedilikle gerekli tedbirlerin alınması gerekirken, bazı çalışmalarını ve durumları riskli gören, hayati kazalara sebep olabileceğini ifade eden ve eleştiren işçiler, “çalışmak isteyen çok, sen bilirsin” denilerek işten çıkarılma ile tehdit edilmişlerdir.

Facia öncesinde çatlakların oluştuğu, bunların dikkate alınmadığı, söz konusu çatlakların, kamyonların geçebilmesi için toprakla doldurulduğu, 24 Temmuz tarihinde meydana gelen olaya benzer bir iş kazasına önlem olarak işçilere baret, yelek ve bot dağıtılmış olduğu tarafımıza ulaşan bilgiler arasındadır. İşçiler 11'er saatlik 2 vardiya halinde çalıştırılmakta, haftalık çalışma süreleri

66 saate ulaşmaktadır. Gece çalışmaları 11 saat karanlık içinde araçların ışıkları altında yapılmakta, iş alanı aydınlatılmamaktadır.

Ayrıca 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili Yönetmeliklere uymayan durumlar tespit edilmiş olup bazı konularda da söz konusu baskılardan kaynaklı gerekli bilgilere ulaşılammıştır.

Bu Bağlamda;

- 1- Bakanlığınız Müfettişleri tarafından yapılan son denetimin tarihi nedir?
- 2- Bakanlığınızın, 24 Temmuz 2016 tarihinde meydana gelen benzer duruma yönelik gereken tedbirler kapsamında bir çalışması olmuş mudur? Varsa 17 Kasım 2016 tarihinde meydana gelen benzer facia neden ve nasıl önlenememiştir?
- 3- 24 Temmuz tarihinde meydana gelen olaya benzer bir iş kazasına önlem olarak işçilere baret, yelek ve bot dağıtılmış olması, Bakanlığınızca yeterli görülmekte midir?
- 4- AFAD yetkililerinin risk var gerekçesiyle çalışmayıp, arama-kurtarma çalışmalarında göçük altında kalan işçilerin çalışma arkadaşları ve yakınlarının sorumluluğun kendilerinde olduğuna dair bir kağıt imzalayarak çalıştıkları bilginiz dahilinde midir?
- 5- 6331 sayılı Kanunu'nun 22. Maddesi gereği oluşturulması gereken İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun oluşturulmamış olduğu bilginiz dahilinde midir?
- 6- 6331 sayılı Kanunun 20.Maddesi gereği, şirkette çalışanlar tarafından belirlenmesi ve 2 kişiden oluşması gereken çalışan temsilcilerinin olmadığı bilginiz dahilinde midir?
- 7- 6331 sayılı Kanununun 10. Maddesi uyarınca işverenin, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmak.." yükümlüğünü yerine getirmediği bilginiz dahilinde midir?
- 8- 6331 sayılı Kanunu'nun Acil Durum Planı ile ilgili 11. Maddesine uyulmadığı bilginiz dahilinde midir?
- 9- 6331 sayılı Kanunu'nun Çalışanların Bilgilendirilmesi ile ilgili olan 16. Maddesi göz önünde bulundurulduğunda işçilerin kendi sağlıkları ve güvenlikleri konusunda bilgilendirilmedikleri bilginiz dahilinde midir?

- 10-Bakanlığınızın, Şirvan Maden Ocağı İşletmesinde uygulanan İş Sağlığı ve Güvenliği yükümlülüklerinin yerine getirip getirmediği konusunda kapsamlı bir çalışması bulunmaktadır?
- 11-Zemin hareketlerine yönelik olarak, 6 dakikalık periyotlarla algılama yaptığı belirtilen sistemin verdiği uyarılar doğrultusunda 17 Kasım günü alınması gereken önlemlere yönelik ne tür çalışmalar yapılmıştır?
- 12-Ocak sahasında, gece vardiyaları için yeterli aydınlatma sağlanmış mıdır?
- 13-Gece çalışmalarının 11 saat karanlık içinde araçların ışıkları altında yapılmasını, Bakanlığınız mevzuata uygun bulmakta mıdır?
- 14-Türkiye'nin ölümcül iş kazaları konusunda Dünya üçüncüsü olduğunu biliyor musunuz?
- 15-2016 yılı ilk on (10) ayında iş kazalarında 1600'ün üzerinde işçi-emekçi insanımızın hayatını yitirdiği gözönünde bulundurulduğunda, çalışma hayatının işçi-emekçiler için bir katliam alanına dönüştüğü fikrine katılıyor musunuz?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 76791929-610-E.4675
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/9692)

GÜNLÜ
11/01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 19.12.2016 tarihli ve 72946 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Siirt Milletvekili Sayın Besime KONCA tarafından verilen 7/9692 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK :
Ek-1 : Cevap

SİİRT MİLLETVEKİLİ SAYIN BESİME KONCA'NIN 7/9692 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Meydana gelen kaza ile ilgili inceleme yapmak üzere Bakanlığımızca iş müfettişi görevlendirilmiştir.

Diğer taraftan kazanın gerçekleştiği maden ocağında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) heyeti tarafından 18-22.11.2016 tarihleri arasında 3213 sayılı maden Kanunu ilgili maddeleri kapsamında mahallinde tetkik yapılmış, Kanunun 29'uncu maddesi kapsamında ocağındaki tehlikeli durumlar ile ilgili eksiklikler tamamlanıncaya kadar üretim faaliyetlerinin durdurulması yönünde karar alınmış ve MİGEM tarafından durdurma uygulanmıştır.

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer 'in, İŞ-KUR 'a başvuran üniversite mezunlarının branşlara göre dağılımına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu 'nun cevabı (7/9694)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sn. Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 05.12.2016

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

- 1- İş-Kur'a başvuran işsiz üniversite mezunlarının branşlarına göre dağılımı nedir?

T.C.
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 62629037-610-58
Konu : Soru Önergesi 7/9694 (TBMM)

11/01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.12.2016 tarih 72946 sayılı yazınız.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Sayın Bakanımıza tevcih edilen 7/9694 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, söz konusu önergeye ilişkin cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK :
Ek-1 : Cevap Metni

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER TARAFINDAN SAYIN
BAKANIMIZA TEVCİH EDİLEN 7/9694 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

İŞKUR'a kayıtlı üniversite mezunlarının branşlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Bölümler	SAYI
İşletme ve İlgili İşletmecilik Bölümleri	82.375
Muhasebe, Vergi Uygulamaları ve İlgili Bölümler	21.342
İktisat Bölümleri	20.475
Bilgisayar Teknolojileri, Programcılığı, Operatörlüğü ve ilgili Bölümler	19.615
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümleri	16.567
Maliye Bölümleri	10.569
Elektrik, Elektronik Teknolojileri Bölümleri	10.163
Mühendislik Bölümleri (Diğer)	9.665
Halkla İlişkiler, Tanıtım-Reklamcılık, Medya, İletişim	9.564
Öğretmenlikler (Diğer)	8.877
Bankacılık, Sigortacılık ve Finans ile ilgili Bölümler	8.736
Tarih, Sanat Tarihi	7.104
Türk Dili ve Edebiyatı	7.054
Büro Yönetimi ve Sekreterlik	6.929
İnşaat Mühendisliği	6.741
Çocuk Gelişimi	6.474
Sosyoloji	5.704
Kimya Bölümleri	5.255
Adalet Bölümleri	5.160
Sosyal Hizmetler	4.663
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	4.502
Uluslararası İlişkiler ve Dış Ticaret	8.909
Biyoloji	4.114
Makine Mühendisliği	4.075
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	3.870
Pazarlamacılık ve İlgili Bölümler	3.865
Matematik	3.348
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	3.054
Bilgisayar Mühendisliği	3.013
Ziraat Mühendisliği	2.802
Tekstil	2.801
Gıda Mühendisliği	2.657
Harita Kadastro	2.602
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	2.567
Coğrafya	2.477
Yerel Yönetimler	2.315
Lojistik	2.279
Sınıf Öğretmenliği	2.262
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	2.151
Fen Bilgisi Öğretmenliği	2.016

Endüstri Mühendisliği	2.013
Gıda Teknolojisi	1.941
Fizik	1.932
Çevre Mühendisliği	1.854
Jeoloji Mühendisliği	1.753
Otomotiv	1.719
Türkçe Öğretmenliği	1.623
Hemşirelik	1.606
Felsefe	1.595
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	1.574
Gıda Teknolojisi	1.546
Arkeoloji	1.429
Kimya Mühendisliği	1.417
Gazetecilik	1.333
Mimarlık	1.299
Ekonometri	1.257
İnsan Kaynakları Yönetimi	1.256
Mekatronik	1.233
İstatistik	1.215
Makine (İkinci Öğretim)	1.210
Hukuk Fakültesi	1.182
Türkçe-Matematik	1.144
Matematik-Fen	1.136
Radyo, Sinema ve Televizyon	1.087
Laborant ve Veteriner Sağlık (Açıköğretim)	1.023
Tıbbi Laboratuvar	1.008
Okul Öncesi Öğretmenliği	1.004
İlahiyat Bölümleri	4.522
Organik Tarım	935
Turizm ve Otelcilik	925
Harita Mühendisliği	910
Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık	910
Yaşlı Bakımı	871
Orman Mühendisliği	814
Resim-İş Öğretmenliği	800
Metaller ve Malzeme Mühendisliği	795
Okul Öncesi Öğretmenliği (Açıköğretim)	791
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	786
İş Sağlığı ve Güvenliği	784
Psikoloji	773
Fen Bilimleri	771
İklimlendirme-Soğutma Bölümleri	759
Sosyal Bilimler (Açıköğretim)	736
Grafik Tasarımı	728
Büro Yönetimi ve Sekreterlik (İkinci Öğretim)	718
Antrenörlük Eğitimi	715
Sosyal Hizmet	707
Eczacılık Fakültesi	697
İngilizce Öğretmenliği	693

Anestezi	692
Mobilya ve Dekorasyon	685
İnşaat Teknolojisi	673
Peyzaj Mimarlığı	666
Emlak ve Emlak Yönetimi	640
Veteriner Fakültesi	640
Biyomedikal Cihaz Teknolojisi	634
Maden Mühendisliği	614
Makine Mühendisliği (İkinci Öğretim)	610
İngiliz Dili ve Edebiyatı	581
Grafik Bölümleri	577
Spor Yöneticiliği	571
Makine-Resim-Konstrüksiyon	569
Sağlık Yönetimi	546
Dış Ticaret (Açıköğretim)*	542
Almanca Öğretmenliği	531
Kontrol ve Otomasyon Teknolojisi	503
Tekstil Mühendisliği	500
500 Kişinin Altında Bulunan Diğer Bölümler	100.522
Genel Toplam	509,536

3.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, 4/C'li çalışanların mali, sosyal ve özlük haklarına dair bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9783)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim.
07.12.2016

Arzu ERDEM
İstanbul Milletvekili

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında 4C yani geçici personel olarak çalışan personelin farklı mevzuatlara tabii olması nedeni ile meydana gelen mali, sosyal ve özlük haklardaki farklılıkları gidermek ve kadrolu çalışanlarla eşitlemek amacı ile yasal düzenleme yapacağınızı ve 4C'lilere kadro hakkı vereceğinizi belirtmişsiniz.

Buna göre;

1. Bakanlığınızca 4C'liler hakkında bugüne kadar bir çalışma yapılmış mıdır?
2. Atama bekleyen, 4C statüsünde çalışan ve İktidar Partisi olarak umutlandığınız Aziz Türk Milletimizin mağduriyetlerini gidermek adına bir çalışma yapmayı planlıyor musunuz? Planlıyorsanız bu konuda ne zaman bir girişimde bulunacaksınız?
3. Hain FETÖ ve terör örgütlerinden boşalan kadrolara 4C'lileri getirmenin önünde Bakanlığınızca bir engel var mıdır? Yoksa verilen sözlerin yerine getirilmemesinin sebepleri nelerdir?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Devlet Personel Başkanlığı

Sayı : 91047538-610.00-E.184

Konu : Soru Önergesi (7/9783)

11.01.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-73958 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Arzu ERDEM'in 7/9783 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesinde bahsedilen konular incelenmiş olup, konu ile ilgili olarak talep edilen bilgilere ekte yer verilmiştir.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Ek: Soru önergesi cevabı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ARZU ERDEM'İN 7/9783 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE CEVABIMIZ**

Geçici personel, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (C) fıkrasında, bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayanlar şeklinde tanımlanmıştır.

Geçici Personel statüsü, ilk defa 23/12/1972 tarihli ve 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kamu personel sistemimize girmiş yasal bir istihdam türüdür.

Geçici personel statüsü, belli bir vasıf gerektirmeyen, daha çok bedensel çalışmalara ağırlık veren, başlangıç ve bitişi belli olan, süreli işlerde çalışmayı öngörmektedir. Bu personel, idare ile yaptıkları bir sözleşme uyarınca idare için belirli bir iş yapan kişi konumundadır ve yaptıkları iş, geçici veya mevsimlik olup, asli ve sürekli görevlerden de sayılmamaktadır. Bu nedenle geçici personel; Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında belirtilen memur ve diğer kamu görevlileri kavramı dışında kalan, sözleşme ile çalıştırılan, işçi de olmayan, kendine özgü istisnai bir istihdam türüdür. (21/10/2011 tarihli ve 28091 sayılı Resmi Gazete, E:2010/46, K:2011/60 Anayasa Mahkemesi Kararı)

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (C) fıkrasına göre sözleşmeli olarak çalıştırılacak Geçici Personelin ücret, adet, süre ile diğer mali ve sosyal hakları her yıl yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu Kararları ile belirlenmektedir.

Bu kapsamda, 31/12/2014 tarihli ve 29222 sayılı RG'de yayımlanan 29/12/2014 tarihli ve 2014/7140 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan; "Özelleştirme Uygulamaları Sonucunda İş Sözleşmeleri Sona Eren İşçilerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Geçici Personel Statüsünde İstihdam Edilmelerine İlişkin Esaslar" ile geçici personelin izinleri, hakları, yükümlülükleri ve ücretleri düzenlenmiştir.

**Yıllar İtibariyle Özelleştirme Uygulamaları Sonucunda İşsiz Kalan İşçilerden
Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İstihdam Edilen Geçici Personele İlişkin İyileştirmeler**

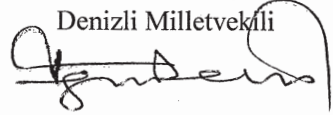
- 1) Özelleştirme uygulamaları sebebiyle iş akitleri feshedilerek işsiz kalan işçilere ilk kez 2004 yılında kamu kurumlarında istihdam hakkı getirilmiştir.
- 2) Geçici personel daha önce sendika üyesi olamazken kamu görevlileri sendikalarına üye olma imkanı getirilmiştir.
- 3) Geçici personelin yıllık çalışma süresi 2013 yılında, 10 aydan 11 ay 28 güne çıkarılmıştır.
- 4) Geçici personelin yıllık çalışma süresi 2015 yılında, 11 ay 28 günden 12 aya çıkarılmıştır.
- 5) Geçici personele 2014 yılı itibariyle aile yardımı ödeneği verilmeye başlanmıştır.
- 6) 2014 yılı itibariyle Geçici Personelin ücretlerinde yaklaşık % 40 oranında iyileştirme yapılmıştır.
- 7) Özelleştirme sonrasında şirkette çalışmaya devam edenlerden iş sözleşmeleri özel sektör tarafından feshedilenlerin geçici personel olarak istihdamına ilişkin 6 aylık başvuru süresi 2015 yılından önce 2 yıla çıkarılmış ve ardından süre sınırı tamamen kaldırılmıştır.
- 8) Geçici personelin 2015 yılında her yıl sözleşme imzalama zorunluluğu kaldırılmıştır.
- 9) 2016 yılından itibaren geçici personel statüsünde görev yapan personelin tamamına (1.800) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek ödeme verilmeye başlanmıştır.

4.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, çalışma yolluklarının düzensiz ve tüm personel arasında eşit olarak ödenmesinin önüne geçecek bir çalışma yürütülüp yürütülmediğine ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/9791)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Kazım ARSLAN
Denizli Milletvekili

Gerçeğe uygun olarak tahsil edilmesi ve ödenmesi gereken fazla çalışma yolluklarının mevzuata aykırı biçimde toptan) olarak tahsil edilmesi ve personel arasında eşit oranda paylaşılması hususu Sayıştay raporunda dikkatle belirtilmiştir. Gümrük Müdürlüğü tarafından herhangi bir yasal dayanağı olmadan personel arasında unvanlar itibariyle eşit olarak paylaştırıldığı anlaşılan yollukların; kaloriferci, hizmetli vb. gümrük işlemleri ile ilgisi olmayan personel de dahil olmak üzere tüm personele ödeme yapıldığı görülmüştür.

Bu konuda çalışma yolluklarının düzensiz ve mevzuata aykırı ödenmesinin önüne geçecek bir çalışma yürütüyor musunuz?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610- 21801165
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/9791)

12.1.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/12/2016 tarihli ve 43452547-120.07-73958 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Denizli Milletvekili Sayın Kazım ARSLAN tarafından verilen 7/9791 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Bülent TUFENKCI
Bakan

EK :

Soru önergesi cevabı

Denizli Milletvekili Sayın Kazım ARSLAN'a ait 7/9791 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız gümrük idarelerinde fazla çalışma ücreti 4458 sayılı Gümrük Kanununun 221 inci maddesi ile ikincil mevzuatta belirtilen hükümler doğrultusunda uygulanmaktadır. Bakanlığımızda görevli personel arasında ölçülü ve adil görevlendirme yapılması, personelin asli görevlerinin aksatılmaması, personel ve yükümlülerin şikâyetlerine sebebiyet verilmemesi hususlarına hassasiyetle özen gösterilmektedir.

5.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Ekonomi Bakanlığı tarafından iptal edilen yatırım teşvik belgeleri kapsamında sağlanan destek unsurlarının geri alınmasıyla ilgili yapılan işlemlere ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/9797)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Kazım ARSLAN
Denizli Milletvekili

Ekonomi Bakanlığı tarafından iptal edilen yatırım teşvik belgeleri kapsamında sağlanan destek unsurlarının geri alınmasına ilişkin mevzuat hükümlerinin Bakanlığınızca uygulanmadığı Sayıştay denetim raporlarında tespit edilmiştir.

Sayıştay bulgusunda ifade edilen 94 adet yatırım teşvik belgesine ait sayı/tarih bilgileri ile söz konusu belgeler kapsamında incelenen beyannamelere ilişkin bilgilerin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na gönderilmesi halinde gereğinin yapılacağı ifade edilmiştir.

Buna göre;

Bu konuda Bakanlığınız gereğini yapmış mıdır?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610 - 21778264
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/9797)

12/01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/12/2016 tarihli ve 43452547-120.07-73958 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Denizli Milletvekili Sayın Kazım ARSLAN tarafından verilen 7/9797 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Bülent TUFENKÇİ
Bakan

EK :
Soru önergesi cevabı

Denizli Milletvekili Sayın Kazım ARSLAN'a ait 7/9797 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız gümrük işlemlerine konu yatırım teşvik belgelerinin Tek Pencere Sistemine dahil edilmesiyle, yatırım teşvik belgesi kapsamı işlemlerin gümrük idarelerince elektronik ortamda etkin bir şekilde takibi sağlanmaktadır.

Bakanlığımız kayıtlarının tetkiki sonucu; 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporuna konu iptal edilen toplam 94 adet yatırım teşvik belgesinden; 19 tanesinin devre konu edildiği yani iptal edilen belge kapsamı eşyanın ihracatının gerçekleştirildiği veya belgenin tamamlama vizesi yapıldığından herhangi bir kamu alacağı bulunmadığı anlaşılmıştır. Diğer belgelerden; 13 tanesinin kamu alacağının tahsil edildiği, geri kalan iptal edilmiş yatırım teşvik belgelerinin ise adlarına düzenlendiği firmalardan bir kısmının iflas etmesi nedeniyle alacak takibatının iflas dosyası kapsamında gerçekleştirildiği ve alacakların bir kısmının da firma ortakları nezdinde haciz ve mal varlığı araştırması yapılarak takip edildiği belirlenmiştir.

6.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye'deki üst düzey kamu görevlisi sayısına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9838)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**ANKARA**

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Binali Yıldırım tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve T.B.M.M içtüzüğünün 96. maddeleri gereğince saygılarımla talep ederim.13.12.2016

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Milletvekili

Aşağıdaki sorunun yanıtlanması hususunu arz ederim.

- 1) Türkiye'deki üst düzey kamu görevlisi sayısı nedir?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Devlet Personel Başkanlığı

Sayı : 91047538-610.00-E.181

Konu : Soru Önergesi (7/9838)

11.01.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-[7/9838]-73960 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'ın 7/9838 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesinde bahsedilen konular incelenmiş olup, konu ile ilgili olarak talep edilen bilgilere ekte yer verilmiştir.
Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Ek: Soru önergesi cevabı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TANAL'IN 7/9838 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE CEVABIMIZ**

Üst Düzey Unvanlar	Adet
Müsteşar	22
Müsteşar Yardımcısı	62
Genel Müdür	76
Genel Müdür Yardımcısı	373
Başkan	48
Başkan Yardımcısı	110
Daire Başkanı	2.735
Bölge Müdürü	185
Bölge Müdür Yardımcısı	440
İl Müdürü	880
Toplam	4.931

7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iş bulamayan arkeologlara ve sanat tarihçilerine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9855)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sn. Mehmet MÜEZZİNOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 09.12. 2016

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

- 1-Ülkemizde kaç sanat tarihçisi ve arkeolog vardır? Bunların kaçı işsizdir?
- 2-Arkeolog ve sanat tarihçilerinin işsiz kalmaları nedendir?

T.C.
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 62629037-610-856
Konu : Soru Önergesi TBMM(7/9855)

11/01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.12.2016 tarih ve 73960 sayılı yazı.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından tevcih edilen 7/9855 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, 2016 yılı Kasım ayı itibarıyla İŞKUR'a kayıtlı 1116 sanat tarihçisi ve 1429 arkeolog bulunmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

8.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, taşeron işçilerin sözleşmelerinde taahhüt edilen ücret ve sosyal haklarını almakta yaşadıkları sorunlarla ilgili Bakanlığa başvuru yapılıp yapılmadı ına ve bu tür ma duriyetlerle ilgili denetleme ve yaptırım mekanizmasına ilişkin sorusu ve çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet M ezzino lu'nun cevabı (7/9857)

TÜRKİYE BÜYÜK M LLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve  t z   n 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Türabi KAYAN

CHP Kırklareli Milletvekili

Ta eron işçilik; kamu kurum ve kuruluşları bünyesi dahil tüm sektörlerde gün geçtikçe artarak kullanılan bir sisteme d n  m   t r. Üniversitelerde ve araştırma hastanelerinde özel sektör işletmesinin emrine verilen, kendi alanlarının dışında çalıştırılan, aynı i i yapmalarına rağmen çok daha düşük ücret alan taşeron işçilerinin sorunları her geçen gün artarak  o almaktadır. Aynı işi yapan işçilerin kadrolu, sözleşmeli, taşeron sıfatları ile birbirlerinden ayrılmaları kabul edilemez.

Ülkemizin her köşesinde çalışan taşeron işçilerden; **“maaşlarını gününde alamadıkları, ek olarak ödenen yol paralarının kesildiği ve maa larından bilgileri dahilinde olmayan kesintiler yapıldığı”** gibi şikayetler yazılı ve g rsel basında sıkça yer almaktadır.

Bu bilgiler çerçevesinde;

- 1- Bakanlı ınıza; taşeron işçilerin sosyal hakları, ücret ödemeleri ve yaşadıkları diğer ma duriyetler ile ilgili başvurular yapılmakta mıdır ?
- 2- Bu tür başvurular yapılmakta ise; Bakanlı ınız konu ile ilgili nasıl bir politika izlemektedir ?
- 3- Ta eron işçilerin sözleşmelerinde taahhüt edilen ücret ve diğer sosyal haklarını alamıyor olmalarının nedeni, genelde yüklenici firmadan mı yoksa bağlı olarak çalıştıkları kurumların ödemelerini geciktirmelerinden mi kaynaklanmaktadır ?
- 4- Yüklenici firmadan kaynaklanıyor ise; Bakanlı ınızın bu firmalar üzerindeki denetleme ve yaptırım mekanizması nasıl işlemektedir ?
- 5- Benzer şekilde ba lı bulundukları kurumdan kaynaklanıyor ise; Bakanlı ınızın bu kurumlar üzerindeki denetleme ve yaptırım mekanizması nasıl işlemektedir ?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 76791929-610-E.86
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/9857)

11/01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.12.2016 tarihli ve 73960 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Kırklareli Milletvekili Sayın Turabi KAYAN tarafından verilen 7/9857 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK :
Ek-1 : Cevap

KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN TURABI KAYAN'IN 7/9857 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

4857 sayılı Kanunun 36'ncı maddesinin beşinci fıkrası “İşverenler, alt işverene iş vermeleri hâlinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür.” hükmünü içermektedir.

İşçiler ücret ödemeleri, sosyal haklar ve diğer konularla ilgili Bakanlığımıza başvuruda bulunmaktadırlar. Söz konusu başvurular teftiş programına alınarak incelenmektedir. Yapılan denetimlerde işçilere ücret ve diğer sosyal haklarının ödenmemesinin tespit edilmesi halinde, öncelikle işçilere ödenmeyen ücret ve diğer sosyal hakların ödenmesi sağlanmakta, söz konusu hakların ödenmemesi halinde 4857 sayılı Kanunun ilgili hükmü gereği idari para cezası uygulanması istenilmektedir.

9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, bazı kamu kurumlarının Niğde ilinde bulunmamasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/9920)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın TC. Başbakanı Sn. Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 14.12.2016

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

1-Gümrük Müdürlüğü, Hizmet İçi Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü, Bölge Tapu Sicil Müdürlüğü, Tarım Reformu Bölge Müdürlüğü, TMO Şube Müdürlüğü , KOSGEB Sinerji Odağı Tip 2 Merkezi, TÜİK Bölge Müdürlüğü, Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, TSE Müdürlüğü gibi müdürlükler Niğde ilinde var mıdır? Yoksa bulunmamasının nedeni nedir?

**T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Devlet Personel Başkanlığı**

Sayı : 91047538-610.00-E.182

Konu : Soru Önergesi (7/9920)

11.01.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-[7/9920]-74304 sayılı yazınız.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜNER'in 7/9920 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesinde bahsedilen konular incelenmiş olup, konu ile ilgili olarak talep edilen bilgilere ekte yer verilmiştir.
Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Ek: Soru önergesi cevabı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN 7/9920 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE CEVABIMIZ**

3046 sayılı Kanunun “Taşra teşkilatına ilişkin esaslar” başlıklı 17 nci maddesinde; *“Bakanlık ve bağlı kuruluşlarının taşra teşkilatı, bu Kanunla birlikte teşkilat kanunları, İl İdaresi Kanunu ile belirlenen esas ve usullere göre kurulur.*

Taşra teşkilatının kurulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

a) Bölge, il ve ilçe kuruluşları görev ve hizmet alanlarının sosyal, ekonomik özelliklerine, nüfus ve coğrafi durumuna, görev ve hizmetlerin niteliklerine ve ihtiyaca göre farklı tip ve statüde kurulabilir ve bunlara farklı yetkiler verilebilir.

b) Bakanlıkların ve bağlı kuruluşların, bölge, il ve ilçelerde, bakanlık veya bağlı kuruluşu temsil edecek şekilde tek bir taşra teşkilatı kurmaları esastır. Ancak bu şekilde teşkilat kurmanın ekonomik olmaması, hizmetlerin mahiyet itibarıyla tek bir il kuruluşu bünyesinde birleştirilmesine imkan bulunmaması veya başarılı ve verimli çalışmaları görülen taşra birimlerinin aynen muhafaza edilebilmesi gibi gerekçelerle bakanlıkların anahizmet birimleri ve bağlı kuruluşları, ayrı il ve ilçe müdürlükleri de kurabilirler. Bu şekilde kurulan il ve ilçe müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları birbirleriyle ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkileri kuruluş kararnamesinde gösterilir.

c) Merkezi idarenin taşra teşkilatı kurma yetkisi kurum ve kuruluşların kendi kanunlarında belirtilir. Kanunlarında bu konuda açıkça yetki bulunmayan bir kurum veya kuruluş taşra teşkilatı kuramaz.

d) Sürekli görev veya hizmet yapacak taşra teşkilatı ihtiyaçlara ve hizmetin özelliklerine göre bölge, il ve ilçe kuruluşları olarak, ilgili merkez teşkilatının teklifi üzerine Devlet Planlama Teşkilatı ile Devlet Personel Başkanlığının görüşleri alınarak Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur, kaldırılır veya değiştirilir.

e) Ülke düzeyinde yerine getirilmesi gereken hizmetler için, taşra teşkilatının il ve ilçe kuruluşu şeklinde düzenlenmesi esastır. Ancak, bu hizmet alanlarında bölgedeki illerin tamamına destek sağlayacak nitelikte bölge kuruluşları kurulabileceği gibi, bölgenin bütün illerinde veya birkaç ilinde görev ve hizmet yapacak şekilde de bölge kuruluşları kurulabilir.

f) Görev veya hizmet Özellikleri sebebiyle bölge kuruluşları ve bunların merkezlerinin bulunacağı yerler ile Bölge Müdürlüklerine dahil olacak iller kuruluşlarına ait Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

g) Kalkınma plan ve programları çerçevesinde, geçici taşra teşkilatı; görev veya hizmet süresi belirtilmek şartıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine ortak kararname ile kurulur. Bu Kararname Resmi Gazete’de yayımlanır ve bu teşkilat görevleri sona erince kaldırılır. Geçici taşra teşkilatının görev ve hizmet sürelerinin uzatılması bu fıkradaki usule tabidir.

h) Acil ve olağanüstü hallerde bir bakanlık, Başbakanı bildirmek ve yukarıdaki fıkra esaslarına göre gerekli işlemleri sonradan tamamlamak kaydı ile geçici taşra teşkilatı kurabilir.

j) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatı kendi kanunlarında belirtilen usule, kendi kanunlarında bir usul yok ise bu maddedeki usule göre kurulur.” ifadesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümler çerçevesinde, taşra teşkilatı kurulmasına ilişkin yetki ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunlarında taşra teşkilatı kurulabileceğine dair hüküm bulunması ve kamu kurumlarının da bu hususta ihtiyaç duyması halinde mümkün bulunmaktadır.

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TOKİ'nin bazı ihalelerde yüklenicilerden araç temin ettiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/9921)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın TC. Başbakanı Sn. Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 14.12. 2016

Ömer Fethi GÜNER
Niğde Milletvekili

- 1-Başbakanlık Toplu Konut İdaresi, bazı ihalelerinin şartname ve sözleşmelerine madde eklemek suretiyle yüklenici firmalardan araç temin etmekte midir?
- 2-Temin ediliyorsa araçlar hangi birimlere tahsis edilip, idari hizmetlerde hangi esaslar dahilinde kullanılmaktadır?
- 3-2014 tarih 29118 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yerli Malı Tebliğine uygun mu araç temin edilmektedir?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
Sn. Nurettin CANİKLİ

Sayı : 75104166-610 - 35
Konu : Soru Önergesi

10 /01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 23/12/2016 tarihli ve KAN. VE KAR.BŞK.43452547-120.07-[7/9921]-74304 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 28/12/2016 tarihli ve 31853594-610-2-2346-4933 sayılı yazısı.

Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan [7/9921] esas numaralı yazılı soru önergesine ait cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Nurettin CANİKLİ
Başbakan Yardımcısı

Ek: Önerge Cevabı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
SAYIN BAŞBAKANIMIZA TEVCİH ETTİĞİ 7/9921 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

1- Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yüklenicilerle imzalanan inşaat sözleşmelerinde, işin büyüklüğüne göre "İdari Teknik Şartname 4.madde" kapsamında araç ve gereç temin edilebilmektedir. Araçlar yüklenici firmanın mülkiyetinde olup, işin geçici kabulü yapıldığında iade edilmektedir.

2- Araçlar, Toplu Konut İdaresi Başkanlığına ait 81 ilde ve aktif 456 şantiyede inşaat seviye tespiti, hakediş, porsantaj seviyeleri, inşaat ürün ve malzemelerin yerinde kullanılıp, kullanılmadığı, inşaatların izleme ve kabulünün takibi, zemin etüt işlemleri, Toplu Konut İdaresi adına açılan davaların takibinin sağlanması, bilirkişilerin inşaat alanlarına ulaştırılması ve inşaat temel atma, açılış ve teslimlerinin yapılması iş ve işlemlerinin yürütülmesi amacıyla 237 sayılı Taşıt Kanunu hükümleri kapsamında kullanılmaktadır. Taşıtlar görevli personele tutanak ile teslim edilip, görev sonunda teslim alınmaktadır.

3- Toplu Konut İdaresi kullanımına geçici süreyle verilen araçlar yüklenici firma tarafından satın alınmakta veya kiralanmakta olup, iş bitiminde iade edilmektedir. Bundan dolayı Toplu Konut İdaresinin yüklenici firmalara Yerli Malı Tebliği hükümleri konusunda herhangi bir yaptırım gücü bulunmamaktadır.

11.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, son on yıl içinde Van, Şırnak ve Hakkâri illerinde yapılan vergi tahsilatına,

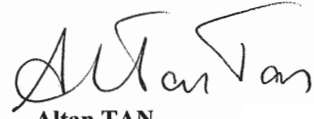
Son on yıl içinde Antalya ve Şanlıurfa illerinde yapılan vergi tahsilatına,

Son on yıl içinde Konya ilinde yapılan vergi tahsilatına,

İlişkin soruları ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın cevabı (7/9972), (7/9974), (7/9975)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Maliye Bakanı Sayın Naci AĞBAL** tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Altan TAN

Diyarbakır Milletvekili

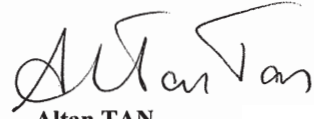
1. Son 10 yıl içerisinde Van, Şırnak ve Hakkari illerindeki vergi tahsilatı (yıllara göre)

kaç TL'dir?

2. Bu miktarın toplam vergi tahsilatı içindeki oranı (yıllara göre) nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Maliye Bakanı Sayın Naci AĞBAL** tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Altan TAN

Diyarbakır Milletvekili

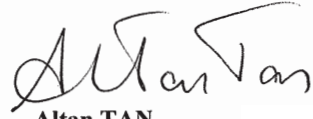
1. Son 10 yıl içerisinde Antalya ve Şanlıurfa illerindeki vergi tahsilatı (yıllara göre) kaç

TL'dir?

2. Bu miktarın toplam vergi tahsilatı içindeki oranı (yıllara göre) nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Maliye Bakanı Sayın Naci AĞBAL** tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Altan TAN

Diyarbakır Milletvekili

1. Son 10 yıl içerisinde Konya ilindeki vergi tahsilatı (yıllara göre) kaç TL'dir?
2. Bu miktarın toplam vergi tahsilatı içindeki oranı (yıllara göre) nedir?

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : 15014783-610[2217]-3943

11.01.2017

Konu: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23/12/2016 tarihli ve 74304 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Altan TAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/9972, 7/9974 ve 7/9975 esas numaralı yazılı soru önergelerine konu edilen illere ilişkin tahsilat bilgilerine, Bakanlığımız Muhasebat Genel Müdürlüğü internet sitesinden (www.muhasabat.gov.tr) Genel Yönetim Mali İstatistikleri/Bütçe İstatistikleri/İller İtibariyle Bütçe İstatistikleri/İller İtibariyle Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri (2004-2016)/Bütçe Gelir Tabloları sekmeleri takip edilerek “Genel Bütçe Kümülatif Vergi Gelirleri Tahakkuk ve Tahsilatı” tablosundan ulaşılmaması mümkün bulunmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakanı

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu kurumlarına ait araçlara ve istihdam edilen şoförlere ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/10019)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sn. Binali YILDIRIM :
tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 16.12.2016

Ömer Fethi GÜRER

Niğde Milletvekili

1- Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık ve Bakanlıklarda araç dağılımı ile sayıları nedir? Kurumlara ait araçların kaç kiralıktır? Kaç kadrolu şoför görev yapmaktadır? Kaç geçici işçi statüsünde şoför kamu kurum ve kuruluşlarında vardır? 2015 ve 2016 yılları içinde toplam akaryakıt giderinin dağılımı olarak tutarı nedir?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
Sn. Nurettin CANİKLİ

Sayı : 75104166-610- 36
Konu : Soru Önergesi

10 /01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 30/12/2016 tarihli ve KAN.VE
KAR.BŞK.43452547-120.07-[7/10019]-75389 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 05/01/2017 tarihli ve
31853594-610-2-2372-66 sayılı yazısı.

Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen
ve koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan [7/10019] esas numaralı yazılı soru
önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Nurettin CANİKLİ
Başbakan Yardımcısı

Ek: Önerge Cevabı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN SAYIN BAŞBAKANIMIZA
TEVCİH ETTİĞİ 7/10019 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Kamu kurumlarının mevzuatla belirlenen görevleri yerine getirmesi için ihtiyaç duyduğu ulaşım araçlarının ihtiyaç planlaması ve temini prosedürü mevzuatla belirlenmiş olup 237 sayılı Taşıt Kanunu eki (1) ve (2) sayılı cetvel muhteviyatı araçlar ile güvenlik önlemleri araçlar yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli şekilde kullanılması ilkeleri ile tasarruf tedbirleri gözetilerek temin edilmektedir. Ayrıca yapılan harcamalar Bakanlıkların faaliyet raporunda kamuoyuna duyurulmaktadır.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 2

56'NCI BİRLEŞİM

12 OCAK 2017 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 21.00, Çarşamba ve Perşembe Günleri 14.00 – 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4.10.2016 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun, 20 Aralık 2016 Salı günü ile 28 Şubat 2017 Salı günleri (dâhil) arasındaki Salı ve Çarşamba günlük birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve yine yukarıda belirtilen tarihler arasındaki Salı, Çarşamba ve Perşembe günlerindeki birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarına devam etmesi,

443 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9’uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 15’inci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 20.12.2016 tarihli 43’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22 ve 23 Ocak 2017 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14.00’te toplanarak bu birleşimlerinde gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

12 Ocak 2017 Perşembe günü birleşiminde 169 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

13 Ocak 2017 Cuma günü birleşiminde 109 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

14 Ocak 2017 Cumartesi günü birleşiminde 137 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

15 Ocak 2017 Pazar günü birleşiminde 380 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

16 Ocak 2017 Pazartesi günü birleşiminde 88 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

17 Ocak 2017 Salı günü birleşiminde 35 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

18 Ocak 2017 Çarşamba günü birleşiminde 181 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

19 Ocak 2017 Perşembe günkü birleşiminde 248 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

20 Ocak 2017 Cuma günkü birleşiminde 142 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

21 Ocak 2017 Cumartesi günkü birleşiminde 392 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

22 Ocak 2017 Pazar günkü birleşiminde 192 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

23 Ocak 2017 Pazartesi günkü birleşiminde 194 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Ocak 2017 Salı günkü birleşiminde 191 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Yukarıda belirtilen birleşimlerinde gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

446 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İtzgn 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 15'inci maddelerden, ikinci bölümünün 16 ila 38'inci maddelerden oluşması,

nerilmiştir.

(Genel Kurulun 3.1.2017 tarihli 49'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

56'NCI BİRLEŞİM

12 OCAK 2017 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- **(S. Sayısı: 446)** Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.12.2016) (*) (**) (X)

2.- **(S. Sayısı: 447)** Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2017) (*)

3.- **(S. Sayısı: 443)** Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.12.2016) (**) (X)

4.- **(S. Sayısı: 439)** Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.11.2016) (X)

5.- **(S. Sayısı: 440)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/656) ile Dışişleri Komisyonu ve Milli Savunma Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 30.11.2016) (X)

6.- **(S. Sayısı: 340)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/682) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

7.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

8.- **(S. Sayısı: 250)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

9.- **(S. Sayısı: 302)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/583) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

10.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

11.- **(S. Sayısı: 116)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

12.- (S. Sayısı: 138) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

13.- (S. Sayısı: 285) Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/585) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

14.- (S. Sayısı: 390) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/415) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

15.- (S. Sayısı: 356) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 14 Şubat 2011 Tarihli Kapıköy ve Razi Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/570) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

16.- (S. Sayısı: 357) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 22 Mart 2010 Tarihli Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmada Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/571) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

17.- (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

18.- (S. Sayısı: 195) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

19.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

20.- (S. Sayısı: 355) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

21.- (S. Sayısı: 137) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

22.- (S. Sayısı: 361) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

23.- (S. Sayısı: 380) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Demiryolları Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/700) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

24.- (S. Sayısı: 378) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/673) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

25.- (S. Sayısı: 88) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) (X)

26.- (S. Sayısı: 406) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Temini ve Yönetimine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/719) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.07.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 35) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 83) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

29.- (S. Sayısı: 181) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

30.- (S. Sayısı: 251) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 248) Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) (X)

32.- (S. Sayısı: 229) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

33.- (S. Sayısı: 142) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

34.- (S. Sayısı: 321) Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/628) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

35.- (S. Sayısı: 392) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/576) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

36.- (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

37.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

38.- (S. Sayısı: 352) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/629) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

39.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

40.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

41.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

42.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

43.- (S. Sayısı: 46) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

44.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

45.- (S. Sayısı: 49) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

46.- (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

47.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

48.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

49.- (S. Sayısı: 339) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/680) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

50.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

51.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

52.- (S. Sayısı: 216) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

53.- (S. Sayısı: 215) Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

54.- (S. Sayısı: 338) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/670) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

55.- (S. Sayısı: 79) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

56.- (S. Sayısı: 363) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

57.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

58.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

59.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

60.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

61.- (S. Sayısı: 201) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

62.- (S. Sayısı: 202) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

63.- (S. Sayısı: 236) 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

64.- (S. Sayısı: 237) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

65.- (S. Sayısı: 240) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

66.- (S. Sayısı: 130) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

67.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

68.- (S. Sayısı: 135) Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

69.- (S. Sayısı: 263) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

70.- (S. Sayısı: 328) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

71.- (S. Sayısı: 289) Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

72.- (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

73.- (S. Sayısı: 69) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

74.- **(S. Sayısı: 55)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 48)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 54)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 307)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) **(**)**

78.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

84.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

87.- (S. Sayısı: 38) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

88.- (S. Sayısı: 40) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

89.- (S. Sayısı: 41) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

90.- (S. Sayısı: 43) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

91.- (S. Sayısı: 44) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

92.- (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

93.- (S. Sayısı: 57) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

94.- (S. Sayısı: 58) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

95.- (S. Sayısı: 59) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

96.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

97.- (S. Sayısı: 71) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

98.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

99.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

100.- (S. Sayısı: 77) Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

101.- (S. Sayısı: 78) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

102.- (S. Sayısı: 80) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

103.- (S. Sayısı: 81) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

104.- (S. Sayısı: 82) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

105.- (S. Sayısı: 84) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

106.- (S. Sayısı: 89) Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 90) Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 91) Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 92) Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 93) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 94) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 96) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 99) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 100) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 101) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 102) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 103) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 104) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 105) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 106) Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 107) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 112) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 126) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 127) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 128) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 129) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 131) Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 132) Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 133) Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 134) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

149.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

150.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

151.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

152.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

153.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

154.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

155.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

156.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

157.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

158.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

159.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

160.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

161.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

162.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

163.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

164.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

165.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

166.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

167.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

168.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

169.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

170.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

171.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

172.- (S. Sayısı: 196) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

173.- (S. Sayısı: 197) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

174.- (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

175.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

176.- (S. Sayısı: 209) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

177.- (S. Sayısı: 210) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

178.- (S. Sayısı: 211) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

179.- (S. Sayısı: 212) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

180.- (S. Sayısı: 217) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

181.- (S. Sayısı: 218) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

182.- (S. Sayısı: 219) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

183.- (S. Sayısı: 220) Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

184.- (S. Sayısı: 221) Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

185.- (S. Sayısı: 222) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

186.- (S. Sayısı: 223) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

187.- (S. Sayısı: 225) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

188.- (S. Sayısı: 226) Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

189.- (S. Sayısı: 227) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

190.- (S. Sayısı: 228) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

191.- (S. Sayısı: 230) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

192.- (S. Sayısı: 231) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

193.- (S. Sayısı: 232) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

194.- (S. Sayısı: 233) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

195.- (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

196.- (S. Sayısı: 235) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

197.- (S. Sayısı: 239) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

198.- (S. Sayısı: 242) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

199.- (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

200.- (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

201.- (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

202.- (S. Sayısı: 259) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

203.- (S. Sayısı: 261) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

204.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

205.- (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

206.- (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

207.- (S. Sayısı: 271) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

208.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

209.- (S. Sayısı: 198) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

210.- (S. Sayısı: 199) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

211.- (S. Sayısı: 200) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

212.- (S. Sayısı: 206) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

213.- (S. Sayısı: 214) Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

214.- (S. Sayısı: 241) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

215.- (S. Sayısı: 243) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

216.- (S. Sayısı: 245) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

217.- (S. Sayısı: 247) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

218.- (S. Sayısı: 253) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

219.- (S. Sayısı: 254) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

220.- (S. Sayısı: 255) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

221.- (S. Sayısı: 256) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

222.- (S. Sayısı: 258) Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

223.- (S. Sayısı: 260) Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

224.- (S. Sayısı: 266) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

225.- (S. Sayısı: 267) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

226.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

227.- (S. Sayısı: 269) Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

228.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

229.- (S. Sayısı: 276) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

230.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

231.- (S. Sayısı: 257) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/617) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

232.- (S. Sayısı: 282) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/520) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

233.- (S. Sayısı: 283) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/522) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

234.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

235.- (S. Sayısı: 287) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/604) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

236.- (S. Sayısı: 288) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/609) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

237.- (S. Sayısı: 290) Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağımsızlıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

238.- (S. Sayısı: 291) Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

239.- (S. Sayısı: 292) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Kanun Uygulama Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/677) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

240.- (S. Sayısı: 299) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/555) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

241.- (S. Sayısı: 300) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/577) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

242.- (S. Sayısı: 304) Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

243.- (S. Sayısı: 305) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

244.- (S. Sayısı: 152) 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/470) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

245.- (S. Sayısı: 293) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesine Dair Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı (1/683) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

246.- (S. Sayısı: 301) Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/582) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

247.- (S. Sayısı: 303) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/584) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

248.- (S. Sayısı: 308) İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyana'da Uluslararası Göç Siyasetleri Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/621) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

249.- (S. Sayısı: 309) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/641) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

250.- (S. Sayısı: 310) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/642) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

251.- (S. Sayısı: 311) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

252.- (S. Sayısı: 314) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/574) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

253.- (S. Sayısı: 316) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

254.- (S. Sayısı: 317) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/637) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

255.- (S. Sayısı: 318) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/638) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

256.- (S. Sayısı: 319) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye'de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/405) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

257.- (S. Sayısı: 320) Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/472) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

258.- (S. Sayısı: 322) Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/636) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

259.- (S. Sayısı: 323) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/658) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

260.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

261.- (S. Sayısı: 329) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

262.- (S. Sayısı: 330) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasını Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/674) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

263.- (S. Sayısı: 331) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/686) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

264.- (S. Sayısı: 333) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/665) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

265.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

266.- (S. Sayısı: 336) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/676) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

267.- (S. Sayısı: 315) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

268.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

269.- (S. Sayısı: 326) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine-Bissau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/660) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

270.- (S. Sayısı: 327) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

271.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

272.- (S. Sayısı: 335) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/675) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

273.- (S. Sayısı: 337) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/678) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

274.- (S. Sayısı: 224) Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

275.- (S. Sayısı: 344) Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

276.- (S. Sayısı: 342) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

277.- (S. Sayısı: 346) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Türkiyedeki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/671) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

278.- (S. Sayısı: 347) Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Çok Taraflı Temel Anlaşmasına Değişiklikler Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/679) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

279.- (S. Sayısı: 348) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gizlilik Dereceli Bilginin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/681) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

280.- (S. Sayısı: 349) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/408) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

281.- (S. Sayısı: 351) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/608) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

282.- (S. Sayısı: 353) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/632) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

283.- (S. Sayısı: 354) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

284.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

285.- (S. Sayısı: 358) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

286.- (S. Sayısı: 359) Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

287.- (S. Sayısı: 362) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

288.- (S. Sayısı: 364) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

289.- (S. Sayısı: 365) Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

290.- (S. Sayısı: 366) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

291.- (S. Sayısı: 367) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

292.- (S. Sayısı: 368) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

293.- (S. Sayısı: 369) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

294.- (S. Sayısı: 370) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

295.- (S. Sayısı: 371) Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

296.- (S. Sayısı: 372) Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/701) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

297.- (S. Sayısı: 373) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

298.- (S. Sayısı: 374) Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

299.- (S. Sayısı: 375) Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

300.- (S. Sayısı: 376) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

301.- (S. Sayısı: 379) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

302.- (S. Sayısı: 382) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

303.- (S. Sayısı: 384) Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

304.- (S. Sayısı: 385) Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

305.- (S. Sayısı: 389) Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

306.- (S. Sayısı: 391) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/568) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

307.- (S. Sayısı: 394) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/613) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

308.- (S. Sayısı: 397) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

309.- (S. Sayısı: 345) Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06)'nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/651) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

310.- (S. Sayısı: 393) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

311.- (S. Sayısı: 350) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/424) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) (X)

312.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

313.- (S. Sayısı: 377) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Gececek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.08.2016) (X)

314.- (S. Sayısı: 415) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.08.2016) (X)

315.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

316.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

317.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

318.- (S. Sayısı: 428) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/738) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

319.- (S. Sayısı: 429) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ile Anlaşmaya İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/749) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

320.- (S. Sayısı: 430) Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/747) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

321.- (S. Sayısı: 427) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/731) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.11.2016) (X)

322.- (S. Sayısı: 436) 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

323.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016) (X)

324.- (S. Sayısı: 431) Türkiye Cumhuriyeti ile Singapur Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/757) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.12.2016) (X)

325.- (S. Sayısı: 444) 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

326.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016) (X)

